

ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย :
คุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอด กรณีศึกษาครูวิชิต ชี้เชิญ

สถาบันอาศรมศิลป์

ทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ปี 2550

วิจัยเรื่อง	ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย: คุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอด กรณีศึกษาครูวิชิต ชี้เจริญ
คณะวิจัย	รองศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์ นางสาวกิตติยา โสภณพนิช นายคมสัน เสมวิมล และ นายภมร รักษาทรัพย์
ปี พ.ศ.	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาคุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เจริญ ศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและปัญญา สังเคราะห์และนำเสนอกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบัน การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การสังเกต และการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในชุมชน โรงเรียนรุ่งอรุณระหว่างนักวิจัยและครูวิชาพลศึกษาภายในโรงเรียนรุ่งอรุณ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงอุปนัยและการสนทนากลุ่มเพื่อสังเคราะห์และนำเสนอกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบัน รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการวิจัยพบว่า

คุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เจริญนั้นมี 2 ส่วน คือ คุณค่าของตัววิชาเองที่ใช้เพื่อการป้องกันตัว และ คุณค่าของวิชาในด้านคุณธรรมและการปฏิบัติตนในสังคมที่ทำให้ผู้เรียนนำมาใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ด้วยความดีงามเพื่อประโยชน์สุขทั้งของตนเองและผู้อื่นประกอบด้วย ความกตัญญูกตเวที และ ความ “เป็นมวย”

กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เจริญ ที่สำคัญเป็นอันดับแรกคือสร้างความศรัทธาและความตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย วิธีการหลักของการถ่ายทอดความรู้คือ “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น”

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและปัญญา คือ ด้านร่างกาย ผู้เรียนได้ออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรง มีความคล่องแคล่ว มีความเข้มแข็ง ฯ ทางด้านจิตใจและปัญญา ผู้เรียนมีความกตัญญู มั่นใจในตนเอง รู้จักการแก้ปัญหา ฯ

กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบัน คือ ควรถ่ายทอดคุณค่าแท้ที่ประกอบด้วยความกตัญญู และ“ความเป็นมวย” วิธีการ

ถ่ายทอดที่สำคัญ คือ การสร้างความศรัทธาและความตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย และครูควร “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น” การดำเนินการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบันในภาพรวม ประกอบด้วย การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน มีหน่วยงานที่รับผิดชอบวิชานี้ มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสถานศึกษา หลักสูตรการอบรมควรเป็นจัดหลักสูตรแบบองค์รวม ใช้การอบรมแบบวิถีไทย จัดเวทีให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงออกอย่างหลากหลาย และควรมีการประชาสัมพันธ์หรือการตลาดที่ส่งเสริมความเข้าใจในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

Research Title	Thai martial arts: Authentic values and transmission process, a case study of Kru Vichit Cheechoern
Researchers	Associate Professor Dr.Suchitra Sukontasab, Kitiya Sophonpanich, Khomsan Semvimol, Pamorn Ruksasup
Year	2009

Abstract

This research aimed to study authentic values and transmission process of Thai martial arts as practiced by Kru Vichit Cheechoern; to study physical, emotional and mental impacts on students who participated in Thai martial arts activities; and to synthesize and present a transmission process for Thai martial arts that is appropriate for the present social context. The research involved physical education teachers in Roong-Aroon school as part of the research team and utilized qualitative research methodology using observation, interviews, inductive analysis, focus groups as well as receiving comments from experts in the field to form its conclusion.

The research found that authentic values of Thai martial arts as practiced by Kru Vichit Cheechoern consists of 2 main parts: the value of the subject as a self-defense art, and moral-social values, particularly gratitude and “*pen-muay*”, two important qualities that students can apply to their everyday life.

The most important aspect of Kru Vichit’s transmission process is creating faith in the authentic values of Thai martial arts among his students, while his main method of transmission is being a living example of those values.

Students who participated in the Thai martial arts activities are physically strong, agile and healthy, they are confident and filled with gratitude towards their parents and teachers. They had also acquired problem solving skills and new outlooks to life.

In the present social context, an appropriate transmission process of Thai martial arts is one that emphasizes its moral-social values of gratitude and “*pen muay*”, which can be done by creating faith among the students, while the teachers should be living examples of these values. To carry out such a process it should be structurally supported by a well defined goal, a host, and supporting activities. The curriculum should be holistic and incorporates Thai traditional teaching style. The educational institute should provides public venues that encourage students to present their skills and knowledge. It should also have a strategy to promote an understanding of the authentic values of Thai martial arts to the larger society.

กิตติกรรมประกาศ

คณะวิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่ให้ทุนอุดหนุนโครงการวิจัยฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณครูวิชิต ชี้เชิญ ครูภูมิปัญญาไทยของสภาการศึกษาที่ให้ความเมตตาแก่คณะวิจัยในการให้ข้อมูลหลายครั้ง ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนรุ่งอรุณ และผู้เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยทุกท่านที่กรุณาให้โอกาสสัมภาษณ์เชิงลึกและเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเพื่อการเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูล และสุดท้ายขอขอบพระคุณผู้บริหารของสถาบันอาศรมศิลป์ที่ให้โอกาสคณะผู้วิจัยได้เรียนรู้ร่วมกันในการทำวิจัยครั้งนี้

คณะวิจัย

26 มีนาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
ขอบเขตงานวิจัย	5
นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	6
หลักสูตรวิชาการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	16
คุณค่า	21
การจัดการศึกษา : กระบวนการถ่ายทอด	24
ครูภูมิปัญญา/ผู้ทรงภูมิปัญญา	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
บทที่ 4 ชีวิตและผลงานของ ครูวิชิต ชี้เชิญ(พ.ศ. 2510 – 2550)	38
การศึกษา	
การศึกษาระดับประถมศึกษา	38
การศึกษาระดับมัธยมศึกษา	42
การศึกษาระดับอุดมศึกษา	46
ชีวิตการทำงาน	63
การทำงานในระดับโรงเรียน	63
การทำงานในสถาบันอุดมศึกษา	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 (ต่อ)	
การทำงานในกรมพลศึกษา	76
การทำงานภายหลังเกษียณอายุราชการ	81
ผลงานของครูวิชิต ชี้เชิญที่ปรากฏต่อสังคมด้านต่าง ๆ	89
เครื่องราชอิสริยาภรณ์และรางวัลเกียรติยศ	94
บทที่ 5	
กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	96
ตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ ขณะรับราชการ	
การถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในสถานศึกษา	96
ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	
การถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในสถานศึกษา	106
ระดับอุดมศึกษา	
การถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในกรมพลศึกษา	127
บทที่ 6	
กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	146
ตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ เมื่อเกษียณอายุราชการ	
ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนรุ่งอรุณ	146
ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอาศรมศิลป์	150
ผู้รับการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	155
ในโรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบันอาศรมศิลป์	
กลุ่มครูพลศึกษา	155
กลุ่มครูสามัญและครูอื่นๆ	160
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	164
นักเรียนระดับประถมศึกษา	164
ผู้บริหาร	166
ผู้ปกครองนักเรียน	168
นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีศึกษา	176
ผู้บริหารระดับสูง	182

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 (ต่อ)	
นิติระดับมหามัณฑิตอื่นๆ	183
ข้อมูลจากการสังเกตการสอน	185
บทที่ 7	
คุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ	197
คุณลักษณะครูวิชิต ชี้เชิญ	197
คุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ	
กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ	205
ผลการเข้าร่วมกิจกรรมการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยทั้งทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญา	209
กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบัน	209
บทที่ 8	
สรุปและอภิปรายผล	218
สรุปผลการวิจัย	218
อภิปรายผลการวิจัย	223
ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย	229
เอกสารอ้างอิง	230
ภาคผนวก	233
รายนามผู้ให้ข้อมูล	234
ตัวอย่างผลงานของครูวิชิต ชี้เชิญ จากสื่อมวลชน	236
หลักสูตรมวยไทยศึกษา	243
ภาพกิจกรรมการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของครูวิชิต ชี้เชิญ	248

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

...การสอนมวยไทยเพื่อให้เยาวชนไทยเป็นมวย ไม่ใช่เป็นนักมวย ซึ่งเป็นการสอนเยาวชนให้เป็นคนดีของสังคม เป็นคนมีจิตใจเป็นนักสู้ไม่ยอมแพ้อุปสรรคในชีวิต รู้จักความกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด และภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย...

ครูวิชิต ชี้เจริญ (2548)

คำว่า “ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย” หมายถึง ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวด้วยมือเปล่าของไทย คือ มวยไทย และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่ใช้อาวุธของไทย คือ กระบี่กระบอง ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวนี้เป็นศาสตร์ที่มีคู่ประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย มีหลักฐานปรากฏว่าในสมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นชายไทยตั้งแต่พระมหากษัตริย์จนถึงสามัญชนทุกคนจะต้องฝึกหัดเรียนมวยและเรียนกระบี่กระบองเพื่อเข้ารับราชการทหาร เพื่อแสดงความเป็นชายชาติศรี เพื่อป้องกันตัว รวมทั้งเพื่อความสนุกสนานบันเทิง นอกจากนี้การฝึกหัดเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในอดีตยังเป็นกระบวนการอบรมบ่มนิสัย เสริมสร้างคุณธรรม สร้างความรักชาติ และปลูกฝังหลักการดำเนินชีวิตในสังคม ในอดีตศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทยซึ่งหมายความว่ามวยไทยและกระบี่กระบองนี้จะไม่แยกออกจากกันและจะไม่แยกจากวิถีชีวิตของชุมชน (สุจิตรา สุคนธทรัพย์, 2540) แต่เมื่อเวลาผ่านไปความจำเป็นในการต่อสู้ระยะประชิดตัวลดน้อยลง การเรียนวิชาการต่อสู้ป้องกันตัวเพื่อประโยชน์ในการเป็นทหารป้องกันประเทศและการเข้ารับราชการจึงลดน้อยลงไปด้วยสำหรับประชาชนทั่วไปการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอันประกอบด้วยมวยไทยและกระบี่กระบองเพื่อช่วยทหารป้องกันประเทศ รวมทั้งที่เคยเป็นการเล่นเพื่อฝึกซ้อมความสามารถ เพื่อความสนุกสนานหรือเพื่อเป็นมหรสพในงานเทศกาลต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน ประชาชนที่สนใจศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจะแยกส่วนความนิยมระหว่างมวยไทยและกระบี่กระบองชัดเจน โดยมวยไทยได้รับความสนใจในฐานะกีฬาที่มีการแข่งขันและมีการพนันเข้ามาเกี่ยวข้องจึงมีการจัดเวทีมวยเพื่อการแข่งขันทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในขณะที่กระบี่กระบองได้ลดบทบาทจากการฝึกเพื่อใช้ในการต่อสู้ในยามสงครามจริงลงเหลือแค่

เพียงการฝึกเพื่อการแสดง เพื่อสร้างความสนุกสนานในงานมหรสพต่างๆ ซึ่งได้รับความนิยมอยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์, 2540)

นับตั้งแต่มวยไทยมีการจัดชมมวยเพื่อการแข่งขัน เพื่อการพนัน ซึ่งเป็นที่นิยมของคนไทยทั่วไปนั้น การชมมวยบนเวทีดังกล่าวได้นำเสนอภาพของการกีฬาที่รุนแรง ที่ทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บบนเวที และมีการนำเสนอภาพการให้รางวัลแก่ผู้ที่ทำให้คู่ต่อสู้บาดเจ็บบนเวทีอีกด้วย การนำเสนอภาพเหล่านี้ทำให้คนทั่วไปคิดว่ามวยไทยเป็นกีฬาที่รุนแรงและเป็นอันตราย ผู้ที่ชมมวยไทยทุกคนจะต้องได้รับบาดเจ็บ นอกจากนี้คนทั่วไปมักคิดว่าผู้เรียนมวยไทยคือกลุ่มคนซึ่งมีฐานะไม่ดีนัก มีการศึกษาน้อยจึงประกอบอาชีพชมมวยเพื่อเลี้ยงตนเองและเลี้ยงครอบครัว และเมื่อใครต้องการเรียนชมมวยแล้วจะเรียนในค่ายมวยและต้องทำอาชีพเกี่ยวข้องกับการชมมวย ทำให้เยาวชนไทยไม่สนใจเรียนมวยไทย รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาก็ไม่สนับสนุนการสอนมวยไทยเท่าที่ควรเพราะเกรงผู้เรียนจะได้รับอันตรายรวมทั้งผู้ปกครองต่างแสดงความไม่เห็นด้วยที่จะให้โรงเรียนสอนมวยไทย อย่างไรก็ตามมวยไทยก็ยังคงเป็นความภาคภูมิใจของคนไทยและเป็นที่นิยมสำหรับคนไทยตลอดมา โดยเฉพาะในปัจจุบันได้มีการประชาสัมพันธ์มวยไทยให้เป็น“มรดกโลก” เพราะชาวต่างชาติให้ความสนใจในการเรียนมวยไทยเป็นอย่างมากทั้งในสหรัฐอเมริกาและยุโรป มีการจัดตั้งค่ายมวยไทยในต่างประเทศหลายแห่งซึ่งส่วนมากเป็นมวยไทยที่ชกเพื่อการแข่งขัน สำหรับกระบี่กระบองนั้นในปัจจุบันความนิยมในการนำกระบี่กระบองไปแสดงในงานต่าง ๆ ลดน้อยลงเรื่อยๆ อีกทั้งสำนักหรือสถานที่ฝึกสอนกระบี่กระบองก็เหลือเพียงไม่กี่แห่งและมักเป็นการเปิดสอนที่บ้านครูมากกว่าเปิดเป็นสถานที่สอนโดยเฉพาะ งานประจำสำหรับการแสดงและการแข่งขันกระบี่กระบองที่จัดขึ้นทุกปีและประชาชนทั่วไปสามารถชมได้ คืองานเทศกาลกีฬาไทยที่จัดขึ้นบริเวณท้องสนามหลวงโดยสมาคมกีฬาไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ในขณะที่ปัจจุบันชาวต่างประเทศให้ความสนใจวิชากระบี่กระบองมากขึ้น มีการจัดตั้งสำนักกระบี่กระบองในต่างประเทศสำหรับสอนผู้ที่สนใจมากขึ้นทุกปี

ขณะที่ชาวต่างประเทศให้ความสนใจเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย เยาวชนไทยกลับให้ความสนใจวิชาเหล่านี้ลดลง วิชามวยไทยและกระบี่กระบองนั้นเป็นวิชาที่หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้เรียนในวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษามาเป็นเวลานาน (กรมวิชาการ, 2518 , 2521 และ 2524) แต่ก็ไม่ได้ทำให้วิชาทั้งสองได้รับความนิยมหรือสร้างทัศนคติที่ถูกต้องต่อศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้กับเยาวชนไทย ตรงกันข้ามกลับทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจและไม่สนับสนุนให้ลูกหลานเรียนเนื่องจากคิดว่ามวยไทยเป็นกีฬาที่อันตรายและกระบี่กระบองเป็นวิชาที่ไม่มีประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งครูผู้สอนเองก็ไม่มีแรงจูงใจในการสอนวิชานี้

ครูวิชิต ชีเชญ ได้กล่าวถึงอุปสรรคของการถ่ายทอดคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในปัจจุบันไว้ในประวัติครูภูมิปัญญา (วิชิต ชีเชญ, 2548) ไว้ดังนี้

1. ทักษะของผู้เรียน เยาวชนในปัจจุบันขาดความเข้าใจในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยอย่างแท้จริง มักมองว่าผู้ที่เรียนมวยไทยและกระบี่กระบองเป็นผู้ล่าสมัย เรียนแล้วจะเป็นอันตราย เป็นวิชาของนักเลงหรือ เป็นวิชาที่คนยากจนเรียนเพื่อหารเลี้ยงชีพ และมองศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยโดยเฉพาะมวยไทยว่าเป็นกีฬาที่มุ่งเน้นการแข่งขันเอาชัยชนะและผลตอบแทนมากกว่าการตีความและให้คุณค่าในเชิงภูมิปัญญา

2. ขาดหน่วยงานและบุคลากรที่สอนเพื่อการอนุรักษ์ เมื่อมีผู้ที่มีความเข้าใจถึงแก่นคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวน้อยจึงขาดหน่วยงานที่จัดการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาได้อย่างถูกต้องแม่นยำ หน่วยงานที่สอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยโดยเฉพาะมวยไทยในปัจจุบันเน้นที่การฝึกคนเพื่อประกอบอาชีพชกมวยและเพื่อการแข่งขันเป็นหลัก สำหรับกระบี่กระบองนั้นสำนักที่สอนกระบี่กระบองให้บุคคลทั่วไปมีน้อยมาก ที่พอเหลืออยู่ในขณะนี้ใช้บ้านครูเป็นที่สอนซึ่งรับผู้เรียนได้จำนวนจำกัดและไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

3. ขาดการสร้างครูรุ่นใหม่ ที่มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและมีทักษะที่ดีในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย เนื่องจากการเรียนวิชาเหล่านี้เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลา ใช้ความต่อเนื่องและใช้ความอดทนพยายามของผู้เรียน ปัจจุบันครูรุ่นใหม่ที่ยังเรียนวิชานี้มักเรียนเพราะเป็นวิชาบังคับตามหลักสูตรผู้เรียนจึงพยายามเรียนเพื่อให้ผ่านหลักสูตรมากกว่าเรียนเพราะความต้องการของตนเองเมื่อเรียนจบจึงไม่มีความชำนาญทางด้านทักษะ และไม่ซาบซึ้งหรือมีความเข้าใจถึงแก่นคุณค่าที่แท้จริงของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

4. ขาดการประยุกต์กิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน การสอนวิชาต่าง ๆ ในปัจจุบันครูต้องมีวิธีการสอนที่จูงใจให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า สนุกสนานและสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน รวมไปถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความเป็นสากลกับความเป็นภูมิปัญญาไทยให้กลมกลืนกัน แต่การสอนในโรงเรียนปัจจุบันเป็นการสอนตามแบบที่ครูเรียนมาไม่มีการนำมาดัดแปลงเทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน

5. การแยกองค์ความรู้เป็นส่วนเดียว วิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเป็นวิชาที่รวมองค์ความรู้ทั้งเรื่องศาสนา ภาษา ประวัติศาสตร์ ดนตรี ศิลปหัตถกรรม วรรณคดี ฯลฯ แต่การสอนที่ผ่านมามักฝากเรื่องของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวไว้กับครูพลศึกษา โดยจัดวิชามวยไทยและกระบี่กระบองเอาไว้ในวิชาพลศึกษาซึ่งแยกส่วนออกจากวิชาอื่นๆ การถ่ายทอดจึงมุ่งเน้นไปที่ทักษะเชิงกีฬามากกว่าภูมิปัญญาและไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่ศาสตร์อื่นๆ ได้

6.ขาดการค้นคว้าวิจัย ที่ผ่านมาการศึกษาวิจัยเพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยยังมีอยู่น้อยมาก

7.ขาดการสนับสนุนจากสื่อมวลชน การเผยแพร่ความรู้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในเชิงการอนุรักษ์ขาดแรงสนับสนุนจากสื่อมวลชนทำให้การเผยแพร่ไปสู่วงกว้างเป็นไปได้ยาก และเมื่อมีการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนก็เป็นการเผยแพร่ในเชิงของกีฬาและการแข่งขันเป็นหลัก

8.ขาดความสนใจจากผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับมองข้ามวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยอาจเป็นเพราะสนใจกีฬาที่กำลังอยู่ในกระแสหลักหรือกีฬาสากลที่สามารถแข่งขันในระดับนานาชาติ นอกจากนี้ผู้บริหารระดับประเทศก็ไม่ให้ความสนใจและไม่ให้ความสำคัญสนับสนุนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในเชิงการอนุรักษ์และการถ่ายทอดในลักษณะของภูมิปัญญาแต่สนับสนุนในเชิงของกีฬาเพื่อทำชื่อเสียงให้ประเทศ

จากอุปสรรคที่ครูวิชิต ชี้เชิญได้สรุปไว้ใน “ประวัติครูภูมิปัญญาไทย” ข้างต้นทำให้เห็นได้ว่าการอนุรักษ์ภูมิปัญญาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้ดำรงอยู่ต่อไปในอนาคตนั้นจะต้องตั้งอยู่บนฐานของความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงคุณค่าและกระบวนการถ่ายทอดที่เหมาะสมกับสังคมในยุคปัจจุบัน

ครูวิชิต ชี้เชิญ เป็นผู้ที่ได้รับคัดเลือกจากสภาการศึกษาให้เป็นครูภูมิปัญญาไทยภาคกลางรุ่นที่ 4 ด้านศิลปกรรม (ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว) เมื่อปี พ.ศ.2548 ซึ่งการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลให้เป็นครูภูมิปัญญาไทยนั้นเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมให้ใช้ภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษาให้เป็นรูปธรรมและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน โดยสภาการศึกษาจะดำเนินการสืบค้น สรรหา คัดเลือก และยกย่องผู้ทรงภูมิปัญญาด้านหนึ่งด้านใดที่เป็นผู้สร้างสรรค์สืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชนให้เป็นครูภูมิปัญญาไทยเพื่อทำหน้าที่ในการถ่ายทอดภูมิปัญญาในสาขาของตนเองเข้าสู่การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ครูวิชิต ชี้เชิญเป็นผู้ที่สืบทอดการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในทุกรูปแบบมาเป็นเวลา 45 ปี งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษากระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวและแนวคิดเรื่องคุณค่าแท้ของครูวิชิต ชี้เชิญ ซึ่งปัจจุบันเป็นผู้สอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในสถาบันอาศรมศิลป์และโรงเรียนรุ่งอรุณ และได้รับเชิญให้สอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในสถาบันต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเล็งเห็นว่าบุคคลที่เป็นผู้ทรงภูมิปัญญานั้นเป็นผู้ที่มีปรัชญาแนวคิดในศาสตร์นั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง มีกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง มีความคิดริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีกระบวนการและวิธีการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเชื่อที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ดังนั้น การศึกษาแนวคิดและประสบการณ์ของผู้ทรงภูมิปัญญาจึงสามารถเป็นแนวทางให้แก่ผู้ปฏิบัติที่เป็นคนรุ่นใหม่สามารถสืบทอดองค์ความรู้ ความคิดและการปฏิบัติที่ดีสืบทอดไปยังคนรุ่นต่อ ๆ ไปได้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คณะผู้วิจัย ครูภูมิปัญญา และชุมชนที่เกี่ยวข้องจะร่วมเรียนรู้เพื่อสังเคราะห์คุณค่าแท้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ถอดกระบวนการถ่ายทอด และศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อนำเสนอเป็นแนวทางในการถ่ายทอดภูมิปัญญาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาคุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เจริญ
- 2) เพื่อศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญา
- 3) เพื่อสังเคราะห์และนำเสนอกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบัน

3. ขอบเขตของงานวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้แหล่งข้อมูลหลัก ได้แก่ ครูวิชิต ชี้เจริญ ลูกศิษย์ของครูวิชิต ชี้เจริญ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นักเรียน ครู ผู้บริหารของโรงเรียนรุ่งอรุณและบุคคลทั่วไปที่เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยกับครูวิชิต ชี้เจริญ

4. นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ศิลปะต่อสู้ป้องกันตัว หมายถึง การต่อสู้ป้องกันตัวมวยไทยและกระบี่กระบอง

คุณค่าแท้ หมายถึง คุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่ครูวิชิต ชี้เจริญ นำมาใช้ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ในการแก้ปัญหาและใช้ในชีวิตด้วยความดีงามเพื่อประโยชน์ของตนเองและผู้อื่น

กระบวนการถ่ายทอด หมายถึง วิธีการที่ครูวิชิต ชี้เจริญ ใช้ในการสอนเพื่อให้ความรู้และคุณค่าแท้ให้แก่ผู้เรียน

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย
- 2) ได้รูปแบบกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้และป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง และนำมาเรียบเรียงไว้ดังหัวข้อต่อไปนี้

ก. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย
2. หลักสูตรวิชาการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย
3. คุณค่า (Value)
4. การจัดการศึกษา : กระบวนการถ่ายทอด
5. วรรณกรรมปัญหา

ข. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

การต่อสู้ป้องกันตัวจัดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นศาสตร์ คือ เป็นวิชาการที่สามารถศึกษาหาความรู้ได้ มีระเบียบแบบแผนในการศึกษาที่แน่นอน เป็นศิลป์ คือ มีเทคนิคที่ได้มาจากการประยุกต์ความรู้มาใช้ เติมไปด้วยวิธีการ กลยุทธ์ ลวดลาย ซึ่งยากจะเรียนรู้และปฏิบัติได้อย่างเจนจบ และผู้ที่ใช้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแต่ละคนจะมีการพัฒนาเทคนิควิธีที่ไม่ซ้ำแบบกัน สำหรับประเทศไทยศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันประเทศให้อยู่เป็นเอกราชมาจนถึงทุกวันนี้ คนไทยแต่โบราณนั้นยึดถือกันมาว่า“ชายฉกรรจ์ที่กำเนิดเป็นคนไทยทุกคนจะต้องเป็นทหาร” เพราะในการสร้างบ้าน เมืองในระยะแรกย่อมต้องมีการศึกสงครามเพื่อรักษาดินแดนหรือเพื่อขยายดินแดน ผู้ชายไทยทุกคนจะต้องเข้าสู้ศึกทำหน้าที่เป็นทหารของประเทศ ดังนั้น การสร้างผู้ชายไทยให้มีลักษณะของ “นักรบ” จึงเป็นความจำเป็นเพื่อการรักษาชาติ บ้านเมือง

ในสมัยโบราณแต่ละหมู่บ้านต่างมี “เจ้าหมู่บ้าน” เป็นผู้ควบคุมกำลังของหมู่บ้าน อันถือได้ว่าเป็นหน่วยทหารที่มีขนาดเล็กที่สุดของประเทศ หมู่บ้านเหล่านี้ในยามสงบต้องมีการจัดเตรียมอาวุธและเสบียงอาหารให้พร้อม อาวุธที่จัดหาไว้ประจำบุคคลหรือประจำตัวของนักรบในหมู่บ้าน เช่น ทวน หอก แหวน หลาว ขมิ้น หน้าไม้ ง้าว เกาทัณฑ์ ตะบอง ขวาน มีดเหน็บ มีดปลายตัด และดาบซึ่งมีทั้ง

ดาบคู่และดาบตั้ง จะเห็นได้ว่าอาวุธดังกล่าวส่วนมากเป็นอาวุธที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และทำมาหากินในยามปกติ แต่เมื่อมีสงครามก็สามารถคว้าอาวุธที่ใช้อยู่ประจำวันมาใช้เป็นอาวุธในสงครามได้ทันที นอกจากนี้คนไทยยังรู้จักการนำสัตว์ที่ใช้เป็นพาหนะในยามปกติมาจัดกำลังทัพด้วย เช่น ม้าที่เป็นพาหนะส่วนตัวของบุคคลที่ทุกบ้านมักจะมีไว้ใช้เป็นพาหนะในการติดต่อระหว่างหมู่บ้านก็สามารถนำมาใช้ในการสงคราม ในการหาข่าว ติดต่อสื่อสารระหว่างกองทัพและต่อสู้ สัตว์อีกประเภทหนึ่งก็นำมาใช้ในชีวิตประจำวันและการสงครามได้แก่ ช้าง ช้างเป็นสัตว์พาหนะที่ใช้ลำเลียงสิ่งของและผู้คนในท้องถิ่นทุรกันดาร นอกจากช้างจะใช้เป็นพาหนะและสัตว์ใช้งานแล้ว คนไทยถือว่าช้างเป็นสัตว์คู่บุญบารมีของพระมหากษัตริย์ ในยามสงครามผู้ที่ใช้ช้างเป็นพาหนะ ได้แก่ พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์และแม่ทัพ การที่พระมหากษัตริย์ทรงกระทำการรบพบบนหลังช้างที่เรียกว่าการกระทำยุทธหัตถีถือได้ว่าเป็นลักษณะของการรบที่กล้าหาญอย่างยิ่งและสมควรได้รับการยกย่องพระเกียรติยศ (สุจิตรา สุคนทรทรัพย์, 2540)

จากความสำคัญของการต่อสู้นี้เองทำให้เกิดวิชาการต่อสู้ต่าง ๆ ของคนไทยอัน ได้แก่ มวยไทยซึ่งเป็นวิชาการต่อสู้ด้วยมือเปล่าที่ไม่ใช้อาวุธและกระบี่กระบองเป็นวิชาการต่อสู้ที่ใช้อาวุธ รวมทั้งการต่อสู้บนหลังสัตว์ที่เป็นพาหนะได้แก่ ม้า และช้าง ทำให้เกิดเป็นวิชาอัศวกรรมซึ่งเป็นวิชาการต่อสู้โดยใช้อาวุธบนหลังม้า วิชาชกกรรมเป็นวิชาการต่อสู้โดยใช้อาวุธบนหลังช้าง รวมทั้งตำราพิชัยสงครามอันเป็นเรื่องการวางแผนและกลยุทธ์ในการรบ วิชาต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นวิชาที่มีคุณประโยชน์แก่คนไทยอย่างใหญ่หลวงในการที่ทำให้ประเทศสามารถดำรงความเป็นเอกราชมาได้จนถึงปัจจุบัน การยืนยันถึงความเป็นมาของศาสตร์การต่อสู้ป้องกันตัวนี้ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นต้นมาพบได้ในตัวอย่างของวรรณกรรมต่อไปนี้

สมัยสุโขทัย : กฎมณเฑียรบาลได้กล่าวถึงการต่อสู้ป้องกันตัวที่แสดงในกระบวนแห่ในพิธีทศพลีลาซึ่งเป็นที่ประจักษ์ถึงความสวัสดิมงคลแก่ช้าง (กรมศิลปากร, 2521: 136-137) ดังนี้

...เมื่อแรกเสด็จออกพ่อช้าง รันแทะวัวชน กระบือชน ชุมพา
ชนช้าง ชนคน.... โคนปล้ำมวย ตีคั้งฟันแย่งเชิงแว่งเล่นกล
คลี่ม้า...เสด็จออกเบิกราชกุลถวายเป็นมดี 7 ลา เรียกม้าพ่อ
ช้าง ระเบงซ้ายขวา ร้าดาบซ้ายขวา ระบ้ออกหม่งक्रमัน
พานนำหม่งक्रमัน หน้ากลอง ดีไม้ฟุ้งหอก...

ข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นลักษณะของการแสดงความสามารถในการขี่ช้างม้าและการต่อสู้ เช่น การแสดงหม่งक्रमัน ชกมวย ร้าดาบของทหารในสมัยนั้น

สมัยอยุธยา : หลักฐานที่เด่นชัดเรื่องของการต่อสู้ป้องกันตัวในยุคนี้จะขอกล่าวถึง พระปรีชาสามารถของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระมหากษัตริย์ที่ทรงกอบกู้เอกราชให้แก่ประเทศไทยที่ได้บันทึกไว้ในพงสาวดารฉบับพันจันทุมาศ (กรมศิลปากร, 2507 : 155) ดังนี้

...สมเด็จพระนเรศวรเป็นเจ้าทรงม้าทวนไล่ข้าศึกเข้าไป...

ลักไวทำมูถือดาบตั้งเข้ามาจะกุมพระองค์ ๆ ทรงแทงด้วยพระ
แสงทวนถูกลักไวทำมู ๆ บั่นต้องพระแสงทวนเป็นแผล แต่
ลักไวทำมูตาย ทหารทศถือโศมรและหอกใหญ่ตรงเข้ามา
ทรงฟันด้วยพระแสงดาบถูกสะพายแล่งล้มลงตาย...

นอกจากนี้กษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถทางการต่อสู้กับพระองค์หนึ่งในสมัยอยุธยาที่มีผู้กล่าวถึงเสมอคือ ขุนหลวงสรศักดิ์หรือสมเด็จพระเจ้าเสือ พระองค์ทรงโปรดการชกมวยมากและทรงมีพระปรีชาสามารถในการต่อสู้เชิงมวยอย่างยิ่ง ทรงเคยปลอมพระองค์ไปชกมวยกับชาวบ้าน ดังความตอนหนึ่งว่า (ประยูร พิสนาคะ, 2500 : 300-301)

...สมเด็จพระเจ้าเสือชอบเสด็จประพาสตามพระราชธรรมาศัย
ครั้งหนึ่งที่เมืองวิเศษไชยชาญมีการฉลองพระอารามที่สร้าง
ใหม่หลายวันหลายคืน มีมหรสพหลายอย่าง มีการเปรียบ
คู่ชกมวยด้วยผู้คนล้นหลาม สมเด็จพระเจ้าเสือ... ปลอม
พระองค์เป็นคนสามัญ ... ขอเข้าไปเปรียบมวยด้วย ชาววิเศษ
ไชยชาญรู้ว่ามิใช่ชาวกรุงอาจหาญมาขอเปรียบชก... ใคร
จะได้ชมฝีมือ และเมื่อขึ้นชกยังไม่ทันออกเหงื่อคู่ชกก็มีอัน
เป็นฝ่ายแพ้โดยง่าย ... จนหาคู่ชกไม่ได้อีก ต่างเกรงกลัว
พระหัตถ์ และเป็นที่รังเกียจของชาววิเศษไชยชาญนักกว่าชาวกรุง
ผู้นี้ฝีมือมวยดังเทวดา.....

จะเห็นว่าศาสตร์ของการต่อสู้ป้องกันตัวนั้นมีพัฒนาการมาตั้งแต่การสร้างชาติไทยเป็นต้นมา และได้มีการพัฒนารูปแบบของศาสตร์เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในยามสงบการฝึกการต่อสู้ด้วยมือเปล่าและการต่อสู้โดยใช้อาวุธดังกล่าวของทหารได้กลายเป็นกีฬาพื้นบ้านที่นิยมเล่นและประลองฝีมือกันเป็นประจำเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับยามเกิดศึกสงคราม

มวยไทย

การต่อสู้ด้วยมือเปล่าหรือมวย เป็นการต่อสู้ของมนุษย์ทั่ว ๆ ไปทั้งโลกที่ต่อสู้กันโดยใช้พลังกำลังและอวัยวะของร่างกายเป็นอาวุธ เป็นการต่อสู้โดยธรรมชาติของมนุษย์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 632) ได้ให้ความหมายของคำว่า “มวย คือ การชกกันด้วยหมัด” และให้ความหมายของมวยไทยไว้ว่า “ มวยไทย คือ กีฬามวยแบบหนึ่งที่มักมีการยอมให้คู่ชกใช้เท้า สอก และเข่าได้ “

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2517 : 698) ได้กล่าวไว้ว่า “ มวยไทย คือ ศิลปะการต่อสู้แบบมือเปล่าของชนชาติไทย ที่สามารถใช้ศอก เข่า เท้า และหมัดเป็นอาวุธ ”

ในอีกความหมายหนึ่งมวยในภาษาไทยโบราณมีความหมายว่า “หนึ่งเดียวหรือการม้วนผมที่ยาว” โดยการรวบให้เข้ากันเป็นกลุ่ม มวยจึงอาจหมายถึง ความถึง การรวมพลังกาย พลังใจ และพลังปัญญาให้เป็นหนึ่งเดียวทำให้นักมวยเกิดความคล่องแคล่ว ว่องไว สามารถเผชิญกับคู่ต่อสู้ได้ ในภาษาสันสกฤต มวย หมายถึง การผูก จึงอาจสรุปได้ว่า “มวย” สามารถแยกความหมายหลักออกได้เป็น 2 ความหมาย ได้แก่ (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์, 2540)

1. การต่อสู้ที่ใช้กำปั้นและการปล้ำ

2. การรวมกันเป็นกลุ่มในลักษณะของการผูกมัดหรือมัดเข้าด้วยกัน ซึ่งเห็นได้จากลักษณะของมวยที่มีการกำมัดเป็นการมัดหรือรวมนิ้วมือไว้ด้วยกัน หรือ การเข้ากอดปล้ำคู่ต่อสู้ก็มีลักษณะ ที่เป็นการมัดหรือรัดเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ลักษณะของการผูกหรือมัดยังปรากฏในการแต่งกายของมวยไทย เช่น ผูกหมัด(คาดหมัด) ผูกศรียะ (การสวมมงคล) ผูกแขน (การผูกผ้าประเจียด) และประการสุดท้ายคือการผูกใจโดยใช้คาถาอาคมเป็นสื่อในการรวมพลังกายและพลังใจให้เป็นหนึ่งเดียว

มวยไทยแตกต่างจากมวยชาติอื่นที่สามารถใช้อาวุธในร่างกายได้ทั้งหมด 9 ส่วน โบราณจึงเรียกว่า “ นวอาวุธ ” คือ หมัด 2 หมัด, เท้า 2 เท้า, เข่า 2 เข่า, สอก 2 สอก และ 1 ศรียะ ครูเชตร ศรียาภย์ (กรมวิชาการ, 2546) กล่าวไว้ว่าการต่อสู้ของคนไทยนั้นมีพิสัยสรอบตัว คนไทยต่อสู้โดยใช้หัว ขวิด ปากกัด ตีนเตะ ถีบเหน็บ มือตะปบ ตบตอย ทูบ สอกถอง ฟันสับ สันเคียว เข่ากระทุ้ง ก้นกระแทก บ่าแบกและทும் ล้มทับ จับหัก ควักนัยน์ตา ฝ่าหมาก ซึ่งลักษณะของการต่อสู้แบบนี้เรียกว่า “พันลำ” แปลว่ารอบด้าน การใช้วิธีต่าง ๆ ของร่างกาย 9 ส่วนในการต่อสู้ที่กล่าวมานี้สามารถนำมาใช้รวมกันเป็นท่าทางของการต่อสู้ได้มากมาย แบ่งได้เป็นท่าหลักที่เรียกว่า ท่าแม่ไม้มวยไทย และที่พลิกแพลงขยายจากท่าพื้นฐาน เรียกว่า ท่าลูกไม้

รูปแบบการชกมวยไทย

ก่อนการเริ่มชกมวยไทยทุกครั้งนักมวยจะต้องทำการไหว้ครู การไหว้ครูของมวยไทยจะเป็นลักษณะของการรำมวยก่อนการทำการชกจริง การรำไหว้ครูมวยไทยจะมีรูปแบบและลีลาแตกต่างกันตามแต่ละสำนัก อาจกล่าวได้ว่าเมื่อเห็นท่าไหว้ครูแล้วจะทำให้ทราบว่ามีท่ามาจากค่ายมวยใด การรำไหว้ครูมวยนี้มีความสำคัญในเชิงของวัฒนธรรมและมีความสำคัญในด้านการออกกำลังกายและการป้องกันตัว ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของครูมวยไทยต่อไปนี้

ครูเขตร ศรียาภักย์ กล่าวถึงการรำไหว้ครูมวยไว้ว่า (เขตร ศรียาภักย์, 2515: 98)

...การรำมวยไทยเป็นการแสดงถึงการมีวัฒนธรรมประจำใจอย่างหนึ่ง คือ ความซื่อสัตย์สุจริตคุณครูอาจารย์ ผู้มีบุญคุณและประสิทธิประสาทวิชาศิลปะมวยไทย รวมทั้งอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี การรำมวยเป็นพิธีการระครูอาจารย์ผู้มีคุณของนักมวยแต่ละคน ... การรำจึงแตกต่างกันออกไป ... ลีลาการไหว้ครูเป็นสิ่งที่แสดงว่านักมวยที่จะทำการต่อสู้กันได้ฝึกหัดมาจากครูคนเดียวหรือสำนักเดียวกันหรือไม่... ถ้าสอบถามว่ามาจากครูเดียวกัน แม้จะภูมิปัญญาต่างกันก็จะไม่ชกกัน เพราะการอบรมสั่งสอนให้มีความสามัคคีรักหมู่คณะ รำมวยยังเป็นการแสดงถึงความจงรักภักดีต่อพ่อเมืองหรือพระมหากษัตริย์ ... รำลึกถึงพระบารมีตลอดจนคุณบิดามารดา ครูอาจารย์เพื่อเป็นสิริมงคลและกำลังใจ...

กระบี่กระบอง

การต่อสู้โดยใช้อาวุธมีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย คนไทยมีอาวุธที่ใช้ในการต่อสู้หลายชนิด ทั้งอาวุธยาวและอาวุธสั้น เช่น กระบอง ไม้พลอง ทวน ง้าว หอก ดาบ กระบี่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเครื่องรับและเครื่องกำบังตัวอีกหลายชนิด เช่น โล่ เขน ค้าง เป็นต้น ศิลปะแห่งการใช้อาวุธคู่มือและเครื่องป้องกันกำบังตัวเหล่านี้เรียกเป็นคำรวมเป็นที่หมายรู้จักกันว่าวิชากระบี่กระบอง สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2532 : 311) กล่าวว่า

...กระบี่กระบอง คือ การเล่นอย่างหนึ่งของไทยจัดอยู่ในจำพวกกีฬา แต่เป็นกีฬาของไทยเราแท้ๆ เพราะไม่มีชาติใด

ภาษาใดเล่นกีฬาชนิดนี้กันเลย เป็นกีฬาที่มีมาแต่โบราณนิยม
ฝึกหัดและเล่นในยามสงบ หรือนำไปใช้ต่อสู้กับศัตรูในยาม
รบ เช่นเดียวกันกับโอลิมปิกส์เกมส์ที่ชาติตะวันตกได้เริ่มขึ้น
เพื่อจะฝึกฝนให้ผู้เล่นมีร่างกายอดทนแข็งแรงและมีวิชาความ
รู้ ความสามารถเกี่ยวกับการรบในสมัยนั้นให้เกิดประสิทธิ -
ภาพยิ่งขึ้น...

อุปกรณ์ของกระบี่กระบอง

วิชากระบี่กระบองเป็นวิชาที่ต้องฝึกหัดจนสามารถใช้ได้คล่องแคล่วและชำนาญ ทั้งการใช้
อาวุธบนพื้นดินและบนพาดหระ เช่น ช้าง ม้า ซึ่งคนไทยได้มีแบบแผนการใช้อาวุธแต่ละประเภทมา
เป็นเวลานาน เรียกว่า “เพลง” เช่น เพลงกระบี่ เพลงทวน ฯ เพลงอาวุธแต่ละประเภทจะมีชื่อเรียกตาม
ท่ารำและท่ารบหลายสิบอย่าง ตัวอย่างของลักษณะอุปกรณ์กระบี่กระบองที่พบในปัจจุบัน เช่น (กรม
วิชาการ, 2546 : 13-15)

1. กระบี่ เป็นอาวุธที่ใช้ได้ทั้งฟันและแทง ทำด้วยเหล็กดี มีรูปแบบตรงปลายแหลม
น้ำหนักพอเหมาะที่จะทำให้ฟันแทงได้คล่องแคล่ว ส่วนประกอบนอกจากตัวกระบี่แล้วจะมีด้าม
สำหรับจับถือ โกร่งสำหรับกันไม่ให้ถูกฟันมือ ปดอกสำหรับเก็บตัวกระบี่

2. ดาบ เป็นอาวุธสำหรับฟันแทง ทำด้วยเหล็กอย่างดี รูปแบบและโค้งตอนปลาย
เล็กน้อยลักษณะทั่ว ๆ ไปของดาบนั้น ตอนโคนเล็กแล้วค่อย ๆ ใหญ่ขึ้น ตรงกลางป่องและใหญ่แล้ว
ค่อย ๆ เล็กลงจนถึงปลายแหลม มีน้ำหนักมากกว่ากระบี่

3. ง้าว เป็นอาวุธยาวที่ใช้ได้ทั้งฟันและแทง ตัวง้าวทำด้วยเหล็กอย่างดีรูปแบบปลาย
โค้งเล็กน้อยเหมือนดาบ คุณสมบัติของง้าวและดาบคล้ายคลึงกันแต่ง้าวสามารถต่อสู้ได้ในระยะไกล
มักใช้เป็นอาวุธต่อสู้บนหลังช้าง

4. พลอง พลองเป็นอาวุธสำหรับตี พลองจะทำด้วยไม้เหนียวที่ไม่หักง่าย ขนาด
ความกว้างโดยรอบประมาณ 20 เซนติเมตร พลองจะไม่มีหัวมีท้าย ความกว้างเท่ากันตลอด การจับ
พลองจะจับส่วนกลางของพลองด้วยมือทั้งสองห่างกันพอถนัด ปล่อยให้ปลายเหลือข้างละเท่า ๆ กัน
การตีจะใช้ปลายข้างใดก็ได้แล้วแต่นัด

5. ตั้ง เป็นเครื่องป้องกันอาวุธชนิดหนึ่ง เป็นรูปสี่เหลี่ยมยาวและโค้ง คล้ายกาบกล้วย
มีความยาวเลยข้อศอก มีความกว้างพอประมาณปิดท่อนแขนส่วนล่างได้พอดี มีที่จับด้านใน มักทำ
ด้วยหนังสัตว์หรือหวายปนไม้ ใช้คู่กับดาบที่เรียกว่า ดาบ-ตั้ง

6. โล่ เป็นเครื่องป้องกันอาวุธเช่นเดียวกับดั่ง เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบน ๆ กว้างกว่าดั่ง โดยที่ส่วนยาวจะยาวกว่าส่วนกว้างไม่มากนัก มักทำด้วยหนังสัตว์ดิบ ด้านนอกมักลงรักปิดทอง และ ทำเป็นลวดลายต่าง ๆ ด้านในมีมือถือติดตรึงแน่นถึงแผ่นแขน ใช้คู่กับดาบเรียกว่า ดาบ-โล่

7. เขน เป็นเครื่องป้องกันอาวุธรูปกลม หนุนตรงกลางเหมือนก้นกะทะ ทำด้วยหนังดิบ หวายสานหรือโลหะ บางครั้งเขียนลายเป็นรูปหน้าราหู มีห่วงและที่ถือด้านใน ใช้คู่กับดาบ เรียกว่า ดาบ-เขน

8. ไม้สั้น มีรูปร่างคล้ายกระบี่ปลายแขน เป็นไม้ท่อนรูปสี่เหลี่ยม ยาวประมาณ 43 เซนติเมตร กว้างและหนาประมาณ 7 เซนติเมตร ด้านในโค้งเป็นร่อง เพื่อให้ติดแน่นกับปลายแขน ได้สนิท ด้านนอกโค้งออกเล็กน้อยเจาะรูร้อยด้วยเชือกขนาดโตเท่านี้ก็้อยทำเป็นห่วงสำหรับเอามือสอดเข้าไปเพื่อเป็นปลอกรัดแขนได้สอ ไม้สั้นนี้สวมกับแขนท่อนปลายทั้งสองข้างใช้ในการฝึกความคล่องแคล่ว ไม่ได้ใช้ในการสงคราม มักใช้เล่นคู่กับพลอง

กระบี่กระบองเป็นวิชาที่ผู้เรียนต้องฝึกท่าของทักษะการต่อสู้และทักษะการรำ ทักษะการต่อสู้ของกระบี่กระบองที่เป็นท่าพื้นฐานหรือท่าหลักเรียกว่าแม่ไม้ม้วนเช่นเดียวกับมวย แม่ไม้ม้วนในการฝึกกระบี่กระบองมีทั้งท่ารุกและท่ารับซึ่งเป็นท่าที่ผู้เรียนต้องฝึกหัดให้คล่องแคล่วชำนาญ เมื่อผู้เรียนชำนาญแล้วจึงดีทำเพลงหรือลูกไม้ การเรียนกระบี่กระบองจะต้องมีท่าการรำอาวุธ ซึ่งอาวุธแต่ละประเภทจะมีท่ารำไม่เหมือนกันที่เราเรียกว่า รำเพลงอาวุธ เช่น เพลงทวน เพลงดาบ เพลงกระบี่ เพลงกริช ฯลฯ ท่ารำอาวุธเหล่านี้จะรำก่อนทำการต่อสู้จริง การรำอาวุธนี้ปัจจุบันเรียกว่า การรำไม้รำ ซึ่งอาวุธที่ใช้ในการรำไม้รำจะเป็นอาวุธจำลองที่ทำด้วยหวายวาดลายลงรักปิดทองอย่างสวยงาม เพื่อใช้เป็นอาวุธ สำหรับรำในการไหว้ครูยามที่ต่อสู้จึงใช้อาวุธจริง (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์, 2540)

รูปแบบการเล่นกระบี่กระบอง

การเล่นกระบี่กระบองแต่ละครั้งนั้นมีแบบแผนการเล่นที่กำหนดไว้ (กรมวิชาการ, 2546 : 16-19) ดังนี้

1. **การถวายบังคม** ในสมัยโบราณการแสดงการต่อสู้มักกระทำต่อหน้าที่ประทับ ผู้แสดงจึงต้องมีการถวายบังคมซึ่งเป็นการแสดงความเคารพต่อพระเจ้าแผ่นดิน และ ต่อมาได้เป็นการปฏิบัติเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และผู้มีพระคุณ

2. **การขึ้นพรหม** ประกอบด้วย การขึ้นพรหมนั่ง และการขึ้นพรหมยืน ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขึ้นพรหมนั่งอีกฝ่ายจะขึ้นพรหมยืน นอกจากเป็นการสร้างกำลังใจและคุ้มครองในการต่อสู้แล้ว การขึ้นพรหมนี้ ภูวนาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้บันทึกไว้ว่าเป็นการสอนให้ผู้เรียนระลึกถึงธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันในสังคมได้แก่ พรหมวิหารสี่

3. การรำเพลงอาวุธ ผู้แสดงที่เล่นอาวุธใดจะเลือกรำเพลงตามอาวุธที่ตนใช้ โดยเลือกทำรำ จากทำรำทั้งหมดในอาวรูนั้นตามความเหมาะสมหรือความชำนาญของผู้เล่น ประมาณ 1 - 3 ทำการรำเพลงอาวรูนี้มีมาแต่สมัยโบราณ มีประโยชน์ต่อผู้เล่นในด้านการลดความประหม่าและมีโอกาสดูความสามารถของคู่ต่อสู้

ปัจจุบันการรำอาวุธจะใช้อุปกรณ์กระบี่กระบองที่เรียกว่า “เครื่องไม้รำ” เป็นอาวุธที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ในช่วงเวลาของการรำก่อนการต่อสู้ เครื่องไม้รำนี้จะประดิษฐ์อย่างงดงามด้วยลวดลายไทยและผสมผสานความเชื่อของไทย เช่น โล่ห์หน้าราหูมีความเชื่อว่าการเขียนหน้าของพระราหูไว้ที่เครื่องป้องกันจะเป็นการป้องกันอันตราย เป็นต้น เครื่องไม้รำนี้นอกจากจะทำสวยงามเพื่อการรำแล้วยังเป็นการจัดทำเพื่อบูชาครูและเมื่อรวมกันเป็นชุดจะประกอบด้วย กระบี่ ดาบ ง้าว พลอง โล่ เขน ค้าง ไม้สั้น เรียกว่า “เครื่องตั้ง” หรือ “เครื่องไม้” ซึ่งจะใช้ตั้งบูชาในการประกอบพิธีการไหว้ครูประจำปีของแต่ละสำนัก

4. การเดินแปลง เป็นลักษณะของการเดินที่พร้อมจะเข้าสู่ท่าต่อสู้ การเดินจะเดินไปจนสุดสนามแล้วกลับไปที่เดิม ขณะที่อยู่ในระยะใกล้ที่จะสวนกันให้ต่างหลีกไปทางซ้ายเพียงเล็กน้อยโดย ปลายอาวุธอาจจะถูกหรือระกันเล็กน้อยได้ การเดินแปลงเป็นการที่ทั้งสองฝ่ายต่างจ้องดูเล่ห์เหลี่ยมของกันและกัน เป็นการอ่านใจกันและคุมเชิงกันในที่ก่อนจะเข้าสู่ต่อสู้

5. การต่อสู้ จะเป็นการใช้ท่าทางการต่อสู้ที่ได้ฝึกมาทั้งหมดในสถานการณ์จริง การต่อสู้นี้จะใช้อาวุธของการต่อสู้ที่เรียกว่า “เครื่องไม้ตี” มีลักษณะเช่นเดียวกับเครื่องไม้รำแต่ไม่ได้ตกแต่งให้สวยงาม

6.การขอขมา เป็นการไหว้กันและกันระหว่างผู้เล่นทั้งสองฝ่ายหลังจบการแสดงแต่ละอาวุธ เป็นการขอโทษต่อการแสดงที่ผิดพลาดซึ่งต่อกัน

ดนตรีกับการต่อสู้ป้องกันตัว

การชกมวยและการแสดงกระบี่กระบองจะต้องมีดนตรีประกอบการแสดง เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบด้วยปี่ชวา 1 เลามีหน้าที่ดำเนินทำนองเพลงต่าง ๆ กลองแขกตัวผู้และกลองแขกตัวเมีย มีหน้าที่ดำเนินทำนองหน้าทับต่างๆและถึงมีหน้าที่ควบคุมจังหวะย่อย ดนตรีได้เข้ามามีส่วนในการแสดงมวยไทยและกระบี่กระบองทั้งในฐานะเครื่องประกอบประกอบพิธีกรรมและในฐานะเครื่องเสริมความครึกครื้นให้กับการแสดง การบรรเลงดนตรีในการชกมวยจะกระทำในขณะที่ไหว้ครูโดยใช้เพลงสระหม่าและในขณะที่ชกต่อสู้จะใช้เพลงแขกเจ้าเซ็น (กรมวิชาการ,2546 : 20-21) เพลงต่าง ๆ ที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงกระบี่กระบองจะเป็นเพลงมาตรฐานแห่งการใช้อาวุธในแต่ละชนิด โดย

มีจังหวะหน้าทับของกลองแขกที่ใช้เป็นหน้าทับบังคับ เช่น กระบี่ ใช้เพลงกระบี่ลีลา หน้าทับกระบี่ลีลา ง้าว ใช้เพลงชมดง หรือโลม หน้าทับขึ้นม้า เป็นต้น

การแต่งกายของมวยไทยและกระบี่กระบอง

การแต่งกายของมวยไทยและกระบี่กระบองได้รับอิทธิพลจากนิกายพุทธตันตระซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ทำให้เกิดเป็นลักษณะเฉพาะของการแต่งกายในการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ประกอบด้วย (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์, 2540)

1. มงคล มงคลเป็นเครื่องสวมศีรษะ มงคลมาจากคำว่า “มั่งคละ” ในภาษาโบราณ แปลว่า มีลาภ เเคราะห์ดี ความสุข ความร่มดั่งวัง มงคลมักทำด้วยด้ายสายสิญจน์ ทำเป็นวงสำหรับสวมหัวโดยรวบเป็นหางยาวพองาม มงคลนี้จะใช้สวมศีรษะตลอดเวลาขณะที่รำไหว้ครู และขณะทำการต่อสู้ ผู้ที่จะสวมมงคลหรือถอดมงคลจะต้องเป็นครู หัวหน้าสำนักหรือผู้อาวุโสที่เป็นที่เคารพนับถือ ก่อนการสวมมงคลหรือถอดมงคล จะต้องมีการท่องคาถา อาคมกำกับเพื่อความคลาดแคล้วปลอดภัย และประสพชัยชนะ

2. ผ้าประเจียด ประเจียดเป็นผ้าลงเลขยันต์เป็นวิชาคงกระพัน สามารถทำให้ผู้ที่มีความคงทนต่ออาวุธทั้งปวงได้ ประเจียดมักทำจากผ้าสาหลาหรือผ้าสีแดง ส่วนมากใช้ผูกทับท่อนแขนด้านบน หรือ ผูกคอ บางครั้งทำแบบเลื้อยก็เรียกว่าเลื้อยยันต์

3. ตะกรุด เป็นโลหะแผ่นบาง ๆ รูปสี่เหลี่ยม โลหะที่ใช้เช่น นาค ทองแดง เงิน ทอง ตะกั่ว ใบลาน หรือกระดาดสา ลงเลขยันต์ทำนองเดียวกับประเจียด ม้วนให้กลม มีสายร้อยคาดเอว คล้องคอ หรือคาดไว้ที่ต้นแขน ใช้เพื่อคงกระพันเช่นเดียวกับผ้าประเจียด

4. พิสมร เป็นแผ่นโลหะเช่นเดียวกับตะกรุดหรือใบลานรูปสี่เหลี่ยมลงเลขยันต์มีที่ร้อยสายโดยมากไม่ม้วน

5. พืรอด เป็นเครื่องรางของขลังที่ทำด้วยกระดาดสาผ่านพิธีกรรมลงคาถาอาคม แล้วลงรักปิดทอง ถ้าใช้สวมต้นแขนเรียกว่า กำไลพืรอด ทำให้สวมนี้เรียกว่า แหวนพืรอด

ปัจจุบันเครื่องแต่งกายตามความเชื่อในนิกายพุทธตันตระที่ยังคงเหลือให้เห็นอย่างชัดเจนในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ มงคล ซึ่งมีการสวมทั้งผู้ที่ชกมวยไทยและผู้แสดงกระบี่กระบอง

แบบแผนการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

การเรียนการสอนการต่อสู้ป้องกันตัวทั้งมวยไทยและกระบี่กระบองมีแบบแผนการเรียน (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์, 2540) ดังนี้

1. การมอบตัวเป็นศิษย์ (การยกครู) ประกอบด้วย การมอบพานดอกไม้ธูปเทียน เครื่องบูชาครูครูให้ออวาทแก่ศิษย์ ศิษย์กล่าวให้คำสัตย์ปฏิญาณตนซึ่งเปรียบเสมือนคำสาบานในการเข้ามอบตัวเป็นศิษย์
2. การฝึกฝนร่างกายให้แข็งแรง ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ดำข้าว กระเดียน้ำ ฯ การฝึกฝนจิตใจให้แข็งแรง ผ่านกิจกรรมสมาธิภาวนาและการท่องบ่นมนตรา
3. การสอนทักษะการต่อสู้
4. การทดสอบความรู้ เช่น การแสดงถวายมือในเวลาไหว้ครูประจำปี

ภูมิธรรมในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวสร้างให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่เรียกว่า“สุนทรียธรรม” อันหมายถึง“คุณลักษณะที่เป็นคุณของไทยที่มีทั้งความถูกต้องตามความเป็นจริงของการดำรงตนในสังคมเป็นหลัก และแสดงออกด้วยความงดงามสร้างสรรค์ตามแบบของคนไทย” (สุจิตรา สุนทรทรัพย์, 2540) ประกอบด้วย

คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ความกตัญญูกตเวที ความมีขันติ (อดทน เข้มแข็ง) ความวิริยะ (บากบั่น กล้าหาญ)

คุณลักษณะส่วนรวม ได้แก่ ความสามัคคี พรหมวิหารสี่ (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา)

ประโยชน์ของการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

ประโยชน์ของการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย (กรมวิชาการ,2546) มีดังนี้

- 1.ประโยชน์ทางด้านร่างกายและสมอง:เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาสมรรถภาพทางกายทั่วไป ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ฝึกการทรงตัว ฝึกการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่วในการหลบหลีก ปัดป้อง ฝึกการหยุดพลัง การสลายพลัง ฝึกความสังเกต การสร้างไหวพริบ ด้วยการรู้จักวิธีศึกษาชกมวย สิ่งแวดล้อม การสังเกตอาการปฏิกิริยา การใช้ท่าทาง
- 2.ประโยชน์ทางด้านจิตใจ : ฝึกจิตใจให้มั่นคง เข้มแข็ง อดทน ไม่หวั่นไหวซึ่งจะได้จากการฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยจะพบว่าในอดีตการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยจะเรียนทั้งมวยไทยและกระบี่กระบองจะเรียนไปด้วยกันไม่แยกส่วน มีการเรียนแผนการเรียน แบบแผนการเล่นที่กำหนดไว้เป็นรูปแบบให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตาม

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการฝึกฝนผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามภูมิธรรมที่ปรากฏในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย และนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน

2. หลักฐานวิชาการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

อาจารย์ นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา ขณะที่ยังดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้นำวิชากระบี่กระบองมาสอนนักเรียนพลศึกษากลางขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2478 ทดลองสอนอยู่ 1 ปี เมื่อได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจของผู้ใหญ่ในกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดวิชากระบี่กระบองไว้ในหลักสูตรของประโยคครูผู้สอนพลศึกษาเมื่อปี พ.ศ.2479 ต่อมากระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญจึงบรรจุวิชากระบี่กระบองไว้ในหลักสูตรทั้งในโรงเรียนพลศึกษา โรงเรียนฝึกหัดครู โรงเรียนมัธยมทั่วไป รวมทั้งในมหาวิทยาลัย (สมัยนั้นมหาวิทยาลัยสังกัดกรมมหาวิทยาลัยภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ) สำหรับมวยไทยนั้นมีการสอนเป็นวิชาบังคับในโรงเรียนพลศึกษาทุกแห่ง (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์, 2540)

สำหรับการต่อสู้ป้องกันตัวในสังคมนั้นนับตั้งแต่เปลี่ยนการปกครองเป็นต้นมารัฐบาลได้พยายามฟื้นฟูระเบียบประเพณีต่างๆรวมทั้งการเล่นกีฬาพื้นเมืองขึ้นซึ่งกระบี่กระบองนับเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มกีฬาไทยหรือกีฬาพื้นเมืองด้วยจึงได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียนและการแสดงซึ่งได้มีการจัดการแสดงกระบี่กระบองครั้งใหญ่ที่ท้องสนามหลวง เมื่อ พ.ศ.2482 นำการแสดง โดยนักเรียนพลศึกษาทุกแห่ง สำหรับมวยไทยได้มีการจัดสถานที่ชมมวยเพื่อการแข่งขันได้แก่สนามมวยราชดำเนิน มีการจัดแข่งขันให้ประชาชนทั่วไปได้ชมทุกสัปดาห์ (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์, 2540)

หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518

ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยมีการเรียนการสอนอย่างจริงจังในโรงเรียนเมื่อปี พ.ศ. 2518 โดยได้บรรจุวิชากระบี่กระบองและมวยไทยลงในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518 (กระทรวงศึกษาธิการ,2519) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

กระบี่กระบองเป็นวิชาบังคับเลือกของหมวดพลานามัย มีคำอธิบายรายวิชาดังนี้

พ 402 กระบี่กระบอง ประวัติความเป็นมา การขึ้นพรหม การรำรำกระบี่ ทักษะการตีลูกไม้ การเดินแปด การลอด เทคนิคในการต่อสู้ป้องกันตัวของวิชากระบี่ ระเบียบวิธีการเล่นกระบี่กระบอง

นอกจากจะจัดวิชากระบี่ให้เป็นวิชาบังคับเลือกแล้วยังจัดให้เลือกอาวุธประเภทไม้สั้นชนิดใดชนิดหนึ่ง สอนเป็นวิชาเลือกในหมวดพลานามัยด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พ 024 กระบี่กระบอง (ไม้สั้น) ให้เลือกสอนกระบี่กระบองประเภทไม้สั้นต่างๆ ใด อย่างหนึ่ง เช่น กระบี่ ดาบสองมือ ดาบ โฉม มีดสั้น ฯลฯ ให้เรียนทักษะเบื้องต้นของกระบี่กระบอง ประเภทไม้สั้นดังต่อไปนี้ การจับอาวุธ การขึ้นพรหม การร่ายรำ การเดินแปลง การย่างสามขุม การ ตีแม่ไม้ ให้สามารถนำทักษะเบื้องต้นมาใช้ในการต่อสู้ป้องกันตัวได้

สำหรับมวยไทยจัดให้เป็นวิชาเลือกในหมวดวิชาพลานามัย มีคำอธิบายรายวิชาดังนี้

มวยไทย ความรู้ทั่วไป วิวัฒนาการและคุณค่าของกีฬามวยไทย ทักษะเฉพาะตัว ทักษะและ วิธีการป้องกันตัวแบบต่างๆ ระเบียบประเพณี กติกาและมารยาทของการเป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ดี การบ ริหารร่างกาย การบำรุงรักษาสุขภาพ การเล่นด้วยความปลอดภัย และการรักษาอุปกรณ์กีฬามวยไทย

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521

ต่อมาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพ.ศ.2521 ได้จัดให้มีการเรียนการสอนวิชากระบี่ในวิชา พลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามแผนการสอนดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520)

ภาคต้นเรียนวิชา พ 203 กรีฑา (18 คาบ) และกระบี่ 1 (18 คาบ)

ภาคปลายเรียนวิชา พ 204 กรีฑา 2 (18 คาบ) และกระบี่ 2 (18 คาบ)

พ 203 กระบี่ 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วยการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ความรู้ทั่วไปและคุณค่าของกระบี่ ทักษะเฉพาะตัวเบื้องต้นของนักกระบี่ ระเบียบประเพณี มารยาทของการเป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ดี การบริหารร่างกายและการบำรุงรักษาสุขภาพ การเล่นด้วย ความปลอดภัย และการดูแลรักษาอุปกรณ์การเล่นกระบี่

พ 204 กระบี่ 2 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วยการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ทักษะ เทคนิค และความสามารถพิเศษในการเล่นและการแสดง ระเบียบประเพณีการเล่น การเสริมสร้างสมรรถภาพร่างกายของการเป็นนักกระบี่ที่ดี และการเล่นด้วยความปลอดภัย

นอกจากนี้ได้กำหนดให้วิชาดาบสองมือ พลองและง้าวเป็นวิชาเลือกสำหรับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น จะเห็นได้ว่าตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพ.ศ.2521 นักเรียนจะมีโอกาสได้เรียนวิชากระบี่ กระบองครบทุกอาวุธ โดยบังคับอาวุธหลักคือกระบี่ อาวุธอื่น ๆ ให้เลือกเรียนตามความสนใจ ลักษณะ ของการสอนทุกอาวุธตามคำอธิบายรายวิชาจะสอนเพื่อประโยชน์ของการออกกำลังกาย การเป็นผู้เล่น และผู้ดูที่ดี ความปลอดภัยในการเล่นและการดูแลรักษาอุปกรณ์

สำหรับมวยไทยนั้นจัดให้อยู่ในหมวดวิชาเลือก มีคำอธิบายรายวิชา ดังต่อไปนี้

มวยไทย ความรู้ทั่วไป วิวัฒนาการและคุณค่าของกีฬามวยไทย ทักษะเฉพาะตัว ทักษะและวิธีป้องกันแบบต่างๆ ระเบียบประเพณี กติการายาทของของการเป็นผู้เล่นและเป็นผู้คู่ที่ดี การบริหารร่างกาย การบำรุงรักษาสุขภาพ การเล่นด้วยความปลอดภัย และการดูแลรักษาอุปกรณ์ของกีฬามวยไทย

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524

นอกจากการบรรจุวิชากระบี่กระบองในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดวิชากระบี่กระบองอยู่ในวิชาบังคับและวิชาเลือกของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 สำหรับมวยไทยนั้นจัดอยู่เฉพาะในกลุ่มของวิชาเลือก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2525) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิชาบังคับ

พ 006	ดาบสองมือ	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 007	พลอง	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วยการเรียนรู้

วิชาเลือก

พ 0123	มวยไทย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค/หน่วยการเรียนรู้
พ 0125	ง้าว	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค/หน่วยการเรียนรู้

วิชา พ 006 ดาบสองมือ 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วยการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา ระเบียบประเพณีที่เกี่ยวกับดาบสองมือ ทักษะการรำ การตี และการต่อสู้ป้องกันตัว คุณค่าความสำคัญและวิธีการนำไปใช้ในทางที่ถูกได้ประโยชน์ การบริหารและการบำรุงร่างกาย เพื่อให้การเล่นดาบสองมือมีประสิทธิภาพและปลอดภัย การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และการเก็บรักษาอุปกรณ์ดาบสองมือ

วิชา พ 007 พลอง 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วยการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมา ระเบียบประเพณีเกี่ยวกับการเล่นพลอง ทักษะการรำ การตีและการต่อสู้ป้องกันตัว คุณค่าความสำคัญและวิธีการนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ การบริหารและการบำรุงร่างกายเพื่อให้การเล่นพลองมีประสิทธิภาพและปลอดภัย การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้และการเก็บรักษาอุปกรณ์พลอง

พ 0123 มวยไทย

คำอธิบายรายวิชา

ความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและคุณค่าของมวยไทย ทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการตั้งท่า การเคลื่อนไหว การใช้หมัด การใช้เท้า ไขว่ และศอก เทคนิคการรุก การหลบหลีกและการป้องกัน การฝึกการแข่งขันมวยสมัครเล่นและมวยอาชีพ ประเพณีการชกมวยไทย การบำรุงรักษาอุปกรณ์ การเสริมสร้างสมรรถภาพและการบำรุงรักษาสุขภาพ และความปลอดภัยเกี่ยวกับการชกมวยไทย

อย่างไรก็ดีแม้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 จะบรรจุวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยแต่โรงเรียนอาจจะเปิดสอนหรือไม่ก็ได้เนื่องจากมีวิชากีฬาให้เลือกสอนถึง 19 วิชา

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)

เมื่อกระทรวงศึกษาธิการมีการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในปี พ.ศ.2533 หลักสูตรจัดให้วิชากระบี่เป็นวิชาบังคับแกน บังคับเลือกและเลือกเสรี คาบสองมือเป็นวิชาเลือกเสรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับมวยไทยจัดให้เป็นวิชาเลือกเสรีในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

มัธยมศึกษาตอนต้น

วิชาบังคับแกน พ 204 พละนาฏย 4 1 คาบ/สัปดาห์/ภาค 0.5 หน่วยการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกายบริหาร การออกกำลังกายด้วยกิจกรรมกระบี่กระบองเบื้องต้นในเรื่องการป้องกันตัว การหลบหลีก การตีลูกไม้ การรำและอื่น ๆ อย่างปลอดภัยและสนุกสนาน หรืออาจนำกิจกรรมพลศึกษาอื่น ๆ ที่มีคุณค่าเท่าเทียมกับกระบี่กระบองเบื้องต้นมาแทนตามความเหมาะสม พร้อมทั้งให้เรียนรู้การป้องกัน การแก้ไข การเสริมสร้างสุขภาพ เพื่อให้รู้หลักและวิธีการออกกำลังกายที่ถูกต้อง มีทักษะ มีสมรรถภาพทางกายทางจิต มีระเบียบวินัย เห็นคุณค่า และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

วิชาบังคับเลือก พลศึกษา

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักการเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาและกีฬา ฝึกทักษะการบริหารร่างกาย การเคลื่อนไหวพื้นฐาน และการเล่นกีฬาตามลำดับขั้นตอน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม

พลศึกษาและกีฬา มีทักษะในการเล่นกีฬา มีคุณธรรม เห็นคุณค่าของกิจกรรมพลศึกษาและกีฬา สามารถนำไปประยุกต์ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ภายใน 6 ภาคเรียนนักเรียนต้องเลือกกิจกรรมกีฬานักบอลหรือคู่ 1 กิจกรรม กีฬาทีม 1 กิจกรรม โดยใช้เวลาเรียนกิจกรรมละ 1 ภาคเรียน กิจกรรมกระบี่จัดอยู่ในกลุ่มกิจกรรมพลศึกษาอื่น ๆ ที่นักเรียนสามารถเลือกได้ในภาคเรียนที่เหลือ นอกจากนี้หลักสูตรได้จัดให้ คาบสองมือเป็นกิจกรรมกีฬาเลือกเสรีด้วย

มัธยมศึกษาตอนปลาย

วิชาเลือกเสรี พลศึกษา (คาบสองมือ และมวยไทย)

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาหลักการเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาและกีฬา และฝึกทักษะการบริหารร่างกาย การเคลื่อนไหวพื้นฐาน และการเล่นกีฬาตามลำดับขั้นตอนโดยเน้นพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เพื่อให้มีความเข้าใจแนวทาง และมีการเสริมสร้างสมรรถภาพของตนเอง มีคุณธรรมและเห็นคุณค่าของกิจกรรมพลศึกษาและกีฬานำไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม

เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายใน ปี พ.ศ. 2533 นี้เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นสูง การเปิดสอนวิชาพลศึกษาวิชาใดโรงเรียนจะเป็นผู้พิจารณาตามความพร้อมของโรงเรียนและครูผู้สอน ดังนั้นแม้วิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยประกอบด้วย มวยไทยและกระบี่กระบองจะได้รับการบรรจุอยู่ในหมวดวิชาพลศึกษามันแต่ไม่ได้หมายความว่านักเรียนทุกคนจะมีโอกาสได้เรียนวิชาดังกล่าว

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้จัดความรู้วิชาต่าง ๆ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ และแบ่งการจัดการเรียนเป็นช่วงชั้น ประกอบด้วย 4 ช่วงชั้น สำหรับวิชาพลศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สาระที่ 3 โดยหลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระไว้เพื่อให้ครูจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเป็นส่วนหนึ่งของกีฬาไทยในสาระนี้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

สาระที่ 3 : การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ 3.1 : เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหวกิจกรรมทางกาย การเล่นเกมและกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 : รักการออกกำลังกาย การเล่นเกมและการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

หัวข้อเนื้อหาประกอบด้วย

1. การเคลื่อนไหว การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาโดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์
2. เกม กิจกรรมนันทนาการ การละเล่นพื้นเมือง
3. กีฬา
4. คุณลักษณะ : มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความรับผิดชอบและจิตวิญญาณในการแข่งขัน

สำหรับหลักสูตรฉบับนี้ผู้สอนต้องกำหนดรายละเอียดการสอนของตนเองตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดให้

จากข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรดังกล่าวจะเห็นได้ว่ารัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการมีความพยายามในการให้ความรู้เกี่ยวกับการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้แก่เยาวชนผ่านการเรียนรู้การสอนในหลักสูตรพลศึกษาต่อเนื่องมาหลายปี แต่เนื่องจากความเข้าใจในตัววิชาและความสามารถของครูผู้สอน รวมทั้งการตระหนักในความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยมีน้อยลง จึงทำให้ห้องความรู้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยถูกตัดทอนลงเรื่อย ๆ นอกจากนี้เมื่อเป็นวิชาในความรับผิดชอบของหมวดวิชาพลานามัยซึ่งมีการสอนกีฬาประเภทอื่น ๆ มากขึ้นและมีเวลาสอนไม่มากนักวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยจึงไม่ได้รับความนิยมนและไม่สามรถถ่ายทอดคุณค่าและความสำคัญไปยังผู้เรียนได้

3. คุณค่า (Value)

คุณค่า

คำว่า “คุณค่า” (Value) หมายถึง ลักษณะที่ “พึงประสงค์” หรือลักษณะที่ “ควรจะเป็น” ของสิ่งหนึ่ง คุณค่าแตกต่างจากข้อเท็จจริงตรงที่ว่าในขณะที่ข้อเท็จจริงจะระบุถึงคุณสมบัติเชิงกายภาพที่สามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัส หรือพูดถึงความเป็นมาหรือความสัมพันธ์ของสิ่งนั้นที่มีกับสิ่งอื่น คุณค่าจะกล่าวถึงคุณสมบัติเชิงนามธรรมที่เป็น “...อุดมคติต่างๆ ในด้านความจริง ความดี ความงาม และความบริสุทธิ์ทางจิตใจ...” ของสิ่งสิ่งนั้น (สุเมธ เมธาวิทยกุล, 2534) นอกจากนี้ คุณค่ายังเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์เพราะคุณค่าถือเป็น “อาหารทางใจ” ที่ตอบสนองความ

ต้องการทางจิตใจของมนุษย์ และคุณค่ายังเป็นแรงผลักดันสำคัญในการนำมนุษย์ไปสู่การพัฒนาตนเองและบรรลุสัจธรรมด้วยตนเอง (Self-development and Self-realization)(เดียน คำดี, 2530)

คุณค่าเกิดจากกระบวนการในการดำรงชีวิต สิ่งที่ตอบสนองความปรารถนาได้เป็นสิ่งที่มีความคุณค่า คุณค่าจึงเป็นสิ่งที่ช่วยเหลือ ทำให้ความปรารถนาของมนุษย์เต็มบริบูรณ์และยังมีส่วนช่วยเหลือในการสวณ รักษาและพัฒนาชีวิต นำบุคคลให้เข้าถึงการรู้จักตนเองและพัฒนาตนเอง คนเราเรียนรู้ที่จะประทับใจในสิ่งต่างๆ และแต่ละคนมีความประทับใจในสิ่งต่างๆแตกต่างกันออกไป มนุษย์เราจะค่อยๆเรียนรู้และตีค่าสิ่งต่างๆ เมื่อเราอยู่ในชนบทธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง แต่ละคนจะเลือกหรือรวมแนวความคิดในเรื่องคุณค่าจนเกิดเป็นทัศนคติส่วนบุคคลขึ้นมา และส่งผลต่อการตัดสินใจคุณค่า การตัดสินใจคุณค่าอาจแบ่งได้ 2 ลักษณะ (กิตติมา ปรีดีดิกล อ่างถึงใน พรสวรรค์ สุวรรณศรี, 2547)

1. แบบที่เป็นอัตนัย คือ เอาตัวเองเข้าเป็นเครื่องตัดสินใจ โดยใช้เหตุผลเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ไม่ใช่การตัดสินใจตามอำเภอใจ ซึ่งโดยปกติการตัดสินใจจะมาจากเหตุภายนอก เช่น สาเหตุจากความสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์ในสังคม จากเหตุการณ์ในอดีต จากธรรมชาติภายนอก เป็นต้น

2. การพิจารณาคุณค่าตามความเป็นจริงของสิ่งนั้น ๆ โดยอาศัยความรู้สึกนอกตัว ไม่ใช่ความพอใจของคนใดคนหนึ่ง เป็นความเข้าใจที่เป็นนามธรรม มีความลึกซึ้งและเป็นความจริงในตัวของมันเอง

การตัดสินใจคุณค่าแบบอัตนัยและการพิจารณาคุณค่าตามความเป็นจริงของสิ่งนั้นๆ ล้วนเกิดจากกระบวนการในการดำรงชีวิตที่ผูกติดหรือสัมพันธ์กับความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี กฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคมในฐานะที่เราเป็นสมาชิกคนหนึ่ง

คุณวิทยา (Axiology) หรือปรัชญาคุณค่า เป็นสาขาหนึ่งของวิชาปรัชญาที่ทำการศึกษารื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับคุณค่า เช่น ที่มาของคุณค่า การประเมินคุณค่า และการจำแนกประเภทของคุณค่า เป็นต้น การจำแนกประเภทของคุณค่านั้นเราสามารถจำแนกคุณค่าเชิงคุณวิทยาออกเป็นหลายประเภทตามความคิดของนักปราชญ์แต่ละกลุ่ม ดังนี้ (พระทักษิณธนาธิกร, 2517; เดียน คำดี, 2530; สุเมธ เมธาวิทยกุล, 2534)

คุณค่าในตัวกับคุณค่าภายนอก (Intrinsic and extrinsic values)

คุณค่าในตัว หมายถึง คุณค่าที่จับสั่นในตัวเอง ไม่เป็นไปเพื่อจุดประสงค์อื่น และไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งอื่นสิ่งใด เช่น ความจริง ความดี และความงาม ตัวอย่างของคุณค่าในตัวที่ดีตัวอย่างหนึ่งคือคุณค่าทางศีลธรรม เพราะศีลธรรมเป็นความดีในตัวของมันเอง

คุณค่าภายนอก หมายถึง คุณค่าที่ไม่จับสั่นในตัวเอง แต่เป็นวิธีหรือเครื่องมือที่จะทำให้มนุษย์บรรลุสิ่งอื่นที่ต้องการ เช่น เงิน ถือเป็นสิ่งที่ไม่มีความหมายในตัวเองเพราะเราต้องใช้เงินเพื่อซื้อของที่เราอยากได้ เช่นเดียวกับเครื่องใช้สอยต่างๆ ในชีวิตประจำวันอย่าง จาน ชาม ช้อน ส้อม ที่ล้วนมีคุณค่าในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้เพื่อไปสู่เป้าหมายอื่นทั้งสิ้น ดังนั้นเราอาจเรียกคุณค่าประเภทนี้ว่าเป็นคุณค่าในฐานะเครื่องมือ (Instrumental Values)

คุณค่าถาวรกับคุณค่าชั่วคราว (Permanent and Temporary Values)

คุณค่าชั่วคราว หมายถึง คุณค่าที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา สถานที่ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม และความซับซ้อนของชีวิต เช่น ความเจริญ ทรัพย์สินสมบัติ หรือแม้แต่อาหารที่มีค่ามากในสายตาของคนหิวแต่มีค่าไม่มากนักในสายตาของคนอิ่ม การให้คุณค่าต่อสิ่งหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมต่อเวลาและสถานการณ์ เป้าหมายในการดำเนินชีวิตทั้งของปัจเจกบุคคลและสังคม รวมทั้งสติปัญญาของผู้ประเมินคุณค่าด้วย

คุณค่าถาวร หมายถึง คุณค่าที่เป็นอมตะ เป็นคุณค่าในตัวที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งต่างๆ ภายนอก เช่น คุณค่าทางศีลธรรม นอกจากนี้การเข้าถึงคุณค่าทางศีลธรรมยังถือเป็นการเข้าถึงความจริงอันสูงสุด เพราะการกระทำและการตัดสินใจทุกอย่างของมนุษย์ล้วนขึ้นอยู่กับคุณค่าอันนี้

นอกจากนี้เรายังสามารถจำแนกคุณค่าในเชิงวัตถุวิสัย (Objective Classification) ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

คุณค่าทางวัตถุ (Physical Values)

คุณค่าทางวัตถุถือว่าเป็นคุณค่าต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับคุณค่าประเภทอื่นๆ แต่คุณค่าทางวัตถุก็มีความสำคัญในตัวเองเพราะหากไม่มีวัตถุอย่างร่างกายมนุษย์ เราก็ไม่สามารถเข้าถึงคุณค่าสูงสุดอย่างคุณค่าทางศีลธรรมได้

คุณค่าทางเศรษฐกิจ (Economic Values)

ในปัจจุบันคุณค่าทางเศรษฐกิจถือว่ามีคุณค่าเชิงคุณวิทยาสองมากที่สุด เพราะคุณค่าประเภทนี้สามารถสนองความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ในการดำรงชีวิตได้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ทั้งยังเป็นปัจจัยที่มีพลังอย่างมากต่อการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงตนเองของมนุษย์

คุณค่าทางจิตใจ (Spiritual Values)

คุณค่าทางจิตใจถือเป็นคุณค่าสูงสุดเพราะเป็นการเข้าถึงคุณค่าของความจริง ความดี และความงามและการบรรลุสัจธรรมแห่งตนเอง

ในพุทธศาสนาเองก็ได้มีการจำแนกคุณค่าไว้ออกเป็นสองประเภท คือ คุณค่าแท้กับคุณค่าเทียม (พระพรหมคุณาภรณ์, 2532)

คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม

หลักพุทธธรรมนั้นมองว่าคนเราจะเห็นว่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีคุณค่าก็เพราะเรามีความต้องการและมองเห็นว่าของสิ่งนั้นจะสามารถตอบสนองความต้องการที่เราได้ การจำแนกคุณค่าตามหลักพุทธศาสนาจึงเป็นการจำแนกตามชนิดของความต้องการ ซึ่งสามารถจำแนกคุณค่าออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. คุณค่าแท้ หมายถึง ความหมายคุณค่าหรือประโยชน์ของสิ่งทั้งหลาย ในแง่ที่สนองความต้องการของชีวิตโดยตรง หรือที่มนุษย์นำมาใช้แก้ปัญหาของตนเพื่อความดีงามความดำรงอยู่ด้วยดีของชีวิตหรือเพื่อประโยชน์สุขทั้งของตนเองและผู้อื่น คุณค่านี้อาศัยปัญญาเป็นเครื่องดีค่าหรือวัดราคาจะเรียกว่าคุณค่าที่สนองปัญญาก็ได้ เช่น อาหารมีคุณค่าอยู่ที่ประโยชน์สำหรับหล่อเลี้ยงร่างกายให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ มีสุขภาพดีเป็นอยู่ผาสุก มีกำลังเกื้อกูลแก่การบำเพ็ญกิจหน้าที่ รอยนดช่วยให้เดินทางได้รวดเร็ว เกื้อกูลแก่การปฏิบัติหน้าที่การงาน ความเป็นอยู่ การบำเพ็ญประโยชน์สุข ควรมุ่งเอาความสะดวกปลอดภัย แข็งแรง ทนทาน เป็นต้น

2. คุณค่าพอกเสริม หรือ คุณค่าเทียม หมายถึง คุณค่า หรือประโยชน์ของสิ่งทั้งหลายที่มนุษย์พอกพูนให้แก่สิ่งนั้น เพื่อปรนเปรอการเสพสรวายเวทนา หรือเพื่อเสริมราคาเสริมขยายความมั่นคงยิ่งใหญ่ของตัวตนที่ยึดถือไว้ คุณค่านี้อาศัยตัณหาเป็นเครื่องดีค่าหรือวัดราคา จะเรียกว่าคุณค่าสนองตัณหาก็คือได้ เช่น อาหารมีคุณค่าอยู่ที่ความเอร็ดอร่อย เสริมความสนุกสนาน เป็นเครื่องแสดงฐานะความโก้หรู รอยนดเป็นเครื่องวัดฐานะ แสดงความโก้ความมั่งมี มุ่งเอาความสวยงามและความเด่น เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมจะเห็นว่า “คุณค่า” เป็นเรื่องของการตีความในมุมมองต่างๆ ในงานวิจัยฉบับนี้ได้พิจารณา “คุณค่าแท้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย” ในมุมมองของครูวิชิต ชี้เจริญ ครูภูมิปัญญาไทยที่ได้พยายามรักษาและถ่ายทอดคุณค่าในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้กับคนรุ่นต่อไป

4. การจัดการศึกษา : กระบวนการถ่ายทอด

การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนามนุษย์ เพื่อให้มนุษย์สามารถพัฒนาสังคมไปในแนวทางที่พึงประสงค์ บทบาทของการศึกษาอาจกล่าวได้ดังนี้ (พระธรรมปิฎก , 2539)

1. การศึกษาทำหน้าที่ดำรงรักษาและถ่ายทอดศิลปะวิทยาการตลอดจนวัฒนธรรมให้แก่สังคม เริ่มตั้งแต่ครูทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาความรู้หรือศิลปวิทยาให้แก่ศิษย์และถ่ายทอดวิชาชีพ หรือวิชาทำมาหากิน ทำให้ลูกศิษย์ได้ความรู้ไปทำมาหาเลี้ยงชีพให้แก่ตนเอง

2. การศึกษาทำหน้าที่พัฒนาคน โดยครูเป็นผู้ช่วยให้บุคคลได้พัฒนาตนเองให้มีชีวิตที่ดีและเป็นสมาชิกที่สร้างสรรค์สังคม

อาจกล่าวได้ว่าบทบาทของการศึกษาที่สมบูรณ์คือการ“พัฒนาความเป็นคน” และ“นำสังคม” (พระธรรมปิฎก , 2539) สิ่งสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุตามเป้าหมายคือ ครู หรือ ผู้ให้การศึกษา ซึ่งจะมีฐานะ 2 อย่าง คือ(พระธรรมปิฎก , 2539)

1. เป็นกัลยาณมิตรทำหน้าที่แนะนำหรือช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนขึ้นเป็นบัณฑิต ดังนั้นในฐานะนี้ครูจะต้องเป็นบัณฑิตหรือนักปราชญ์

2. เป็นสัปตพายก คือเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาการ ความชำนาญ ฝีมือและวิชาชีพต่างๆ ในฐานะนี้ครูจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ

วิธีการจัดการศึกษา

พระพุทธเจ้าทรงวางกระบวนการศึกษาธรรมไว้ให้พุทธศาสนิกชน โดยให้มีจุดเริ่มที่การสร้างศรัทธาและทรงเน้นว่าศรัทธานั้นมิใช่ความเชื่อมกมาย หากแต่ศรัทธาต้องประกอบด้วยปัญญาและความเข้าใจในเหตุผลเป็นพื้นฐานเสมอ การมีศรัทธาอย่างเดียวนั้นไม่สามารถทำให้บุคคลเจริญปัญญาถึงขีดสูงสุดได้ ศรัทธาจะต้องกำกับด้วยโยนิโสมนสิการ คือการคิดอย่างแยบคาย จึงจะทำให้บุคคลสามารถ “ศึกษา” ได้อย่างแท้จริง (พระธรรมปิฎก,2542)

พระธรรมปิฎก กล่าวว่า ศรัทธา หมายถึง ความเชื่อและความรู้สึกราบซึ่ง ซึ่งเกิดจากความมั่นใจในเหตุผลเท่าที่ตนมองเห็น เป็นความมั่นใจใน 3 องค์ประกอบ คือ

1. มั่นใจว่าเป็นไปได้
2. มั่นใจว่ามีคุณค่า
3. มั่นใจว่าสามารถพิสูจน์ให้เห็นจริง

ศรัทธาที่แท้ตามนัยแห่งพุทธศาสนา จึงไม่ใช่ศรัทธาที่ใช้อารมณ์จกนลิ้มเหตุผล แต่ศรัทธาต้องมีปัญญาเป็นตัวควบคุมส่งเสริมความคิดวิเคราะห์ และได้ทดลองปฏิบัติจนประจักษ์ความจริงด้วยตนเอง ลั่นความสงสัยและเกิดศรัทธา

ในกระบวนการของการศึกษาอบรม ศรัทธาเกิดขึ้นจากองค์ประกอบภายนอก ได้แก่

1. บุคคลผู้สั่งสอน แนะนำ อบรม พร้อมด้วยคุณสมบัติของกัลยาณมิตร
2. ผู้สั่งสอนอบรม มีความรู้จริง สามารถสั่งสอนอบรมด้วยวิธีการต่างๆ อย่างได้ผล

3. ผู้สั่งสอนอบรม จัดสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ และตัวอย่างที่น่าสนใจ เราให้เกิดการเรียนรู้ ใฝ่เรียน

ขั้นตอนของการเกิดศรัทธาในการเรียนประกอบด้วย (พระธรรมปิฎก,2542)

1. คำสั่งสอนที่ดี คำสั่งสอนของครูที่จะสร้างศรัทธาให้เกิดต้องมีลักษณะที่หลากหลายและเหนียวโน้มใจผู้ฟัง การสอนในปัจจุบันจึงต้องมีการสอนด้วยการอธิบาย ชักถาม แสดงผลและเหตุที่ชัดเจน มีการใช้เพลง นิทาน คติพจน์ คำขวัญ ความเรียง บทร้อยกรอง คำถาม-คำตอบ การเปรียบเทียบ ฯลฯ เพื่อให้คำสอนนั้นน่าสนใจมากขึ้น และก่อให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น
2. สั่งสอนโดยครูผู้เป็นกัลยาณมิตร
3. ศิษย์มีฉันทะ พึงใจใฝ่รู้ในคำสั่งสอนนั้น (เกิดแรงจูงใจ)
4. บรรยายาศและสิ่งแวดล้อมส่งเสริมการเรียนรู้ ประกอบด้วย สถานที่ที่มีความสงบ อยู่ใกล้ธรรมชาติ มีความแปลกใหม่และเปลี่ยนแปลงไม่จำเจ มีความสะอาด มีระเบียบและเรียบง่าย และ ครูมีวิธีการสอนที่ดี มีการเสริมแรงที่ดี

การสอนโดยสร้างศรัทธา

การเรียนการสอนที่เริ่มต้นด้วยการสร้างศรัทธา คือการที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึงการจัดปัจจัยภายนอกที่เหนียวโน้ม ส่งเสริม จูงใจและปลุกเร้าให้เกิดความเชื่อถือและเชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน สารที่เรียน และวิธีการเรียนว่าจะบังเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้ที่ศึกษาเล่าเรียน การสร้างศรัทธาจึงเป็นการสร้างเสริมให้นักเรียนมีฉันทะ มีแรงจูงใจใฝ่รู้ ซึ่งสามารถแบ่งปัจจัยภายนอกนี้ได้เป็น 2 องค์ประกอบใหญ่ คือ สิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยายาศในชั้นเรียน คำสั่งสอนที่ดี การสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสมและครูเป็นผู้มีคุณธรรม มีความเป็นกัลยาณมิตร มีความรู้ที่ดี มีวิธีการสอนที่ดีและมีบุคลิกภาพที่ดี

ปัจจัยภายนอกที่มีความสำคัญยิ่งกว่าสิ่งแวดล้อม คือ ครู ความเลื่อมใสศรัทธาของศิษย์ที่มีต่อครูจะทำให้ศิษย์เกิดฉันทะและวิริยะในการฝึกหัดอบรมตน ซึ่งการที่ครูจะสร้างศรัทธาได้ครูเองต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม บำเพ็ญตนเป็นกัลยาณมิตร มีความรู้ลึกซึ้ง มีวิธีสั่งสอนที่ดี และมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ

เมื่อพิจารณากระบวนการแห่งการศึกษาภายในตัวบุคคลพบว่าสามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ เรียกว่า ไตรสิกขา หรือหลักการศึกษา 3 ประการ คือ(พระธรรมปิฎก , 2539)

1. การฝึกฝนอบรม ในด้านความประพฤติ และ ระเบียบวินัย
2. การฝึกฝนอบรมทางจิตใจ การปลูกฝังคุณธรรมเสริมคุณภาพ สมรรถภาพ และสุขภาพของจิต

3. การฝึกฝนอบรมทางปัญญาให้เกิดความรู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง รู้ความเป็นไปตามเหตุปัจจัยที่ทำให้แก้ไขปัญหไปตามแนวทางเหตุผล รู้ทำตนโลกและชีวิต

5. ครุภูมิปัญญา/ ผู้ทรงภูมิปัญญา

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความหมายของครุภูมิปัญญาไว้ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,2548)

ครุภูมิปัญญา หมายถึง บุคคลผู้ทรงภูมิปัญญาด้านหนึ่งด้านใด เป็นผู้สร้างสรรค์และสืบสานภูมิปัญญาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน

กระบวนการเรียนรู้ของผู้ทรงภูมิปัญญา

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่หล่อหลอมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของผู้ทรงภูมิปัญญาประกอบด้วย (นฤมล บุณนิม,2544)

1. เรียนรู้ ฝึกฝนและได้รับการอบรมสั่งสอนจากญาติผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครอบครัว
2. เรียนรู้จากสภาพธรรมชาติ สภาพแวดล้อมทางครอบครัว ชุมชน เป็นแรงกระตุ้นเป็นแรงผลักดัน หรือเป็นแรงจูงใจให้ผู้ทรงภูมิปญญานำมาใคร่ครวญไตร่ตรองแล้วนำมาเป็นฐานการเรียนรู้ของตนในเวลาต่อมา
3. ได้รับความศึกษาจากสถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. การเรียนรู้ทางกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันการศึกษาและสถาบันอื่น ๆ จัดขึ้น เช่น ขณะที่เรียนอยู่ก็จะพยายามที่จะร่วมกิจกรรมทั้งที่สถาบันตัวเองและหน่วยงานภายนอกจัดขึ้น
5. เรียนรู้จากผู้ทรงภูมิปัญญา จากคำร่ำเก่าและใหม่ เป็นการเรียนรู้โดยตรง
6. เรียนรู้จากการอบรม ฝึกฝนจากองค์กรทั้งรัฐและเอกชน
7. เรียนรู้จากการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่
8. เรียนรู้จากการสัมผัส สัมพันธ์กับคนในชุมชน และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ปฏิบัติงาน
9. เรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง
10. เรียนรู้จากเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ทรงภูมิปัญญา ชาวบ้าน นักพัฒนา ผู้สนใจทั้งระดับชุมชน อำเภอ จังหวัด ในประเทศไทยและต่างประเทศ เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันในการช่วย
11. สำนึกจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในแนวทางการพัฒนาต่าง ๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ สืบทอด และนำภูมิปัญญาที่ตนเองมีอยู่เข้ามานำการพัฒนาและการใช้ชีวิต

กระบวนการถ่ายทอดความรู้ของผู้ทรงภูมิปัญญา

จากการศึกษาของนฤมล บุณนิม (2544) พบว่ากระบวนการถ่ายทอดความรู้ของผู้ทรงภูมิปัญญาจะประกอบด้วย

1. การจัดประสบการณ์ตรงในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้ที่มารับการถ่ายทอดให้เกิดการปฏิบัติจริงโดยเฉพาะวัยเด็ก
2. เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่สถาบันและองค์กรต่าง ๆ จัดขึ้น
3. ถ่ายทอดผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น
4. จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เชื่อมโยงเข้าสู่ระบบการศึกษา
5. สร้างบุคคลและกลุ่มตัวแทนสืบทอด
6. สร้างสถาบันการเรียนรู้ชุมชนในรูปแบบต่างๆ
7. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ และมีการแลกเปลี่ยนการสร้างเครือข่าย

ข. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

อนนท ช้างน้อย (2524) ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการเรียนการสอนวิชากระบี่กระบองในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนวิชากระบี่กระบอง โดยใช้แบบสอบถามถามครูผู้สอนวิชากระบี่กระบอง จำนวน 55 คน และนักเรียนที่เรียนวิชากระบี่กระบองมาแล้วในภาคต้น ปีการศึกษา 2553 จำนวน 350 คน

ผลการวิจัยพบว่า สิ่งที่คุณคิดว่าเป็นปัญหามากในการสอนกระบี่กระบองโดยเฉพาะด้านวัฒนธรรม ได้แก่ วิธีปลุกฝังและสร้างแนวคิดให้เกิดความรักในศิลปะและกีฬาประจำชาติ การปลุกฝังขนบธรรมเนียมไทย สำหรับปัญหาของครูด้านเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของวิชากระบี่กระบองที่พบว่าเป็นปัญหามาก ได้แก่ ความเข้าใจในแง่ความสำคัญด้านวัฒนธรรมของวิชากระบี่กระบอง เป็นต้น สำหรับนักเรียนนั้นปัญหาการเรียนที่พบมาก ได้แก่ วิธีปลุกฝังและสร้างแนวคิดให้เกิดความรักในศิลปะและกีฬาประจำชาติ การปลุกฝังขนบธรรมเนียมไทย เป็นต้น

สุจิตรา แสงหิรัญ (2537) ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนวิชาวัฒนธรรมไทยที่มีต่อวิชากระบี่กระบอง มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชากระบี่กระบองในด้านความเข้าใจความหมายของวิชากระบี่กระบอง ความสำคัญของวิชากระบี่กระบองในสังคมไทยวิธีการอนุรักษ์และพัฒนา โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ กลุ่มตัวอย่างได้แก่นิสิตที่เรียนวิชาวัฒนธรรมไทยในภาคปลาย ปีการศึกษา 2537 จำนวน 77 คน

ผลการศึกษาพบว่า นิสิตส่วนใหญ่ไม่รู้จักรักความหมายของกระบี่กระบอง ในกลุ่มที่รู้จักกระบี่กระบองส่วนใหญ่รู้จักเพียงอาวุธกระบี่และดาบสองมือ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชากระบี่กระบองส่วนมากเข้าใจว่าเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ความสำคัญของวิชากระบี่กระบองต่อสังคมไทยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเป็นเอกลักษณ์ไทยและเป็นวัฒนธรรมไทยที่ควรรักษาไว้ วิธีการอนุรักษ์ได้แก่ การบรรจุลงในหลักสูตรตั้งแต่ประถมศึกษาถึงอุดมศึกษา จัดทำเอกสารและเผยแพร่ทางสื่อมวลชน สำหรับการพัฒนาต้องให้มีการจัดแข่งขันและมีการพัฒนาท่าทำให้มากขึ้น

พรหมชรินทร์ มหาศิลปินพรณ์ (2539) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่ โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของการจัดกิจกรรมแม่ไม้มวยไทย และเปรียบเทียบระดับปัญหาในการจัดกิจกรรมแม่ไม้มวยไทย ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่ จำนวน 143 คน ครูผู้สอนกิจกรรมแม่ไม้มวยไทย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่ จำนวน 145 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านการดำเนินการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยมีความคิดเห็นสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ระดับความเป็นปัญหามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ปัญหาครูผู้สอนไม่เคยผ่านการอบรมเทคนิควิธีสอนและเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแม่ไม้มวยไทย ปัญหาการขาดผู้เชี่ยวชาญร่วมปรึกษาและสาธิตศิลปะท่าทางกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยที่ถูกต้องให้กับครูผู้สอนและนักเรียน ปัญหาครูผู้สอนขาดแคลนคู่มือ หนังสือประกอบการสอนท่าแม่ไม้มวยไทย นอกจากนี้ครูผู้สอนกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยมีความเห็นว่ายังมีปัญหาที่อยู่ในระดับมากเพิ่มขึ้น 1 ข้อ คือ ปัญหางานรับผิดชอบการสอนและงานอื่น ๆ มีมากทำให้ไม่มีเวลาพอที่จะทำการฝึกกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยได้ตลอดทั้งโปรแกรมและบรรลุเป้าหมายได้

ปัญหาด้านตัวผู้เรียนกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อปัญหาในด้านตัวผู้เรียน ความเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งต่างจากครูผู้สอนกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยที่มีความคิดเห็นให้ความสำคัญกับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือ ปัญหาในการเรียนการสอนนอกเวลาเรียน ปัญหานักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการที่จะพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนกิจกรรมให้ดีขึ้นและปัญหานักเรียนขาดความมั่นใจในการประกอบกิจกรรม

ปัญหาผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยมีความคิดเห็นตรงกันโดยระดับความเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่ามีเพียงข้อเดียวที่ผู้บริหารและครูผู้สอนกิจกรรม แม่ไม้มวยไทยเห็นว่า ความสำคัญของปัญหามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกข้อ คือ ปัญหาการไม่อนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในวันเสาร์ – อาทิตย์ และหลังเลิกเรียน

วิชิต ชีเชิญ (2539) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชากระบี่กระบอง ตามการรับรู้ของผู้สอนและนักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชากระบี่กระบองในวิทยาลัยพลศึกษา และเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนวิชากระบี่กระบองในวิทยาลัยพลศึกษาระหว่างผู้สอนวิชากระบี่กระบองกับนักศึกษาในด้านต่างๆ 5 ด้าน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาทั้งหมดทุกวิทยาลัยจำนวน 17 คน กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงทั่วประเทศ จำนวน 320 คน

ผลการวิจัยพบว่า ด้านสภาพการจัดการเรียนการสอน วิธีสอนภาคทฤษฎีจะเป็นการบรรยายโดยให้ความสำคัญในเรื่องประวัติและความสำคัญของอาวุธ ภาคปฏิบัติใช้วิธีการสาธิต วัตถุประสงค์ของการสอนคือ ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้สอนได้ตามหลักสูตร สำหรับปัญหาการเรียนการสอนนั้นพบว่า ผู้สอนมีปัญหามากในด้านการประเมินเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อวิชากระบี่กระบอง และผู้เรียนมีปัญหามากในเรื่องการได้รับความรู้จากจัดบรรยายพิเศษหรือการสาธิตกระบี่กระบองจากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนพบว่า นักศึกษารับรู้ว่าจะประสบปัญหามากกว่าผู้สอนในด้านเนื้อหาการสอนและการดำเนินการเรียนการสอน

สุจิตรา สุนทรทรัพย์ (2540) ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์คุณลักษณะไทย คุณค่า และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย : กระบี่กระบอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะไทย คุณค่า และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย เพื่อวิเคราะห์เชิงคุณภาพในด้านคุณลักษณะไทย คุณค่า และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวกระบี่กระบอง และเพื่อนำเสนอกระบวนการถ่ายทอด คุณลักษณะไทย คุณค่าในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวกระบี่กระบอง โปรแกรมการวิจัยประกอบด้วย การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ การศึกษาภาคสนาม และการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยพบว่า คุณค่าของการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยประกอบด้วย คุณค่าในตัววิชาคือ ใช้ในการป้องกันตัว คุณค่าในตัวผู้เรียน คือ สร้างความรักชาติ ภูมิใจในความเป็นไทย และคุณค่าใน

สังคม คือ การมีวินัย เสียสละเพื่อส่วนรวม กระบวนการถ่ายทอดที่สำคัญประกอบด้วย การจัดประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียนโดยครูต้นแบบที่มีคุณภาพ ด้วยการสอนทักษะพร้อมการอบรมบ่มนิสัยผู้เรียน

เฉลิม อุ๋นทอง (2547) ทำการวิจัยเรื่อง มวยไทยยุคโลกาภิวัตน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบแบบแผน และประเพณีของศิลปะมวยไทยและศึกษากระบวนการถ่ายทอดศิลปะมวยไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ดำเนินการวิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิ เก็บข้อมูลโดยวิธีสังเกตและสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง 5 สนาม ซึ่งได้แก่ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ ค่ายมวยศศิประภาภูมิศูนย์สอนศิลปะมวยไทยด้านกายาเสพติด โรงเรียนมวยไทย และสนามมวยเวทีลุมพินี นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ระบบแบบแผนและประเพณีของศิลปะมวยไทยมีทั้งการยกครูหรือการมอบตัวเป็นศิษย์ การรำรำไหว้ครู การแต่งกายของนักมวยไทย เครื่องรางของขลัง วงดนตรีและดนตรีที่บรรเลงประกอบการชกมวยไทย และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะมวยไทยมีวิวัฒนาการมาหลายร้อยปีตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยถึงแม้จะมีความแตกต่างกันบ้างในเรื่องการยกครู คือ สมัยก่อนต้องทำทุกครั้งก่อนมีการถ่ายทอดศิลปะมวยไทย แต่ปัจจุบันทำการยกครูเป็นบางแห่ง การรำไหว้ครูก่อนการชกของนักมวยสมัยก่อนพิธีพิถันมาก แต่ปัจจุบันการรำไหว้ครูทำไปเพราะเป็นสิ่งที่ปฏิบัติต่อกันมาเท่านั้นไม่เน้นมากนัก ในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับเครื่องรางของขลังสมัยก่อนนับถือและเชื่อมาก แต่ปัจจุบันไม่เชื่อมากนัก วงดนตรีที่บรรเลงประกอบการชกมวยไทยสมัยก่อนบรรเลงกันสด ๆ ปัจจุบันมีการแสดงสดบ้าง แต่ก็มีบางสนามที่ใช้วิธีการเปิดแถบบันทึกเสียงหรือแผ่นบันทึกเสียงแทนการบรรเลงสด ในเรื่องการแต่งกายสมัยก่อนไม่มีกติกากำหนดปัจจุบันกำหนดให้มีการสวมนวม สวมกางเกงตามสีมุมของตนเอง สวมกระชับ ในสมัยก่อนใช้อาวุธมวยไทยครบทั้งหมด เท้าเข้า สอก ปัจจุบันอาวุธที่ใช้มีเฉพาะอาวุธที่นักมวยถนัดเท่านั้น อาวุธมวยไทยจึงใช้ไม่ครบ ระบบแบบแผนและประเพณีของศิลปะมวยไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป เพราะจุดมุ่งหมายของการถ่ายทอดศิลปะมวยไทยเปลี่ยนไปจากเดิม คือแต่เดิมมีจุดมุ่งหมายเพื่อการเป็นนักรบเพียงอย่างเดียว ปัจจุบันนักมวยและครูมวยจะมุ่งฝึกการใช้อาวุธที่ทำให้ได้คะแนนมากที่สุด เนื่องจากผู้จัดการแข่งขันชกมวยไทยจะต้องจัดการแข่งขันชกมวยไทยตามความนิยมของผู้ชมทำให้หัวหน้าค่ายมวยต้องผลิตนักมวยตามความต้องการของผู้ชมและผู้จัดการแข่งขันชกมวยไทย

ชาญชัย ชมดิษฐ์ (2548) ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบกิจกรรมการพัฒนาและสร้างเสริมกีฬามวยไทย: แบบบูรณาการในโครงการมหกรรมกีฬาภูมิปัญญาไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ

ศึกษาสภาพ เจตคติ การปฏิบัติตน และผลกระทบจากการจัดกิจกรรมการพัฒนาและสร้างเสริมกีฬา มวยไทยแบบบูรณาการในโครงการมหรรมกีฬากุมิปัญญาไทย เพื่อศึกษาองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาและสร้างเสริมกีฬาแบบบูรณาการในโครงการมหรรมกีฬากุมิปัญญาไทย ตามรูปแบบการฝึกของอาจารย์วิชิต ชี้เจริญ และเพื่อศึกษาอิทธิพลเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลกระทบจากการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาและสร้างเสริมกีฬาแบบบูรณาการ ในโครงการมหรรมกีฬากุมิปัญญาไทยแบบบูรณาการ วิจัยวิจัยประกอบด้วยวิเคราะห์องค์ประกอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ในพื้นที่จัดกิจกรรม 6 จังหวัด

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการฝึกอบรมแบบบูรณาการในโครงการมหรรมกีฬากุมิปัญญาไทยนั้นช่วยสร้างเจตคติที่ดี ส่งผลกระทบด้านดีและมีคุณค่าต่อผู้ร่วมกิจกรรมได้จริง โดยเฉพาะองค์ประกอบของตัวแปรตามทั้ง 8 ตัวที่พบจากงานวิจัย ได้แก่ เจตคติ สภาพการปฏิบัติตน ผลกระทบขึ้นสร้างความเข้าใจ ขึ้นสร้างพลังใจ ขึ้นสร้างทักษะ ขึ้นบูรณาการ ขึ้นเสนอผลงาน ซึ่งมีขั้นตอนการฝึกที่เริ่มจากการสร้างความเข้าใจและพอใจ โดยการปลูกฝังคุณค่าและประวัติศาสตร์ของมวยไทยส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดี จากนั้นจึงสร้างพลังกายพลังใจเข้าสู่การเรียนรู้ทักษะและเทคนิคมวยไทยเพื่อให้เกิดผลกระทบที่ดีจากการฝึก ผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสัมภาษณ์ทางวิชาการแสดงให้เห็นว่าความสำเร็จของการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาและสร้างเสริมกีฬาแบบบูรณาการด้านการมีภาวะผู้นำสูงของครูวิชิต ชี้เจริญ ในการสร้างและพัฒนากระบวนการอบรมด้วยเทคนิคและลีลาเฉพาะตัว ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการอบรม และเกิดผลลัพธ์ให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

งานวิจัยด้านกระบวนการถ่ายทอดความรู้

พรทิพย์ อันทิวโรทัย (2539) ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบความเป็นครูและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของครูมนตรี ตรีโมท ในกลุ่มผู้สืบทอดที่ต่างกัน โดยรวบรวมข้อมูลจากประวัติ บทบาท และผลงานของท่าน รวมทั้งทัศนะของกลุ่มผู้สืบทอด

ผลการศึกษา พบว่า ครูมนตรี ตรีโมท เป็นบุคคลหัวแผ่นดิน เป็นครูคนตรีไทยที่ได้ฝากมรดกทางศิลปวัฒนธรรมไว้ให้กับแผ่นดินไทยเป็นอเนกประการและดำรงคุณลักษณะเฉพาะตัวแห่งความเป็นครูซึ่งไม่มีผู้ใดเสมอเหมือน อันได้แก่ การเป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ตามแนวพุทธธรรม เป็นครูที่ทันสมัย รอบรู้ลึกซึ้งและเชี่ยวชาญในสิ่งที่สอน และมีคุณลักษณะพิเศษที่พึงจารึกไว้ในประวัติศาสตร์การดนตรีไทย คือ เป็นครูคนตรีไทยที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานอันประมาณค่ามิได้ โดยยังคงรักษาแบบแผนของความเป็นไทยไว้ได้มั่นคง แม้ในการถ่ายทอดความรู้ ท่านก็มีวิธีการสอนของท่านซึ่งยึดการสอนแบบไทยโบราณเป็นหลัก เรียกว่า วิถีวิทยาเฉพาะตัว จากผลการ

วิเคราะห์กระบวนการถ่ายทอดความรู้ของท่านในกลุ่มผู้สืบทอดทั้ง 5 กลุ่มนั้น พบว่า ท่านได้ใช้วิธีการสอนที่ต่างกัน ซึ่งมี 3 แบบ คือ แบบวิธีวิทยาเฉพาะตัว แบบบรรยาย และแบบใช้สื่อต่างๆ ท่านใช้วิธีวิทยาเฉพาะตัวในการสอนผู้สืบทอดหลายกลุ่ม คือ สอนการแสดงละครวิทยุ การดนตรี และขับร้องให้แก่กลุ่มทายาทตราโมท สอนการเขียนบท การบรรจเพลง และการต่อเพลงให้แก่กลุ่มกรมศิลปากร และสอนการประกอบพิธีไหว้ครูให้แก่กลุ่มประกอบพิธีไหว้ครู ส่วนวิธีการสอนแบบบรรยาย ใช้สอนนาฏดุริยางคศิลป์ภาคทฤษฎีให้แก่กลุ่มผู้สืบทอดในระบบโรงเรียน และวิธีการสอนแบบใช้สื่อต่างๆ อันได้แก่ โน้ตสากล แผ่นเสียง วิทยุ สิ่งพิมพ์ ใช้สอนนาฏดุริยางคศิลป์ คติสอนใจ คุณธรรมและจริยธรรมให้แก่กลุ่มประชาชนทั่วไป

จากงานวิจัยด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่เกี่ยวข้องจะพบว่าเป็นงานที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอน ความคิดเห็นที่มีต่อวิชา ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน รูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว มีงานวิจัยเพียงฉบับเดียวที่กล่าวถึงเรื่องคุณค่าและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวโดยตรง อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยอีกจำนวนหนึ่งที่กล่าวถึงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวมวยไทยแต่นั้นเฉพาะทักษะของกีฬาการตัดสินใจและการฝึกซ้อมผู้ทำวิจัยจึงไม่ได้นำมากล่าวถึงในงานฉบับนี้ สำหรับงานวิจัยด้านกระบวนการถ่ายทอดความรู้นั้นเป็นการวิจัยเชิงประวัตินบุคคล ซึ่งบุคคลที่เลือกศึกษานั้นเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและเป็นครูที่ถ่ายทอดความรู้เฉพาะด้านทำให้เห็นกระบวนการถ่ายทอดทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัย เรื่อง ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย: คุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอด กรณีศึกษาครูวิชิต ชี้เชิญ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การสังเกต และการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในชุมชน โรงเรียนรุ่งอรุณระหว่างนักวิจัยและครูวิชาพลศึกษาภายใน โรงเรียนรุ่งอรุณ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงอุปนัย และการสนทนากลุ่มเพื่อสังเคราะห์และนำเสนอ กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชน ในปัจจุบัน รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาและทบทวรรณกรรม

ศึกษาและทบทวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าแท้ และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในอดีตถึงปัจจุบัน

ขั้นที่ 2 ศึกษาประวัติชีวิตการเรียน การทำงานของ ครูวิชิต ชี้เชิญ โดยวิธีการดังนี้

- การสัมภาษณ์ครูวิชิต ชี้เชิญ
- ศึกษาเอกสารผลงานที่ผ่านมาของครูวิชิต ชี้เชิญ
- สัมภาษณ์ลูกศิษย์ครูวิชิต ชี้เชิญ ผู้ร่วมงาน และผู้ได้บังคับบัญชา

ขั้นที่ 3 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ประกอบด้วย

3.1 การจัดทำกรอบการสัมภาษณ์ครูพลศึกษา ครูวิชาสามัญ นักเรียน ผู้บริหารสถาบัน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคคลทั่วไปที่เข้าร่วมรับการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยจากครูวิชิต ชี้เชิญ

3.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มี ครูวิชิต ชี้เชิญ เป็นผู้สอนโดยครูพลศึกษาในโรงเรียนรุ่งอรุณ

3.3 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของครูวิชิต ชี้เชิญ ในการได้รับเชิญเป็นวิทยากรในวาระต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต มาวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย และนำข้อมูลที่ได้มาสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์ภาพรวมของคุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ นำผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มนำเสนอเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

การสนทนากลุ่ม มีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีจำนวน 8 คน ประกอบด้วย ครูพลศึกษา ผู้ที่ทำงานในสถานบันอาศรมศิลป์ และผู้ปกครอง ดังรายนามต่อไปนี้

1. นายลักษณะ เอกบุตร
2. นายคมสัน เสมวิมล
3. นายภมร รักษาทรัพย์
4. นางสาววรินทร์ เสมสูงเนิน
5. นายรุจน์ เลหาภักดี
6. นางณัฏฐรี ศรีสอาน
7. นางสาวรณิ ธนกิจโกเศรษฐ์
8. นางอรเพ็ญ นรามณฑล

ขั้นที่ 5 นำเสนอกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบันเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่านดังรายนามต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภูมิปัญญาไทย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์ การกีฬา และการเผยแพร่การออกกำลังกายแบบมวยไทยแอโรบิก
3. รองศาสตราจารย์ ไชยสิริ ปราโมท ณ อยุธยา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเผยแพร่ วัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ
4. ดร.สิริชัยชาญ พักจำรูญ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรมไทย

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ครูวิชิต ชี้เชิญ
2. ผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวน 37 คน ประกอบด้วย

2.1 ลูกศิษย์ของครูวิชิต ชี้เชิญ ในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 คน ระดับ อุดมศึกษา จำนวน 9 คน

2.2 กลุ่มนักเรียนในโรงเรียนรุ่งอรุณ ประกอบด้วย

- 1) นักเรียนระดับประถมศึกษาที่เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย จำนวน 7 คน
- 2) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยจำนวน 2 คน

2.3 กลุ่มครูในโรงเรียนรุ่งอรุณ ประกอบด้วย

- 1) ครูพลศึกษาที่เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยจำนวน 4 คน
- 2) ครูวิชาสามัญที่เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย จำนวน 6 คน

2.4 ผู้บริหารโรงเรียนรุ่งอรุณ 1 คน

2.5 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนรุ่งอรุณ 3 คน

3. บุคคลทั่วไป

บุคคลทั่วไปที่เข้าร่วมเรียนรู้กิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและกรอบการสังเกต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กรอบการสัมภาษณ์ครูวิชิต ชี้เชิญ ในประเด็นต่อไปนี้

- ประวัติการศึกษา และวิธีการเรียนรู้วิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของครูวิชิต ชี้เชิญ
- ประวัติการทำงานและการถ่ายทอดความรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ของครูวิชิต ชี้เชิญ
- แนวคิดเรื่องคุณค่าและการถ่ายทอดความรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของ ครูวิชิต ชี้เชิญ

2. กรอบการสัมภาษณ์ครู นักเรียนในโรงเรียนรุ่งอรุณ และกรอบการสัมภาษณ์บุคคลภายนอกที่ได้รับความรู้จากครูวิชิต ชี้เชิญ ในประเด็นต่อไปนี้

- วิธีการสอน การถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของครูวิชิต ชี้เชิญ
- ความรู้ คุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่ครูวิชิต ชี้เชิญ ถ่ายทอดให้แก่ลูกศิษย์
- สิ่งที่น่าสนใจในตัวครูวิชิต ชี้เชิญ

3. กรอบการสังเกตการสอนหรือการถ่ายทอดความรู้ของครูวิชิต ชี้เชิญ กรอบการสังเกตประกอบด้วย วิธีการสอน บรรยายภาคในการเรียน เนื้อหาที่สอน

สถานที่ทำการวิจัยหรือเก็บข้อมูล

สถานที่เก็บข้อมูลประกอบด้วย

1. โรงเรียนรุ่งอรุณ สถาบันอาศรมศิลป์ ถนนพระราม 2 อำเภอบางขุนเทียน กรุงเทพฯ
2. หน่วยงานต่างๆ ที่ครูวิชิต ชี้เชิญได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรหรือไปประกอบกิจกรรม

ดังนี้

วัน เวลา	กิจกรรมและสถานที่สังเกตการสอน
7 มิ.ย.50	งานวันไหว้ครู ร.ร.บดินทร์เดชา
15 มิ.ย.50	งานวันไหว้ครู ร.ร.สาขปัญญา
19 มิ.ย.50	การบรรยายในการเป็นผู้นำการออกกำลังกายยามเช้าให้แก่ผู้บริหารระดับสูงของก.พ.
16 ก.ย.50	งานวันไหว้ครูวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชารม
22 – 23 ก.ย. 50	การสอนนักศึกษาปริญญาโทมวยไทยศึกษา
17 มี.ค.51	งานวันไหว้วันนายขนมต้มจังหวัดอยุธยา

บทที่ 4

ชีวิตและผลงานของ ครูวิชิต ชี้เชิญ

(พ.ศ. 2510 – 2550)

นายวิชิต ชี้เชิญ เกิดเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2487 ที่อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี เป็นบุตรคนที่ 4 ของนายวิเกียรติ และนางจำเนียร ชี้เชิญ

4.1 การศึกษา

4.1.1 การศึกษาระดับประถมศึกษา

ครูวิชิต ชี้เชิญ เริ่มศึกษาระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดกลางวังเย็น ซึ่งเป็นโรงเรียนวัดที่มีวัดติดอยู่กับบ้าน ครูวิชิตเล่าว่าตั้งแต่จำความได้ก็ได้ยินเสียงร่ำน้าที่อ่านหนังสือเรียนท่องสูตรคูณมาตั้งแต่เด็ก ๆ จึงเป็นคนเรียนหนังสือได้เร็วกว่าเพื่อนคนอื่น ความสนใจและความชื่นชมเรื่องการต่อสู้ป้องกันตัวเริ่มจากที่โรงเรียนนี้โดยการสอนของคุณครูวิชิต ธีลาวรรณ ที่เล่าบทประพันธ์อิงประวัติศาสตร์ของไม้เมืองเดิม เรื่อง “ขุนศึก” ซึ่งมีตัวเอกชื่อเสมาเป็นทหารเอกของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ในบทประพันธ์เสมาเป็นชายไทยที่รูปร่างล่ำสัน แข็งแรง มีความกล้าหาญและชำนาญในการต่อสู้โดยเฉพาะการใช้ดาบและอาวุธไทยต่าง ๆ การฟังเรื่องขุนศึกทำให้เกิดความประทับใจในความเก่งกาจเชิงอาวุธไทยของ “เสมา” ตัวเอกของเรื่อง จึงมีความใฝ่ฝันที่จะเรียนการต่อสู้ป้องกันตัวโดยเฉพาะวิธีการใช้อาวุธเพื่อจะได้มีความเก่งกล้าสามารถเช่นเดียวกับเสมา ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...เล็ก ๆ ฟังครูเล่าให้ฟังถึงความเก่งของเสมา ก็รู้สึกประทับใจ

ใฝ่ฝันว่าเราอยากเก่ง เราอยากเรียนฟันดาบ ...

นอกจากความสนใจเรื่องการต่อสู้ป้องกันตัวที่ได้มาจากการฟังเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ครูเล่าแล้วสิ่งที่เพิ่มความสนใจเรื่องการต่อสู้ป้องกันตัวอีกประการหนึ่งคือการชมการต่อสู้ในการแสดงลิเก ซึ่งมักมีให้ชมเป็นประจำเพราะบ้านติดกับวัด ครูวิชิตเล่าว่า

...เล็ก ๆ เวลาแถวบ้านมีงาน มีลิเกเราก็จะออกมาดู เราจะดูตอน

รบกับตอนที่ตัวตลกออกอย่างเดียวน ตอนอื่นก็ไม่ดู มีตอนรบก็วิ่ง

มาดูชอบมาก...

นอกจากเรียนทำรำอาวุธและทำการต่อสู้จากคณะลูกและคณะจ้าวแล้วยังเรียนทำพลองไม้สั้นจากโจนด้วย ครูวิชิตเล่าว่า

...การแสดงที่ชอบมากคือถึงสู้กับยักษ์รู้สึกสนุกสนานและน่าสนใจ จึงได้เริ่มเรียนพลองไม้สั้นจากการดูโจนสด เมื่อนำมาเล่นกับเพื่อนจะให้เพื่อนเป็นฝ่ายทำหรือเป็นฝ่ายยักษ์และตนเองเป็นผู้หลบหลีก หรือเป็นฝ่ายถึงซึ่งมีความรู้สนุกสนานมากกับการเอาตัวรอดจากการกระทำของเพื่อน...

จากการที่ชอบเรื่องประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการรบเป็นชีวิตจิตใจ จึงทำให้พยายามฝึกอ่านหนังสือให้ได้เร็วๆ เพราะต้องการอ่านประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะการสู้รบของพระมหากษัตริย์ไทย เรื่องที่ประทับใจมากคือเรื่องของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระเจ้าตากสินมหาราช ดังนั้นครูวิชิตจึงสามารถเล่าประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ได้อย่างดีในเวลาต่อมา เมื่อประทับใจเรื่องการต่อสู้ในวัยนั้นสิ่งที่ครูวิชิตทำได้คือการชักชวนเพื่อน ๆ ตัดไม้กระถินมาทำเป็นดาบและเล่นเกมสงครามโดยสมมุติเป็นฝ่ายไทย ฝ่ายพม่า ชีวิตยามว่างในวัยเด็กจึงมักอยู่ที่การเล่นรบกันและการประดิษฐ์อาวุธ เช่น ใช้ทางมะพร้าว(ก้านใบมะพร้าว) ไม้โมกมัน นำมาเหลาเป็นดาบ ใช้ไม้หนามพุดดอมาเหลาเป็นมีดสั้น นำไม้ไผ่มาทำเป็นคันธนู หรือหน้าไม้ นำต้นไผ่ที่มีตาไม้ไผ่ทำเป็นพะองพาดกำแพงแก้วของโบสถ์ทำการปีนค่ายพม่า ครูวิชิตชอบการเล่นต่อสู้ที่ผาดโผนทุกรูปแบบที่ครูยังจำได้และประทับใจคือการปีนขึ้นไปบนต้นมะม่วงแล้วกระโดดจากกิ่งมะม่วงลงน้ำ ครูวิชิตเล่าว่า

...ทำดาบไม้ทุกชนิด ไม้หนามพุดดอ ไม้โมกมัน ... เห็นไม้ทุกชนิดรวมทั้งทางมะพร้าวด้วยเป็นดาบไปหมด ทำสั้น ทำยาว ทำสวยงามทางมะพร้าว ทำรูปดาบคล้ายขามูไรก็ได้สวยงามมาก ...ดูแบบจากดาบลูก เล่ ดาบจริง ...ถูกศิษย์วัดเยอะ เราก็เป็นหัวโจกชวนเล่นไทยรบพม่า

การที่ต้องพยายามชักชวนเพื่อนเล่นนี้เองทำให้ครูวิชิตต้องมีการโน้มน้าวใจเพื่อนให้เล่นกับตนเอง มิฉะนั้นเพื่อจะเบื่อหรือไปเล่นที่อื่น วิธีการที่ท่านใช้คือการเล่านิทานประวัติศาสตร์จากเรื่องที่อ่านมาเพื่อสร้างความประทับใจให้เพื่อนโดยเฉพาะเวลาอนกลางคืนด้วยกันที่วัด หากเล่าเรื่องใดแล้วเพื่อนบอกว่าไม่ชอบไม่สนุกจะไม่เล่นเรื่องนี้ ครูวิชิตจะปรับวิธีการเล่าใหม่เพื่อให้เพื่อนยอมเล่นด้วย

นอกจากการเล่นทานหรือเรื่องราวประวัติศาสตร์แล้วครูยังใช้การแจกผลไม้ในสวนเป็นของกำนัลให้แก่เพื่อนที่ขอมเล่นด้วย ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...แต่ก่อนที่จะเล่นไทยรบกับพม่าเราต้องเล่าให้เขาฟังก่อนว่าประวัติศาสตร์มีอะไรสมเด็จพระนเรศวรเป็นอย่างไร สมเด็จพระเจ้าตากสินรบอย่างไรกองทัพอย่างไร วางแผนมาตั้งแต่เล็ก ๆ แล้ว...ไม่จริงเขาไม่เล่นกับเรา ไม่จริงฟันดาบไม่เอา ต้องบอกนี่เก่งนะสมเด็จพระนเรศวรนี่พระแสงดาบคาบค่ายยังจี่ ๆ เด็ก ๆ รุ่นเดียวกันนี้ถ้ามีใครเล่าทานเล่าเรื่องรบทัพจับศึกเขาก็สนใจ ... แต่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยชอบเล่นเป็นพม่ากันหรือก็ต้องผลัดกันเป็นไทยเป็นพม่า ... ทุกวันแล้วก็นอนฝันสนุกพุงนี้เล่นอีกนะ... สนุกกับเพื่อน ๆ แล้วก็ต้องรีบถามพี่ไปดูหนังสือประวัติศาสตร์เพื่อไปเล่าให้เพื่อนฟังตอนต่อไปใครชนะไม่จริงเขาไม่เล่นด้วย...เวลานอนวัดก็จะเล่าทานเล่าเรื่องความเก่งของคนนั้นคนนี้ เขาก็มาชวนเล่นคนที่ฟังเราเล่าคนไหนที่อินที่เข้าใจก็จะมาเล่น คนไหนที่ฟังเราแล้วไม่ชอบเราก็จะหาวิธีเล่าเปลี่ยนวิธีเล่าใหม่ ทำอย่างไรจึงจะมาเล่นกับเราต้องหาวิธีใหม่ ว่าไอ้ฉันไม่ชอบเรื่องนี้ต้องชอบอีกเรื่องหนึ่ง...
...สิ่งที่เป็นตัวล่อคือผลไม้ในสวนที่บ้านมีเยอะฝรั่ง มะม่วง ขนุน มะยม พุทรา กล้วย ... ห่อผ้าขาวม้าไปแจก เพื่อให้เล่นกับเรา... ทำอย่างไรให้เพื่อนเป็นคนเก่ง เป็นคนมีความสามารถ ... เราต้องการเพื่อนเล่นนะต้องหาวิธีการ...

การที่จะเล่นการสู้รบเป็นฉาก ๆ ได้นั้น ผู้นำเล่นต้องเป็นคนที่จินตนาการหรือสร้างจินตนาการได้ดี ซึ่งครูวิจิตเป็นผู้ที่ถนัดในเรื่องนี้ โดยใช้ความสามารถในการอ่านหนังสือและเลือกอ่านเฉพาะการสู้รบของนักรบหรือวีรบุรุษที่มีความสามารถในการประวัติศาสตร์ วรรณคดี นิทาน เพื่อนำมาทำเป็นโครงเรื่องในการเล่นกับเพื่อน ๆ ดังข้อความต่อไปนี้

...สามก๊กมีการสู้รบด้วยข้าว...จับประเด็นเรื่องต่อสู้ป้องกันตัว
เกิดจินตนาการมากทำให้เห็นภาพว่ามีกองทัพ ...

...จากการอ่านเช่นพระมาลาเปียง สมเด็จพระนเรศวรถูกฟัน
พระมหาอุปราช่าฟันหมวกขาด...ให้เพื่อนฟันแล้วเราหลบ หา
งอบมาใส่ให้เพื่อนฟัน...

การเล่นที่มีการต่อสู้เมื่อจินตนาการกองทัพทำให้ต้องมีการจี๋มาต่อสู้กันดังนั้นเมื่อเล่นกับเพื่อนจึง
ผลัดกันเป็นม้าผลัดกันเป็นคนจี๋วิ่งไล่เข้ารบกัน อาจจะเป็นเพราะเหตุนี้จึงทำให้เป็นนักวิ่งเร็ว
นอกจากการเล่นลักษณะดังกล่าวแล้ว ครูวิชิตชอบการวิ่งมากและมีความตั้งใจอยากเป็นนักวิ่งเร็วจึง
ซ้อมวิ่งทุกวันทำให้ได้รับคัดเลือกเป็นนักกีฬาวิ่งเร็วของโรงเรียนและของจังหวัด นอกจากนี้ยังชอบ
เล่นกีฬาทุกชนิด ทั้งฟุตบอลที่ทำจากลูกมะพร้าว และกีฬาเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่น เดินกะลาได้ เดินไม้
โลกแตก กระโดดเชือก กระโดดค้ำถ่อได้โดยสมมุติว่าค้ำขึ้นกำแพงเมือง เป็นต้น ครูวิชิตเล่าว่า

...เล่นหลายอย่าง... วิ่งแข่งตามลานวัด วิ่งไล่กวด สมมุติว่าวิ่ง
ไล่กวดเข้าศึก ซ้อมวิ่งเร็วทุกวันตั้งใจเป็นนักวิ่งเร็วที่สุด คู่ซ้อมวิ่ง
คือสุนัข คือล่อให้วิ่งไล่กวดทุกวัน สงสัยว่าทำไมเพื่อนวิ่งหนีไม่
ทัน...สมัยก่อนลูกฟุตบอลยังหาขายมิในโรงเรียนเท่านั้น กลับมา
ไม่ก็มีเล่นก็เอาลูกมะพร้าวทุบๆปอกเปลือกแข็งแล้วเตะ ต่อมา
ก็เอาใบลานมาพันเท้าเป็นสาร์ทแล้วก็เล่นกันที่ลานวัด ...จุดนี้
ทำให้เราเล่นกีฬาทักษะอื่น ๆ เป็นกระโดด ปีนป่าย โหน ใต้ ขึ้น
ต้นไม้ ...สร้างความแกร่งของเราขึ้นมาเรื่อยๆโดยเราไม่รู้ตัวพอ
เราขึ้นมาชั้นมัธยมสูง ๆเราก็เล่นกีฬาได้ทุกประเภท...

จะเห็นได้ว่าครูวิชิต ชี้เชิญ มีความประทับใจเรื่องศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวมาตั้งแต่เด็กและพยายาม
ฝึกฝนตนเองจากการเล่นต่อสู้กับเพื่อน นอกจากนั้นครูวิชิตยังได้สั่งสมความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์
วรรณคดี เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการเล่น ขณะเดียวกันสิ่งที่พัฒนาขึ้นมาอีกประการ
หนึ่งคือการเป็นนักพูดเล่าเรื่องเนื่องจากต้องเล่าเรื่องต่างๆเพื่อนโน้มน้าวใจเพื่อนให้เล่นตามที่ตนเอง
ต้องการ นอกจากสนใจเรื่องการต่อสู้ป้องกันตัวแล้วครูวิชิตยังสนใจเล่นกีฬาต่าง ๆ ที่เด็ก ๆ วัยนั้นเล่น
กันและสามารถเล่นกีฬาได้หลายประเภท

4.1.2 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ครูวิชิต ชีเจริญ ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนบางแพปฐมวิทยา ในวัยนี้ สิ่งที่ชอบยังคงเป็นเรื่องการต่อสู้ป้องกันตัวและพยายามหัดด้วยตนเองที่บ้านเช่นเดียวกับเมื่ออยู่ระดับ ประถมศึกษาคือหัดทำรำดาบและทำต่อสู้จากดูท่าทางการรำและการต่อสู้ของการแสดงลิเกที่งานวัด และจากการแสดงงิ้ว นอกจากนี้ครูวิชิตยังสนใจเล่นกีฬาและกิจกรรมอื่น ๆ ดังนั้นวิชาที่ชอบมากที่สุดในเวลาเรียน คือ วิชาพลศึกษาเพราะได้เล่นกีฬาและได้ทำกิจกรรมที่สนุกสนาน ระยะนี้ครูวิชิต เล่นกีฬาทุกประเภทแต่ยังคงเล่นต่อสู้อยู่กับเพื่อน ๆ ที่วัดในวันหยุด การชกมวยแม้จะเป็นสิ่งที่ครู วิชิตสนใจมากแต่ผู้ใหญ่ที่บ้านไม่สนับสนุนให้เรียนชกมวยหรือไปแข่งขันชกมวย ครูจึงหันไปฝึก กีฬาประเภทอื่นแทน เช่น วิ่งแข่ง ฟุตบอล กระโดดค้ำ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

... ชอบมากคือชั่วโมงพละชอบมากได้เล่น...เล่นทุกอย่างที่ขวาง
หน้า...วันพระกลับบ้านก็ยังมาชวนกันเล่นดาบเหมือนเดิม...

นอกจากเล่นกีฬาแล้วการฝึกที่ทำเป็นประจำคือฝึกการกระโดดเตะสูง เช่น เตะใบไม้ที่สูงกว่าศีรษะ ฝึกเตะจนมีความชำนาญสามารถเตะได้สูงมากกว่าความสูงของคนที่ยืนยกมือ ฝึกวิ่งแล้วกระโดดถีบ ไปข้างหน้าไกล ๆ ซึ่งการฝึกเช่นนี้ส่งผลให้ได้เป็นนักกระโดดไกลของโรงเรียน ฝึกวิ่งไล่กวาดเพื่อน ฝึกวิ่งแข่งขันวัวคนหรือวิ่งชิงธงเป้าหมายคือไฝฝืนที่จะวิ่งให้เร็วที่สุดเพื่อจะจับไล่เข้าศึก เนื่องจากอ่าน พบในหนังสือว่าขณะที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงกระทำยุทธหัตถีกับสมเด็จพระมหาอุปราชานั้น ทหารไทยวิ่งติดตามสมเด็จพระนเรศวรและพระเอกาทศรถไม่ทัน ดังนั้นผู้ที่จะเป็นทหารหรือนักรบจะต้องฝึกวิ่งเร็วเพื่อใช้ในการสงคราม ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...วิ่งเร็วเป็นตัวแทนของโรงเรียนตั้งแต่ชั้นประถมไปแข่งจังหวัด
เป็นตัวแทนวิ่ง 100 เมตรวิ่งผลัด วิ่งเร็วนี้ทำให้เป็นนักฟุตบอล
นักกรีฑาซึ่งเล่นได้หลายอย่าง กระโดดไกล กระโดดค้ำ จาก
ปีนป่ายความชนทำให้เราทำได้...

นอกจากชอบเล่าเรื่องประวัติศาสตร์เพื่อโน้มน้าวใจคน ชอบจินตนาการเพื่อวางแผนการเล่นต่อสู้แล้ว สิ่งที่น่าสนใจเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น คือ การเป็นผู้นำ การเป็นนักสู้ ไม่ยอมแพ้ใครและชอบการแก้ปัญหา เฉพาะหน้า รวมทั้งมักเป็นผู้ออกรับแทนเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหาอยู่กับผู้อื่น ดังที่ครูวิชิตเล่าว่า

...เป็นคนไม่เกรงแต่ไม่ยอมแพ้ใคร ยกตัวอย่างเช่น เพื่อนมีปัญหา มีเรื่องทะเลาะวิวาท ชกต่อย เราสู้เขาไม่ได้เพราะเราตัวเล็ก แต่เราชอบดังนั้นพอตกเย็นกลับบ้านก็ชวนเพื่อนต่อยทุกวัน ตัวโตที่ต่อยชนะเราเมื่อวานนี้มาต่อยกับเรา แล้วก็ร้องไห้ทุกวันพอเขาทำเราเจ็บเราก็นั่งไห้แล้วก็เลิกกันไป จนเพื่อนบอกไม่สู้ด้วยแล้ว พอไม่เอาแล้วก็เลิกไป เราจะต้องต่อยทุกวันเพราะเราชอบ...เจ็บก็คือเจ็บแต่เราชอบ ต่อยแบบนี้หลบได้ไหมทำไมเราหลบไม่ได้ เวลาต่อยหมดตรงแบบนี้ทำไมเราแก้ไม่ได้สักทีต้องแก้มือต้องปัด ต้องกระโดดหนี...ไหนลองทำแบบเมื่อวานใหม่สิ ...เป็นการเรียนรู้โดยไม่มีครู เพียงแต่ชอบ ฝึกของเราเอง... พอโตขึ้นเราก็นึกเราคิดค้นโดยวิธีของเราโดยไม่มีใครบอก...

ครูวิชิตเล่าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องของการชอบแก้ปัญหาเฉพาะหน้าว่าเป็นความรู้สึกภาคภูมิใจที่แก้ปัญหาได้สำเร็จ ดังข้อความต่อไปนี้

...มันมีความรู้สึกถ้าเราป้องกันได้เราแก้ได้มันเป็นความภาคภูมิใจเหมือนใครขว้างอะไรมาแล้วเราหลบได้เราภูมิใจ ...ไม่ชอบรังแกใคร ไม่ชอบทำให้คนอื่นร้องไห้ แต่เราชอบว่าถ้าใครทำเรา เราป้องกันได้จะชอบ...

นอกจากนี้ครูวิชิตยังชอบการเป็นผู้นำ เป็นคนเก่งของเพื่อน ๆ ดังที่ครูวิชิตเล่าเพิ่มเติมว่า

...ถ้ามีพวกมากบอก พวกลากไปนี้จะชอบมาก...นำหนอยนี้มันคำมันว่า เราก็น่าจะไปถามว่ามาว่าได้อย่างไร ทำไม เป็นตัวแทนออกหน้าเป็นฮีโร่ชอบมาก... ใครมาบอกว่าให้ช่วยหนอยไปทันที ถูกดีก็มีเหมือนกัน สนุก...

ครูวิชิตเล่าว่าตนเองไม่ใช่เป็นคนใจร้อนที่จะไปหาเรื่องคนอื่น แต่ชอบคิดที่จะโต้ตอบกับคนอื่นเพราะเป็นการฝึกแก้ปัญหา หากใครโกรธใครมาก ๆ ก็จะหนีไปให้ไกล ๆ แต่จะไม่ชวนทะเลาะวิวาท ไม่รังแกผู้อื่นเพราะไม่ใช่ลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดียกเว้นถ้าใครขอลองกำลังจะต่อสู้ด้วยเพราะท่านบอกว่าท่านเป็นนักสู้ ดังข้อความต่อไปนี้

...ไม่เชิงใจร้อนแต่เวลาใครพูดอะไรมาเราชอบคิดชอบโต้ตอบ
ชอบบอกเขาวามันใช่หรือไม่ใช่ ...โกรธเหมือนกัน ถ้าโกรธ
มาก ๆ เราก็หนีไปเสีย เราไม่อยากจะเห็นหน้า เราไม่อยากจะยิน
...ไม่ทำอะไร เรื่องทะเลาะวิวาทไม่ชอบทะเลาะอยู่แล้ว แต่ถ้า
เพื่อนจะลองกำลังได้ชอบเพราะเราเป็นนักสู้ ไม่กลัว แต่ถ้าเพื่อน
ชวนรังแกไม่ชอบ เราไม่ชอบรังแกใคร...อาจจะคิดมาจากอ่าน
นิยายอ่านหนังสือว่าพระเอกต้องเป็นคนดี เป็นคนมีน้ำใจ
ช่วยเหลือ ...คนเก่งคอยช่วยเราเลยไม่ชอบรังแกใคร...

เมื่อศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศรูกิจิต ชีชีญ ได้ย้ายจากจังหวัดราชบุรีเข้ามาศึกษาในกรุงเทพ
ที่โรงเรียนอานวยศิลป์ โดยพักอยู่ที่คณะ 3 วัดอรุณอมรินทร์ ซึ่งอยู่ใกล้กับสำนักดาบพุทธโธสวรรย์
และสำนักดาบบ้านช่างหล่อ การอยู่วัดครั้งนี้ศรูกิจิตพักอยู่ห้องเดียวกับนายชวน หลีกภัยซึ่งขณะนั้น
กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ครูเล่าว่านายชวน หลีกภัยเป็นคนขยันและชอบออกกำลังกาย
และมักจะเตือนให้ศรูกิจิตอ่านหนังสือ ด้วยการที่ศรูกิจิตมีต้นแบบของการเรียนหนังสือของนายชวน
หลีกภัย ทำให้ศรูกิจิตสามารถสอบผ่านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 8 ดังที่ศรูกิจิตเล่าว่า

...อยู่วัดอมรินทร์คณะ 3 มี ชวน หลีกภัย เป็นรุ่นพี่เรียนธรรมศาสตร์
เราเรียนอานวยศิลป์ พี่ชวนเป็นคนดี เป็นคนขยัน เป็นตัวอย่างที่
ดีในการเรียนหนังสือถ้าเขาไม่เป็นตัวอย่างเราคงเรียนไม่จบ ม.8
ตอนนั้นเราชอบเล่นพี่ชวนเขาเตือน เขาเป็นคนขยันมาก เราก็ขยัน
แข่งกับเขาเลยสอบ ม.8 ได้...

นอกจากได้ต้นแบบการเรียนหนังสือจากนายชวน หลีกภัยแล้ว ศรูกิจิตยังได้เรียนรู้การแก้ปัญหาที่ใช้
ความใจเย็น การใช้พูดโต้ตอบอย่างมีเหตุผล จากนายชวน หลีกภัย ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ได้รับการแลกเปลี่ยนวิธีการพูดจาก ชวน หลีกภัย... วิธีการ
พูดในลักษณะที่ไม่เห็นด้วยในการตอบโต้ คุณชวนมีวิธีการที่จะ
ไม่ใช้ความรุนแรง ไม่ใช่ถ้อยคำพรูสวาทแต่จะใช้ด้วยเหตุผลด้วยผล
การที่จะว่าคนไม่ทำให้คนรู้สึกมากหรือเสียหน้าในที่ประชุม...

เขาจะมีวิธีการเช่น ได้เถียงกันเขาจะเอาชนะด้วยคำพูดที่สุภาพ
และมีเหตุผล ...เริ่มเห็นวิธีการพูดที่มีเหตุผล จังหวะจะโคน
ได้จากพี่ชวนเขาเยอะ...

สำหรับเรื่องการต่อสู้ป้องกันตัวครูวิชิตได้เรียนรู้โดยวิธีการครูพักลักจำ และการฝึกด้วยตนเองจาก การ
โดยตามไปดูการฝึกซ้อมและการชกของนักมวยที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น เช่น โผน กิ่งเพชร สมพงษ์
เจริญเมือง เฉลิมฤทธิ์ อธิธาอนุชิต เขียวหวาน ยนต์กริต มวยหมัดหนัก อภิเดช ศิษย์หิรัญ จอมเตะบาง
นกแขวก และ เรืองศักดิ์ ส. ลูกพิทักษ์ เป็นต้น ดังการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...รู้สึกชื่นชมกับฝีมือของเพื่อนจึงได้ติดตามไปดูการฝึกซ้อมของ
โผนทุกวันทั้งที่บริษัทโอสธสภาและได้พบกับอาจารย์นิยม ทองซิด
ซึ่งเป็นปรมาจารย์สอนมวยไทย มวยสากลในวิทยาลัยพลศึกษา
กรุงเทพ และทำให้โผนประสบความสำเร็จในการชกมวย...
นักมวย สมพงษ์ เจริญเมือง ตอนนั้นกำลังดังไปดูเขาเล่น เขา
ชวนวิ่งเข้า ๆ ...ส่วนใหญ่เขาซ้อมเราก็ไปดูเขาซ้อม...

เนื่องจากวัดอรุณอมรินทร์อยู่ใกล้กับสำนักดาบที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น ประกอบด้วย สำนักดาบพุทธ
ไรสุวรรณย์ สำนักดาบบ้านช่างหล่อ และสำนักดาบศรีไตรรัตน์ ครูวิชิตจึงศึกษาการต่อสู้กระบี่
กระบองจากสำนักดาบเหล่านั้นโดยใช้วิธีการแบบครูพักลักจำ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ในโรงเรียนไม่มีสอนกระบี่กระบอง มวยก็ไม่มี ไม่ได้เล่นแล้ว
แต่มาเกาะดูเขาเรียนที่สำนักดาบพุทธไรสุวรรณย์ บ้านช่างหล่อ
...เขาเก็บดั่งที่ไม่มีดั่งจะไปเรียนก็ได้แต่ดู ๆ เขา...ครูพักลักจำ
เอามาฝึกพี่ชวนเขาก็เล่นด้วย ... ตอนนั้น อาจารย์สมัย เมฆะมาน
เปิดสำนักดาบใหม่ ๆ ที่สี่แยกบ้านแขก...

การที่ได้เข้ามาอยู่วัดอมรินทร์นอกจากครูวิชิตจะได้เรียนรู้การฝึกตนเองเรื่องการเรียนรู้ การพูด การ
ต่อสู้ป้องกันตัวแล้วยังมีโอกาสการเรียนรู้การใช้ชีวิตที่มีวินัยจากวิธีการสอนของหลวงพี่ และได้เรียนรู้
พิธีกรรมทางศาสนาเพิ่มเติมจากการที่เคยเรียนรู้บทสวดมนต์ต่าง ๆ จากการอยู่วัดข้างบ้านมาเมื่อเรียน
ชั้นประถมศึกษา ดังข้อมูลต่อไปนี้

... เราเห็นตัวอย่างของเด็กวัดซึ่งสมัยก่อนอยู่ในกรอบจะกลัว
หลวงพี่กลัวพระอาจารย์...เกรงใจ เข้าขึ้นมาต้องไปบิณฑบาตหัว
ปิ่นโต กลับมาต้องล้างบาตรทำความสะอาดทุกอย่างเสร็จภารกิจ
ต้องไปโรงเรียน ...กลับจากโรงเรียนมาช่วยมาทำงานที่พระรูป
อื่น ๆ เรียกขานว่านั้ ได้คุยแลกเปลี่ยนกับพระ ...เราจะเห็นสิ่ง
ดี ๆ...เห็นประเพณีต่าง ๆ รวมทั้งเห็นการทำงานของสัปเหร่อ...
เห็นพิธีกรรม พิธีการทางศาสนาต่าง ๆ จนเราเข้าใจ...
...หลวงพี่มีลักษณะที่ท่านมีอารมณ์ขัน เวลาสอนจะสอนจากที่
ท่านเล่าให้ฟังเช่นยกตัวอย่าง ...มีวิธีการเลือกยกมาเป็นตัวอย่าง
เหมือนที่เราทำลงไปนี้มีเหตุประวัติศาสตร์มาแล้ว ประวัติศาสตร์
นี้ก็จำไว้อย่าให้มันเกิดอีก...อุปมาอุปมัยเหมือนที่ท่านเทศน์ ...

ในชั้นมัธยมศึกษาศรวิชิตยังคงมีความสนใจที่มั่นคงต่อการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
และมีโอกาสได้เรียนมวยโดยมีต้นแบบจากเพื่อนที่เป็นนักมวยและเรียนการต่อสู้ที่ใช้อาวุธจากสำนัก
ดาบแบบครูพักลักจำ ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติมในขณะนี้เป็นอย่างมากคือวิธีการพูดที่นุ่มนวล การใช้
เหตุผลในการพูดโต้ตอบและการแก้ปัญหา นอกจากนี้ได้เรียนรู้พิธีกรรมและขนบธรรมเนียมทาง
พระพุทธศาสนามากขึ้นกว่าในชั้นประถมศึกษาซึ่งเน้นแต่เพียงการสวดมนต์ไหว้พระ

4.1.3 การศึกษาในระดับอุดมศึกษา

หลังจบมัธยมศึกษาปีที่ 8 แล้วศรวิชิตอยากเรียนต่อในสาขาพลศึกษาแต่ผู้ใหญ่ทาง
บ้านไม่สนับสนุนอาจเป็นเพราะไม่ทราบว่าเรียนเป็นอย่างไรและมีตัวอย่างให้เห็นว่าครูพลศึกษา
เป็นคนเกร่ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เราอยากเรียนพลแต่เขาไม่ค่อยสนับสนุน สมัยนั้นเขาก็ไม่รู้
ว่าครูพลศึกษาเป็นอย่างไร แต่เราฝืนอยากเรียนเพราะอยาก
เล่นกีฬา...เป็นนักกีฬา เป็นทั้งนักวิ่ง นักฟุตบอล นักกีฬาหลาย
อย่าง... ที่พ่อเขาไม่ให้เรียนเพราะรุ่นพี่เขาเกร...

อย่างไรก็ตามศรวิชิตก็ไม่ได้เปลี่ยนความตั้งใจที่จะเข้าเรียนด้านพลศึกษา เนื่องจากการเป็นครูนั้นเป็น
ความตั้งใจและฝืนมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ศรวิชิตกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

...ตั้งใจเป็นครูตั้งแต่อยู่ชั้นมัธยมที่คอยบอกเพื่อน คอยช่วยเพื่อน เล็ก ๆ เรียนหนังสือค่อนข้างดี...คนที่นั่งข้างหลังจะคอยถาม เราก็ มีความสุขที่บอกเพื่อน มีความภาคภูมิใจมีความสุขที่เพื่อนถาม เรา ทำให้เรารู้จักการอธิบาย ...มีความสุขที่เป็นครูเพราะเพื่อน ยอมรับ... เล่นฟุตบอล เล่นบาสเกตบอลเพื่อนก็มาถามทำให้ ตัวเองต้องทำให้เพื่อนเข้าใจ ...การสอนเพื่อนทำให้เกิดทักษะวิธี สอนในตัวเอง...และอยากเรียนพลศึกษาเพราะชอบกีฬา...

คู่วิชิตได้เข้าเรียนพลศึกษาที่วิทยาลัยพลศึกษาสมตามความตั้งใจโดยอาศัยรุ่นพี่ที่เรียนอยู่ช่วยจัดการ พามาสมัครสอบ การเรียนระดับอุดมศึกษาในปีแรกนั้นเรียนได้คะแนนไม่ดีนักเพราะไม่รู้จักรูปวิธีการ เรียน คู่วิชิตเข้าใจว่าเรียนเหมือนระดับมัธยมศึกษาคือไม่ต้องสนใจทำงานที่ครูมอบหมายระหว่าง เรียนแค่ทำข้อสอบปลายภาคให้ผ่านก็เพียงพอแล้ว ครูจึงสนใจฝึกแต่ภาคปฏิบัติเพียงอย่างเดียวทำให้ คะแนนวิชาการไม่ดี แต่เมื่อผ่านพ้นปีแรกไปแล้วจึงสามารถปรับตัวได้

การเรียนที่วิทยาลัยพลศึกษานี้คู่วิชิตได้เรียนวิชาการต่อสู้อย่างจริงจังจากครูหลายท่านทั้ง มวยไทย มวยสากลและกระบี่กระบอง มวยไทยเรียนกับอาจารย์แสวง ศิริไปล์ เนื่องจากขณะนั้น อาจารย์นิยม ทองชิต ปรมาจารย์สอนมวยไทย มวยสากลของวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพและเป็นโค้ช ให้แก่ไผ่น กิ่งเพชรได้เกษียณราชการไปแล้วและอาจารย์แสวง ศิริไปล์ มาสอนแทน สำหรับมวย สากลเรียนกับอาจารย์สืบ จันทะเกาสนธ์ กระบี่กระบองเรียนกับอาจารย์ณรงค์ แดงสะอาด โดยมี อาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นครูใหญ่ คอยกำกับการสอน คู่วิชิตจัดเป็นลูกศิษย์รุ่นสุดท้ายที่มีการกำกับการสอนโดยอาจารย์นาค ดังข้อมูล ต่อไปนี้

...ท่านมาสอนท่านเป็นปลัดกระทรวงศึกษาธิการแล้วเราเป็นลูก ศิษย์รุ่นสุดท้ายที่ท่านมาสอนเพราะท่านไม่มีเวลาแล้ว ... มีท่าน อาจารย์ณรงค์ แดงสะอาด เป็นผู้สืบทอดมา...

จากการเรียนกับท่านอาจารย์นาคนี้เองที่ยังช่วยปลูกฝังความรักในวิชากระบี่กระบองมากยิ่งขึ้น อาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา จะมีเวลาว่างจากงานในกระทรวงศึกษาธิการมาสอนนักศึกษาทุก เช้าวันพฤหัสบดี ดังนั้นนักศึกษาทุกชั้นปีจะต้องเรียนวิชากระบี่กระบองในเวลาเช้าวันพฤหัสบดี หลักสูตรการเรียนของวิทยาลัยพลศึกษาในขณะนั้นคือ นักศึกษาทุกคนจะต้องเรียนกระบี่กระบองทุก

ชั้นปี ชั้นปีละ 1 อาวุธ คือ ปี 1 เรียนกระบี่ ปี 2 เรียนดาบสองมือ ปี 3 เรียนง้าวและปี 4 เรียน พลอง การสอนของอาจารย์น่าจะเข้มงวดและเอาจริงเอาจังมาก ครูวิชิตเล่าว่ากระบี่กระบองจัดเป็นวิชาที่ยากที่สุดในการเรียนที่นี่ นักศึกษาสอบผ่านยากมาก คนที่ยืนยันฝึกซ้อมเอาจริงเอาจังทุ่มเทเท่านั้นจึงผ่าน วิชานี้ถ้าผลการสอบออกมา “จ” ตัวแดง(หมายความว่าตก) จึงเป็นเรื่องธรรมดาเพราะนักศึกษามาก่อนได้ “จ” และต้องสอบใหม่ ครูวิชิตเองเมื่อสอบครั้งแรกก็ได้คะแนน “จ” ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เรียนยากมากเพราะอาจารย์จะรำให้ดูครั้งเดียวแล้วให้ไปฝึกเอง
ใครจะจำได้ พอสอบก็ตกหมด มี “ง” กับ “จ”...เทอมแรกได้ “จ”

อาจารย์ณรงค์ แดงสะอาด เป็นผู้ได้รับการสืบทอดท่าไม้รำและวิธีการสอนกระบี่กระบองต่อจากอาจารย์นาค โดยระยะแรกอาจารย์นาคยังคงมาเป็นผู้ดูแลการสอนในชั้นอยู่ ต่อมาภายหลังเมื่อภารกิจที่กระทรวงศึกษาธิการมีมากขึ้นท่านจึงให้ครูณรงค์ แดงสะอาดสอนเพียงผู้เดียว ครูวิชิตเล่าความประทับใจที่มีต่อการสอนของอาจารย์นาคว่า

...อาจารย์นาคจะเน้นพอนั่งพับทุกคนกราบท่านๆก็จะพูดว่า
“ พ่อฉัน แม่ฉัน บรรพบุรุษของฉันเป็นครูสอนฟันดาบมา
ทั้ง 7 ชั่วโคตรตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา พ่อฉันแม่ฉันจะบอกให้
ชื่อตรงต่อแผ่นดินชื่อศักดิ์ศรัทธา รู้คุณต่อชาติ ศาสนา พระมหา
กษัตริย์เมืองไทยอยู่ได้ด้วยคมหอกคมดาบจากบรรพบุรุษของ
ไทยพวกเธอทุกคนต้องรักษาวิชานี้เอาไว้ให้ได้...
...ท่านก็จะเน้นความเป็นไทย ความภาคภูมิใจ ...ท่านก็จะคุยว่าท่าน
ไปอยู่อังกฤษ อันธพาลอังกฤษมารุมท่าน ท่านก็ใช้ไม้วอล์กเกิล
สติคตีมันกระจัดกระจายด้วยวิชากระบี่กระบอง ท่านจะกล่าว
ด้วยความภูมิใจว่ามันใช้ได้นะ สอนคนให้เป็นคนดีนะ...

อาจารย์นาคจะเป็นที่ยำเกรงของนักศึกษาทุกคน ขณะที่ท่านสอนนักศึกษาทุกคนจะนั่งก้มหน้าถ้าใครเงยหน้าขึ้นท่านจะเรียกให้ออกมารำอาวุธและต่อสู้ตามที่เรียนมา ไม่มีการนัดหมายกันล่วงหน้า อาจารย์นาคบอกว่าเมื่อเรียนท่าหลักมาแล้วต้องสามารถป้องกันตัวได้ ท่านจะเป็นคนตัดสินว่านักศึกษาคิดสอบผ่านหรือไม่ผ่านและบอกให้ครูณรงค์บันทึกไว้ ครูวิชิตเล่าถึงความทรงจำในการเรียนว่า

...ขณะที่ท่านพูดนักศึกษาทุกคนจะนั่งก้มหน้าเพราะกลัว แต่ก็อดที่จะเงยหน้ามองไม่ได้ว่าอาจารย์ทำอะไร พอสบตากับท่าน ๑ จะเรียก“เธอลุกขึ้น”ทำให้หลายคนเงยหน้าขึ้นมอง ท่านก็จะเรียกเธอคู่กับคนนั้น เธอคู่กับคนนี้ คนที่ครูนาครเรียกนี้ต้องรำและตีให้ท่านดูถ้าใครตีไม่จริงจังหรือรู้กัน จะบอกอาจารย์ ผนังว่าคู่นี้ยังไม่ผ่าน ...สอบท่านจะชี้เลยคนนี้ คนนี้ รำดีผ่านไม่ผ่าน ไม่ผ่านท่านก็จะบอกไม่ผ่าน...ไม่มีกลม ไม่มียก ดีก็คือการต่อสู้กันจริง ๆ ท่านก็จะดูออกว่านี่ดีจริงไหม นัดหมายกันมาหรือเปล่า...เรียนไม่หักมาแล้วตัวเองต้องเอาตัวรอดให้ได้...ก็สนุกดี...

นอกจากการสอนที่เข้มงวด จริงจังแล้ว อาจารย์นาครยังปลูกฝังความมีวินัย ความภาคภูมิใจในวิชากระบี่กระบองและเน้นอบรมเรื่องคุณธรรมให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างยิ่งทำให้ศรวิชิตเกิดความรักความศรัทธาในวิชากระบี่กระบองมากยิ่งขึ้น ดังข้อมูลต่อไปนี้

... ความจริงจังไม่ใช่ทำเหยาะ ๆ เหยะ ๆ ใครข้ามกระบี่หรือใครวางกระบี่ไม่เหมาะสมท่านก็ให้กราบอยู่นั้นแหละทั้งชั่วโมงให้ขอมาให้เห็นว่าสิ่งที่ทำผิดไปต้องรู้จักขอโทษ ...ความเป็นตัวอย่าง ความมีระเบียบวินัย ให้กำลังใจอาจารย์นาครจะมีสูงมาก...

ศรวิชิตบอกว่าความศรัทธาที่มีอยู่ในการเรียนวิชากระบี่กระบองนั้น เมื่อมาเรียนกับครูนาครที่มีลักษณะของคนที่มีความเข้มแข็ง จริงจัง เข้มงวดและกล่าวถึงความภาคภูมิใจในวิชากระบี่กระบองทุกครั้งที่เรียน ทำให้ศรวิชิตมีความศรัทธาในวิชามากขึ้น ดังข้อความต่อไปนี้

...ศรัทธาอยู่แล้วก็ยังศรัทธา มั่นใจมากขึ้น ทุกครั้งต้องมีการอบรมคุณธรรม ความดี ทำทางของท่านเราจำได้ คุยให้ฟังสมัยท่านแสดงหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าเป็นอย่างไรทำทางเป็นอย่างไร...

จากการสอบวิชากระบี่กระบองเทอมแรกที่ได้คะแนน “จ” ความรู้สึกในขณะนั้นศรวิชิตเล่าว่าไม่ได้เสียใจแต่ทำให้รู้สึกว่าตนเองต้องมีความมุมานะและพยายามฝึกฝนมากขึ้น เพราะเรื่องของกีฬาไม่เคยแพ้ใครและวิชานี้เป็นวิชาที่ตนเองชอบต้องทำให้ดีกว่านี้ จึงพยายามหาความรู้เพิ่มเติมจากสำนักดาบ

ต่าง ๆ ด้วยการไปนั่งดูการฝึกซ้อมแล้วจดจำทั้งท่าทางการต่อสู้ ท่าไม้รำ ทำให้เทอมต่อมาสามารถสอบได้คะแนน “ข” ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ไม่รู้สักอย่างไร ไม่เสียใจ คิดว่าเราต้องทำได้เรื่องปฏิบัติเราไม่เคยแพ้ใคร ก็พาทุกคนเราจะไม่ยอมแพ้ใคร.....ไม่ได้ไปสมัครเรียนเป็นลูกศิษย์แต่ตามไปดู เมื่อเรามีพื้นฐานอยู่แล้วเรารำไม้รำอะไรเราก็ทำได้ ของอาจารย์นาคเป็นเบสิกเป็นพื้นฐานเป็นหลักที่จะแตกแขนงกันไป...

ครุวิชิตไม่ใช่เพียงแค่ไปเรียนรู้ท่าทางการรำหรือการตีเท่านั้น ท่านยังได้พิจารณาเปรียบเทียบสิ่งที่เรียนรู้จากสำนักคาบกับการเรียนในวิทยาลัยพลศึกษา ทำให้ครุวิชิตพบว่าท่ารำอาวุธส่วนใหญ่จะใช้ท่าไม้รำหลักแบบเดียวกับของอาจารย์นาคแต่อาจมีการดัดแปลงแตกต่างกันไปบ้างเล็กน้อย การถ่ายทอดท่าไม้รำของสำนักกระบี่กระบองส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทอดแบบบอกเล่าสืบต่อกันมา ไม่มีการบันทึกอย่างเป็นระบบ แต่อาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา เป็นนักการศึกษาทำจึงได้จัดทำท่าไม้รำของอาวุธต่าง ๆ ไว้เป็นหมวดหมู่และให้ครูณรงค์ แดงสะอาดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับใช้ในการสอนสืบทอดต่อ ๆ ไป ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ท่านอาจารย์สมัย เมษะมาน ท่านก็ไม่ได้ใช้ไม้ตรงๆ ของอาจารย์นาคท่านก็ไปแปลงไปปรับตามที่ท่านชอบแต่เราก็จับทางได้... อาจารย์สมัย เมษะมาน ที่ท่านสอนใหม่ ๆ ก็เรียนจากอาจารย์นาคเช่นเดียวกัน ทำให้เรารู้ว่าสายกระบี่กระบองต่าง ๆ ส่วนใหญ่ไปจากท่านอาจารย์นาค...
...สำนักอื่น ๆ จำกันมาไม่ได้จด บอกต่อกันมาก็จะมีสามไม้สี่ไม้ แต่ของอาจารย์นาคท่านจะเป็นแพทเทิร์น เป็นระบบกระบี่ก็มีสิบสองไม้รำ ทุกอาวุธมีสิบสองไม้รำ มีไม้หลักไม้ตี ท่านเป็นนักวิชาการ...

จากการที่ครุวิชิตทุ่มเทฝึกซ้อมอย่างจริงจังทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน จึงทำให้สามารถทำคะแนนสอบได้ดีขึ้นและมีทักษะดีขึ้นจนอาจารย์ณรงค์ แดงสะอาด เกิดความพอใจจึงได้ฝึกสอนท่าไม้รำของอาวุธประเภทต่าง ๆ เพิ่มเติมให้ รวมทั้งท่าไม้ดีแบบธรรมดาและท่าพลิกแพลงเพื่อให้เป็นผู้ช่วยสอนในชั้นเรียน ครุวิชิตนับเป็นศิษย์คนเดียวที่อาจารย์ณรงค์ สอนให้เป็นพิเศษ ครุวิชิตเล่าว่า

...เข้าห้องน้ำก็ราเพื่อไม่ให้ใครเห็น ...เลิกเรียนก็มารออยู่หน้าตึก
แล้วชวนเพื่อน ๆ ซ้อม ...อาจารย์ณรงค์มาแอบดูอยู่ที่รั้วข้างตึก
คงเห็นเราอาจจริงจึงสอนพิเศษให้ทั้งพลอง ง้าว ดาบ...อาจเป็น
เพราะเราเห็นมากก็เลยเป็นเร็ว อาจารย์ณรงค์ก็ทำให้ดูทีละตัว
...เราก็ซ้อมขนาดเวลาเดินกลับที่พักจากสนามกีฬา ผ่านเสาชิงช้า
ไปท่าพระจันทร์ ถ้าไม่มีคนก็เราก็เดินยกเข้าสูง เดินสลับแบบ
รำดาบ คนมาเห็นตอนนั้นคงว่าเราดีไม่ดี...

เมื่ออาจารย์ณรงค์สอนครุวิชิตจนมีความสามารถในทุกอาวุธแล้วจึงได้มอบหมายให้เป็นผู้ช่วยสอน
ให้คำแนะนำเพื่อน ๆ ทำให้ครุวิชิตมีความภาคภูมิใจมาก รู้สึกว่าสิ่งที่ตั้งใจและฝึฝืนมาตั้งแต่เด็ก ๆ
ว่าต้องการจะเรียนนั้นสมความตั้งใจแล้วและจะต้องทำให้ดีที่สุดให้สมกับที่อยากเรียน ดังข้อมูล
ต่อไปนี้

...มีความภาคภูมิใจรู้สึกว่าการที่เรามาฝึฝืนมาแต่เล็ก ๆ เราได้มา
เรียนสมใจ ดังนั้นมันมีแรงผลักดันมากกว่าเพื่อนคนอื่น เพื่อนคน
อื่นก็เรียนเพื่อให้ได้สอบก็ผ่านไปก็ไม่สนใจอะไร แต่เราเรียน
เพราะเราอยากรู้เราฝึฝืนเราก็ตั้งใจเรียน ไม่ได้ตั้งใจว่าเราจะ
สอบคะแนนได้ดีอะไรแต่เราอยากรู้เท่านั้นเองแต่ปรากฏว่าความ
สนใจของเราทำให้ครูบาอาจารย์เห็นว่าคนนี้ตั้งใจดี เกรดก็ดี ...

เมื่อต้องมาสอนเพื่อนครุวิชิตจะสอนด้วยความเต็มใจและแนะนำเทคนิคการรำ การตีที่จะทำให้ผ่าน
การสอบ ครุวิชิตเล่าว่าจากการที่สอนเพื่อนมาก ๆ นี้เองทำให้เพิ่มพูนประสบการณ์การสอนให้แก่
ท่านโดยไม่รู้ตัว และทำให้ท่านสามารถดัดแปลงท่าการรำของเพื่อนที่ทำผิดเป็นท่ารำของตนเองได้
มากขึ้น ดังครุวิชิตเล่าว่า

...ใครมาชวนเราก็ยินดีช่วยแนะนำด้วยความเต็มใจ...แนะนำให้
เขารำอย่างนี้ ตีอย่างนี้ ถ้าแบบนี้ผ่านแบบนี้ไม่ผ่าน...ยังไงสอบ
ได้ยังไงสอบตก... ที่เราทำไปมาก ๆ เราทำด้วยความรักความ
สนุกสนาน แต่หาว่าสิ่งนั้นมันเพิ่มพูนทักษะ เพิ่ม
ประสบการณ์ เพิ่มพูนวิธีสอนของเรา ลองผิดลองถูก เรารู้ว่า

สอนอย่างนี้เด็กจำไม่ได้ สอนอย่างนี้เด็กไม่สนใจ สอนอย่างนี้
ทำลำบากควรจะต้องเริ่มจากอะไรก่อน.. มันเป็นตัวลองผิดลอง
ถูก รวมทั้งทำที่เพื่อนทำผิด ๆ เราก็เกิดมีความรู้สึกว่าทำผิดนี้
เอานำมาต่อเติมนิดเดียวก็จะเป็นไม่รำที่สวยงามได้ ก็ได้เพื่อน
เป็นครูนี้แหละจากการที่เพื่อนทำผิดแล้วหัวเราะกันขำ ๆ ... เรา
ก็หัวเราะ แต่ใจเราก็เอาจริงมันน่าจะเป็นไปได้ ทำที่เพื่อนทำผิด
สามารถถอดออกมาจากแม่ไม่เหมือน กับทำแปลง ...ทำให้เรา
แตกฉานมากขึ้น...

ครูวิชิตไม่ได้สอนกระบี่กระบองเฉพาะเพื่อนที่วิทยาลัยพลศึกษาเท่านั้น แต่ได้นำความรู้นี้ไปสอน
เพื่อน ๆ ที่อยู่วัดอมรินทร์ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...พอเรียนมาก็ชอบ อยากรักษาไว้ อยากสอน...
..มีเพื่อนรุ่นเดียวกันหลายคนที่มาเล่นด้วยกัน ต่างคนก็มีที่มา
ฐานมาต่างกันก็เอามาแลกเปลี่ยนกัน ไปก็ได้ความรู้จากตรงนี้ทำ
ให้เรานำไปสอน นำไปฝึก ฝึกเพื่อนที่อยู่วัดด้วยกัน...

นอกจากสอนเพื่อนที่อยู่วัดอมรินทร์ด้วยกันแล้ว ขณะที่เรียนอยู่ชั้นปีที่ 4 ครูวิชิตได้สอนนักเรียนช่วง
กลปทุมวันในสนามกีฬาแห่งชาติครูวิชิตเล่าถึงเหตุการณ์ขณะนั้นว่า

...เรียนที่นี้ใกล้กับช่วงกลปทุมวัน นักเรียนช่วงกลชอบมาเป็น
นักเลงแถวในสนามกีฬา พอเห็นพวกเราเล่นกระบี่กระบองกัน
ก็บอกว่า“เซยเดี๋ยวนี้เขาใช้ปืนกันแล้ว” ก็ตอบเขาว่า “ก่อนจะใช้
ปืนใช้มีดให้เป็นก่อนเถอะ”

ครูวิชิตเล่าให้ฟังว่าสมัยก่อนนักเรียนช่วงกลพกมีดสพาดำกันทุกคน เมื่อครูวิชิตตอบเช่นนั้นจึงมีการ
ประลองฝีมือเกิดขึ้น ครูวิชิตเป็นฝ่ายชนะทำให้นักเรียนช่วงกลกลุ่มนั้นขอเรียนกระบี่กระบองกับครู
วิชิต ดังข้อมูลต่อไปนี้

...นักเรียนคนหนึ่งถือมีดวิ่งเข้ามาแทง เราหลบหักข้อมือแล้วเอา
ด้ามสพาดำตีหัว ถามเขาว่า “มีฝีมือแค่ไหนเองหรือ แล้วจะไปทำ

อะไรได้” เพื่อนนักเรียนที่ยืนดูรอบ ๆ รวมทั้งคนที่เราดีหัวก็ขอ
เข้ามาเรียนด้วย...

การสอนกระบี่กระบองให้กับเพื่อนและกลุ่มนักเรียนช่วงกลของครูวิชิตนี้เองทำให้เกิดมีทีมกระบี่
กระบองขึ้น เมื่อทั้งเพื่อนที่วัดและนักเรียนช่วงกลมีความสามารถเพียงพอ ครูวิชิตจึงพาไปแสดงตาม
งานต่าง ๆ เพื่อให้โอกาสคณะกระบี่กระบองได้แสดงความสามารถ ซึ่งลักษณะเช่นนี้เหมือนกับ
นักกีฬาทั่วไปที่เมื่อฝึกซ้อมจนเพียงพอแล้วย่อมอยากลงสนามแข่งขัน ครูวิชิตได้นำเพื่อน ๆ คณะ
กระบี่กระบองไปแสดงโชว์ในต่างจังหวัด โดยเริ่มออกแสดงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506 ครูวิชิตเล่าว่า

...เราก็ดึงตัวเป็นครูสอนเขาเป็นหัวหน้าทีมแล้วก็ไปแสดงตาม
ต่างจังหวัด ไม่มีชุดแสดงหรอก สวมกางเกงวอร์มนี้นะแหละ ไป
แสดงก็ไม่มีสตางค์ไปอาศัยโบกรถไป โบกรถกลับและทานข้าว
ที่เขาจัดให้ตามงาน ...

การนำคณะกระบี่กระบองไปแสดงตามที่ต่าง ๆ นี้ ครูวิชิตได้คิดที่จะให้มีการบรรยายประกอบการ
แสดงกระบี่กระบองเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้แก่การแสดง ซึ่งในสมัยนั้นยังไม่มีคณะใดที่มีการ
บรรยายหรือพากย์พร้อมการแสดงกระบี่กระบอง จากการที่ต้องพากย์ประกอบการแสดงนี้เองที่ทำให้
ครูวิชิตต้องค้นคว้าประวัติศาสตร์มากขึ้น ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เราพากย์จากการที่เราไปอ่านมา...ทำให้เราเปิดอ่านมากขึ้น ..ปี
พ.ศ. ถูกต้องหรือเปล่าเหตุการณ์เป็นอย่างไร...สมัยก่อน
ต่างจังหวัดไม่รู้พื้นดาบเป็นอย่างไร... เราก็ดูหรือพื้นว่านี่ที่
บรรพบุรุษรักษาชาติด้วยสิ่งนี้และวิธีการนี้ อย่างนี้เขาเรียก
กระบี่กระบอง...

ประสบการณ์ในการไปแสดงตามที่ต่าง ๆ นี้ทำให้ครูวิชิตได้เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดแสดงกระบี่กระบอง
ให้แก่สาธารณชนซึ่งประสบการณ์เหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการทำงานต่อไป เช่น การแสดงกระบี่
กระบองจะทราบว่าผู้ชมจะชอบความสนุกสนานและเหมือนจริง ชอบฟังเกร็ดประวัติศาสตร์โดย
เฉพาะเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ชอบการแสดงพลองไม้สั้นที่มีการเหย้งกันระหว่างลิงกับยักษ์
ในมุขตลก ครูวิชิตเล่าว่า

...จากการอ่านรวมเกียรติพบว่าหนูมานเป็นนักแก้ปัญหาที่เก่ง
ทศกัณฑ์เป็นยักษ์นักเลงที่ไม่ชอบแก้ปัญหาก็ต่อสู้ด้วยตนเอง
แต่มาให้ญาติไปสู้แทนตน เมื่อนำลักษณะเด่นของลิงและยักษ์
มาจัดเป็นการแสดงประกอบการบรรยายและเสริมมุขตลกทำให้
ผู้ชมชอบมาก...

สำหรับการเรียนมวยไทยนั้นครูวิชิตได้เรียนอย่างจริงจังจากอาจารย์แสวง ศิริโปลี่ ซึ่งเป็นอาจารย์
สอนมวยที่มีความสามารถมาก ท่านเป็นผู้ตัดสินมวยที่เวทีลุมพินี ครูแสวงเป็นครูที่สอนจริงจัง มี
วินัย เป็นตัวอย่างที่ดีและเน้นการสอนคุณธรรมเช่นเดียวกับอาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา ดัง
ข้อมูลต่อไปนี้

...เรียนมวยไทยกับอาจารย์แสวง ศิริโปลี่ 4 ปี ท่านเป็นผู้ที่มี
ความจริงใจสูง มีระเบียบวินัย เป็นตัวอย่างที่ดี ครูสมัยก่อนไม่
ค่อยจะมาเล่นหัวกับเด็ก...แต่จะเป็นครูที่เอาจริงเอาจัง คือครู
นั่นเองพูดก็ต้องเป็นเรื่องเป็นราว นักเรียนก็ต้องคอยระวัง ตั้ง
อกตั้งใจไม่มีการแซวไม่มีการล้อเล่น ...

...คุณธรรมสอนตลอดเวลาว่าต้องมีความเคารพครูอาจารย์ มี
ความมั่นคง มีความซื่อตรง มีสมาธิ มีความเชื่อว่าสิ่งที่เราทำ
คุณงาม ความดีจะเป็นเครื่องคุ้มตัวเรา ...

การสอนของครูแสวง เป็นการสอนมวยที่เน้นการป้องกันตัวและการหลบหลีกจากการกระทำมากกว่า
การเป็นผู้กระทำ ซึ่งครูวิชิตได้นำวิธีการสอนที่เน้นการป้องกันกระทำมากกว่าการเข้ากระทำของ
ท่านมาใช้ในการถ่ายทอดให้แก่ลูกศิษย์ต่อ ๆ มา

...อาจารย์แสวงจะสอนท่าจรดมวย ท่าออกอาวุธ ท่าป้องกัน จะ
สอนท่าหลัก ท่าป้องกันเป็นส่วนใหญ่เป็นจุดหนึ่งที่เรากลือเป็น
แบบอย่างอาจารย์จะพูดถึงท่าของการป้องกัน การเป็นผู้ตัดสิน
การเป็นกรรมการเพราะช่วงนั้นท่านเป็นประธานผู้ตัดสินอยู่ที่
เวทีลุมพินี...

ครูวิชิตมีเพื่อนเรียนในวิทยาลัยพลศึกษาที่เป็นนักมวยสากลที่มีชื่อเสียงระดับแชมป์หลายคนจึงมีโอกาสดำเนินการถ่ายทอดทักษะเคล็ดลับการชกจากนักมวยอาชีพเหล่านี้ ครูวิชิตและเพื่อนกลุ่มนี้ได้ชักชวนกันออกไปชกมวยในต่างจังหวัดเพื่อหาประสบการณ์ สิ่งที่ครูวิชิตได้รับจากการขึ้นชกมวยคือประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะอยู่บนเวที การสามารถเอาตัวรอดด้วยการแก้ทางมวย อันเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและเป็นการฝึกไหวพริบ ครูจึงวิชิตชกมวยเพื่อความสนุกสนานและเพื่อหาเงินมาเลี้ยงเพื่อนมากกว่าต้องการชกเพื่อต้องการแพ้ชนะ สำหรับค่าชกในสมัยนั้นได้รับชกละ 10 บาท ถ้าชกครบ 5 ยกได้รับ 60 บาท ถ้าชก 3 ยก ได้รับเงิน 30 บาท วิธีการชกของครูวิชิตที่ไม่ให้เจ็บตัวมากและได้เงินคือถ้าวันไหนพบคู่ต่อสู้ที่อ่อนกว่าจะพยายามชกให้ครบ 5 ยก ถ้าพบคู่ต่อสู้ที่แข็งแรงกว่าจะรีบแพ้โดยนอนบนเวทีในยกที่ 3 เพื่อเก็บแรงไว้ชกในวันต่อไปทำให้ได้เงินและไม่เจ็บตัว ตลอดระยะเวลาที่เรียนอยู่ที่วิทยาลัยพลศึกษาครูวิชิตได้ออกไปชกมวยไทยและแสดงกระบี่กระบองในต่างจังหวัดแทบทุกเสาร์อาทิตย์ ครูวิชิตเล่าว่า

...สอนเพื่อการแสดง ... ช้อมมวยไปด้วย เข้ากันได้ดีแล้วตอนนั้น ... พอไปเขามีมวย เราก็ขึ้นไปชกมวย...คือการแก้ปัญหาเพราะ...เป็นคนไม่ชอบเอาชนะแต่รู้สึกสนุกจากการเอาตัวรอดจากการกระทำของกลุ่มชกและสนุกกับการได้แก้ทางมวย ก็มีค่ารถมาให้เพื่อนกลับ มีค่าอาหารให้เพื่อนก็สนุกสนาน...

การไปแสดงกระบี่กระบองนี้เดือนหนึ่งไปหลายครั้งขึ้นกับวาระและโอกาสต่าง ๆ กัน เช่น ไปพร้อมกับการไปเล่นกีฬา ไปพร้อมการชกมวยหรือตัดสินมวย หรือไปเพื่อแสดงกระบี่กระบองโดยตรง ซึ่งการไปแสดงนี้มีทั้งไปเองและมีผู้เชิญไป สิ่งที่ครูวิชิตได้รับจากการไปแสดงคือประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น ดังข้อมูลต่อไปนี้

ไปแสดงมาก...เขาเชิญเรา...อย่างบางคนไปตัดสินมวยเราตามไปชกมวย เรามีกระบี่กระบองโชว์เขาก็ยินดีทั้งนั้น คนต่างจังหวัดเขาไม่มีหรอก เขาไม่เคยเห็นหรอก...

...เดือนหนึ่งไปหลายครั้งไปเที่ยว บางทีก็ไปเตะบอลกับเขาแล้วก็เล่นกระบี่ให้เขาดูบ้าง...ทีมที่ไปเล่นกระบี่เป็นเด็กวัดบ้างชวณกันไป

...สมัยก่อนพอหยุดเทอมงานวัดจะมี เขาก็มีมวยเราก็ไปเปรียบมวย ชกมวย ตัดสินมวย เล่นกระบี่กระบอง แล้วแต่ต่างกรรม

ต่างวาระ บางทีเราก็เป็นผู้ชมมวย บางทีเราก็เป็นผู้ตัดสิน บาง
ทีเราก็เป็นผู้แสดง ...ประสบการณ์คือความมั่นใจถึงที่เราได้
เหมือนกับเรียนมาได้ใช่...

การแสดงกระบี่กระบองแต่ละครั้งครูวิชิตจะเป็นผู้บรรยายก่อนการแสดง เพราะเมื่อแสดงแล้วจะไม่สามารถบรรยายได้เนื่องจากต้องเป็นผู้แสดงเอง การบรรยายประกอบการแสดงเหล่านี้เป็นการฝึกฝนตนเองของครูวิชิตที่ทำให้ต่อมาสามารถบรรยายประกอบการแสดงได้เป็นอย่างดีเป็นที่ถูกใจผู้ชมการแสดง ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ก่อนโชว์เราก็พูด พูดเป็นบ้างไม่เป็นบ้าง...เราก็นี่ไทยรบ
พม่าเป็นอย่างนี้นะ ...เล่นก็เล่นไม่มีการพากย์การอะไรเพราะ
เราต้องเล่นเอง ลงมาแม่คำก็เอาขนมมาให้อ้อยควั่นบ้าง ถั่วบ้าง
ชอบออกชอบใจ...เรารู้สึกภาคภูมิใจโก้ไปเลย...

การเรียนในระดับอุดมศึกษาของครูวิชิต ชี้เจริญ ทำให้ได้รับการฝึกฝนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอย่างถูกต้องตามหลักวิชาทั้งมวยไทยและกระบี่กระบอง ทั้งยังมีโอกาสได้ฝึกฝนความสามารถเพิ่มเติมจากการเป็นผู้ช่วยสอนทำให้มีความแตกฉานในวิชาเหล่านี้มากขึ้น ครูวิชิตเล่าว่า

...อาจารย์ณรงค์ให้เป็นผู้ช่วยสอน เมื่อครูถามว่าจะสอบกับใคร
ภูมิใจมากที่เพื่อนบอกว่าจะสอบกับวิชิต...

นอกจากการสั่งสมประสบการณ์ด้านทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว การเป็นผู้ฝึกสอนการต่อสู้ป้องกันตัว ประสบการณ์ด้านการพากย์และ การเป็นผู้จัดการการแสดงแล้ว ระหว่างที่เรียนในวิทยาลัยพลศึกษา นี้ครูวิชิตยังได้ค้นแบบการสอนจากครูที่มีความสามารถหลายท่าน วิธีการสอนและลักษณะของครูที่ประทับใจครูวิชิตได้นำมาหลอมรวมเป็นลักษณะการสอนเฉพาะตัวของครูวิชิตในเวลาต่อมา ดังข้อมูลต่อไปนี้

...อาจารย์ธนิศ จำวันพันธ์ เป็นลักษณะของคนซื่อสัตย์ เป็น
ไฉ่ชกริศา อาจารย์อำนวย อาจารย์พิพิธพรเป็นคนเอาจริงเอางัง
จากครูหลาย ๆ ครูให้เห็นว่าแต่ละท่าน ๆ จะมีวิธีการของท่าน
เป็นตัวอย่าง ...

นอกจากการรับต้นแบบการสอนและนิสัเฉพาะตัวของอาจารย์ที่สอนแต่ละท่านมาใช้ในการสอนของตัวเองแล้ว ครูวิชิตได้นำความรู้และทักษะของกีฬาประเภทต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกันเพื่อทำให้การเรียนรู้ของท่านเป็นไปได้อย่างดีและมีความเข้าใจในศาสตร์ของการกีฬาเพิ่มมากขึ้น และนำความคิดของการเชื่อมโยงศาสตร์แต่ละประเภtnี้นำมาใช้ในการสอนในเวลาต่อมา ดังข้อมูลต่อไปนี้

...พอเราเอาความรู้สึกที่เราได้รับจากครูแต่ละท่านพูดว่าอย่างไร ทำอย่างไร เวลาเรามาสอนอะไรสักอย่างไม่ใช่ดั่งเดียวเช่น สอนกรีฑาไม่ใช่อาจารย์ชนิดท่านเดียว เราก็จะนึกถึงอาจารย์ แสง อาจารย์สืบ นึกถึงคนนั้นคนนี้ที่พูดเรื่องของแรง อาจารย์สืบบอกถ้าคุณชกด้วยหมัดซ้ายพลังหมัดอย่างเดียวมันก็ไม่มีน้ำหนักมันต้องส่งพลังทั้งตัวไปมันถึงจะมีน้ำหนักมันก็ เออ ทูมน้ำหนักถ้าส่งเฉพาะแขนก็ไปไม่ไกล ถ้าจะไกลต้องส่งพลังจากปลายเท้าถึงปลายมือมันก็มาจากมวยก็เอามวยมาสอนในกรีฑา ดังนั้น คุณประโยชน์ที่ครูบาอาจารย์หลายๆท่านที่ท่านสอนแล้วเรารู้จักคิดแล้วเอามาใช้ผสมผสาน ปัจจุบันเขาใช้คำว่าบูรณาการนั้นนะมันมาจากความรู้สึกของเรามาตั้งแต่สมัยที่เราเรียนอยู่ตรงนั้นแล้วสอน มันก็ได้เห็นตัวนี้เยอะมากแล้ว จากคำว่าการเล่นพลังการหยุดนี้ก็มาจากการเรียนฟุตบอลหยุด ลูกฟุตบอล ...เวลาเขาชกมวยเขาผ่อนมันเหมือนกันเลยหยุดยัง ฟันดาบเหมือนกันยกريب ตัวนี้มันเป็นที่มาของการนำมาสอน ระยะเวลาที่นำมาพูดแล้วมันเห็นชัดเจน ในสมัยก่อนครูแต่ละท่านก็พูดเรื่องของท่านไป ...แต่ตัวเราเองฟังทางโน้นมาทางนี้ มามันก็เหมือนกันคล้ายกัน...มาจากที่เราเก็บ มาจากการพิจารณาของเรา...

การได้มีโอกาสฝึกฝนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยและเรียนทักษะกีฬาประเภทต่าง ๆ จากอาจารย์ที่มีความสามารถนี้เองทำให้ทักษะของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวและทักษะกีฬาประเภทต่างๆ ที่เคยมีมาตั้งแต่วัยเด็กได้รับการฝึกฝนอย่างถูกวิธี ประกอบกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการเชื่อมโยงศาสตร์ของการกีฬาแต่ละประเภททำให้ท่านพร้อมที่จะเป็นครูพลศึกษาที่สอนกีฬาได้หลายประเภท ประสบการณ์ที่สร้างความภาคภูมิใจในการเตรียมพร้อมที่จะเป็นครูในชีวิตจริง คือ การประสบความสำเร็จในการฝึกสอน ครูวิชิตเล่าว่า

...ภูมิใจมากฝึกสอนได้ A และสอนแล้วนักเรียนชอบ สนุก...
เราจะคิดวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ให้ลูกศิษย์...

จะเห็นได้ว่าครูวิชิตได้เรียนรู้ศาสตร์การต่อสู้ป้องกันตัวจนสามารถเป็นผู้สอนให้กับเพื่อนและผู้ที่สนใจ รวมทั้งสามารถผสมผสานความรู้ของศาสตร์กีฬาต่าง ๆ เพื่อเตรียมพร้อมในการเป็นครูพลศึกษาที่ดีในอนาคต นอกจากนี้สิ่งที่ครูวิชิตได้สังเกตเห็นขณะที่เป็นผู้สอนกระบี่กระบอง โดยเฉพาะสอนนักเรียนช่วงกลปทุมวันคือการที่นักเรียนเหล่านั้นมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ไม่เกร ไม่ก้าวร้าว ทำให้คิดว่าวิชานี้เป็นวิชาที่สามารถสอนคนให้ไม่เป็นอันธพาลได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เราก็มาสังเกตว่า เมื่อมาเรียนแล้วต่อมาพอเราพูดอะไรเขาจะเชื่อ ตัวเขาก็จะเชื่อเหมือนแมว ไม่เกร ไม่กวน ไม่ไปแฉวสาว ๆ แล้ว และไม่ไปมีเรื่อง แต่จะคอยมาถามว่ามีที่จะไปแสดงที่ไหนอีกไหมนี่เป็นจุดเริ่มต้นที่เห็นว่าวิชานี้สามารถปราบอันธพาลได้...

ช่วงชีวิตของการเรียนระดับอุดมศึกษาเป็นระยะเวลาที่ครูวิชิตได้เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ด้านการต่อสู้ป้องกันตัวจากครูที่มีความสามารถด้วยการเรียนอย่างถูกแบบแผน นอกจากนี้ยังได้รับความรู้ด้านกีฬาสากลหลายประเภททำให้เกิดความคิดในการบูรณาการความรู้ของศาสตร์ด้านกีฬาเข้ากับการต่อสู้ป้องกันตัว และพร้อมกับที่ผู้เรียนครูวิชิตได้มีประสบการณ์ของการเป็นผู้สอนให้แก่เพื่อนๆ และได้มีประสบการณ์ด้านการจัดการแสดงกระบี่กระบองในชุมชนอีกด้วย

อาจกล่าวได้ว่าวัยเรียนเป็นวัยที่ครูวิชิตได้สั่งสมความรู้และประสบการณ์ด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวและกีฬาประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การเป็นครูที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับคนรุ่นต่อไปได้ในอนาคต ดังตารางสรุปการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของครูวิชิต ชี้เชิญ ต่อไปนี้

ตารางแสดงการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของครุวิชิต ชี้เชิญ

ช่วงเวลา ความรู้	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา	ระดับอุดมศึกษา
ด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว	-จุดประกายความสนใจความชอบในวิชาการต่อสู้ป้องกันตัวจากการฟังนิยาย -ฝึกการต่อสู้จากการเล่นสนุกกับเพื่อนตามจินตนาการ -ฝึกทำทางการต่อสู้ด้วยการเลียนแบบการต่อสู้ของลิเก จี๊ว และโจน -ฝึกทำอาวุธเพื่อใช้เล่นการต่อสู้ด้วยตนเอง	-ฝึกการต่อสู้ด้วยตนเองด้วยวิธีครูพักลักจำจากเพื่อนที่เป็นนักมวยและจากสำนักดาบ	-ซึมซับความภาคภูมิใจในวิชาการต่อสู้ป้องกันตัวจากครูต้นแบบ - ฝึกการต่อสู้อย่างมีรูปแบบจากครูที่เป็นปรมาจารย์ด้านการต่อสู้ป้องกันตัวที่สอนในสถาบันการศึกษา เช่น ครูนาค ครูแสวง - ฝึกการต่อสู้เพิ่มเติมด้วยตนเองด้วยวิธีครูพักลักจำ จากสำนักดาบจากเพื่อนนักมวย - เริ่มวิเคราะห์ทำทางการต่อสู้ และคิดทำทางใหม่ๆ ด้วยตนเอง -เริ่มสอนการต่อสู้ป้องกันตัวให้เพื่อนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ด้านกีฬา	เป็นนักวิ่งเร็วตัวแทนโรงเรียน	นักกรีฑา(วิ่งแข่ง วิ่งเร็ว กระโดดค้ำ) นักฟุตบอล	- นักวิ่ง นักฟุตบอลและนักกีฬาหลายประเภท - ฝึกการเล่นกีฬาประเภทอื่นๆ จากครูหลายท่านที่มีความรู้ความสามารถ

ตารางแสดงการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของครูวิชิต ชี้เชิญ

ช่วงเวลา / ความรู้	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา	ระดับอุดมศึกษา
ด้านศาสนาพิธี	เริ่มสวดมนต์	- เรียนรู้พิธีกรรมทางศาสนาจากพระและสัปเหร่อในวัด	- ไม่ปรากฏหลักฐาน

นอกจากการสั่งสมประสบการณ์ด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ด้านกีฬา และด้านศาสนาพิธี แล้วความเป็นครูวิชิตที่มีลักษณะนิสัยและบุคลิกเฉพาะตัวซึ่งมีผลต่อแนวคิดด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่ครูวิชิตใช้ในเวลาต่อมา พอสรุปได้ดังนี้

ตารางแสดงลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของครูวิชิต ชี้เชิญ

ช่วงเวลา / บุคลิกภาพ	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา	ระดับอุดมศึกษา
1. เป็นผู้มีจินตนาการ	...สามก๊กมีการสู้รบด้วยง้าว...จับประเด็นเรื่องต่อสู้ป้องกันตัว เกิดจินตนาการมากทำให้เห็นภาพว่ามีกองทัพ ...	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	- ไม่ปรากฏหลักฐาน
2. เป็นนักวางแผน	...วางแผนมาตั้งแต่เล็กแล้ว...ไม่จั้นเขาไม่เล่นกับเรา...	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	- ไม่ปรากฏหลักฐาน
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	...ทำดาบไม้ทุกชนิด ...เห็นไม้ทุกชนิดรวมทั้งทาง มะพร้าวด้วยเป็นดาบไปหมด ทำสั้น ทำยาว ...ทำรูปดาบคล้ายซามูไรก็ได้สวยงามมาก ...ดูแบบจากดาบ ลิก ดาบจริง ...	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	...สอนอย่างนี้ทำลำบากควรจะต้องเริ่มจากอะไรก่อน.. มันเป็นตัวลองผิดลองถูกรวมทั้งทำที่เพื่อนทำผิด ๆ เราก็เกิดมีความรู้สึกรู้ว่าทำผิดนี้เอาเข้ามาต่อเติมนิดเดียวก็จะเป็นไม้ราที่สวยงามได้...

ตารางแสดงลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของครูวิชุด ชีเชิญ

ช่วงเวลา บุคลิกภาพ	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา	ระดับอุดมศึกษา
4. เป็นนักร้อง	...เวลานอนวัดก็จะเล่านิทาน เล่าเรื่องความเก่งของคนนั้น คนนี้เข้าก็มาชวนเล่นคนที่ ฟังเราเล่าคนไหนที่อินที่ เข้าใจก็จะมาเล่น คนไหน ที่ฟังเราแล้วไม่ชอบเราก็จะ หาวิธีเล่าเปลี่ยนวิธีเล่าใหม่...	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	- ไม่ปรากฏหลักฐาน
5. มีทักษะในการพูด การบรรยายการแสดง และ การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	...ได้รับการแลกเปลี่ยน วิธีการพูดจาก ชวน หลักกัย... เริ่มเห็นวิธี การพูด ที่มี เหตุ มี ผล จึงหะจะโคน...	...เราพากย์จากการที่เรา ไปอ่านมา... ...ก่อนโชว์เราก็พูด พูด เป็นบ้างไม่เป็นบ้าง...เราก็ ว่านี่ไทยรบพม่าเป็นอย่าง นี้นะ...
6.เป็นนักสู้ ไม่ยอมแพ้	... คนไหนที่ฟังเราแล้วไม่ ชอบเราก็จะหาวิธีเล่าเปลี่ยน วิธีเล่าใหม่ ทำอย่างไรจึงจะ มาเล่นกับเราต้องหาวิธีใหม่ ว่าไอ้ฉันไม่ชอบเรื่องนี้ต้อง ชอบอีกเรื่องหนึ่ง...	...เป็นคนไม่เกรแต่ไม่ ยอมแพ้ใคร... ...ไม่ชอบรังแกใครแต่เรา ชอบว่าถ้าใครทำเรา เรา ป้องกันได้จะชอบ... ...เรื่องทะเลาะวิวาทไม่ ชอบทะเลาะอยู่แล้ว แต่ ถ้าเพื่อนจะลองกำลังได้ ชอบเพราะเราเป็นนักสู้ ไม่กลัว...	..ไม่รู้สิอย่างไร ไม่เสีย ใจ คิดว่าเราต้องทำได้ เรื่องปฏิบัติเราไม่เคยแพ้ ใคร ก็พาทุกคนเราจะไม่ ยอมแพ้ใคร.....
7. ใจเย็น ไม่โกรธใคร ง่ายๆ	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	...โกรธเหมือนกัน ถ้า โกรธมาก ๆ เราก็หนีไป เสีย เราไม่อยากเห็น หน้า ...ไม่อยากได้อิน	- ไม่ปรากฏหลักฐาน

ตารางแสดงลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของครวิชุด ชีเชิญ

ช่วงเวลา บุคลิกภาพ	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา	ระดับอุดมศึกษา
8. เป็นนักแก้ปัญหา ชอบ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	...สมัยก่อนลูกฟุตบอลยังหา ยากมีในโรงเรียนเท่านั้น กลับมาไม่มีเล่นก็เอาลูก มะพร้าวทุบๆปอกเปลือก แข็งแล้วเตะ ต่อมาก็เอาใบ ลานมาพันเท้าเป็นสาร์ท แล้วก็เล่นกันที่ลานวัด...	...เราจะต้องต่อยทุกวัน เพราะเราชอบ...เจ็บก็คือ เจ็บ แต่เราชอบต่อยแบบ นี้หลบได้ไหมทำไมเรา หลบไม่ได้ เวลาต่อย หมัดตรงแบบนี้ทำไมเรา แก้ไม่ได้สักทีต้องแก้มือ... ...เวลาใครพูดอะไรมาเรา ชอบคิดชอบโต้ตอบ ...	...พอไปเรามีมวย เราก็ขึ้น ไปชกมวย... คือการ แก้ปัญหา...เป็นคนไม่ ชอบเอาชนะแต่รู้สึกสนุก จากการเอาตัวรอดจาก การกระทำของคู่ชกและ สนุกกับการได้แก้ทาง มวย...
9. ทำอะไรจริงจังและ ทุ่มเท	ซ้อมวิ่งเร็วทุกวันตั้งใจเป็น นักวิ่งเร็วที่สุด คู่ซ้อมวิ่งคือ สุนัข คือล่อให้วิ่งไล่กวดทุก วัน	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	...เข้าห้องน้ำก็รู้าเพื่อ ไม่ให้ใครเห็น ...เลิกเรียน ก็มารออยู่น้ำตึกแล้วชวน เพื่อน ๆ ซ้อม เราก็ซ้อมขนาด...เดิน กลับที่พักจากสนามกีฬา ผ่านเสาชิงช้าไปท่า พระจันทร์ ถ้าไม่มีคน เราก็เดินยกเข้าสูง เดิน สลับแบบรำดาบ...
10. มีความเป็นผู้นำ และ ชอบปกป้องผู้อื่น	...เราก็เป็นหัวโจกชวนเล่น ไทยรบพม่า	...เป็นตัวแทนออกหน้า เป็นฮีโร่ชอบมาก...ใคร มาบอกว่าให้ช่วยหน่อย ไปทันที...	...เราก็ตั้งตัวเป็นครูสอน เขาเป็นหัวหน้าทีมแล้วก็ ไปแสดงตามต่างจังหวัด...
11. สามารถบูรณาการ ความรู้และปรับปรน ประยุกต์ใช้ความรู้	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	...เวลาเรามาสอนอะไรสัก อย่างไม่ใช่ดั้งเดิมเช่น สอนกรีฑาไม่ใช่อาจารย์ รัตนท่านเดียว

ตารางแสดงลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของครูวิชิต ชี้เชิญ

บุคลิกภาพ \ ช่วงเวลา	ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา	ระดับอุดมศึกษา
11. สามารถบูรณาการความรู้และปรับปรนประยุกต์ใช้ความรู้ (ต่อ)	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	- ไม่ปรากฏหลักฐาน	เราก็จะนึกถึงอาจารย์แสง อาจารย์สับ นึกถึงคนนั้นคนหนึ่งที่พูดเรื่องของแรง... อาจารย์หลายๆท่านที่ท่านสอนแล้วเรารู้จักคิดแล้วเอามาใช้ผสมผสาน...
12. ศรัทธาแรงกล้าในการเรียนการต่อสู้ป้องกันตัว	...ครูเล่าให้ฟังถึงความเก่งของเสมา ก็รู้สึกประทับใจ ฝึ้นว่าเราอยากเก่ง เราอยากเรียน พันดาบ เล็ก ๆ เวลาแถวบ้าน...มี ลิเกเราก็จะออกมาดู เราจะดู ตอนรบ...	...ติดตามไปดูการฝึกซ้อม ของโผนทุกวัน... ...ในโรงเรียนไม่มีสอน กระบี่กระบอง มวยก็ไม่มี ... แต่มาเกาะดูเขาเรียนที่ สำนักดาบ...เขาเก็บดั่งค์ ไม่มีดั่งค์จะไปเรียนก็ได้ แต่ดู ๆ เขา...	...เรียนยากมากเพราะ อาจารย์จะรำให้ดูครั้งเดียว แล้วให้ไปฝึกเอง... ...ท่านก็จะเน้นความเป็น ไทย ความภาคภูมิใจ ศรัทธาอยู่แล้วก็ยิ่ง ศรัทธา มันใจมากขึ้น ...เรียน มวยไทยกับ อาจารย์แสง ศิริปัส ... ท่านเป็นผู้ที่มีความจริงใจ สูง มีระเบียบวินัย เป็น ตัวอย่างที่ดี...

4.2 ชีวิตการทำงาน

จากความต้องการเป็นครูพลศึกษานี้เองครูวิชิต จึงเริ่มชีวิตการทำงานเป็นครูพลศึกษาและ
เป็นจุดเริ่มต้นของการสอนการต่อสู้ป้องกันตัวที่ครูวิชิตรักและต้องการให้มีการสืบทอดไปสู่เยาวชน
รุ่นต่อไป

4.2.1 การทำงานในระดับโรงเรียน

เมื่อจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง พลศึกษา ในปีพ.ศ. 2507 ครูวิชิตได้
ตั้งจิตอธิษฐานว่า “ถ้าครูบาอาจารย์มีจริงเห็นความตั้งใจจริงก็ขอให้ลูกมีโอกาสไปสอนอยู่ในสถาบัน
ที่เขาสนับสนุนการเรียนการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อจะได้สอนสิ่งที่ตนเองชอบโดยจะไม่
นำวิชานี้ไปหากินเป็นอาชีพแต่สอนด้วยความสมัครใจ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ไม่หากินเป็นอาชีพเพราะครุณาคห้ามไว้ สอนเพื่อต้องการ
รักษาวัฒนธรรมประเพณีและเพื่อตอบแทนพระคุณบรรพบุรุษ
ไทยที่เหน้อยยากมากกว่าเรามากมายนัก และ สายพ่อสายแม่อยู่ได้
ด้วยคมดาบ...

สถานที่เริ่มงานครั้งแรกหลังจบการศึกษาคือโรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนระดับ
มัธยมศึกษาของวัดไร่ขิง เนื่องจากวิชากระบี่กระบองไม่ได้เป็นวิชาที่สอนในหลักสูตรจึงไม่มีชั่วโมง
เรียน ครูวิจิตซึ่งมีความตั้งใจที่รักษาวิชากระบี่กระบองไว้และมีความฝันที่จะสร้างคณะกระบี่
กระบองจึงจัดสอนนอกเวลาให้แก่นักเรียนที่มีความสนใจและพยายามหาอุปกรณ์มาใช้สอนโดยเสีย
ค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด วิธีการที่ครูวิจิตทำการขออุปกรณ์กระบี่กระบองจากสถาบันการศึกษาเดิม
ดังนั้น ทุกครั้งที่ปิดภาคการศึกษาครูวิจิตจะกลับเข้ามาที่วิทยาลัยพลศึกษา (ในบริเวณสนามกีฬา
ศุภชลาศัยในปัจจุบัน) เนื่องจากเมื่อปิดภาคการศึกษานักศึกษาที่เรียนจบแล้วมักจะทิ้งอุปกรณ์การ
เรียน เช่น กระบี่ ดาบสองมือ พลอง ไว้ในห้องล็อกเกอร์ อุปกรณ์เหล่านี้คนงานจะเก็บเอามาหาสืขาย
นักศึกษารุ่นใหม่ต่อไป ครูวิจิตจะมาขอแบ่งอุปกรณ์จากคนงานโดยขอฟรีบ้าง ขอซื้อในราคาถูกบ้าง
แล้วนำอุปกรณ์เหล่านั้นมามั้ดรวมกันขนกลับไปวัดไร่ขิง การขนอุปกรณ์กลับโรงเรียนใช้วิธีการแบก
ขึ้นป่าเดินกลับบ้าง ให้สินบนรถเมล์เอาขึ้นหลังการถ้างเนื่องจากอุปกรณ์กระบี่กระบองมีความยาว
และเกะกะ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ไม่สามารถนำอุปกรณ์กลับโรงเรียนได้ครั้งละมาก ๆ ดังนั้นกว่าจะขน
อุปกรณ์ไปสอนได้ครบจึงต้องทำเข้ากรุงเทพหลายครั้ง เมื่อมาถึงโรงเรียนจะนำอุปกรณ์เหล่านั้นมา
หาสีใหม่เพื่อใช้สอนนักเรียน ครูวิจิตเล่าว่า

...2507 สอนกระบี่กระบองเลย เก็บหาของที่เขาทิ้งแล้วแบกกลับ
เองบ้าง ขึ้นรถเมล์บ้างแต่ต้องไปติดสินบนกระเป๋า เขาให้ขึ้น
หลังคาไป พอลงแล้วแบกเข้าไปโรงเรียน 2 กิโลกว่า ...สอน
เอาไว้แสดงทำทีม...เราต้องตั้งทีมให้ได้เพราะเราจะรักษาส่งนี้ไว้
เราชอบของเรา...

เมื่อสอนนักเรียนในชมรมจนมีความสามารถพอสมควรจึงนำลูกศิษย์ออกแสดงในงานต่าง ๆ รวมทั้ง
ไปแสดงในนามของวิทยาลัยพลศึกษาหลายครั้ง การแสดงของลูกศิษย์โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษานี้
ได้รับการตอบรับจากผู้ชมการแสดงจนเป็นที่รู้จักและเป็นที่ชื่นชอบของชุมชนรอบโรงเรียน ชุมชน
จึงให้การสนับสนุน ครูวิจิตเล่าว่า

...ได้รับการสนับสนุนจากหลวงพ่อดาวไร่จิงและชาวบ้านที่มี
ลูกหลานอยู่ในทีมกระบี่กระบอง โดยเฉพาะเรื่องอุปกรณ์
ชาวบ้านจะนำเรือไปตัดรากไทรมาให้ให้นักกระบี่กระบองเหลา
เป็นดาบ เป็นพลอง

ครูวิชิตเล่าว่าผลงานที่เด่นชัดมากในขณะนั้น คือ การนำนักเรียนโรงเรียนวัดไร่จิงจำนวน 200 คน ไป
แสดงในงานฉลององค์พระปฐมเจดีย์ นอกจากนี้ยังรับการแสดงงานบุญต่าง ๆ เกือบทุกสัปดาห์
ครูวิชิตสอนที่โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษา จนถึง พ.ศ. 2510 จึงได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็นครู
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่โรงเรียนบ้านดอนกลาง กิ่งอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม เป็น
โรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็กมีครู 3 คน นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1-4 จำนวน 100 กว่า ครู
วิชิตเป็นครูพลศึกษาเพียงคนเดียวในโรงเรียน รับผิดชอบสอนพลศึกษาทุกชั้น รวมทั้งสอนวิชาสามัญ
ด้วย ดังข้อมูลต่อไปนี้

...สอบบรรจุเป็นข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปอยู่ที่
อำเภอบ้านดอนกลาง กิ่งอำเภอดอนตูม...เพราะมีครูสามคน
เด็กสี่ชั้น บางทีเราก็สอนคนเดียว ดังนั้น วิชาพลศึกษาก็เป็น
ประโยชน์มาก ...วิ่งสอน เข้าสอนทฤษฎี สอนเลข สอนคัดไทย
สอนอ่านไทย พอบ่ายลงพลหมดทั้งโรงเรียน เราก็สอนรำมวย
รำกระบี่กระบอง ...และเล่นกีฬาไทยสารพัดไปหมด ...เด็กสนุก
มาก...

ขณะสอนที่โรงเรียนบ้านดอนกลางครูวิชิตได้สร้างทีมกระบี่กระบองไปแสดงตามที่ต่าง ๆ ในนามของ
โรงเรียนจนได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน และเป็นสาเหตุให้ครูวิชิตได้ย้ายจากโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษามาสอนระดับมัธยมศึกษา ครูวิชิตเล่าว่า

...ทำทีมรุ่นเด็กตัวเล็กๆ ป.4 ...น.พ.สมพงษ์ คมสัน เป็น
ผู้อำนวยการอยู่โรงพยาบาลหลวงพ่อดำ นายไพฑูรย์ เก่งสกุล
เป็นนายอำเภอกำแพงแสน ...กีฬาทีมอำเภอกำแพงแสนไป
แสดงที่ทีวีช่องแปดจังหวัดขอนแก่นและลำปาง เอาทีมเล็กๆไป
แสดงกระบี่กระบอง ...กระบี่กระบองเป็นตัวชูโรงทำให้ทีวีที่

เปิดใหม่ ๆ ได้รับชื่อเสียงเยอะ ผู้ชมรายการโดยโทรศัพท์เข้ามาชมเขยรายการว่า “ไม่เคยมีรายการไหนดีเท่ารายการนี้ที่มาจากนครปฐม” ...กลับมาฉายอำเภอโพธารักษ์ก็ทำเรื่องขอให้ย้ายมาอยู่วัดสามง่ามเป็นโรงเรียนที่มี ป.6 ถึง ม.6 เขาไปเปิดโรงเรียนมัธยมที่กิ่งอำเภอกงทองใหม่ๆ ก็เลยต้องไปสอนจน...

ครูวิชิตเล่าให้ฟังว่าเบื้องหลังของความสำเร็จในการสร้างทีมกระบี่กระบองนี้ นอกจากการทุ่มเทสอนให้แก่นักเรียนแล้วครูวิชิตยังใช้วิธีการประชาสัมพันธ์งานให้เป็นที่รู้จัก เพราะเริ่มรู้ว่าการที่ทำถ้าผู้ใหญ่ไม่รับรู้และไม่ยอมรับจะทำให้งานการทำงานจะไม่ประสบผลสำเร็จ การทำให้มีคนยอมรับการทำงานนี้ครูวิชิตใช้วิธีการไปหาผู้ใหญ่ที่สังคมนั้น ๆ ให้ความเคารพและเล่าเรื่องงานที่ทำให้ฟัง พร้อมทั้งขอการสนับสนุน เช่น การไปพบหลวงพ่อดี คงทอง เกจิอาจารย์ชื่อดังในสมัยนั้น จนหลวงพ่อให้การสนับสนุนและให้นำสภามาตัดชุดดาบ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เริ่มที่จะรู้ว่าการทำอะไรนี่ถ้าเราไม่ทำให้คนอื่นคนนอกรับรู้ นี่งานไปยาก ดังนั้นเราก็เริ่มคุยกับผู้ใหญ่ เริ่มเข้าไปหาหลวงพ่อดี หลวงพ่อดีเล่าให้ท่านฟังว่า “หลวงพ่อดีรับสมัมาก่อนนี้ ปู่ย่าตายายรบทัพจับศึกก็ต้องรักษาบ้านรักษาเมือง เหมือนหลวงพ่อดีสอนลูกศิษย์ลูกหาก็มีคนไม่ดีแต่หลวงพ่อดีก็สามารถทำให้เขากลับใจได้” ...เมื่อก่อนใจรักกลับใจทั้งนั้นที่มาอยู่กับหลวงพ่อดี หลวงพ่อดีก็ถูกใจมาก นั่งคุยกับท่านจนท่านเอาสภมา เอาผ้าที่คนเอามาให้ท่านตัดชุดดาบหมด ลงผ้ายันต์ให้ ...เอ้าๆเอาไปทำพวกนี้จะสอนให้เขาเป็นเด็กดี ขอคาถาคุ้มตัวของหลวงพ่อดีให้หลวงพ่อดีเป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องมนต์คาถาอยู่แล้ว...

นอกจากขอรับการสนับสนุนจากพระแล้ว บุคคลธรรมดาที่มีชื่อเสียงหรือเป็นที่รู้จักของชาวบ้านครูวิชิตก็ไปขอการสนับสนุนโดยการนำของที่เขารักไปให้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เราก็ได้ส่วนหนึ่งจากหลวงพ่อดีมาจากที่ท่านชอบครู ให้แหวนให้พระมาเราก็เอาไปแจก ได้ของหลวงพ่อดีมาก็เอาไปให้ผู้ใหญ่นายอำเภอเข้าไม่ถึงเราก็เอาไปให้...ก็มีผู้ใหญ่สนับสนุน ...เวลาซ้อมกระบี่อยู่กับวัด กลางคืนเด็กวัดกลางคืนก็เล่นกับเรา ...

นอกจากกระบี่กระบองแล้วการทำทิมก็พาประเภทอื่นก็ประสบความสำเร็จ เพราะครูวิชิตใช้วิธีการขอความร่วมมือจากผู้อื่นด้วยการใช้คำพูดที่แสดงการยกย่องให้เกียรติ ชมเชย และปฏิบัติตนกับรุ่นพี่ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน รวมทั้งการปฏิบัติตนเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...พอเราไปหาเขาให้ความสำคัญเขา ยกตัวอย่างเช่นอาจารย์สวัสดิ์
“พี่หัดถ้าพี่ไม่มาละทิมขาดนะเพราะพี่เป็นกำลังสำคัญ” อาจารย์
นิพนธ์เป็นนักบาสก็ไปใช้คำชมนี้แหละเขาก็มาเล่นกับเรา ทั้งบาส
ทั้งฟุตบอล บาสเกตบอลเราก็ได้ชิงกับอำเภอเมือง เขาก็ยอมรับเรา
เพราะเรามีทักษะทางกีฬาสากล...เมื่อไปแข่งก็แถมมีกระบี่กระบอง
โชว์ได้ด้วยทำให้งานเราดีขึ้น...

ขณะที่สอนนักเรียนในชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษานี้ก็กิจกรรมสำคัญที่ครูวิชิตปฏิบัติเสมอมาคือการไหว้ครู โดยระเบียบแบบแผนของการไหว้ครูนั้นยึดตามแบบของอาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา ที่เคยปฏิบัติตามตั้งแต่ครั้งที่เรียนในวิทยาลัยพลศึกษา ครูวิชิตเล่าว่า

...สิ่งที่ไม่เคยขาดคือการไหว้ครู...ก็ไม่มีอะไรมาก ทำตามแบบ
ของอาจารย์นาคที่เคยทำในสมัยเรียน...

ครูวิชิตสอนหนังสือที่โรงเรียนบ้านคอนกลางครบสองปีจึงลาบวช 1 พรรษาที่วัดกลางวังเย็น อันเป็นวัดที่อยู่ใกล้บ้านที่คุ้นเคยมาตั้งแต่วัยเด็ก ในระหว่างที่บวชนี้ได้ทำหน้าที่เป็นเลขาของเจ้าคณะอำเภอ มีโอกาสศึกษาหลักธรรมรวมทั้งพิธีกรรมทางศาสนามากขึ้น ดังข้อมูลต่อไปนี้

...พอครบสองปีก็ลาบวชหนึ่งพรรษาที่วัดกลางวังเย็น เริ่มสวด
มนต์ได้เยอะ... เข้าไปศึกษาศาสนพิธี หลวงพ่อให้เป็นเลขาเจ้า
คณะอำเภอ บางครั้งก็สอนนักธรรมตรีแทนหลวงพ่...

อย่างไรก็ตามสิ่งที่ครูวิชิตยังคงปฏิบัติเหมือนเมื่อสอนในโรงเรียนคือสอนการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งลูกศิษย์ในขณะนั้นได้แก่สามเณรและลูกศิษย์วัด ครูวิชิตเล่าว่า

...หลวงพ่ोज้าณะอำเภอบางแพก็ให้ช่วย คุณแลเนร เนรมีหลาย
องค์ชุกชน เนรก็รู้ว่าหลวงพี่เป็นครูกระบี่กระบอง เป็นครูพละ
สอนการต่อสู้ป้องกันตัว เนรก็ขอให้สอนยูโค เอ...จะฝึกสิล
ใหม่แต่ไม่เป็นไรต้องแสดงออกซึ่งความเชื่อถือจะได้ว่ากล่าว
ตักเตือนได้ ก็จับเนรหัดมวย ...บอกหลวงพ่อกำลังทำให้เขา
เชื่อถือก่อน...

หลังจากลาสิกษาศรวิชิตได้เข้ารับคัดเลือกเป็นตัวแทนเขต 7 เข้ารับการอบรมผู้ฝึกสอนกีฬาที่จัดโดย
กรมพลศึกษา ร่วมกับองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย (อสกท.) เป็นรุ่นแรก การที่มีโอกาสเข้า
รับการอบรมในครั้งนี้ทำให้ครวิชิตได้รับประสบการณ์การสอนจากอาจารย์ทั้งในประเทศและต่าง
ประเทศ ซึ่งขณะนั้นมหาวิทยาลัยในต่างประเทศที่เข้ามาให้การอบรมได้แก่ Oregon State University
ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ทางกรมพลศึกษากับ อสกท.ร่วมกันตั้งโรงเรียนผู้ฝึกสอนกีฬา
เป็นรุ่นแรกให้แต่ละเขตส่งโค้ชของเขตมาอบรม มาจากกองทัพ
วิทยาลัยครู หน่วยงานสำคัญ ๆ ส่งผู้แทนมารวมแล้ว 37 คน...
...เป็นผู้แทนเขต 7 ส่งมาอบรม...อบรมโค้ชกรีฑา โค้ชฟุตบอล
โค้ชว่ายน้ำ โค้ชบาสเกตบอล ...เวลาสี่เดือนกลับบ้านไม่ได้เลย
ได้สัมผัสกับวงการผู้ฝึกสอนชาวต่างประเทศ ตอนนั้นจะมี
อาจารย์จากออเรกอนมาสอน ...เป็นจุดหนึ่งที่เราได้มาปรับปรุง
บางอย่างและเห็นหลักการสอน...

จะเห็นได้ว่าเมื่อจบการศึกษาและเริ่มทำงานครวิชิตยังคงมุ่งมั่นเรื่องการถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้
ด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอย่างมั่นคงแม้ว่าบางครั้งการทำงานจะยากลำบากและมีอุปสรรคแต่คร
วิชิตก็ไม่ย่อท้อ นอกจากนี้ยังได้นำประสบการณ์ในการสร้างคณะกระบี่กระบองตั้งแต่สมัยเป็น
นักศึกษามาใช้ในการสร้างคณะกระบี่กระบองเยาวชน โดยมีกิจกรรมที่ทำอย่างสม่ำเสมอและถือเป็น
สิ่งที่ต้องปฏิบัติคือการทำพิธีไหว้ครูให้แก่นักเรียนที่เรียนกระบี่กระบอง สำหรับวิธีการทำงานนั้น คร
วิชิต ชี้เจริญได้นำวิธีการพูดที่ได้รับการฝึกฝนมาจากคุณชวน หลีกภัย เช่น การใช้คำพูดที่นุ่มนวล การ
ให้เกียรติ ยกย่องผู้อื่นมาใช้ในการทำงาน รวมทั้งนำประสบการณ์ของการใช้ชีวิตและทำงานร่วมกับ
บุคคลที่มีพื้นฐานแตกต่างกันจากการอยู่วัดอมรินทรมาใช้ในการทำงานกับชุมชนและการสอน

หนังสือนักเรียน การทำงานในระยะแรกนี้เป็นการเพิ่มประสบการณ์ด้านการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวและเป็นการฝึกการทำงานกับคนหมู่มากซึ่งแตกต่างไปจากการทำงานขณะที่กำลังเรียนระดับอุดมศึกษา

4.2.3 การทำงานในสถาบันอุดมศึกษา

เมื่อคูวูชิตอบรมเสร็จสิ้นตามกำหนดในปี พ.ศ. 2513 ได้สอบบรรจุเป็นครูตรีในวิทยาลัยพลศึกษา สังกัดกรมพลศึกษา ปี พ.ศ. 2514 วิทยาลัยพลศึกษาเปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา ในปีนี้คูวูชิตได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีโดยทำการสอนนักศึกษาไปพร้อมกับการศึกษาต่อ คูวูชิตเล่าว่า

...ปี 2513 พอดีกรมพลศึกษาเปิดสอบบรรจุอาจารย์ก็เลยมาสอบ พอสอบได้ก็ได้ออนมาจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาอยู่กรมพลศึกษาดำแหน่งครูตรี ... กองสารวัตรนักเรียนเริ่มเปิดมาใหม่ๆมีตำแหน่งสารวัตรนักเรียนและตำแหน่งครู ...มาเรียนปริญญาตรีที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา ช่วงนั้นสายนี้ไม่มีปริญญาตรีก็ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย...

เมื่อเข้ามาสอนในวิทยาลัยพลศึกษา ซึ่งต่อมาได้ปรับเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาอันเป็น 1 ใน 8 วิทยาเขตของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร คูวูชิตได้รับมอบหมายให้สอนหลายวิชาในระดับปริญญาตรี ในระยะแรกนั้นยังไม่ได้สอนวิชากระบี่กระบองเนื่องจากมีอาจารย์พินิจ วงศ์สินธุวิเศษ สอนอยู่ แต่ในเวลาเย็นซึ่งเป็นเวลาที่นักศึกษาจะฝึกซ้อมกีฬาที่ตนเองสนใจ คูวูชิตก็ไปช่วยสอนนักศึกษาที่สนใจกระบี่กระบองแล้วรวมตัวกันฝึกซ้อมหลังเลิกเรียน ดังข้อมูลต่อไปนี้

...อาจารย์ธนิตให้ไปสอนกรีฑา อาจารย์แสวงให้ไปสอนมวย ...ก็ไม่ได้เกี่ยว ให้สอนอะไรเราก็สอน ในเมื่อมาสอนกรีฑาแต่เรารักกระบี่กระบองเราก็ไปซ้อมให้กับผู้ที่สนใจ...
...ในกลุ่มพวกนี้เวลาเลิกแล้วก็จะซ้อมกีฬาก็จะมีกีฬาที่ตัวเองชอบอย่างหรือสองอย่าง ดังนั้นพอเย็นเขาจะมารวมตัวกัน กลุ่มที่อยากเล่นกระบี่กระบองเขาก็จะมารวมตัวกัน เราเป็นครูก็ไปช่วยสอนเขาก็รู้ว่าเราเป็นนักกระบี่กระบอง...สมัยก่อนใครเก่งอะไรเขาจะรู้...

ต่อมาเมื่ออาจารย์พินิจ วงศ์สินธุวิเศษโอนย้ายไปรับราชการทหารม้ากองทัพบก ครูวิชิตจึงได้สอนวิชากระบี่กระบอง โดยสอน 2 เทอม เทอมแรกสอนอาวุธสั้นและเทอมสองสอนอาวุธยาว ตลอดระยะเวลาเวลา 10 ปี ที่สอนในวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาครูวิชิตสอนวิชากระบี่กระบองพร้อมทั้งจัดตั้งคณะกระบี่กระบองและนำคณะไปแสดงตามงานต่าง ๆ ทั่วประเทศในนามของวิทยาลัยทำให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นที่รู้จักในจังหวัดต่าง ๆ เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัยจนได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณจากวิทยาลัย การนำนักศึกษาตระเวนไปแสดงนี้ครูวิชิตไม่ได้รับค่าตอบแทนหรือได้รับการสนับสนุนใด ๆ จากวิทยาลัย อีกทั้งมีอาจารย์บางท่านไม่เห็นด้วยกับการทำงานของครูวิชิต และคิดว่าครูวิชิตต้องการไปเที่ยวมากกว่าไปทำงาน แม้ไม่ได้รับการสนับสนุนและมีผู้ไม่เห็นด้วยแต่ครูวิชิตก็ยังคงทำตามที่ตนเองตั้งใจเพราะใจรักและต้องการเผยแพร่ความรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้เป็นที่รู้จัก โดยถูกศิษย์ที่ตามไปด้วยจะเป็นลูกศิษย์ที่ฝึกซ้อมในชมรมด้วยกันเป็นลูกศิษย์ที่รักครูและเข้าใจการทำงานของครูจึงพร้อมที่จะไปด้วยทุกที่ ดังข้อมูลที่ครูวิชิตเล่าต่อไปนี้

...ผู้ที่สนใจก็จะมีอาจารย์ซัชชัย อาจารย์ชูชีพ อาจารย์ประชา เข้ามาเล่นเป็นทีมตั้งทีม ปี 2513... อยู่ในยุคของการประชาสัมพันธ์วิทยาลัยพอดิ... นี่แหละกิจกรรมนิมนาสติกกระบี่กระบองไปทั่วประเทศไปแสดงไปสาธิต จุดไหนที่จะเปิดวิทยาลัยวิชาการศึกษาก็นำนี้ไปรู้จักกับประชาชน ...ออกทุกอาทิตย์ ขึ้นเหนือล่องไถ่ นั่งรถต่อ ๆ ไปเที่ยวกลับให้ตำรวจฝากรถบรรทุกกลับ... ไม่มีดั่งคิดคิดกระเป๋ายาเลยแต่ทุกคนก็ขึ้นเหนือล่องไถ่ได้สบาย... สนุก... มหาวิทยาลัยไม่ให้เงินสนับสนุนเขาถือว่ากลุ่มนี้อายากไปเที่ยวชอบไปเที่ยวกันไม่มีเงินก็ไปเพราะชอบ ลูกศิษย์ก็ไม่เรียกร้อง ชอบไปด้วยกัน...รู้ใจกัน...อยู่จนถึงปี 2523ทำงานให้สถาบันเยอะมาก ผู้หลักผู้ใหญ่ก็มองเห็นว่าเราช่วยแต่บางฝ่ายบางคนก็มอง เห็นว่าชอบพาเด็กเที่ยว...

การแสดงกระบี่กระบองทุกครั้งครูวิชิตจะเป็นผู้พากย์ประกอบการแสดง ซึ่งเป็นการพากย์เรื่องราวทางประวัติศาสตร์อันเป็นการให้ความรู้กับผู้ชม การพากย์ลักษณะนี้นับว่าเป็นความคิดริเริ่มและเป็นลักษณะเฉพาะของครูวิชิตที่สืบเนื่องมาจากการเรียนในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากในขณะนั้นการแสดงกระบี่กระบองจะมีแต่การต่อสู้หรือพากย์บทต่อสู้ ผลที่ได้รับจากการนำนักศึกษาไปแสดงตามที่ต่าง ๆ คือความชำนาญในการพากย์ การจัดแสดงบนเวที และการทำงานร่วมกับชาวบ้าน ครูวิชิตให้ข้อมูลเรื่องนี้ว่า

...ความชำนาญในเรื่องการพูดการบรรยายก็ตกอยู่ที่เรา...เพราะ
พากย์กระบี่กระบอง รวมทั้งโฆษณาด้วย ขึ้นรถโฆษณาไป
ชวนให้ชาวบ้านมาดูการแสดง...

การทำงานในสถาบันอุดมศึกษานี้ นอกจากครูวิชิตจะสอนนักศึกษาในชั่วโมงปกติ สอนชมรมและพานักศึกษาแสดงนอกสถานที่แล้ว ครูวิชิตแล้วยังได้ริเริ่มฝึกนักศึกษาในชมรมกระบี่กระบองให้แสดงละครประวัติศาสตร์บนเวทีด้วย โดยเริ่มจากการขอบทประพันธ์ของผู้มีชื่อเสียงในสมัยนั้น เช่น บทประพันธ์ของอาจารย์สมภพ จันทระภา และครูวิชิตจะเป็นผู้กำกับการแสดงเอง ครูวิชิตเล่าถึงเรื่องการแสดงละครว่า

...รุ่น อ.ซัซซัย ก็มีการแสดงละคร...รุ่นน้องเขาหนึ่งปีก็เกิดมี
พระเอกขึ้นมา รณฤทธิ์ชัย คานเขต เป็นพระเอก...เอกราชไทย
เลือดไทยไหลรินไปแสดงที่สุรสภา พวกที่เรียนกระบี่กระบอง
นี่แหละไปแสดง ขายตัว ผูกเรื่องประวัติศาสตร์ที่เราเล่านี้แหละ
ไปขอเรื่องแม่แต่พนมเทียนยังเขียนเรื่องให้...

นอกจากจัดละครให้แก่วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาแล้วครูวิชิตยังไปช่วยจัดการแสดงให้แก่มหาวิทยาลัยรามคำแหงเนื่องจากขณะนั้นได้ไปช่วยสอนพลศึกษาให้แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ท่านได้ริเริ่มจัดเรื่องอนุภาพพ่อขุนรามคำแหง ดังข้อมูลต่อไปนี้

...2524 ช่วงนั้นไปช่วยสอนที่รามคำแหง ศาสตราจารย์ ดร.จิรินทร์
ธานีรัตน์ อยู่รามคำแหงฝ่ายกิจการนักศึกษา ก็ไปจัดเรื่องอนุภาพ
พ่อขุนราม โดยมี อาจารย์สมภพ จันทระภา ท่านเป็นรองอธิบดี
กรมศิลปากรท่านไปช่วย ...

การแสดงประจำอิกงานหนึ่งที่ครูวิชิตทำติดต่อกันมาหลายปีคือการแสดงถวายสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่โรงเรียนประจำจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งการไปจัดแสดงหลายที่ และหลายรูปแบบนี้เป็นการสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนกระบี่กระบองกับครูวิชิต ขณะเดียวกันก็เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านการจัดการแสดงและการบริหารจัดการให้แก่ครูวิชิตด้วย ดังข้อมูลต่อไปนี้

...วันที่ 30 พฤศจิกายนของทุกปีชาวพิษณุโลกก็จัดเป็นวันสมเด็จพระนเรศวรมหาราชที่โรงเรียนชายก็จะนำกระบี่กระบองไปแสดงท่ามา 20 ปีติดต่อกัน ...การที่นำทิมไปจะเห็นหลากหลายพร้อมกันนั้นเด็กก็มีประสบการณ์มากขึ้น ...หลากหลายในบุคคลหลายระดับ ผู้บริหาร ครูบาอาจารย์ ชาวบ้าน เด็กนักเรียน คนชนบท...

นอกจากการจัดการแสดงด้วยตนเองแล้วครูวิชิตยังนำนักกระบี่กระบองไปช่วยการแสดงละครประวัติศาสตร์ให้แก่หน่วยงานอื่นที่ต้องการนักแสดงที่เป็นนักกระบี่กระบองซึ่งสามารถแสดงฉากการต่อสู้ได้ เช่น การทำงานละครอิงประวัติศาสตร์ร่วมกับกรมศิลปากรเรื่องศึกบางระจัน ซึ่งทำให้มีโอกาสได้กำกับการแสดงบทต่อสู้ต่าง ๆ ในละคร ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ต่อไปก็มีโอกาสพานักศึกษาเข้าไปร่วมเป็นคณะละครอาสาสมัครในราชสำนักโดยสมเด็จพระนางเจ้าฯโปรดเกล้าให้อาจารย์สมภพ จันทรประภา จัดละครประวัติศาสตร์เรื่องบางระจัน โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนฯ เป็นผู้กำกับการแสดง ทรงดนตรี ทรงบรรยาย ทำทุกอย่างในเรื่องบางระจัน ...ได้มีโอกาสเป็นผู้กำกับการต่อสู้ทุกอย่างจากการรบเจ็ดครั้งเจ็ดหนต้องเป็นคนวางตัว ... ใครจะเป็นอย่างไร ใครจะอยู่อย่างไร ...

การกำกับการแสดงนี้เป็นการเพิ่มประสบการณ์ในการจัดการแสดงบนเวทีที่มีลักษณะของการแสดงตามบทละคร จากเดิมที่เคยจัดแสดงการต่อสู้ธรรมดา นอกจากนี้ยังได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนบทละครอิงประวัติศาสตร์ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ในปีต่อมาจากคุณสุภัค สวัสดิรักษ์...ทำชุดประวัติศาสตร์ไทยจัดการแสดงขึ้นมาในการสมโภชกรุงเทพสองร้อยปีจัดที่สนามสุกษลาสัย ซ้อมโดยใช้นักศึกษาวิทยาลัยครูนครปฐม ...ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เยอะมากเลยได้เห็น ได้ร่วมกับกรมศิลปากรมีอาจารย์ผู้ใหญ่คืออาจารย์หม่อมแก้ว ท่านทวีศักดิ์ เสนาณรงค์ เป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์ ได้เข้าไปร่วมกิจกรรมจาก

กรมศิลปากรก็นำนักศึกษาพลศึกษาเข้าไปร่วมก็ได้รับความชอบ
 อกชอบใจเพราะพลศึกษาเป็นคนกล้าหาญ ทำเข้มแข็ง ตั้งใจ
 ฝึกซ้อมดี... ได้เข้าไปร่วมหลายครั้งจนได้เรียนรู้วิธีการจัดการ
 แสดงละครบนเวที ...

ประสบการณ์ที่ได้จากการกำกับละครนี้มีประโยชน์ในการนำมาใช้ในการจัดการแสดงในงานต่าง ๆ
 อีกหลายงาน เช่น งานสมโภชกรุงเทพมหานครร้อยปีที่สนามศุภชลาศัย การแสดงกลางแจ้งในพิธีเปิด
 การแข่งขันกีฬารายการสำคัญ ๆ ต่าง ดังข้อมูลต่อไปนี้

...จากพื้นที่มีอยู่แล้วทำให้เป็นผู้จัดการแสดงพิธีเปิดกีฬาสำคัญ ๆ
 หลายครั้งไม่ว่าจะเป็นแห่งชาติ ชิงแชมป์ เอเชียเกมส์ ...เรียนรู้
 เกี่ยวกับวิธีการแสดง เวลามาสอนก็เลยมาบูรณาการเข้ากันหยิบ
 ตรงนั้นตรงนี้ก็วิธีการที่จะดึงภาพ ดึงให้คนสนใจ อันนี้เกิด
 จากบูรณาการองค์ความรู้ที่ตัวเองก็ยังไม่รู้เหมือนกันแต่เกิดจาก
 ประสบการณ์ที่ไปร่วมหลาย ๆ ครั้ง ทำให้เห็นการทำงานเกี่ยวกับ
 เรื่องศิลปะ เวลาทำงานประสบการณ์มันจะต้องวนเวียนอยู่...

ขณะที่ทำงานในวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษานี้สิ่งที่ครุวิชิตยังคงปฏิบัติสืบ
 เนื่องมาจากสมัยสอนในระดับโรงเรียนคือการไหว้ครูให้แก่ผู้เรียนวิชากระบี่กระบองใน
 ระดับอุดมศึกษาที่สอนอยู่ โดยใช้แบบแผนของอาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา คือ การตั้งโต๊ะหมู่
 บูชา ธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและลูกศิษย์มีดอกไม้ขาว รูป
 เทียน และมีการกล่าวคำบูชาครูว่า “...อุกาสะ ข้าพเจ้าขอบูชาและอาราธนาครูบาอาจารย์ทั้งหลาย
 ครูกระบี่กระบองทั้งหลาย ครูมวยไทยทั้งหลาย มีครูฟ่วง ครูมงคล ครูจู ครูขุนนคร ครูจันทร์ ครูหล้า
 ครูนาค ครูกิมเส็ง ครูนิคม ครูแสวง ครูณรงค์ เป็นต้น ทั้งที่ยังคงมีชีวิตอยู่ก็ดี หรือที่ล่วงลับไปแล้วก็
 ดี ข้าพเจ้าขอประณตน์อม ยอมเป็นสานุศิษย์ พร้อมด้วยกาย วาจา ใจ และด้วยความเคารพนับถือยิ่ง
 อนึ่ง ข้าพเจ้าขอให้สัจย์ปฏิญาณด้วยความจริงใจว่า ข้าพเจ้าจะมีความเคารพและมีความจงรักภักดีต่อ
 ครูอาจารย์ทุกท่าน สิ่งใดที่ได้ศึกษามาแล้วจะพยายามรักษาระเบียบแบบแผนอันเป็นประเพณีของไทย
 ไว้อย่างเคร่งครัดทุกประการ ทั้งนี้เพื่อเทิดทูนคุณงามความดีของครูทั้งหลายที่ได้อุตสาหะพยายามสั่ง
 สอนศิษย์ ข้าพเจ้าผู้เป็นศิษย์ขอสนองด้วยความกตัญญูทุกเมื่อ ฉะนั้นขอคุณครูทั้งหลายจงได้
 โปรดกรุณาประสิทธิประสาทผลให้ข้าพเจ้าลุล่วงสมโนราสทุกประการ และขอจงช่วยปกป้อง
 คุ้มครอง รักษา ปวงข้าพเจ้าทั้งหลายให้ปราศจากภัยอันตรายทั้งปวง ประสบแต่ความสุข ความเจริญ

ตลอดกาลปาวสานกาลเทอญ...”การไหว้ครูในขณะนี้ครูวิชิตยังไม่ตั้งโต๊ะเครื่องสักการะ ครูวิชิตเล่าให้ฟังว่า

...เมื่อก่อนไหว้ครูทำให้เฉพาะลูกศิษย์เรา แล้วเวลาไปแสดงก็จะไหว้ครู...ของอาจารย์นาค ยังไม่มีเครื่องสักการะ ยังไม่มีบายศรีตั้งโต๊ะหมุ่มบูชา มีธงชาติ มีพระบรมฉายาลักษณ์...ดอกไม้สีขาว สวดพุทธคุณ ธรรมะคุณ สังฆคุณ แล้วกล่าวคำบูชาครู...

การเป็นผู้ประกอบพิธีไหว้ครูนี้นอกจากจะทำให้แก่ลูกศิษย์ที่เรียนในมหาวิทยาลัยแล้ว ครูวิชิต ชี้เชิญยังได้รับเชิญให้เป็นผู้ประกอบพิธีไหว้ครูตามโรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ เนื่องจากลูกศิษย์ที่จบการศึกษาไปทำงานในโรงเรียนต่างได้กลับมาเชิญให้ครูวิชิตไปประกอบพิธีไหว้ครูให้แก่ลูกศิษย์ของตนในโรงเรียน ครูวิชิตเล่าว่า

...ก็ลูกศิษย์ที่มศว.นี้แหละเขาเคยไหว้ครูกับเราตอนเรียนกระบี่กระบอง เขาก็เลยเชิญเราให้ไปไหว้ครูให้ลูกศิษย์เขาบ้าง...มีหลายโรงเรียน...

เมื่อวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาเติบโตขึ้นและไปสังกัดอยู่กับทบวงมหาวิทยาลัย โดยใช้ชื่อวามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรมพลศึกษาจึงไม่มีสถาบันในสังกัดของตนเองทำให้กรมพลศึกษาจัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาขึ้นภายใต้สังกัดของกรมพลศึกษา โดยตั้งวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพเป็นแห่งแรกมีที่ทำการอยู่ที่สระว่านน้ำวิสุทธิธรรมณ์ ครูวิชิตจึงขอโอนกลับมาสอนที่วิทยาลัยพลศึกษาในปี พ.ศ. 2522 ด้วยความผูกพันกับคำว่าพลศึกษา ประกอบกับนายแพทย์บุญสม มาร์ติน ได้ขอให้กลับมาช่วยกรมพลศึกษา ซึ่งในขณะนี้ยังคงทำหน้าที่สอนนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ ดังข้อมูลที่ครูวิชิตเล่าต่อไปนี้

....ความผูกพันคำว่าพลศึกษาทำให้เราอยู่ตรงไหนไม่ได้ต้องอยู่กับพลศึกษาเพราะเราเป็นคนของกรมพลศึกษา พอไปเป็นมหาวิทยาลัยท่านอาจารย์หมอก็บอกกลับมาช่วยกันก็มา เราก็กลับเพราะสายเลือดของชาตินิยมเป็นนักพลศึกษา ชื่อสัตย์ต่อวิชาชีพแล้วยังอยากอยู่กับกรมพลฯ... เราต้องการกลับไปอยู่กรมเพราะเราเกิดที่นี่เรียนที่นี่เพื่อนพี่น้องที่เราอยู่ที่นี่หมด...

ครูวิชิตทำงานที่วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพมหานครประมาณ 2 ปี เมื่อวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพมหานครจะย้ายไปอยู่คลอง 12 จังหวัดปทุมธานี จึงขอโอนกลับมาอยู่ที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ซึ่งตั้งอยู่ในสนามกีฬาแห่งชาติเพราะไม่ต้องการไปสอนต่างจังหวัด ดังข้อมูลต่อไปนี้

...มาอยู่ วพ.กรุงเทพซึ่งเป็นแห่งที่ 3 ที่ทำการอยู่ที่สระว้ายน้ำ
พอสอนไปๆ วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพก็จะไปอยู่คลอง 12 อีก...
ไม่ไป ...อยู่กรมก็ขึ้นมาอยู่ศึกษานิเทศก์ ...

ระหว่างที่สอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนี้ ครูวิชิตได้รับเชิญเป็นวิทยากรสอนกระบี่กระบอง และได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชากระบี่กระบองในวิทยาลัยครูหลายแห่ง วิทยาลัยครูแห่งแรกที่เป็นอาจารย์สอนพิเศษวิชากระบี่กระบอง คือวิทยาลัยครูนครปฐมสอนตั้งแต่ปี พ.ศ.2516 เหตุผลที่ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษเนื่องจากไปนิเทศนักศึกษาฝึกสอนและนักศึกษาแนะนำให้อธิการบดี ท่านรู้สึกประทับใจจึงเชิญมาเป็นอาจารย์พิเศษ และขอให้มาช่วยร่างหลักสูตรครูพลศึกษาให้แก่วิทยาลัยครูซึ่งต่อมาเป็นต้นแบบให้แก่วิทยาลัยครูอื่นๆ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ก็ไปนิเทศศึกษานั่นแหละ อาจารย์ไพรัชไปฝึกสอนและ
แนะนำให้อธิการบดี... อธิการบดีชื่นชม..ต่อมาก็รับอ.ไพรัชเข้า
มาเป็นอาจารย์. ..เราก็มาช่วยร่างหลักสูตรครูสอนพลศึกษาให้
เป็นแห่งแรก...

การสอนที่วิทยาลัยครูนี้ต่างจากการสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเนื่องจากผู้ที่มาเรียนคือผู้ที่ประกอบอาชีพแล้วมาเรียน และบางส่วนเป็นผู้ที่ไม่ได้จบพลศึกษาโดยตรง การสอนที่วิทยาลัยครูนี้เผยแพร่เรื่องกระบี่กระบองได้ดีมาก สามารถสร้างทีมกระบี่กระบองที่มีความสามารถได้ และลูกศิษย์ที่นี่มีศักยภาพในการสร้างไม่แพ้ได้ด้วยตนเอง ครูวิชิตเล่าว่า

...ทำให้เราได้เพิ่มลูกศิษย์... ไม่มีพื้นที่ทางพละ คนส่วนใหญ่ลา
มาเรียน ทำให้เราเผยแพร่ได้เร็ว...บางคนก็เป็นอาจารย์ใหญ่ มา
ก่อน นครปฐมเฟื่องเรื่องกระบี่กระบองมาก ทำทีมได้ดีเพราะ
เป็นนักศึกษาส่วนมากพักอยู่หอ...ที่นครปฐมมีไม้รามาที่สุด...
นักศึกษามีความพร้อมเพราะมีงานทำ...

นอกจากสอนวิทยาลัยครูนครปฐมแล้ว ครูวิชิตยังได้เป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชากระบี่กระบองให้แก่วิทยาลัยครูกาญจนบุรี เพชรบุรี หมู่บ้านจอมบึง สถาบันการศึกษาอีกแห่งหนึ่งที่ครูวิชิตได้ไปเป็นอาจารย์พิเศษชมรมกระบี่กระบอง คือ โรงเรียนพาณิชการราชดำเนิน ซึ่งต่อมาสถาบันแห่งนี้ได้ผลิตนักกระบี่กระบองที่มีความสามารถแข่งขันกระบี่กระบองได้รับถ้วยพระราชทานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในการแข่งขันกีฬาไทยของสมาคมกีฬาไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ติดต่อกันถึง 7 ปี ครูวิชิตเป็นอาจารย์พิเศษให้แก่สถาบันการศึกษาเหล่านี้นานถึง 10 ปีจึงหยุดสอนเนื่องจากมีงานมากขึ้น

จากประวัติการทำงานในระดับอุดมศึกษาจะเห็นว่าครูวิชิตยังคงสอนกระบี่กระบองให้นักศึกษาอย่างสม่ำเสมอทั้งการสอนในชั้นเรียนและในชมรม มีการฝึกผู้เรียนให้ทำไม้รำ มีการประกอบพิธีไหว้ครูให้แก่ผู้เรียนกระบี่กระบอง แต่สิ่งที่ดำเนินการมากกว่าเมื่อสอนในโรงเรียนคือการนำนักศึกษาออกแสดงในงานต่าง ๆ ทั่วประเทศ มีการพากย์ประกอบการแสดง เพิ่มการประชาสัมพันธ์งานกับผู้ใหญ่ในชุมชนให้มากขึ้น เริ่มการจัดแสดงละครประวัติศาสตร์ มีโอกาสได้กำกับการแสดงทั้งบนเวทีและกลางแจ้ง รวมทั้งเป็นวิทยากรและอาจารย์พิเศษวิชากระบี่กระบองให้แก่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ การที่สอนในระดับอุดมศึกษาเป็นเวลานานและมีกิจกรรมหลากหลายนี้เองที่หล่อหลอมให้ครูวิชิตเป็นวิทยากร นักจัดการแสดง และ นักพากย์กระบี่กระบองที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง

4.2.4 การทำงานในกรมพลศึกษา

ปี พ.ศ.2525 เมื่อครูวิชิตเข้ามาทำงานในหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการนิเทศติดตามการเรียนการสอนของครูพลศึกษาทั่วประเทศ จากการไปนิเทศครูพลศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ พบว่าครูพลศึกษาหลายโรงเรียนมีปัญหาการสอนวิชากระบี่กระบองซึ่งเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา ปัญหาที่พบคือครูสอนไม่ได้เพราะลืมทักษะไปแล้ว ครูไม่ชอบสอนเพราะรู้สึกว่ามันเบื่อและจำยาก ครูคิดว่าเป็นวิชาที่ล้าสมัยไม่จำเป็นต้องสอน ครูไม่ทราบวิธีสอน ครูวิชิตในฐานะศึกษานิเทศก์จึงคิดโครงการอบรมครูกระบี่กระบองขึ้นเป็นโครงการอบรมภาคฤดูร้อนทุกปีโดยมีวิทยากรหลักคือ ครูวิชิต ชี้เชิญ และมีลูกศิษย์กระบี่กระบองที่มีความสามารถบางคนมาเป็นผู้ช่วยสอนบ้างเป็นบางครั้ง โครงการนี้ในแต่ละปีมีครูพลศึกษาทั่วประเทศเข้ารับการอบรมเป็นจำนวนมาก ครูวิชิตเล่าเหตุผลของการจัดทำโครงการนี้ว่า

...จัดโครงการนี้เพราะคนสนใจสอนกระบี่กระบองมีน้อยมาก พอมาทำงานทำให้รู้ว่ามันพลาดที่การสอนในระดับวิทยาลัย เพราะ

เด็กไม่มีแรงจูงใจในการเรียน เมื่อได้ “จ” เด็กก็จะมองกระบี่กระบองเป็นภาพลบ ไม่ใส่ใจเรียน รุ่นหนึ่งจะมีคนสนใจจริงไม่กี่คน... เมื่อจบมาเป็นครูแล้วกระทรวงให้สอนวิชานี้ในชั้น ม.2 ครูจึงสอนไม่ได้ต้องเปิดหนังสือสอน ทำให้เด็กไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ไม่ชอบวิชากระบี่กระบองเพราะรู้สึกลำบากแต่ไม่กล้าเอาไปใช้ประโยชน์ไม่ได้ ทำให้การสอนกระบี่กระบองล้มเหลวทั่วประเทศ ...เรารู้เพราะไปนิเทศครูในโรงเรียน... คิดว่าวิกฤตแล้วต้องทำอะไรสักอย่าง จึงจัดโครงการอบรม ...ทำให้ครูรักวิชานี้ให้ได้และรู้จักวิธีสอนที่จูงใจเด็ก ...ก็ได้มาส่วนหนึ่ง...

แต่โครงการอบรมครูกระบี่กระบองในนามหน่วยงานศึกษานิเทศก์ได้ถูกยกเลิกไปเมื่อครูวิชิตย้ายไปดำรงตำแหน่งเป็นรักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองสารวัตรนักเรียนในปีพ.ศ.2535 เนื่องจากในหน่วยงานศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ไม่มีผู้ใดสอนกระบี่กระบองแทนได้ ครูวิชิตให้ข้อมูลว่า

...การอบรมได้ยกเลิกไปเมื่อไปอยู่กองสารวัตรนักเรียนแต่วิทยาลัยพลศึกษาปรับโครงการไปจัดในนามวิทยาลัย และเชิญเราไปเป็นวิทยากรหลัก ซึ่งก็ทำได้ไม่มากนักเพราะไม่มีเวลา...

ในขณะที่ดำรงตำแหน่งรักษาราชการผู้อำนวยการกองสารวัตรนักเรียน ครูวิชิตพบปัญหานักเรียนที่หนีเรียนและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหลายประการ ครูวิชิตจึงได้ริเริ่มโครงการอบรมสารวัตรนักเรียนเครือข่ายสำหรับครูในโรงเรียนที่อาสาสมัครเพื่อทำหน้าที่เป็นครูช่วยงานสารวัตรนักเรียนในการดูแลพฤติกรรมของนักเรียนในโรงเรียนและจัดโครงการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งทั้ง 2 โครงการครูวิชิตได้นำความรู้เรื่องการต่อสู้ป้องกันตัวประกอบด้วยกระบี่กระบองและมวยไทยเป็นแกนหลักในการอบรมโดยสอดแทรกคุณธรรมที่มีในวิชาผ่านกิจกรรมที่เป็นการต่อสู้ป้องกันตัวสำหรับนักเรียนวัยรุ่น ครูวิชิตให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

...โครงการอบรมสารวัตรนักเรียนเครือข่ายจัดทำทั่วประเทศ เป็น การอบรมครูสอนคน นำเนื้อหาในวิชากระบี่กระบองมาสอน แก่ สถานการณ์ใช้ความนุ่มนวล ...สำหรับนักเรียนที่ถูกตำรวจจับมาที่โรงพักก็จะไปพบด้วยตนเอง ไปอบรม และนำมาอบรมเพิ่มเติม

ที่กองสารวัตรนักเรียน สอนการป้องกันตัวและสอดแทรกคุณธรรม
ให้เคารพพ่อแม่ ครู...

สำหรับเจ้าหน้าที่สารวัตรนักเรียนครูวิชิตก็จัดให้มีการอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับการต่อสู้ป้องกันตัวแต่ไม่ใช่การใช้กำลัง ครูวิชิตจะสอนเรื่องการแก้ไขสถานการณ์ การทำตัวให้นักเรียนเกรงขาม เกิดศรัทธาในสารวัตรนักเรียน ไม่ใช่ใช้กำลังหรือความรุนแรง และนำสิ่งที่เป็ณคุณธรรมในต่อสู้ป้องกันตัวมาสอนนักเรียน ดังข้อมูลต่อไปนี้

...สำหรับสารวัตรนักเรียนที่เป็นคนในกองก็สอนเรื่องการต่อสู้
ป้องกันตัว ให้รู้จักคลี่คลายสถานการณ์ ต้องใช้การต่อสู้อย่าง
นุ่มนวลไม่ใช่เอาไปทำร้ายเด็ก แต่ถ้าสาธิตให้นักเรียนดูต้องทำ
ให้เฉียบ ให้เด็กเกิดความศรัทธา ทำให้เด็กยอมรับในสารวัตร
นักเรียน และจงเด็กมาเรียนการป้องกันตัว เอาสิ่งดี ๆ มาสอน
เด็กให้มีคุณธรรม...

ในปี พ.ศ.2541 ครูวิชิตได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการสุขภาพและนันทนาการ
กรมพลศึกษา จึงย้ายจากกองสารวัตรนักเรียนพร้อมกันนั้นโครงการสารวัตรเครือข่ายที่ครูวิชิตได้ริเริ่ม
ขึ้นได้ถูกยกเลิกไปเมื่อมีผู้อำนวยการกองคนใหม่มาปฏิบัติหน้าที่ เมื่อครูวิชิตมาทำหน้าที่เป็น
ผู้บริหารในสำนักพัฒนาการสุขภาพและนันทนาการ จึงไม่ได้สอนศิลปะการต่อสู้ด้วยตนเองมากนัก
แต่ระยะนี้งานที่สำคัญ คือ ได้ริเริ่มให้มีโครงการส่งเสริมและสนับสนุนมวยไทยและกระบี่กระบองใน
รูปแบบต่าง ๆ เป็นอย่างมาก เช่น โครงการจัดมหกรรมกีฬาไทยทั่วประเทศ การจัดโครงการนี้จะมี
การอบรมเยาวชนให้ไหว้ครูมวยไทยและฝึกทำการบริหารด้วยมวยไทยเพื่อใช้ในการแสดงประกอบ
ในพิธีเปิดมหกรรมกีฬาไทย ดังนั้นโครงการนี้จึงมีการอบรมเยาวชนทั่วประเทศเกี่ยวกับความสำคัญ
ของมวยไทย คุณธรรมในการต่อสู้ป้องกันตัว และทักษะการไหว้ครูและทักษะการใช้อาวุธพื้นฐาน
ของมวยไทย ครูวิชิตกล่าวถึงแนวคิดของกิจกรรมนี้ว่า

...กีฬาสากลที่จัดกันมามีแต่การเอาแพ้อาชนะ ทำให้คนเล่น
เห็นแก่ตัว...เมื่อเราดูแลศูนย์พลศึกษาและกีฬาทั่วประเทศเรา
ควรทำอะไรบ้าง...กีฬาไทยบรรพบุรุษของเราเล่นโดยไม่เน้น
เรื่องการแพ้ ชนะ ไม่ได้เอาเป็นเอาตาย ...ควรเผยแพร่เรื่องนี้
ให้ประชาชน...

...ใช้มวยไทย กระบี่กระบองนำเพราะเป็นกีฬาไทยตัวแรกที่
ติดตัวคนไทย มีปรัชญาการสอนคนให้เป็นคนดีซัดเจนที่สุด
สอนความซื่อสัตย์ กตัญญูรู้คุณพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ รักษา
เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์...

โครงการต่อไปที่ครูวิชิตวางนโยบายให้ดำเนินการเพื่อเชื่อมต่อโครงการมหกรรมกีฬาไทยคือ
โครงการอบรมผู้ฝึกสอนสอนมวยไทย ซึ่งขณะนั้นการสอนมวยไทยเน้นเฉพาะการสอนเพื่อการ
แข่งขันบนเวที ซึ่งภาพของการชกมวยบนเวทีทำให้คนทั่วไปเข้าใจเรื่องมวยไทยไม่ถูกต้องคิดว่ามวย
ไทยเป็นเรื่องของคนที่มีการศึกษาน้อย ขาดโอกาสทางสังคมจึงต้องชกมวยเพื่อหาเลี้ยงชีพซึ่งเป็นที่
นิยมเฉพาะคนในต่างจังหวัด คนที่มีการศึกษาหรือเรียนหนังสือสูง ๆ กลับดูถูกมวยไทยและไม่
ต้องการส่งบุตรหลานเรียนมวยไทย โครงการนี้ครูวิชิตจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแนวคิดของคน
ทั่วไปและของครูที่สอนมวยไทยว่าควรสอนเรื่องคุณธรรมที่มีอยู่ในมวยไทย ภูมิปัญญาในมวยไทย
และเพื่อนำมวยไทยไปใช้ในวิถีชีวิตในแง่ของการแก้ปัญหาไม่ใช่เพื่อการชกบนเวที ดังข้อมูลที่ครู
วิชิตเล่าต่อไปนี้

...เป็นโครงการตามมาจากมหกรรมกีฬาไทย อบรมเปลี่ยนแนวคิด
ไม่เน้นเรื่องการแข่งขัน แต่จะสอนมวยไทยให้คน “เป็นมวย”...
อยากให้คนไทยสนใจมวยไทย ไม่ใช่มวยไทยเพื่อการแข่งขัน...
มวยไทยแข่งขันเพื่อเอาชนะไปได้เฉพาะในกลุ่มเด็กยากจน ก็ได้การ
ตอบรับจากครูอาจารย์ที่เข้าอบรมดี ครูมีความเข้าใจมากขึ้น ...

โครงการที่ดำเนินการต่อไป คือ โครงการประกวดแอโรบิกมวยไทย และทักษะแม่ไม้มวยไทยสำหรับ
เยาวชน โครงการนี้ได้รับความสนใจจากโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศเป็นอย่างมาก ปัจจุบันโครงการ
นี้ยังมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องแม้ครูวิชิตจะเกษียณราชการไปแล้ว ครูวิชิตเล่าแนวคิดในการ
จัดทำโครงการนี้ว่า

...มวยไทยแข่งขันเอาชนะไปได้เฉพาะกลุ่มเด็กยากจน ถ้าเป็นมวย
ไทยเพื่อวิถีชีวิต เพื่อการออกกำลังกายจะไปได้เร็วมากและได้กับคน
ระดับสูง... เรียนมวยไทยอย่างไรก็ต้องฝึกทักษะซึ่งการฝึกทักษะ
เหล่านี้ถือเป็นการออกกำลังกายทุกส่วน และจะได้ฝึกการแก้ปัญหา
ปิด ป้อง หลบ หลีก เป็นการฝึกแก้ปัญหาในทันทีทันใด ทำให้เสริม

สร้างปัญญาฝึกสมอง แต่ถ้าเราฝึกแบบแข่งขันถ้าเกิดพลาดจะเกิดอันตราย เกิดการบาดเจ็บ ถ้าต้องการตัดอันตรายออกต้องฝึกแบบซ้อมชกเข้าคู่ในแต่ละทักษะจนคล่องแคล่ว ทำให้เหมือนจริงแต่ไม่ทำให้เจ็บ ...มวยโบราณกว่าจะขึ้นชกได้ต้องฝึกจนคล่อง ปัจจุบันเด็กยังไม่พร้อม พอขึ้นชกแข่งเด็กจะเจ็บและแทนที่จะฉลาดกลับโง่ เพราะสมองกระทบกระเทือน...

สำหรับโครงการสุดท้ายที่เป็นโครงการประจำปีของสำนักพัฒนาการสุขภาพและนันทนาการ คือโครงการเผยแพร่ความรู้เรื่องศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวมวยไทย กระบี่กระบองในแง่ของความหมายคุณค่า และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการป้องกันตัวและการออกกำลังกายออกกำลังกาย ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุทัศน์และเอกสารเผยแพร่ นอกจากงานประจำดังกล่าวแล้วครูวิชิต ชี้เชิญ ยังได้รับเชิญจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้ไปเป็นวิทยากร เช่น วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี(ช่วงกลปทุมวัน 2) ครูวิชิตได้นำโครงการมหกรรมกีฬาทไทยที่เริ่มด้วยการไหว้ครูมวยไทย แอโรบิกมวยไทยและการเล่นกีฬาทไทยไปเผยแพร่ และสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนเชิญให้เป็นวิทยากรการออกกำลังกายยามเช้าให้แก่ผู้บริหารระดับสูงที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรการอบรมนักบริหารระดับสูงของวิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 รุ่นที่ 30 จนถึงปัจจุบันรุ่นที่ 65 โดยใช้มวยไทยในการออกกำลังกายสำหรับผู้บริหาร เป็นต้น ครูวิชิตเล่าถึงเรื่องการนำมวยไทยไปสอนผู้บริหารว่า

...เริ่มจากเข้ารับการอบรมหลักสูตรผู้บริหารระดับสูง พ.ศ.2542 และต้องออกกำลังกายเช้า ...ลูกศิษย์ซึ่งรับผิดชอบเรื่องนี้ บอกครูหนูมาแล้วและขอให้เป็นผู้นำการออกกำลังกายแทน ก็เลยถือโอกาสนี้สอนการออกกำลังกายด้วยท่ามวยไทยซึ่งตอนนั้นกำลังทำกีฬาทไทยอยู่ที่กรมพลະ...

จะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลาที่ทำงานในฐานะข้าราชการกรมพลศึกษาครูวิชิตไม่เคยทิ้งงานด้านการเผยแพร่ความรู้เรื่องการต่อสู้ป้องกันตัว โดยเฉพาะระยะหลังที่ทำงานเป็นผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการสุขภาพและนันทนาการครูวิชิตได้เริ่มการเผยแพร่เรื่องมวยไทย เพิ่มขึ้นจากการสอนเพียงกระบี่กระบองในขณะที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์และเรียกกระบี่กระบองว่ามวยไทยต่อเมื่อการเผยแพร่ความรู้ในระยะนี้มีทั้งการลงมือสอนด้วยตนเองเช่นขณะที่เป็นศึกษานิเทศก์ และเป็นผู้อำนาจนโยบายการดำเนินโครงการ ควบคุมหลักสูตรของโครงการและเป็นผู้กล่าวเปิดโครงการด้วยตนเอง

ในขณะที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองฯหรือผู้อำนวยการสำนักฯ ทั้งนี้เพื่อเป็นการจุดประกายและสร้างความตระหนักให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมถึงความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในเชิงคุณค่าและคุณธรรมที่แฝงในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย แม้เมื่อได้รับเชิญเป็นวิทยากรครูวิชิตก็จะนำเรื่องศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวไปเผยแพร่ ลูกศิษย์ที่ทำงานกับครูวิชิตในกรมพลศึกษาเป็นเวลานานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานด้านการต่อสู้ป้องกันตัวที่ต่อเนื่องยาวนานของครูวิชิตว่า คงเป็นเพราะครูต้องการจะรักษาและสืบสานวิชานี้ไว้ให้กับเยาวชนรุ่นต่อ ๆ ไป ตามปณิธานของอาจารย์ภาคดังข้อมูลต่อไปนี้

...จากที่ได้สัมผัสครูอยู่กับक्रमานานตั้งแต่เรียนจนมาทำงานเป็นลูกน้องคิดว่าลึกๆ ครูต้องการอยากจะทำวิชากระบี่กระบองคือทำอะไรก็ได้ขอให้สูญหายไปจากประเทศไทย ซึ่งจะตอบสนองตามที่ท่านอาจารย์ภาคที่ท่านทำอย่างนั้น เมื่อครูคิดแบบนี้ครูจะหาวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะอะไรก็ได้แล้วแต่ ไม่ว่าจะออกงานวัดงานช้าง งานอะไรก็ได้แล้วแต่...

ศิษย์วิทยาลัยวิชาการศึกษา คนที่ 2

4.2.5 การทำงานภายหลังเกษียณอายุราชการ

เมื่อครูวิชิต เกษียณอายุราชการในปี พ.ศ.2547 ท่านได้รับเชิญเข้ามาทำงานเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการสอนพลศึกษาและศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้กับโรงเรียนรุ่งอรุณ และเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาแบบองค์รวมให้แก่สถาบันอาศรมศิลป์ ครูวิชิตเล่าเหตุผลของการมาทำงานว่าประทับใจในบุคลิกและความคิดของเจ้าของสถาบันและเมื่อครูบอกความตั้งใจในการทำงานให้แก่เจ้าของสถาบันแล้วท่านไม่ขัดข้องและมีความคิดเห็นที่ตรงกันครูวิชิตจึงเข้ามาสอนในโรงเรียนสถาบันแห่งนี้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ทำอะไรก็ได้แล้วแต่ความตั้งใจก็จะสอนคนให้เป็นคนดี ด้วยวิธีการต่าง ๆ แต่ที่เราถนัดคือเรื่องของ ศิลปะการป้องกันตัว กีฬาไทย...อาจารย์...ก็บอกว่ายินดี สิ่งที่จะเชิญอาจารย์ไปก็เรื่องนี้แหละ...และท่านพูดมาอยู่คำหนึ่งว่าอาจารย์อยากทำอะไรก็ทำไป ซึ่งก็ตรงกับอุปนิสัยของเราคือคิดอะไรก็คิดไม่หยุด เราจะหาเหตุผล...คือเราคิดอะไรก็คิดหนึ่ง ก็คิดไปถึงสิบพันที...

ณ โรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบันอาศรมศิลป์นี้ครูวิชิตตั้งใจจะนำความรู้และประสบการณ์ตลอดระยะเวลาการทำงานที่ผ่านมาไปใช้สอนนักเรียนและนักศึกษา ครูวิชิตเล่าถึงความตั้งใจในการทำงานหลังเกษียณอายุราชการว่า

...ตั้งใจจะนำงานกีฬาไทยที่มีมวยไทย กระบี่กระบองเป็นแกนนำ มาสานต่อที่โรงเรียนและสถาบันแห่งนี้ ... เพื่อสร้างผู้เรียนให้เป็น คนดี มีความเคารพพ่อแม่ ครูอาจารย์ พระมหากษัตริย์...เน้นย้ำคือ ครู ซึ่งครูคนแรกคือพ่อแม่ เป็นผู้มีพระคุณสูงสุด วิชานี้จะเห็น ชัดเจนและสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิตได้ มาก...

วิชากระบี่กระบองเคยสอนในโรงเรียนรุ่งอรุณมาหลายครั้งเพราะผู้บริหารโรงเรียนอยากให้วิชานี้ใน ชั่วโมงพลศึกษาแต่ก็ไม่เคยประสบความสำเร็จเพราะครูไม่สามารถสอนได้และนักเรียนเองก็ไม่ให้ความสนใจเรียน จนกระทั่งครูวิชิตเข้ามาสอนซึ่งเป็นระยะที่สามของการสอนกระบี่กระบองใน โรงเรียนรุ่งอรุณ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เมื่อก่อนโรงเรียนรุ่งอรุณเคยมีการสอนกระบี่กระบอง มี 3 ยุค ยุคแรกอาจารย์สุวรรณสอน สอนเสร็จแล้วหายเพราะร่างกายไม่ไหวแล้วเลิกสอนเคยเห็นสอนชั่วโมงเดียว...
...ครูต้นจึงเชิญครูจากบ้านบุมาสอน 1 เทอม เทอมแรกก็มีกลุ่มนักเรียนๆ กันมาก ...ครูต้นก็ไปเรียนจากบ้านบุวันเสาร์ อาทิตย์แล้วมาสอน สอนได้ 1 ปีเด็กเริ่มหาย ลดลง ครูต้นก็พยายามเปลี่ยนกิจกรรมแต่เด็กก็น้อยลงก็เลยยุบชมรม...
...ครูวิชิตเป็นยุคที่ 3 ของโรงเรียนรุ่งอรุณแต่ละยุคห่างกันประมาณปีกว่า...

ครู อ.

เมื่อเข้ามาทำงานได้ระยะหนึ่งโรงเรียนรุ่งอรุณได้ขยายการศึกษาไปสู่ระดับอุดมศึกษาที่ใช้ชื่อว่า สถาบันอาศรมศิลป์ ครูวิชิตได้เป็นผู้ริเริ่มร่างหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาแบบองค์รวม แขนงหลักสูตรการเรียนการสอน กลุ่มที่ 4 บูรณาการด้วยหลักการดูแลสุขภาพและป้องกันตัววิถีไทย ด้วยมีความคิดว่า

...หลักสูตรนี้ต้องการสอนเรื่องของสุขภาพ ป้องกันตัวในที่นี้
ไม่ได้หมายถึงการต่อสู้ แต่หมายถึงการปกป้องร่างกายไม่ให้
เกิดอันตรายจากโรคภัยไข้เจ็บหรืออันตรายอื่น ๆ ...และการใช้
ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวก็เป็นส่วนหนึ่งของการดูแลสุขภาพ
และป้องกันตัว...

นอกจากการร่างหลักสูตรระดับมหาวิทยาลัยแล้ว ครวิชิตยังได้ทดลองจัดทำหลักสูตรระยะสั้นมวยไทย
ศึกษาขึ้น ท่านเล่าให้ฟังถึงความคิดในการสร้างหลักสูตรระยะสั้นมวยไทยศึกษานี้ว่าได้แนวความคิด
มาจากการไปสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในต่างประเทศและเห็นระบบการจัดการศึกษา
ของเขา ท่านจึงคิดว่าควรจะนำมาใช้กับการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยได้เพื่อจะทำให้
น่าสนใจขึ้นโดยการแบ่งการเรียนเป็นระดับ สามารถเปิดสอนให้ผู้สนใจเรียนได้นอกเหนือจากการ
เรียนในโรงเรียนตามหลักสูตรปกติ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...จากการไปสอนต่างประเทศเราเห็นว่าเขามีระบบการจัดการ
ศึกษาของเขา... แบ่งเป็นขั้นเป็นตอน ในยุโรปจะทำการเป็นลำดับ
ขั้น เราก็สามารถนำมาทำได้...ทำให้ผู้สนใจเรียนได้...

หลักสูตรระยะสั้นนี้ต่างจากการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่มีอยู่ทั่วไปคือเป็นหลักสูตรที่
สอนผู้เรียนทั้งร่างกายและจิตใจ เนื้อหาวิชาเป็นการบูรณาการศาสตร์ของมวยไทยและกระบี่กระบอง
เข้าด้วยกัน กล่าวคือผู้ที่เรียนในหลักสูตรนี้จะเรียนมวยไทยและกระบี่กระบองไปพร้อมกันเหมือนที่
คนไทยเคยเรียนกันมาแต่โบราณ นอกจากนี้ท่านยังได้เพิ่มวิชานวดแผนไทยเข้าไว้ในหลักสูตรนี้ด้วย
มีความคิดว่า “เมื่อทำให้เขาเจ็บได้ ก็ต้องทำให้เขาหายได้” และสุดท้ายคือท่านได้รวมเรื่องของศาสนา
และการอบรมจิตใจไว้อย่างชัดเจนผ่านการเรียนรู้เรื่องของมงคลในพระพุทธศาสนา ท่านให้คำ
อธิบายเรื่องของหลักสูตรไว้ดังนี้

...ศาสตร์การต่อสู้ป้องกันตัวมือเปล่ากับมวยไทยต่อมือมันควร
จะอยู่ด้วยกันไม่ควรแยก... และ คนไทยนั้นมีน้ำใจรู้จักการช่วย
เหลือกัน การเรียนการป้องกันตัวย่อมจะเกิดการเมื่อยล้าหรือบาดเจ็บ
เราควรต้องมีวิธีการช่วยเหลือ เมื่อทำให้เพื่อนเจ็บได้หนึ่ง
ได้ก็ต้องทำให้หายได้ ...มงคล 38 ประการเป็นวิถีชีวิตของ
อารยชนของคนที่มีศาสนา โดยเฉพาะพระพุทธศาสนา...

พระพุทธเจ้าท่านบัญญัติ มงคลไว้ว่า ถ้าคนปฏิบัติตามนี้ได้โลกก็
จะสงบสุข... เราอยากให้หลักสูตรนี้รวมทั้งกาย ทั้งใจ...

หลักสูตรระยะสั้นมวยไทยศึกษานี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 9 ระดับหรือ 9 มงคล การเรียนแต่ละมงคลใช้เวลาประมาณ 30 ชั่วโมงหรือมากกว่านั้นขึ้นกับความสามารถของแต่ละบุคคล การผ่านมงคลแต่ละขั้นต้องได้รับการรับรองจากครูผู้สอน การแบ่งหลักสูตรเป็น 9 มงคลนี้ครูวิชิตให้เหตุผลว่า เลข 9 เป็นเลขมงคลของคนไทยและสอดคล้องกับรัชกาลที่ 9 ท่านจึงนำเนื้อหาามาแบ่งเป็น 9 ระดับ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เราตระหนักในพระคุณของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ... คนไทยถือเลข 9 เป็นเลขดีแล้ว
เรารักพระเจ้าอยู่หัว ...สถาบันกษัตริย์เป็นสถาบันที่ทรงพระคุณ
อันยิ่งใหญ่ต่อประเทศไทยเรามาตลอด...เรายึดตัวนี้แล้วแบ่งตาม
ความเหมาะสม...

นอกจากการเป็นผู้ร่างหลักสูตรมหาดบัณฑิตให้แก่สถาบันอาศรมศิลป์แล้ว ครูวิชิตยังได้รับเชิญให้เป็น
ผู้ร่างหลักสูตรปริญญาบัณฑิตมวยไทยศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี ซึ่ง
เป็นหลักสูตรด้านมวยไทยศึกษาแห่งแรกในประเทศไทย ครูวิชิตเล่าว่าการสร้างหลักสูตรนี้เกิดจาก
คณะบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตั้งใจจะสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตร
มวยไทยขึ้นจึงนำเรื่องมาปรึกษาครูวิชิต ครูวิชิตจึงเสนอแนวคิดใหม่ในการมองมวยไทยในความ
“เป็นมวย”ซึ่งต่างจากมวยชกบนเวที ดังนั้นลักษณะของหลักสูตรจึงเป็นหลักสูตรแบบสหศาสตร์ที่
ประกอบด้วยภูมิปัญญาของมวยไทย ทักษะกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการแข่งขัน และการ
บริหารจัดการองค์กร ซึ่งหลักสูตรนี้ครูวิชิตอยากให้เป็นการยกระดับมวยไทยให้สูงขึ้นโดยนำเข้าไป
สู่วงวิชาการด้านการศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาเอกที่ต้องมีการวิเคราะห์วิจัยและมีการ
เผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านมวยไทย มิใช่เพียงแค่เป็นวิชาที่อยู่บนเวทีมวย เมื่อนำเสนอหลักสูตรนี้ต่อ
คณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏก็ได้รับการยอมรับอย่างยิ่ง ครูวิชิตเล่า
ว่า

...เป็นทางเลือกที่เราฝืนว่า มวยไม่ใช่แค่บนเวทีอย่างเดียว
มวยเอาไปทำอะไรได้ตั้งเยอะแยะ และมวยไทยนอกจากแข่งขัน

แล้วยังเป็นของนักวิชาการปริญญาโท คีออคเตอร์ ให้ศาสตราจารย์
รองศาสตราจารย์ เห็นหรือเปล่า ท่านหยิบเอาไปได้หรือเปล่า...

...

...เราบอกเขาว่าหลักสูตรนี้คำว่ามวยไทยศึกษา ไม่ใช่การเรียน
การสอนอยู่ในวิทยาลัยพลศึกษาซึ่งเป็นเรื่องของกีฬา เรื่องของ
การเอาแพ้อาชนะ...ฆ่ากันบนเวที...แต่มวยไทยตามหลักสูตรนี้
เราต้องการสอนให้คน “เป็นมวย คือ ฟังเป็น พูดเป็น แก้ปัญหา
เป็น และเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอย่างถ่องแท้ พร้อมทั้งจะก้าวไปสู่
สังคมโลกอย่างสง่างาม”...กิจกรรมทุกอย่างจะสอนไป ถอดองค์
ความรู้ไป...

นอกจากนี้ ครูวิชิตยังคงให้ความร่วมมือกับสถาบันในสังกัดกรมอาชีวศึกษาคือวิทยาลัยเทคนิคราช
สีทธารามในการนำศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยและกีฬาไทยไปใช้เป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนา
ผู้เรียนซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้บริหารสถาบัน คณาจารย์และนักศึกษา รวมทั้งเป็นวิทยากรด้าน
กีฬาภูมิปัญญาไทยตามวาระและโอกาสต่าง ๆ

นอกจากเรื่องการเรียนรู้การสอนและการเป็นวิทยากรแล้วสิ่งที่ครูยังคงปฏิบัติสม่ำเสมอไม่
ขาดคือการประกอบพิธีไหว้ครูให้กับผู้ที่เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยทั้งในโรงเรียนรุ่ง
อรุณและโรงเรียนอื่นๆที่เชิญมา โดยการทำพิธีไหว้ครูในขณะนี้เป็นการทำไหว้ครูที่มีครูวิชิตเป็นผู้
ประกอบพิธีกรรมที่ผสมผสานการไหว้ครูที่เป็นแบบแผนดั้งเดิมของอาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ
อยุธยาและความรู้ทางด้านพิธีกรรมที่ครูวิชิตได้รับมอบจากหมอสุดใจซึ่งเป็นครูพิธีกรรมด้านการ
บวงสรวง

ครูวิชิต ชี้เชิญ ได้รับการครอบครูกระบี่กระบองจาก อาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยาใน
ปี พ.ศ.2506 ได้รับการครอบครูจากอาจารย์ณรงค์ แดงสะอาด ปี พ.ศ.2507 และ ได้รับการครอบครู
มวยไทยจากอาจารย์แสวง ศิริไพล์ ปี พ.ศ.2507 ขณะที่สอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒครู
วิชิตได้พบกับพ่อครูหมอสุดใจซึ่งเป็นแพทย์แผนโบราณและเป็นปราชญ์ชาวบ้านอยู่ที่อำเภอสาม
พราน จ.นครปฐม ท่านเป็นผู้ประกอบพิธีเกี่ยวกับการทำพิธีบวงสรวง ตั้งศาล ผูกฤกษ์ยาม ยกเสาเอก
วางศิลาฤกษ์ที่มีความชำนาญ มาก พ่อครูหมอสุดใจเคยเห็นครูวิชิตประกอบพิธีไหว้ครูให้แก่ลูกศิษย์
เวลาแสดงกระบี่กระบอง วันหนึ่งพ่อครูได้มาหาครูวิชิตที่บ้านและบอกว่าให้ช่วยรับวิชาต่อจากท่าน
เพราะท่านจะอยู่อีกไม่นานแล้ว โดยพ่อครูหมอสุดใจบอกแก่ครูวิชิตว่าท่านได้หาคนรับสืบทอดวิชา

มาหลายปีเมื่อมาพบครูวิชิตท่านมั่นใจว่าจะครูวิชิตจะสามารถรับถ่ายทอดความรู้จากท่านได้ การถ่ายทอดวิชาของพ่อครูหมอสุดใจมีขึ้นในวันพฤหัสบดีที่ห้องพระบ้านครูวิชิต ชี้เชิญ พ่อครูหมอสุดใจบอกให้ครูวิชิตจดการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ทุกขั้นตอน ทั้งการเตรียมเครื่องสักการะ การจัดวางเครื่องสักการะ การหันทิศ พิธีถวายเครื่องสักการะ การเขียนและการอ่านโองการ การถ่ายทอดนี้ทำกันตั้งแต่หัวค่ำจนถึงรุ่งเช้า ครูวิชิตได้เรียนพ่อครูหมอสุดใจว่า “ตราบใดที่พ่อครูยังมีชีวิตอยู่ครูวิชิตจะไม่ทำพิธีให้ใคร” หลังจากที่พ่อครูหมอสุดใจสอนครูวิชิตมาได้ประมาณ 1 เดือนท่านก็เสียชีวิต ปัจจุบันครูวิชิต ชี้เชิญจึงได้นำความรู้ที่พ่อครูหมอสุดใจถ่ายทอดให้มาใช้ในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ รวมทั้งพิธีไหว้ครูศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ดังข้อมูลที่ครูวิชิตให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...หามานานแล้วมองคุณก็ไม่ถูกใจ เห็นว่าครูนี้แหละที่จะเป็น
ผู้สืบทอดได้ ... บอกท่านว่าก็จะรับไว้แต่ตราบใดที่ครูอยู่ก็จะไม่
ทำพิธีเพราะถ้าทำก็เหมือนศิษย์แข่งกับครู...
...มาสอนขั้นตอนพิธีการ...ในรายละเอียดของพิธีกรรมทุกอย่าง
...บทกถาต่างๆ ก็จดไว้...บอกการปฏิบัติตนต้องเป็นผู้มีศีล
อย่าให้ศีลขาด... เรียนจบก็ทำพิธีครอบเป็นเรื่องเป็นราวตาม
แบบโบราณ... ท่านมาสอนได้เดือนเดียวท่านก็เสียชีวิต จึงมา
ท่องบ่นเรียนอย่างจริงจัง...

ครูวิชิตให้เหตุผลว่าการประกอบพิธีไหว้ครูนี้เป็นวิธีการสำคัญที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมในพิธีเกิดความ
กตัญญูต่อบิดามารดา ผู้มีพระคุณและแผ่นดิน และสอนเรื่องการเป็นคนดีได้มาก พิธีไหว้ครูนี้แม้
ชาวต่างชาติที่มาอยู่ในเมืองไทยที่เข้าร่วมในพิธีก็รู้สึกตระหนักถึงความสำคัญ ครูวิชิตจึงได้พยายาม
รักษาพิธีกรรมไหว้ครูไว้และพยายามหาคำอธิบายอย่างมีเหตุผลดังคำบอกเล่าต่อไปนี้

...พอศึกษาแล้วยังเห็นว่าการเรียนการต่อสู้ของคนไทยโบราณมี
ความละเอียดอ่อนมาก เขาต้องมีสัจจะ มีศีล มีคุณงามความดี
เขาต้องกตัญญูรู้คุณต่อครู ตั้งแต่พ่อแม่เป็นต้นมา...พิจารณาแล้ว
จะพบว่าคนเรียนการป้องกันตัวนี้จะเป็นคนรอบคอบมากเพราะ
ไม่มีใครอยากเจ็บตัวจากการกระทำที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ อันตราย
จากคนหอกคมดาบ ประมวลดูแล้วคนที่เข้ามาในพิธีกรรมก็ได้
ไหว้ครูอยู่แล้วทุกวิชา ... เราเข้าได้ร่วมในพิธีกรรมไหว้ครูหลาย

ครั้งทั้งไหว้ครูดนตรีไทย ไหว้ครูนาฏศิลป์ ไหว้ครูประจำปี ก็
ทำคล้าย ๆ กัน... ศาสตราจารย์ในต่างประเทศที่มาสอนใน
ประเทศไทยก็พูดว่าเขาเกิดในประเทศที่เจริญกว่าไทยแต่ไม่เคย
ไหว้ครู เราเลยคิดว่าสิ่งนี้เราต้องรักษาไว้ แล้วยังเห็นชาวต่าง
ชาติชื่นชมเราต้องยิ่งทำให้ดี มีเหตุมีผล...

นอกจากนี้ครูวิชิต ชี้เชิญ มีความเชื่อว่าการใช้พิธีกรรมการไหว้ครูนี้เป็นกระบวนการหนึ่งที่ช่วยสร้าง
ความสำนึกในความกตัญญูต่อบิดา มารดา ครูอาจารย์ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ตรงนี้เป็นองค์ความรู้ที่จะสอนคนให้กตัญญูต่อพ่อ แม่ ต่อ
แผ่นดิน ...พระพุทธเจ้าก็สอนความกตัญญูต่อพ่อแม่ ครูคือพ่อ
แม่คนที่สอง พิธีนี้เป็นวิธีการที่ดีในการสอนความกตัญญู ...

การประกอบพิธีกรรมในระยะหลังเกษียณอายุราชการของครูวิชิต ชี้เชิญนี้จึงได้นำจัดพิธีกรรมการ
ไหว้ครูให้เป็นการให้การศึกษาแก่ผู้เข้าร่วมพิธีกรรมโดยมีการบูรณาการศาสตร์ เช่น ดนตรีประกอบ
พิธีกรรมและมีการบรรยายให้ความรู้ก่อนประกอบพิธีและขณะกระทำพิธี ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ของไทยมีสิ่งที่น่าสนใจมากและสามารถนำมาบูรณาการได้
อย่างมีเหตุผล สอดคล้อง ดนตรีมีเพลงเฉพาะที่ใช้ในพิธีกรรม...
เป็นองค์รวมของศาสตร์เราเลยมาทำให้สมบูรณ์ ...และมีการให้
ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมพิธีกรรม...

จากข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าตั้งแต่เริ่มชีวิตการทำงานจนเกษียณอายุ
ราชการครูวิชิต ชี้เชิญ ทำงานด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยอย่างต่อเนื่อง มั่นคง ผ่านกิจกรรม
หลายหลายรูปแบบ เช่น การแสดงละครเวที ละครกลางแจ้ง การเป็นวิทยากร การเป็นอาจารย์พิเศษ
การเป็นผู้ประกอบพิธีไหว้ครู ฯลฯ การทำงานอย่างต่อเนื่องและทำงานในหลายรูปแบบนี้เองที่ทำให้
ครูวิชิตมีลักษณะการทำงานที่ทำให้สามารถรักษาและถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวได้
อย่างต่อเนื่องและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ลักษณะการทำงานของครูวิชิตที่พอสรุปได้มีดังนี้

ตารางสรุปลักษณะการทำงานของครูวิชิต ชี้เชิญ

ลักษณะการทำงาน	ข้อมูล
1.การยกย่อง ให้เกียรติผู้อื่น การยอมรับบุคคลอื่น	...พอเราไปหาเขาให้ความสำคัญเขา...เขาก็ยอมรับเรา
2. มั่นคงในสิ่งที่ทำ ทุ่มเท ทำงานเพื่องาน	...เก็บมวยที่เขาทิ้งแล้วแบกขึ้นรถเมล์ ต้องไปติดสินบนกระเป๋ เขาให้ขึ้นหลังคาไป พอลงแล้วแบกเข้าไปโรงเรียน 2 กิโลเมตร... ...ออกทุกอาทิตย์ ขึ้นเหนือล่องใต้ นั่งรถต่อไป เทียวกลับให้ตำรวจ ฝากรถบรรทุกกลับ...ไม่มีดั่งค์ติดกระเป๋เลย แต่ทุกคนก็ขึ้นเหนือ ล่องใต้ได้สบาย...
3.มีความคิดริเริ่มทำงานใหม่ๆ ไม่หยุดนิ่ง	...พากย์ฟุตบอล ...พากย์กระบี่กระบอง รวมทั้งโฆษณาด้วยขึ้นรถ โฆษณาไปชวนให้ชาวบ้านมาดูการแสดง... ...มีการแสดงละคร...เอกราชไทย เลือดไทยไหลรินไปแสดงที่คุรุ สภา พวกที่เรียนกระบี่กระบองนี้แหละไปแสดง ขายหัว ผูกเรื่อง ประวัติศาสตร์ที่เราเล่านี้แหละ ไปขอเรื่องแม้แต่พนมเทียนยังเขียน เรื่องให้... ...พานักศึกษาเข้าไปร่วมเป็นคณะละครอาสาสมัครในราชสำนัก... ได้มีโอกาสเป็นผู้กำกับฉากการต่อสู้ต่างๆจาก การรบเจ็ดครั้งเจ็ด หนต้องเป็นคนวางตัว... ใครจะเป็นอย่างไร ใครจะอยู่อย่างไร อบรมเปลี่ยนแนวคิดไม่เน้นเรื่องการแข่งขัน แต่จะสอนมวยไทย ให้คน “เป็นมวย”...อยากให้คนไทยสนใจมวยไทย ไม่ใช่มวยไทย เพื่อการแข่งขัน...

ตารางสรุปลักษณะการทำงานของครูวิชิต ชี้เชิญ

ลักษณะการทำงาน	ข้อมูล
3.มีความคิดริเริ่มทำงานใหม่ ๆ ไม่หยุดนิ่ง(ต่อ)	...กีฬาไทยบรรพบุรุษของเราเล่นโดยไม่เน้นเรื่องการแพ้ ชนะ ไม่ได้เอาเป็นเอาตาย ...ควรเผยแพร่เรื่องนี้ให้ประชาชน... ...จากการไปสอนต่างประเทศเราเห็นว่าเขามีระบบการจัดการ ศึกษาของเขา... แบ่งเป็นขั้นเป็นตอน ในยุโรปจะทำการเป็นลำดับเป็นขั้น เราก็สามารถนำมาทำได้...ทำให้ผู้สนใจเรียนได้...
4.พยายามสร้างเครือข่าย ให้ผู้อื่นรับรู้งานที่ทำ	...เริ่มที่จะรู้ว่าการทำอะไรนี้ถ้าเราไม่ทำให้คนอื่นคนนอกรับรู้ งานไปยาก ดังนั้นเราก็เริ่มคุยกับผู้ใหญ่...
5.เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา	...เป็นผู้แทนเขต 7 ส่งมาอบรม...อบรมโค้ชกรีฑา โค้ชฟุตบอล โค้ชว่ายน้ำ โค้ชบาสเกตบอล มาเรียนปริญญาตรีที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา ช่วงนั้นสายนี้ไม่มีปริญญาตรีก็ทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย...
6.เป็นผู้ให้ก่อนจึงเป็นผู้รับ	หลวงพ่...ให้แหวน ให้พระมาเราก็เอาไปแจก ได้ของหลวงพ่...เด่มากก็เอาไปให้ผู้ใหญ่ นายอำเภอเข้าไม่ถึงเราก็เอาไปให้...ก็มีผู้ใหญ่นับสนุน...

4.3 ผลงานของครูวิชิต ชี้เชิญที่ปรากฏต่อสังคมด้านต่าง ๆ

ครูวิชิต ชี้เชิญ เป็นทั้งนักนักวิชาการและนักปฏิบัติการ ผลงานของท่านมีทั้งส่วนที่เป็นเอกสารวิชาการ การเป็นวิทยากร และการเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้

1.ผลงานด้านเอกสารวิชาการ

1) ขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยศึกษานิเทศก์นั้นต้องให้คำแนะนำแก่ครูเรื่องการจัดการบริหารแม่ไม้มวยไทย ครูวิชิตจึงได้จัดทำหนังสือ “การฝึกกายบริหารชุดแม่ไม้มวยไทย สำหรับนักเรียนประถมศึกษา” ขึ้น ในปี พ.ศ.2534 โดยเป็นออกแบบและผู้กำกับท่าทางการออกกำลังกาย

กายเองทั้งหมด หนังสือฉบับนี้ได้แจกไปตามสถานศึกษาต่าง ๆ และได้จัดทำขึ้นใหม่อีกครั้งในปี พ.ศ.2541(ฉบับปรับปรุง)

2) ในปี พ.ศ. 2538 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการจะเปิดสอนวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวพร้อมบทเรียนทางวิชิตศน์ จึงได้เชิญครูวิชิต เป็นผู้สอนและจัดทำเอกสารประกอบบทเรียน เรื่อง “ ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว”

3) เนื่องในวโรกาสปีกาญจนาภิเษก กรมพลศึกษามีความประสงค์จะจัดทำชุดเอกสารวิชาการทางพลศึกษาขึ้นเพื่อเผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาทั่วประเทศและประชาชนผู้สนใจทั่วไป ท่านจึงได้นำความรู้เรื่องศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวมาเขียนเป็นหนังสือ “ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวด้วยมือเปล่า” จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม เพื่อเผยแพร่ จำนวน 5,000 เล่ม

4) ในขณะที่ครูวิชิตดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการสุขภาพและนันทนาการ กรมพลศึกษา ในปี พ.ศ.2543นั้นได้ริเริ่มให้จัดโครงการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปมวยไทยขึ้นพร้อมทั้งจัดทำหนังสือ “มวยไทยให้คุณ” เพื่อเป็นเป็นเอกสารเผยแพร่ในโครงการ โดยท่านเป็นผู้วางโครงเรื่องและกำกับการถ่ายทำด้วยตนเอง ต่อมาในปี พ.ศ.2544 ครูวิชิตได้จัดทำหนังสือ “แต่งไม้งามด้วยหนามคม” เพื่อใช้เผยแพร่ในโครงการนี้อีก 1 เรื่อง

นอกเหนือจากการจัดทำเอกสารวิชาการดังกล่าวแล้วครูวิชิต ยังได้เขียนบทความวิชาการเกี่ยวกับศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวลงในวารสารวิชาการและหนังสือพิมพ์ต่อเนื่องกันหลายปีดังนี้ บทความวิชาการ 2 เรื่อง ได้แก่

ก. “กระบี่กระบองมูมมอที่ไม่ล้าสมัย” จัดพิมพ์ในวารสารสมาคมสุขศึกษาพลศึกษาและนันทนาการแห่งประเทศไทย ฉบับประชุมวิชาการครั้งที่ 18 ปีที่ 22 เล่มที่ 1-2 ม.ค.-มิ.ย. 2539

ข. “มวยไทย...ความภาคภูมิใจของคนไทย” จัดพิมพ์ในวารสารสมาคมสุขศึกษาพลศึกษาและนันทนาการแห่งประเทศไทย ฉบับ ประชุมวิชาการ ครั้งที่ 19 ปีที่ 22 เล่มที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2539

สำหรับบทความเกี่ยวกับการต่อสู้ป้องกันตัวที่เขียนลงในหนังสือพิมพ์บ้านเมือง คอลัมน์สปอร์ตเดย์และกีฬาเป็นยาวิเศษ ตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2539 ถึง กุมภาพันธ์ 2540 ประกอบด้วย กระบี่กระบองกีฬาที่คนไทยควรรู้ แม่ไม้มวยไทยท่ากายบริหาร และ ความเป็นมวยไทย 1-3

2. ผลงานด้านการจัดกิจกรรม

1) เป็นผู้สอนและประธานชมรมกระบี่กระบองขณะสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ

2) เป็นประธานโครงการและวิทยากรหลักโครงการฝึกอบรมครูผู้สอนวิชากระบี่กระบอง ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

3) ได้รับเชิญเป็นผู้ประกอบพิธีไหว้ครูกระบี่กระบองของโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เช่น โรงเรียนสายปัญญา โรงเรียนวัดราชบพิตร โรงเรียนบวรมงคล โรงเรียนราชินี โรงเรียนราชวินิตบางแค โรงเรียนประชาราชบุรีอุปลัมภ์ ฯลฯ และวิทยาลัยพลศึกษา เช่น วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรี วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดอ่างทอง วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร ฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 – 2550 รวมเป็น เวลากว่า 25 ปี

4) เป็นผู้กำกับและฝึกซ้อมการแสดงกระบี่กระบองกลางแจ้ง โดยใช้บทละครอิงประวัติศาสตร์ เช่น

- ก. งานยุทธภีพา ในการก่อตั้งมูลนิธิสายใจไทย โดยเป็นการแสดงหน้าที่ประทับ
- ข. การจัดงานกีฬาไทยแสดงต้อนรับพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ณ เมืองโบราณ จังหวัดสมุทรปราการ
- ค. การแสดงกระบี่กระบอง ถวายเป็นราชสักการะแด่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช จังหวัดพิษณุโลกอันเป็นต้นกำเนิดของการจัดการแสดงแสงสีเสียงในปัจจุบัน
- ง. การแสดงตำนานพ่อขุนรามคำแหงมหาราช จังหวัดสุโขทัย
- จ. เป็นผู้กำกับและจัดการแสดง “สดุดีสมเด็จพระสุริโยทัย” งานแสดงพิธีเปิดกีฬาวิทยาลัยพลศึกษา พ.ศ.2535
- ฉ. การแสดงกลางแจ้งชุด “กษัตริยานุสรณ์” แสดงในพิธีสักการะพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ณ จังหวัดราชบุรี พ.ศ.2546
- ช. การแสดงกลางแจ้งชุด “สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพ” โครงการอบรมผู้นำกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการสร้างคน ชุมชนเข้มแข็ง ณ จังหวัดปราจีนบุรี กันยายน 2546

ฯลฯ

5) เป็นผู้ฝึกซ้อมและกำกับการแสดงกลางแจ้งในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 22 จังหวัดสงขลา “ชุดแม่ไม้มวยไทย” และ ครั้งที่ 24 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา “ชุดกรงเก่าเกมส์”

- 6) เป็นประธานจัดการแข่งขันและตัดสินกระบี่กระบองนักเรียนกรมพลศึกษาและกีฬา วิทยาลัยพลศึกษาแห่งประเทศไทย
- 7) เป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายการแสดงด้านศิลปวัฒนธรรมในหมู่บ้านนักกีฬางานเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 8 ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ
- 8) เป็นประธานโครงการและเป็นวิทยากรหลักในโครงการ “การฝึกอบรมมวยไทยและกระบี่กระบองนานาชาติ” พ.ศ.2541 –2545
- 9) เป็นประธานโครงการและวิทยากรหลักในการจัดกิจกรรม “มหกรรมกีฬาไทย” ทั่วประเทศ
- 10) จัดอบรมยุวทูตมวยไทยให้แก่เยาวชนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 - 2546
- 11) จัดพิธีไหว้ครูและครอบครูกระบี่กระบองมวยไทยนานาชาติ ให้แก่ชาวต่างประเทศที่เข้าร่วมแข่งขันมวยไทยสมัครเล่นนานาชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 – 2546
- 12) จัดโครงการอบรมกายบริหารแม่ไม้มวยไทยและมวยไทยโบราณให้กับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน บ้านกรุณาและบ้านกาญจนาภิเษก จำนวน 400 คนและร่วมแสดงในพิธีเปิดงานวันลูกเสือแห่งชาติ ปี พ.ศ.2547
- 13) ได้รับเลือกตั้งให้เป็นอุปนายกของสมาคมกีฬาไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ปี พ.ศ. 2550

3. ผลงานด้านการเป็นวิทยากร

- 1) วิทยากรให้การอบรมครูผู้สอนวิชากระบี่กระบองในสถาบันต่าง ๆ เช่น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ
- 2) วิทยากร “กายบริหารชุดแม่ไม้มวยไทย” ในการอบรมครูอาสาสมัครสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศของ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2538-2550
- 3) วิทยากรในรายการโทรทัศน์ “อยู่อย่างไทย” ของคณะกรรมการเอกลักษณ์แห่งชาติ ในหัวข้อเรื่อง “ขอมรดกวันทาครู” พ.ศ.2538
- 4) วิทยากรในการผลิตสื่อโทรทัศน์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การสอนกระบี่กระบอง พ.ศ.2539

5) ได้รับเชิญเป็นวิทยากรนำการบริหารภายในหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะ กรรมการข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2544 -2550 ริเริ่มการบริหารภายในโดยใช้ท่าแม่ไม้มวยไทย

6) ได้รับเชิญเป็นวิทยากรและเป็นผู้จัดดำเนิน โครงการอบรมผู้นำกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการสร้างคน ชุมชนเข้มแข็ง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี กันยายน 2546

7) เป็นวิทยากรหลักในการอบรมมวยไทยและกระบี่กระบองให้แก่ครูตำรวจตระเวนชายแดนทั่วประเทศ

4. ผลงานอื่น ๆ และการบริการวิชาการ

1) ได้รับเชิญเป็นอนุกรรมการเฉพาะกิจผลิตรายการโทรทัศน์อาเซียนเรื่อง “กีฬาที่เป็นศิลปวัฒนธรรม”

2) ได้รับเชิญเป็นที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญงานวิจัยต่าง ๆ เช่น

- ก. งานวิจัยเรื่อง “พิธีไหว้ครู” ของมูลนิธิ เอ็มส์ เอช ดับเบิลยู ทอมป์สัน
- ข. งานวิจัยเรื่อง “กระบี่กระบองร่วมสมัย” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ค. งานวิจัยเรื่อง “พัฒนาการของกระบี่กระบอง” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2539
- ง. งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณลักษณะ คุณค่าและกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย: กระบี่กระบอง” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541
- จ. งานวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบผลของการเดินแอโรบิกแบบศิลปะมวยไทยกับการเดินแอโรบิกแบบแรงกระแทกต่ำที่มีต่อสมรรถภาพทางกาย” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2543

- จ. งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบแผนการออกกำลังกายด้วยไม้พลอง กระบี่กระบองกับสมรรถภาพทางการเพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุ” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549
- ข. งานวิจัยเรื่อง “ผลของการฝึกโปรแกรมการออกกำลังกายท่ารำ กระบี่ที่มีต่อสุขสมรรถนะและการทรงตัวของผู้สูงอายุ” วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2550
- 3) ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกกีฬาของโรงเรียนกีฬา จังหวัดสุพรรณบุรี
- 4) ร่วมสนทนาในการถ่ายทอดรายการ “วไรตี้สุขภาพ” ของสถานีไอทีวีใน หัวข้อ “ยูงทูมวยไทย” กันยายน 2546
- 5) ร่วมสนทนาในการถ่ายทอดสดรายการ “ที่นี่ประเทศไทย” ของสถานี โทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในหัวข้อ “มวยไทย” สิงหาคม 2546
- 6) ร่วมสนทนาในรายการวิทยุ “เส้นทางสู่เหรียญทอง” ของสถานีวิทยุ อสมท.เอฟเอ็ม 99.0 แมกกาเฮิร์ซ ในหัวข้อ “การจัดมหกรรมกีฬาไทย” กันยายน 2546
- 7) เป็นประธานคณะกรรมการตรวจหนังสืออ่านประกอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา (รับผิดชอบวิชาพลศึกษา) พ.ศ.2545
- 8) เป็นประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรมวยไทย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ปีการศึกษา 2547
- 9) อาจารย์พิเศษหลักสูตรปริญญาบัณฑิตมวยไทย และมหบัณฑิตมวยไทย ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ปีการศึกษา 2547 -2550

4.4 เครื่องราชอิสริยาภรณ์และรางวัลเกียรติยศ

ครูวิชิต ชี้เชิญ ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุด คือ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย ในปี พ.ศ. 2543

การทำงานของครูวิชิต ชี้เชิญ ได้รับการยกย่องและเชิดชูเกียรติจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.ได้รับประกาศเกียรติคุณจากคุรุสภาว่า “เป็นผู้อยู่ในมาตรฐานคุณธรรมและความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพครู” ปี พ.ศ. 2527

2. ได้รับรางวัลครูผู้ฝึกสอน และผู้อยู่ในมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2528
3. ได้รับรางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น ของกรมพลศึกษา ปี พ.ศ. 2528
4. ได้รับโล่เกียรตินิยม “ผู้สร้างสรรค์งานศิลปวัฒนธรรม” จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา ปี พ.ศ. 2530
5. ได้รับรางวัล “เข็มครูสาคดี” ของคุรุสภา ปี พ.ศ. 2535
6. ได้รับเกียรติบัตร จากกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ปฏิบัติงานด้านความอดสาหะไม่ได้ลาป่วย ลาภิจ และมาสาห ติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี ในปี 2535
7. ได้รับยกย่องเป็นนักนันทนาการดีเด่นสาหนโยบาย ของสมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และ สันทนาการแห่งประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2538
8. ได้รับเกียรติบัตรจากมหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ประเทศอังกฤษ “ GRADUATE TO FELLOW CATEGORY OF THE SOCIETY OF MARTIAL ARTS MANCHESTER METROPOLITAN UNIVERSITY 1998 ENGLAND ”
9. ได้รับพระราชทานเกียรตินิยมบัตร “ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อชาวชน” ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานชาวชนแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ.2545 จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร
10. ได้รับคัดเลือกเป็นครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 4 ด้านศิลปกรรม (ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว) จากสภาการศึกษา ประจำปี พ.ศ.2548
11. ได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขามวยไทยศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ปี พ.ศ.2548

บทที่ 5

กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบ ของ ครูวิชิต ชี้เชิญ ขณะรับราชการ

ครูวิชิต ชี้เชิญได้เริ่มถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบเพื่อนสอนเพื่อนมาตั้งแต่ขณะเรียนอยู่ที่วิทยาลัยพลศึกษา แต่เริ่มถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอย่างเต็มรูปแบบคือการเป็นครูสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ดังนี้

5.1 การถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

ครูวิชิต ชี้เชิญทำงานเป็นครูเมื่อ พ.ศ. 2507 ที่โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาของวัดไร่จิง สอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่สอนเป็นหลักในขณะนี้คือ กระบี่กระบอง ซึ่งเป็นการสอนในลักษณะของชมรมไม่ใช่สอนในชั้นเรียนตามตารางสอน นายลักษณะ เอกบุตร ลูกศิษย์ครูวิชิตรุ่นแรกที่โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษา อำเภอไร่จิง จังหวัดนครปฐม เล่าให้ฟังว่าครูวิชิตรับผิดชอบสอนวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา ในขณะนั้นโรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษาไม่มีวิชากระบี่กระบองแต่ครูวิชิตจัดรวมกลุ่มนักเรียนที่สนใจวิชานี้มาสอนให้เพื่อนำไปแสดงตามงานต่าง ๆ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ครูวิชิตสอนวิชาพลศึกษา และสุขศึกษา...โรงเรียนไม่มีวิชา
กระบี่กระบองสอน แต่เรียนเป็นกลุ่มหรือเป็นชมรม มาถึง
ครูก็ชวนนักเรียนใกล้ชิด 20 กว่าคนให้มาซ้อมเพื่อที่จะออก
งาน งานไหนมีก็ไปออกงานนั้น..

ศิษย์ร.ร.อนันต์สุนทรศึกษา

การสอนให้กับนักเรียนในชมรมนี้ครูวิชิตสอนทักษะของการป้องกันตัวและสอนทักษะเพื่อการแสดงได้เป็นหลัก โดยท่านให้เหตุผลว่าการที่เด็กได้ออกแสดงต่อสาธารณชนบ่อย ๆ จะทำให้เขาเกิดความมั่นใจในตนเอง มีความองอาจ กล้าหาญ และการรักใคร่กลมเกลียวกันเพราะการฝึกซ้อมทำให้ผู้เรียนต้องใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ดังนั้น การนำเด็กออกแสดงจึงเป็นส่วนหนึ่งของวิธีสอนของครูวิชิต ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ความอาหาญมันมีความมั่นใจในตนเอง และความภาคภูมิใจ
 สิ่งที่มาคือความรักกัน เหมือนพี่เหมือนน้อง ในกลุ่มเด็ก
 นั้นถ้าเรานำเขาดี เขาก็จะไปดีแต่ถ้าไม่ดีเขาก็จะไปไม่ดี...

ลูกศิษย์โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษาเล่าถึงวิธีสอนของครูวิชิตว่า ครูบอกจะพาให้ฝึกซ้อมกระบี่กระบอง
 เพื่อจะพาไปแสดงงานองค์พระปฐมเจดีย์ และให้นักเรียนทุกคนทำอาวุธด้วยตนเอง ตัดเสื้อผ้าแสดง
 ด้วยตนเอง นักเรียนทุกคนตื่นเต้นกับการได้ไปเที่ยวและตั้งใจทำอาวุธของตนเองแม้จะยากแต่ก็สนุก
 และต้องการเรียนรู้ เมื่องานสำเร็จจึงรู้สึกภาคภูมิใจในผลงานของตนเองมาก ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เป้าหมายคือการแสดงที่องค์พระ แล้วแสดงด้วยดาบ...แต่มีข้อ
 แม้ว่าทุกคนต้องทำดาบเอง เสื้อผ้าตัดเอง... งานองค์พระเป็น
 งานใหญ่ในชีวิต ทุกคนทั้งชั้นฝันว่าจะไปงานองค์พระ อยาก
 กินข้าวหมูแดงนครปฐม... ไปงานกลางคืน ... ตื่นเต้นมาก ...
 ...ชุดดาบทุกคนต้องหามาข้อมสี่เอง ออกมาไม่สวยสี่เชรอะๆ แต่
 ภูมิใจ... มีความรู้สึกสนุก.....นั่งทำดาบเอง ทาสีดาบเอง ครูสั่ง
 ให้ทำคนละอาวุธ ..ทำดาบมันยาก...ไม่มันงอน ไม่ตรง...
 ยาก มีครูสอนจบเพาะช่าง เพื่อนครูนั้นแหละ... เขาก็สูมไฟให้ดู
 ทำให้ดูเราก็เรียนจากนั้น ... พอจะเหลาไม้ กบที่ใช้เหลาเรียก
 กบเขียดเล็กกว่ากบทั่วไป ... ใคร ๆ ก็ถูกพอว่าหยิบมาใช้ไม่ได้
 ครูก็แนะวิธีการใช้กระຈกที่แตกแล้วให้นำมาขูดไม้ เราก็ทำตาม
 ...ยากเพราะไม่เคยทำงานไม้เลย ... สนุก ...มาโรงเรียนเอาดาบ
 ใส่ถุง สะพายหลัง เหม่มาก ภาคภูมิใจ มีความสุข เหมือนกันทุก
 คนทั้งผู้ชายผู้หญิง เรากลัวไม่ได้แสดงจึงต้องทำ...

ศิษย์.ร.อนันต์สุนทรศึกษา

ครูวิชิตเล่าถึงเหตุผลในการให้นักเรียนทำอุปกรณ์ด้วยตนเองว่าเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักพึ่งตนเอง
 ฝึกความเป็นศิลปินในตัวเอง สิ่งสำคัญคือไม่ต้องไปซื้อให้เสียเงินแล้วยังได้ความภาคภูมิใจว่าตนเอง
 เป็นผู้มีความสามารถ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

... วิชานี้ทำให้คนมีความเป็นศิลปิน มีศิลปะ มีทักษะ ใน
หลายๆด้านในตัวคน คนโบราณเค้าจะรักษาอาวุธเขาเท่ากับชีวิต
จะลับให้คม ทำฝักให้สวย ปิดทองลงลัก เราจึงมีชุดไม้รำ นี่คือ
ศิลปะที่ออกมาสมัยเรายังเล็กๆ เรายังไฝฝืน นั่งเหลาก้านมะพร้าว
เป็นร้อยเป็นพัน..... เหลาทำดาบ เหลาไปก็มีความสุขไป ...ก็มี
ความสุขว่าไม่ต้องไปซื้อเอาก็ได้ทำเองเอา ดังนั้นเด็กก็เกิดความ
ภาคภูมิใจว่าเขาจะมี...

สำหรับวิธีสอนในระยะนั้นคือก่อนเรียนจะให้นักเรียนทำพิธียกครูก่อนเสมอ ครูวิชิตเล่าว่าจะให้
นักเรียนนำดอกไม้ธูปเทียนใส่กรวยมากราบครูและให้กล่าวคำปฏิญาณตนว่าจะเชื่อฟังครู ซึ่งเป็นการ
วิธีไหว้ครูที่ครูวิชิตเคยปฏิบัติเมื่อเรียนกับอาจารย์นาค ซึ่งได้รับคำบอกเล่าจากผู้ปกครองว่าลูกหลาน
ปฏิบัติตนดีขึ้น ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ครูรับฝากตัวเป็นศิษย์เพราะเราได้รับถ่ายทอดมาแบบนั้น
เมื่อเด็กกลับบ้าน พ่อแม่จะมาหา มาบอกว่า ลูกมาเป็นลูก
ศิษย์ครูแล้วดีเหลือเกิน รู้จักไหว้พ่อ ไหว้แม่ เชื่อฟัง รู้จัก
เกรงกลัวต่อบาป ครูสอนอย่างไร ...

เมื่อนักเรียนไหว้ครูแล้วจึงสอนเน้นความสำคัญของวิชากระบี่กระบองที่กำลังจะเรียนให้ผู้เรียน
ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาที่เป็นมรดกของแผ่นดินโดยการอธิบายและการสาธิตให้เห็นภาพ ครู
วิชิตเล่าว่า

...สอนจะเริ่มโดยเน้นความสำคัญของการเป็นมรดกไทย เน้นถึง
ที่บรรพบุรุษถ่ายทอดมาให้แก่รุ่นหลาน แสดงประโยชน์ของ
การป้องกันตัวโดยใช้ กระบี่กระบอง...ผสมผสานศิลปะการ
ป้องกันตัวชนิดอื่น เช่น ไอ้ลิโด มวยปล้ำ มวยไทย ยูโด ...

ครูวิชิตเล่าถึงการสอนลูกศิษย์ระยะนี้ว่าเมื่อไหว้ครูแล้วจะสอนไม่ตีต่าง ๆ เพื่อสร้างความสนุกสนาน
และสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนเป็นอันดับแรก เมื่อนักเรียนเกิดความคล่องแคล่วแล้วจึงชี้ให้นักเรียน
ว่า

...ถ้าจะเป็นนักดาบ นักกระบี่กระบองต้องไหว้ครู ใครที่ไหว้ครู
ไม่เป็นจะไม่ถือว่าเป็นนักดาบนักต่อสู้ จะรักษามรดกไทยไว้
ไม่ได้ ใครที่ดี เป็นอย่างเดียวลือว่าเป็นนักเลงหัวไม้...

การรำไหว้ครูกระบี่กระบองในที่นี้จะหมายรวมถึงตั้งแต่การขึ้นพรหมนั่ง พรหมยืนและไม่รำอาวุธ
หลังจากที่ฟังคำชี้แจงจนเกิดความเข้าใจมีความศรัทธาแล้ว นักเรียนจะพยายามฝึกขึ้นพรหมและทำรำ
อาวุธต่าง ๆ ให้ได้เอง ทำรำที่ครูวิชิตสอนจะสอนในลักษณะเน้นความสวยงามสำหรับการแสดงโดย
นำท่าแม่ไม้รำที่มีอยู่เดิมมาผสมผสานให้เกิดความสวยงาม เช่น เริ่มต้นรำด้วยไม้น้ำท่าที่ 1 รำได้ครึ่ง
ไม้ก็ต่อด้วยไม้รำที่ 3 หรือเริ่มด้วยไม้รำที่ 5 หมุนกลับต่อด้วยไม้รำที่ 6 ซึ่งแต่ละท่าจะมีจุดเด่นของ
ตนเอง ครูวิชิตได้นำจุดเด่นของท่าต่าง ๆ มารวมกันและตั้งชื่อใหม่ให้มีความหมาย เช่น นารายณ์นำ
ศร ขุนแผนลับดาบ อินทรีไชร้ชน สิ่งเห็น เป็นต้น การสอนนี้ลูกศิษย์โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษา
เล่าว่าครูจะให้ไหว้ครูก่อนและสอนรวมกันทั้งหมด สอนทำรำให้ถูกต้อง ดังข้อมูลต่อไปนี้

...มีการไหว้ครู...เมื่อก่อนก็จะเป็นคนช่วยครูทำนั่นนี่...
สอนรวมกันหมด...ครูสอนโดยแสดงให้ดู กำกับตลอดเวลา ...
ทำให้ดู ยกขาให้ดู อธิบายว่าวงกลมไปอย่างไร น้ำหนักถ่ายตรง
ไหน รำต้องรำให้สวย สอดสร้อยอย่างไร...ต้องถูก... สอนการ
เล่นเป็นทีม... ครูอื่น ๆ แบ่งเวลาให้ซ้อม เวลามีนาน...ออกแสดง
เดือนหนึ่งหลายครั้ง...

ศิษย์ร.ร.อนันต์สุนทรศึกษา

ครูวิชิตเล่าว่าขณะที่สอนนี้จะสอดแทรกความเป็นสุภาพบุรุษ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เยะเยียดก
ดางกัน รู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน ดังนั้น นักกระบี่ลูกศิษย์ของครูวิชิตส่วนใหญ่จะมีความอ่อน
น้อม สุภาพ มีน้ำใจ ซึ่งสร้างความพอใจให้กับครูในโรงเรียน ลูกศิษย์โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษา
กล่าวถึงการสอนของครูวิชิตว่านอกจากสอนทักษะเพื่อแสดงแล้วครูวิชิตยังสอนเรื่องคุณธรรมตั้งแต่
วันแรกที่เรียนโดยสอนไม่ให้ไปรังแกใคร นักเรียนทุกคนเชื่อฟังดีไม่มีใครกล้านำวิชานี้ไปรังแกคน
อื่น เพราะเคยเห็นตัวอย่างมาแล้วว่าครูวิชิตเป็นคนเก่งสามารถสู้ชนะคนที่ทุกคนในโรงเรียนเห็นว่า
เก่งมากได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...สอนไม่ให้รังแกใครสอนตั้งแต่วันแรก... ไม่มีใครกล้าทำสักคน
ไม่มีใครหือเลย... มีลูกศิษย์อยู่คนเป็นรุ่นพี่เป็นลูกศิษย์เจ้าอาวาส
คำว่าเจ้าอาวาสนี่มันจะคุมทั้งโรงเรียน คุมทั้งครูที่อยู่ตรงนี้ เจ้านี่
กว้างเพราะเรียนกระบี่กระบองมาก่อน... แน่สุดยอด ..พี่สูตรนี้
ไม่มีใครเอาลงได้... กวนกันกับครูวิจิตไม่ทราบเรื่องอะไรเขาอยู่
หัวสนามบาสโน้น เราอยู่ตรงนี้เสียงดังดู้บ ลงไปนอนแล้ว...
ตั้งแต่นั้นไม่มีใครหือเลย...

ศิษย์ร.ร.อนันต์สุนทรศึกษา

ลูกศิษย์โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษากล่าวถึงสิ่งที่ได้จากการเรียนกระบี่กระบองในครั้งนั้นว่าได้รับความ
มั่นใจในตนเอง มั่นใจว่าตนเองสามารถแก้ปัญหาได้ถ้าพบสถานการณ์ที่คับขัน ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ผู้ใหญ่ทุกคนสมัยนั้นจะมีไม้คมแฝก...ครูบอกว่าเราไม่ต้องใช้
คมแฝก แต่ถ้าใช้ๆเราใช้ไม้อะไรก็ได้ทดแทน ... ถ้าเรามี...ต้อง
ไม่ให้ใครเข้าถึงตัว...มั่นใจว่าเราทำได้...
...สมัยก่อนบ้านนอกยังมีตึกกันอยู่ เราไปไหนไม่มีอาวุธไปแต่ว่า
มั่นใจกันมาก เพราะเราฝึกซ้อมทุกวัน...

ศิษย์ร.ร.อนันต์สุนทรศึกษา

พ.ศ. 2510 ครูวิจิตได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็นครูขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่โรงเรียน
บ้านดอนกลาง กิ่งอำเภอคอนตูม จังหวัดนครปฐม เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก และ
เป็นครูพลศึกษาเพียงคนเดียวของโรงเรียน ครูวิจิตเล่าว่า

... ทำให้สนุกโดยให้นักเรียนไปตัดไม้สาบเลื้อยมาขนาด 1 สอก
นำมาทำเป็นมิดสั้น สอนการป้องกันตัว การแทงและเล่า
ประวัติศาสตร์เรื่องการต่อสู้ของบรรพบุรุษไทยให้นักเรียนฟัง
และเล่นกีฬาไทยสารพัดไปหมด ...เด็กสนุกมาก...

ต่อมา ปีพ.ศ. 2511 -2512 ครูวิชิตได้ย้ายไปสอนที่โรงเรียนวัดสามง่าม ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา การสอนนักเรียนทั้งที่โรงเรียนบ้านดอนกลางและโรงเรียนวัดสามง่ามนี้ ครูวิชิตยังคงสอนกระบี่กระบองเพื่อให้นักเรียนได้ออกแสดงและให้นักเรียนทำพิธีไหว้ครูเช่นที่เคยปฏิบัติ

การสอนของครูวิชิต ชีวีญูนี้ สิ่งที่นักเรียนได้รับนอกเหนือจากทักษะกระบี่กระบองคือ ความผูกพันใกล้ชิดที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับลูกศิษย์ที่เกิดจากการดูแลฝึกซ้อมกระบี่กระบองและการให้ความเป็นกันเองกับนักเรียน โดยมีการทำกิจกรรมร่วมกันนอกเหนือจากกิจกรรมในโรงเรียน เช่น การออกไปจับหนู จับกบ ในท้องนา กับนักเรียน ดังข้อมูลลูกศิษย์โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษาต่อไปนี้

...ไปไหนไปกัน ครูพาไปจับหนู ... ไปหาปลา ... ไปด้วยกันหมด
พวกที่เป็นก็ไป ... ใครที่อยู่ไหนก็เป็นหัวใจของน้านั้นเขาจะรู้
ว่าน้ามาแล้ว ปลาขึ้นแล้ว...

ศิษย์ร.ร.อนันต์สุนทรศึกษา

ความผูกพันใกล้ชิดระหว่างครูกับศิษย์แสดงให้เห็นได้จากการที่เมื่อครูไปบรรจุที่โรงเรียนบ้านดอนกลาง กิ่งอำเภอคอนตูม จังหวัดนครปฐม ซึ่งอยู่ไกลจากวัดไร่จิงมาก ลูกศิษย์กระบี่กระบองกลุ่มนี้ก็ตามไปเยี่ยมครู ไปอยู่ด้วยและคอยรับใช้ใกล้ชิดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งครูวิชิตแม้ไม่มีรายได้มากนักก็เต็มใจดูแลลูกศิษย์ ให้ที่พัก ให้อาหารเท่าที่จะหาได้ ลูกศิษย์ต่างตอบแทนด้วยการช่วยทำงาน ดังข้อมูลจากลูกศิษย์โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษาต่อไปนี้

...ไปหาครูกัน... คิดถึงกัน ...ครูไปอยู่คอนตูม ไกลมากเป็นป่า
เราจะไปอย่างไร โบกรถมีเงินนิดเดียว... ไปอยู่กับครู... ไม่บอก
ว่าไม่มีสตางค์ มีอะไรก็กินกันไป ครูมีข้าวสารหน่อยนึง... เอ้า
ไปซื้อกับข้าว...

ศิษย์ร.ร.อนันต์สุนทรศึกษา

...พวกเราก็แบ่งหน้าที่กันทำงาน กวาดหญ้า ล้างห้องน้ำ ดูแล
ของครู รับรองของครูไม่มีหาย...ครูไม่ได้บอกให้เราดูแล แต่เรา
รู้ว่าเป็นของครูเราไม่ตะคองและช่วยกันดูแล...

ศิษย์ร.ร.อนันต์สุนทรศึกษา

ดังนั้น การเรียนกระบี่กระบองของลูกศิษย์โรงเรียนอนันต์สุนทรศึกษากลุ่มนี้มีใช้ได้เพียงทักษะของกระบี่กระบองเท่านั้นแต่ยังได้ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ที่แนบแน่นมาก ครูและศิษย์มีความเอื้ออาทรและมีเชื้อสายต่อกัน ลูกศิษย์คิดว่าครูเป็นบุคคลที่เขาเคารพและควรได้รับการดูแล ซึ่งสิ่งนี้จะถูกถ่ายทอดมายังศิษย์รุ่นต่อ ๆ ไป ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ใครน้องสุด ใครรุ่นหลัง หรือเป็นผู้หญิงจะได้กินก่อน หามา

ให้กินก่อน อิ่มแล้วพี่จึงกิน น้องที่สุดจะเป็นคนดูแลเก็บล้าง...

ศิษย์ร.ร.อนันต์สุนทรศึกษา

การปฏิบัติแบบนี้อาจเรียกว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ศิษย์กระทำต่อครูวิชิตที่มีการถ่ายทอดกันรุ่นต่อรุ่น เพราะครูปฏิบัติดีต่อศิษย์ ศิษย์จึงตอบแทนด้วยการปฏิบัติดีต่อครู นอกจากนี้สิ่งที่ครูวิชิตถ่ายทอดผ่านกระบวนการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวคือเรื่องของการใช้ชีวิตจากการที่ครูทำให้ดูอยู่ให้เห็น หรือพาทำให้เป็น ครูวิชิตเป็นยิ่งกว่าครู ซึ่งขณะนี้นายลักษณ์ เอกบุตร ได้นำวิถีที่ได้รับจากครูมาใช้ถ่ายทอดให้แก่ศิษย์รุ่นต่อ ๆ มา นายลักษณ์ เอกบุตรคิดว่าสิ่งที่เปี่ยมคุณค่าแท้ที่ครูวิชิตได้พยายามถ่ายทอดให้แก่ลูกศิษย์คือวิธีการปฏิบัติตนให้เป็นคนดี สอนการดำเนินชีวิตประจำวันที่เราควรปฏิบัติ และครูใช้วิธีการสอนผ่านกิจกรรม ดังข้อมูลต่อไปนี้

...สิ่งที่ได้คือการไม่ทำผิด การมีศีล...บางทีก็ว่าคนโน้น คนนี้

เพื่อให้เข้าหู ... เป็นการสอนเรา...เราต้องฟังแล้วใส่ใจว่าครูกำลัง

สอน... คนเราอยู่ด้วยกันต้องมีกิจกรรมที่เป็นการสอนถ้าไม่มี

กิจกรรมก็ไม่รู้จะสอนอย่างไร...

กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของครูวิชิต ชีเชิญ ในระยะที่ 1 ได้ดังนี้

ผู้รับการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ เพื่อให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าและรักวิชาการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อเรียนรู้วิธีการป้องกันตัว

ความรู้ที่ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความสำคัญของวิชากระบี่กระบอง ทักษะการแสดงกระบี่กระบอง ทักษะการป้องกันตัว ทักษะการผลิตอุปกรณ์การเรียนและการแสดง

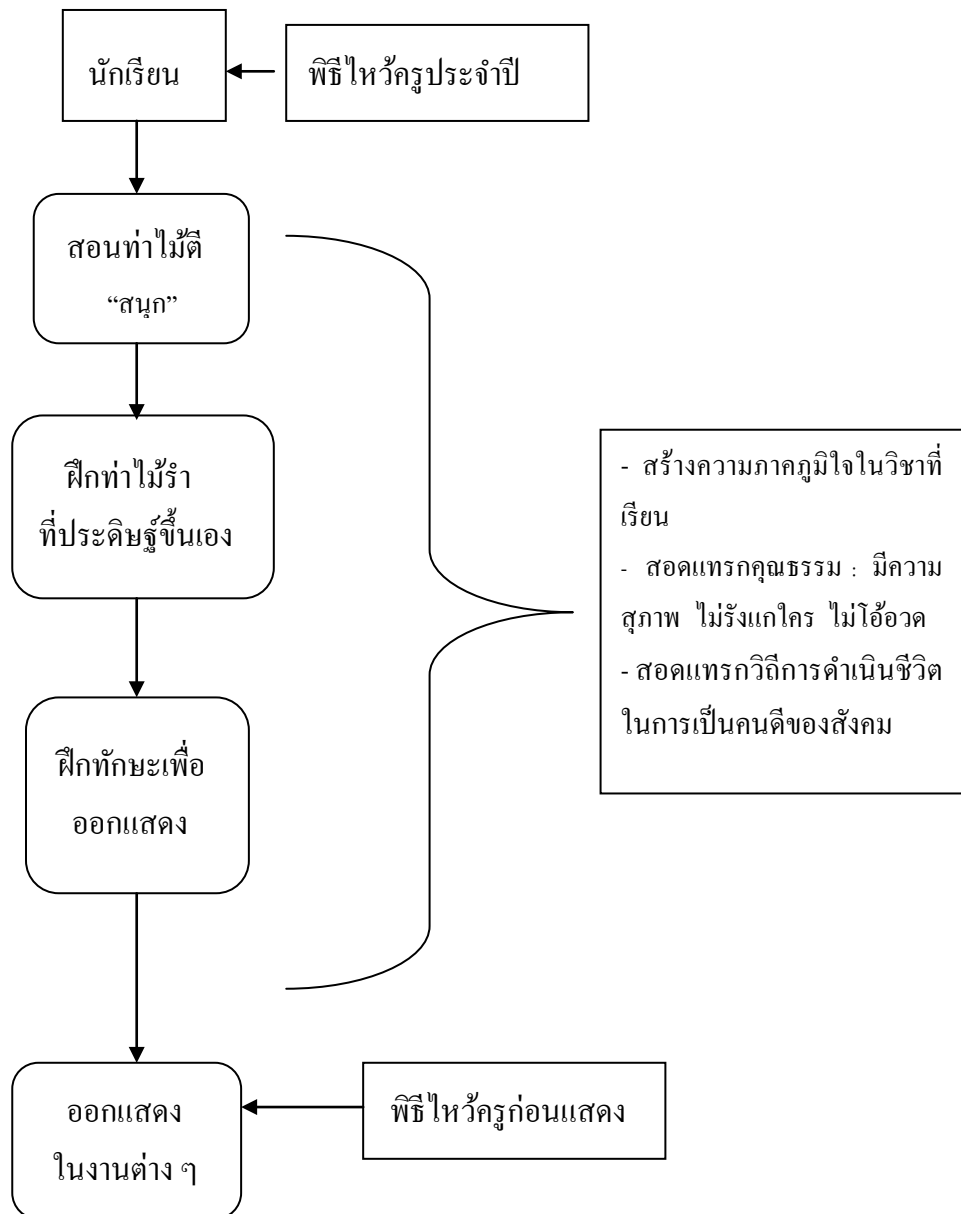
คุณค่าที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียน ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจในวิชากระบี่กระบอง ความกตัญญู ความเป็นสุภาพบุรุษการไม่รังแกผู้อื่น ความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เยาะเย้ยถากถางกัน รู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน

วิธีการถ่ายทอด ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ทำให้ดูและคอยกำกับดูแล ให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน สอดแทรกคุณธรรม และ สอดแทรกวิถีการดำเนินชีวิตขณะสอน ดังตารางต่อไปนี้

วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
1. สร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	...สอนจะเริ่มโดยเน้นความสำคัญของการเป็นมรดกไทย เน้นสิ่งที่บรรพบุรุษถ่ายทอดมาให้แก่รุ่นหลาน แสดงประโยชน์ของการป้องกันตัวโดยใช้ กระบี่กระบอง...
2. ทำให้ดู และคอยกำกับดูแล	...ครูสอนโดยแสดงให้เห็น กำกับตลอดเวลา ...ทำให้ดู ยกขาให้ดู อธิบายว่าวงกลมไปอย่างไร น้ำหนักถ่ายตรงไหน...
3. ให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง	...ทุกคนต้องทำดาบเอง เลื่อยผ้าตัดเอง... มีความรู้สึกสนุก ...มันมันนะ... ...ทำให้สนุกโดยให้นักเรียนไปตัดไม้สาบเลื่อยมาขนาด 1 สอก นำมาทำเป็นมิดสั้น สอนการป้องกันตัว การแทง...
4. จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน	...มีการไหว้ครู... ...เป้าหมายคือการแสดงที่องค์พระ แล้วแสดงด้วยดาบ... ...ทุกคนทั้งชั้นฝันว่าจะไปงานองค์พระ ...ไปงานกลางคืน ... ตื่นเต้นมาก ... ครูจัดงานไว้ก่อนแล้ว...
5. สอดแทรกคุณธรรม	...สอนไม่ให้รังแกใครสอนตั้งแต่วันแรก... ...สอนความอ่อนน้อมถ่อมตน...ให้อภัย...เป็นสุภาพบุรุษ
6. สอดแทรกวิถีการดำเนินชีวิต	...บางทีก็ว่าคนโน้น คนนี้เพื่อให้เข้าหู ... เป็นการสอนเรา ...เราต้องฟังแล้วใส่ใจว่าครูกำลังสอน...

วิธีการวัดและประเมินผล เนื่องจากการเรียนที่ไม่มีชั้นเรียนการวัดผลจึงวัดผลอย่างไม่เป็นทางการโดยการสังเกตจากการแสดงและการจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง

แผนผังสรุปลำดับขั้นตอนการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยระยะที่ 1 : ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

วิธีการถ่ายทอดที่สำคัญในระยะนี้ คือ “*ทำให้ดู อยู่ให้เห็น พาทำให้เป็น*” ผ่านการให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งพิธีการไหว้ครู การแสดงในงานต่าง ๆ รวมทั้งการดำเนินชีวิตประจำวัน

การปฏิบัติตนของครูวิชิต ชี้เชิญ

การปฏิบัติตนของครูวิชิต	ตัวอย่างข้อมูล
1. แสดงความเป็นผู้จริงในสิ่งที่สอน	... ใคร ๆ ก็ถูกพ่อบอกว่าหยาบมาใช้ไม่ได้ ครูก็แนะวิธีการใช้ กระຈที่แตกแล้วให้นำมาชุคไม้ เราก้ทำตาม... ...แสดงประโยชน์ของการป้องกันตัวโดยใช้ กระบี่ กระบอง...ผสมผสานศิลปะการป้องกันตัวชนิดอื่น...
2. มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน และดูแล ศิษย์เหมือนลูกหลาน	...ไปไหนไปกัน ครูพาไปชุดหนุ ... ไปหาปลา ...ไป ด้วยกันหมด... ...ไปอยู่กับครู... ไม่บอกว่าไม่มีสตางค์ มีอะไรก็กินกันไป ครูมีข้าวสารหน้อยนึ่ง... เอาไปซื้อกับข้าว...

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และ
ปัญญา

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวคือ การได้เรียนรู้ทักษะการต่อสู้
ป้องกันตัว ความภาคภูมิใจใจตนเอง ความมั่นใจในตนเอง ความผูกพันที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับศิษย์
และวิธีการดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของครู

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
1. เรียนรู้ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว	...ครูบอกว่าเราไม่ต้องใช้คมแฝก แต่ถ้าใช้ๆเราใช้ไม่ อะไรก็ได้ทดแทน ... ถ้าเรามี...ต้องไม่ให้ใครเข้าถึงตัว ...มั่นใจว่าเราทำได้...
2. ความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง	... สนุก ...มาโรงเรียนเอาดาบใส่สูง สะพายหลัง เท่มาก ภาคภูมิใจ มีความสุข...

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
3. ความมั่นใจในตนเอง	...สมัยก่อนบ้านนอกยังมีตึกกันอยู่ เราไปไหนไม่มีอาวุธไปแต่ว่ามั่นใจกันมาก เพราะเราฝึกซ้อมทุกวัน...
4. ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์	...ไปหาครูกัน... คิดถึงกัน ...ครูไปอยู่ดอนตูม ไกลมากเป็นป่า เราจะไปอย่างไร โบกรถมีเงินนิดเดียว... ไปอยู่กับครู... ไม่บอกว่าไม่มีสตางค์ มีอะไรก็กินกันไป...
5. การฝึกตนให้เป็นคนดี ไม่รังแกใคร ไม่ทำผิด มีศีล	...สิ่งที่ได้คือการไม่ทำผิด การมีศีล... ...สอนไม่ให้รังแกใครสอนตั้งแต่วันแรก...
6. วิธีการปฏิบัติตนในกลุ่มที่เรียนกระบี่กระบอง	...พวกเราแบ่งหน้าที่กันทำงาน กวาดหญ้า ล้างห้องน้ำ ดูแลของครู รับรองของครูไม่มีหาย...ครูไม่ได้บอกให้เราดูแล...

5.2 การถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

คู่วิชิต ชี้เชิญ ได้เข้ามาบรรจุเป็นข้าราชการในวิทยาลัยพลศึกษาในปี พ.ศ. 2513 ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยวิชาการ ศึกษาพลศึกษา ในปี พ.ศ.2514 เมื่อเข้ามาทำงานในระยะแรกนั้นคู่วิชิตยังไม่ได้รับมอบหมายให้สอนวิชากระบี่กระบองที่เปิดสอนตามหลักสูตร เนื่องจากขณะนั้นมีอาจารย์ท่านอื่นรับผิดชอบสอนอยู่ แต่คู่วิชิตได้ช่วยสอนและฝึกนักกระบี่กระบองในชมรมหลังเลิกเรียน ลูกศิษย์กระบี่กระบองรุ่นแรกที่คู่วิชิตสอนในวิทยาลัยพลศึกษา เล่าให้ฟังว่าเรียนกระบี่กระบองกับคู่วิชิตนอกเวลาเรียน ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เรียนกระบี่กระบองกับอาจารย์วิชิต ...เรียนในชมรม สมัยนั้นเรียนกับอาจารย์พินิจ ...เรียนกับอาจารย์วิชิต...นอกเวลาเรียน...
...ลักษณะของชมรมไม่ได้เป็นแบบปัจจุบัน ... เป็นด้วยใจรักมากกว่า ผมนึกไม่ออกว่ามาเจอท่านได้อย่างไร... วิชาเรียนไม่แน่นใจเพราะมีสอนหลายคน... ถ้าในชมรม 100 เปอร์เซนต์อาจารย์วิชิตคนเดียว...

ศิษย์มศว. คนที่ 1

ต่อมาเมื่ออาจารย์ที่รับผิดชอบเดิมได้ย้ายไปรับราชการที่อื่น ครูวิชิตจึงรับหน้าที่สอนวิชากระบี่กระบองแทนนับแต่นั้นมาได้สอนวิชากระบี่กระบอง โดยสอน 2 เทอม เทอมแรกสอนอาวุธสั้นและเทอมสองสอนอาวุธยาว ลูกศิษย์เล่าว่า

...เทอมหนึ่งกระบี่กระบอง 1 เรียนอาวุธสั้น กระบี่ดาบ สองมือ
เทอมสองกระบี่กระบอง 2 เรียน อาวุธยาว พลอง ง้าว มีเรียน
ตัดสินแต่ไม่เน้นมากเพราะยังไม่มีการแข่งขันอย่างเป็นทางการเป็นรูปแบบ
ที่ชัดเจน...

ศิษย์มศว. คนที่ 2

สำหรับเนื้อหาการสอนนั้น เนื่องจากการสอนในวิทยาลัยพลศึกษาในระยะแรกของครูวิชิตเป็นการสอนในชมรมการสอนจึงเน้นการฝึกทักษะเพื่อออกแสดง แต่เมื่อได้รับผิดชอบสอนในวิชากระบี่กระบองซึ่งเป็นการสอนผู้ที่จบออกไปเป็นครูพลศึกษา ครูวิชิตจึงเข้มงวดกับการสอนโดยจะเน้นการรำที่ถูกต้องตามแบบของอาจารย์นาค การสอนไม่รำที่เป็นไม้แปลงที่เคยสอนในระดับประถมศึกษาานั้นจะสอนต่อเมื่อลูกศิษย์จะไปแข่งขันกระบี่กระบองหรือเมื่อมีงานแสดงเท่านั้น แต่ลูกศิษย์ทุกคนโดยเฉพาะที่จะจบออกไปเป็นครูพลศึกษาต้องเรียนรู้ท่าของครูนาคก่อน เพราะมีฉะนั้นนักศึกษาจะรู้จักแต่ท่าแปลงไม่รู้จักท่าหลักของครูนาค และครูวิชิตคิดว่าหากตนเองสอนท่าที่แปลงโดยไม่สอนท่าครู เปรียบเหมือนศิษย์คิดล้างครูซึ่งไม่สมควรกระทำ ดังการให้สัมภาษณ์ของครูวิชิตต่อไปนี้

...ช่วงแรกก็นำท่าที่ลูกศิษย์ทำผิดมาจัดใหม่ก็รู้สึกว่าการทำของ
อาจารย์นาคสามารถแตกออกเป็นท่าต่าง ๆ ได้มากและสวยงาม
แรกๆ ก็รู้สึกดี แต่พอสอนไป ๆ ก็รู้สึกว่ารู้ศิษย์จะจำท่าที่แปลง
แล้วได้มากกว่าท่าของครู...ก็กลัวว่าอีกหน่อยแม่ท่าจะหาย...เราก็
หวังว่าท่าที่เราเรียนมาท่าของบรรพบุรุษจะต้องได้สืบทอด
ไม่ใช่เรามาคิดขึ้นเอง ก็จะกลายเป็นว่าเราอาศัยเรียนจากครูแล้ว
เราเอามา เหมือนศิษย์คิดล้างครู ไม่อยากทำ ...เราก็สอนลูกศิษย์
ว่าสามารถพัฒนาได้แล้วก็ทำให้ดู แต่ว่าต้องรู้ท่าที่เป็นรากเหง้า
ทำดั้งเดิม...นี่เป็นส่วนหนึ่งของความกตัญญูที่เราต้องทำ...
มีฉะนั้นท่าของครูจะไม่มีใครจำได้... แต่เวลาแสดง ไปประกวด

ก็จะสอนท่าแปลงให้ แต่ก็ได้แม่ทำไปแล้ว หากเราคิดกับครู
แบบนี้ศิษย์ก็จะคิดกับเราแบบนี้ ...

วิธีการสอนกระบี่กระบองในระยะนี้จะสอนทั้งไม้รำและไม้ดีไปพร้อมกัน ซึ่งการสอนไม้รำจะสอนตามความพอใจของครูวิชิตไม่ได้สอนเรียงตามลำดับของแม่ไม้ตามแบบของอาจารย์นาค แต่ท่าของไม้รำจะต้องถูกแบบแผนและมีท่ารำที่สวยงาม โดยครูวิชิตมีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย ระยะนี้ครูวิชิตสอนวิธีการตัดสินใจบ้างแต่ไม่มากนักเนื่องจากในขณะนั้นยังไม่มีการแข่งขันกระบี่กระบอง การวัดผลเวลาสอบจะเน้นความถูกต้องของท่าทางและการต่อสู้ที่สมจริง ดังข้อมูลต่อไปนี

...เป็นการสอนนิสิตที่โตมากแล้วมีสติปัญญาความรับผิดชอบสูง
จึงใช้วิธีการสอนทั้งไม้รำและไม้ดีไปพร้อมกัน...

...วิธีการสอนมีการดัดแปลงจากปัญหาที่พบ เช่น สอนพรหมนั่ง
แล้วเจ็บเข้าจะเปลี่ยนโดยหัดในท่ายืนก่อนแล้วค่อยนั่ง...

ครูวิชิต ชี้เชิญ

...อาจารย์สอนไล่ตั้งแต่ท่าไม้รำ เรื่องของรำจะไม่พูดมากนัก
เน้นการต่อสู้การตี ต่อลูกไม้ให้ช่วงนั้นมีผม ชิตประชา ... ฝึกทุก
อย่างคู่กันกับอาจารย์วิชิตมาตลอด เย็น ๆ จะแะมาสอนให้ท่าน
จะมาสอนไม้ดีค่อนข้างมาก...

ศิษย์มศว. คนที่ 1

วิธีสอนของครูวิชิตนั้นท่านจะดูแลลูกศิษย์อย่างใกล้ชิดและทุ่มเท ทำให้ลูกศิษย์ตระหนักและรับรู้ถึงความเอาใจใส่ของท่านและทำให้เกิดความสนใจในสิ่งที่เรียน รวมทั้งท่านเป็นคนมีวินัยในการทำงาน ทำให้ลูกศิษย์ต้องปฏิบัติตาม ดังข้อมูลต่อไปนี

...เคยเรียนกระบี่กระบองจากชั้นมัธยมแต่ไม่ได้ติดอกติดใจอะไร
มากมาย แต่มาติดก็น่าจะเป็นแรงผลักดันจากท่านอาจารย์วิชิตนี่
แหละ...

... ผมคิดว่าเป็นความทุ่มเทของอาจารย์มากกว่าที่มากุแลเรา ให้
คำแนะนำและเหมือนกับเข้าใจพวกเรา ...ท่านมาให้ความสนใจ
อย่างมาก ๆ และมากุแลอย่างใกล้ชิดและให้คำแนะนำต่าง ๆ...
...อาจารย์เป็นแบบอย่างของการมีวินัยปฏิบัติงานค่อนข้างดี เช่น
จะต้องมีการซ้อมก็จะซ้อมอย่างจริงจัง...

ศิษย์มศว. คนที่ 1

การวัดและประเมินผลการเรียนสำหรับผู้ที่จบการศึกษาไปเป็นครูพลศึกษาเปลี่ยนไปจากการสอน
ระยะแรกเนื่องจากเป็นการวัดและประเมินผลในระบบการเรียน ดังนั้นผู้เรียนต้องสามารถจัดแสดง
การต่อสู้ป้องกันตัวโดยมีการบรรยายประกอบได้ ต้องผลิตสื่อการสอน เช่น ทำอาวุธและตัดชุดการ
แสดงของตนเอง ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เป็นการวัดผลโดยนิสิตต้องจัดทีมแสดงอย่างน้อย 5 อาวุธ โดย
มีอาวุธบังคับ 4 อย่าง และเลือกอิสระ 1 อย่าง การแสดงต้องมี
การบรรยายประกอบ นอกจากนี้ นิสิตต้องทำสื่อการสอนเป็น
เช่น ทำดาบรำ กระบี่รำ ตัดชุดกระบี่ ...

ครูวิชิต ชี้เชิญ

...การสอบกระบี่กระบองของครูจะเน้นแม่บท ความถูกต้องตาม
ที่เรียนมา...ทำไมร้ายของอาจารย์น่าอย่างถูกต้อง.. สอบการเข้า
กลม การตี ไม่ต้องมีกลมมาก ครูจะเน้นว่าทำอะไรก็ได้ แต่
หนึ่งสมจริง สมจัง สองอย่าสั้นมาก สามเริ่มเป็นจบเป็น...

ศิษย์มศว. คนที่ 2

นอกจากสอนการรำที่ถูกต้องและสอนทักษะการใช้อาวุธประเภทต่างๆ แล้วสิ่งที่ครูวิชิตเน้น
ตลอดเวลาคือการสร้างความภาคภูมิใจและความรักในวิชากระบี่กระบองและให้ช่วยกันรักษาวิชานี้ไว้
ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ขั้นต้นเลยครูจะสอนแบบอบรม เริ่มต้นครูจะสร้างความรักใน
วิชานี้ครูพูดว่า “ศิลปะกีฬาไทยกระบี่กระบองของเราบรรพบุรุษ

เรา...เราได้รักษาพื้นแผ่นดินนี้ไว้ได้อย่างไร ต่อไปนี้ของพวกนี้
จะหมดไป...เพราะเราไม่ได้มาสนับสนุนกัน”

ศิษย์มศว. คนที่ 2

การสอนผู้เรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญในวิชานั้นครูวิชิตได้ใช้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่น่า
ภาคภูมิใจ เช่น พระปรีชาสามารถของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และนำมาเปรียบเทียบกับความรู้ใน
สมัยปัจจุบัน ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ครูจะพูดยกตัวอย่างประวัติศาสตร์มาประกอบ เช่น ตอนพระ
นเรศวรกับลักไวกามู ท่านจะสอนว่าของพวกนี้ไม่ใช่เป็นวิชา
ที่ล้าหลัง ล้าสมัย ถ้าดูกันแล้วก็เหมือนพื้นฐานของอะไรหลาย ๆ
อย่าง ... ในการเรียนตรงนี้นั้นไม่ใช่อยู่แค่นี้มันสามารถฝึกอะไร
ได้อีกหลายอย่าง...

ศิษย์มศว. คนที่ 2

เมื่อสอนทักษะเสร็จทุกชั่วโมงครูวิชิตจะอบรมเรื่องคุณธรรมให้กับผู้เรียน โดยไม่ให้ไปทำร้ายผู้อื่น
คนเก่งจริงต้องสุภาพ อ่อนน้อม ไม่โมโหโวยวาย และควรหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่จะทำให้ตนเองยุ่งยาก ดัง
คำให้สัมภาษณ์ของครูวิชิตต่อไปนี้

...เราจะพูดอยู่ตลอดเวลา “ไอ้หัวไม้ ไอ้ตีหัวหมาค่าแม่เจ๊ก
หรือที่เขาพูดในทำนองนี้ พวกนี้เก่งไม่จริง คนเก่งจริงเขา
จะต้องสุภาพ นอบน้อม เขาจะต้องคมในฝัก จำประกายให้มืด
เหมือนหนังจีน เราต้องฟังให้ออกว่าพวกนี้กินเหล้าแล้วเคี้ยวมัน
จะมีเรื่องให้รีบไปก่อน นี่คือการป้องกันตัวที่ดีที่สุดอย่าให้อยู่
ในเหตุการณ์นั้น...

ลูกศิษย์ของครูวิชิตเล่าว่าครูสอนว่าเมื่อเราเก่งกว่าเขาก็ไม่ควรนำความรู้ไปทำร้ายเขา ไม่ควรลำพอง
ตนเอง ถ้าไม่ใช่ชกในรูปแบบคือบนเวทีแล้วไม่ต้องไปชกซึ่งลูกศิษย์ครูวิชิตได้ใช้เป็นแบบอย่างในการ
สอนของตนเองในเวลาต่อมา ดังข้อมูลต่อไปนี้

...หลังจากเลิกสอนครูก็จะสอดแทรกคุณธรรม เช่น “เมื่อเราเก่งแล้วเราเป็นอะไรหลายๆ อย่าง เราเก่งกว่าเขา เรา..มีความรู้เหนือกว่าเขาในเรื่องการใช้อาวุธ ใช้ทักษะต่าง ๆ เมื่อเป็นแบบนี้แล้วอย่าล้าพอง อย่าคิดว่าตัวเองเก่งมากแล้วไปกะกะระรานหรือรังแกใครหรือบางครั้งใครที่ทำอะไรไม่ดีไม่ถูกต้องกับเราเราก็อย่ำสิดสัดๆ ทำอารมณ์ใส่เขา...

...

...ครูวิชิตก็พูดเหมือนอาจารย์แสงว่า ถ้าไม่ได้สตาบก็ไม่ได้คะแนนอย่าไปดี เป็นการสอนที่จำได้แม่นจนทุกวันนี้แล้วเราก็นำไปสอนเด็กต่อว่าตีกันไม่ได้เงินไม่ได้คะแนนอย่าไปทำ...

ศิษย์มศว. คนที่ 2

การสอนในระดับอุดมศึกษานี้ครูวิชิตยังคงมีธรรมเนียมปฏิบัติเรื่องการไหว้ครูอย่างเคร่งครัดทั้งการไหว้ครูประจำปีและการไหว้ครูก่อนการแสดง ซึ่งนอกจากจะเป็นการปฏิบัติเพื่อแสดงความกตัญญูต่อครู เพื่อความเป็นสิริมงคลให้แก่ลูกศิษย์แล้วยังเป็นการสอนขั้นตอนพิธีการที่ถูกต้องของการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้แก่ผู้เรียนผ่านการปฏิบัติจริงอีกด้วย ดังข้อมูลต่อไปนี้

...สอนเป็นประจำเรื่องเกี่ยวกับขั้นตอนพิธีการ... ทุกครั้งที่แสดงจะต้องดำเนินการคือไหว้ครูก่อนแสดงทุกครั้ง และเครื่องไม้รำอาจารย์จะถือว่าเป็นครูที่สำคัญ เครื่องตั้ง ทุกครั้งที่ไปไหนจะต้องเอาเครื่องตั้งไปด้วย ...ไหว้ครูก่อนแสดง สวมมงคลให้ทุกครั้งก่อนเล่น ทำให้เรามีความเชื่อมั่นก่อนข้างมากเวลาเล่น...

ศิษย์มศว. คนที่ 1

...ไหว้ครูกระบี่กระบองมีมานานแล้วแต่ครูไม่ได้ทำเต็มตัวอาจารย์ณรงค์เป็นตัวแทนครู... มีตลอดอาจมีพรามัมาทำ...

ศิษย์มศว. คนที่ 2

นอกจากการเรียนการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในชั้นเรียนปกติแล้วกิจกรรมที่ครูวิชิตจัดเพื่อเสริมประสบการณ์ในการและความชำนาญด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้แก่ผู้เรียนให้ลูกศิษย์ได้

ออกแสดงตามงานในวาระและโอกาสต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น งานกีฬา งานบวช งานแต่งงาน งานประเพณี รวมทั้งการแสดงละครบนเวที ดังข้อมูลต่อไปนี้

...มีงานแทบทุกอาทิตย์...ไม่ได้กลับบ้านกันเลย อาจารย์วิชิตก็ไปด้วยกันตลอด เวลาท่านไปเจออะไรแปลก ๆ วงอื่นเขาเล่นอะไรแปลก ๆ ท่านก็เอามาบอกเราว่าเรามีเล่นกันแบบนี้สนุกดี น่าจะดึ้นลองฝึกเล่นดูดี ...
...เกือบทุกอาทิตย์เดินสายตลอดไปต่างจังหวัดตลอด ไปยันแพร่ ไปเชียงใหม่ ...และงานก็หลากหลาย ตั้งแต่งานกีฬา กีฬาท้องถิ่น งานวันเกิด งานบวช งานแต่งงาน งานประเพณีชาวบ้าน เปิดวิกเก็บตังค์ เล่นกลางถนนก็มี ...
...มีเคยไปเปิดงานที่โรงเรียนเปิดวิกตามจังหวัดต่างๆ แสดงละครประวัติศาสตร์ ละครเวที...

ศิษย์มศว. คนที่ 1

การแสดงแต่ละครั้งครูวิชิตจะเป็นผู้บรรยายประกอบการแสดงซึ่งเป็นการบรรยายให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์และข้อมูลด้านอื่นๆให้แก่ผู้ชม สิ่งที่เพิ่มเติมมาในการบรรยายระยะนี้คือการจับเสภาประกอบการแสดง ลูกศิษย์ครูวิชิตเล่าให้ฟังเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการแสดงว่า

...อาจารย์วิชิตเป็นคนพากย์เวลาแสดง ...แรกเริ่มจะเป็นการพากย์แบบต่อสู้แล้วก็มีแฝงความรู้เล็กน้อย ต่อมาเริ่มประยุกต์มีการจับเสภา เล่าถึงประวัติศาสตร์...อาจารย์เป็นคนทีพากย์สนุก กระบี่กระบองเล่นกันไม่น่าดูแต่อาจารย์พากย์ให้น่าดูได้ การพากย์กระบี่กระบองของอาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีได้เพราะให้ความรู้เรื่องการต่อสู้ ... เรื่องของการเล่น กระบี่ต้องตีอย่างนี้ เวลาจับต้องรับอย่างนี้ ...

ศิษย์มศว. คนที่ 1

การนำลูกศิษย์ไปเพิ่มประสบการณ์ด้วยการแสดงในต่างจังหวัดและแสดงในโอกาสต่าง ๆ นี้ครูวิชิตปฏิบัติต่อเนื่องมาหลายปี ลูกศิษย์ต่อมาที่เรียนกระบี่กระบองกับครูวิชิตเล่าให้ฟังว่า

...การแสดงตามที่ต่าง ๆ เราไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของครู รู้แต่จะเป็นการแสดงคู่กันทั้งยิมและกระบี่กระบอง ... เล่นดาบหาวย
คนคูก็ตื่นเต้น ..ครูจะพากย์เป็นช่วง ๆ เกริ่นนำความหมายของ
อาวุธ ให้ความรู้คนดูตลอดมีการจับเสกภาพประกอบ...

ศิษย์มศว. คนที่ 2

การไปแสดงงานต่าง ๆ นี้ไม่ใช่เป็นการหารายได้แต่เป็นการไปเพื่อช่วยงานการกุศล ซึ่งครูวิชิตได้
ปฏิบัติตามคำสอนของอาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยาที่ไม่ให้นำวิชานี้ไปใช้เพื่อการทำมาหากิน
และครูวิชิตได้สั่งลูกศิษย์ทุกคนให้ถือปฏิบัติตาม นอกจากช่วยเหลือการกุศลแล้วการไปแสดงตาม
สถานที่ต่าง ๆ ยังเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และทำให้ลูกศิษย์ได้มีโอกาสเพิ่มพูน
ประสบการณ์และทักษะของกระบี่กระบอง โดยครูวิชิตจะทำหน้าที่เป็นผู้รับงาน ผู้ประสานงานและ
วางแผนการแสดงเองทั้งหมด ลูกศิษย์ครูวิชิตเล่าถึงเรื่องนี้ว่า

...จำได้ว่าไปแสดงที่แพร่คนเต็มมาก...เงินพวกนี้น่าจะเป็นการ
หาทุนเข้าโรงเรียน ...แล้วให้เราไปแสดงให้เขา รวมถึงมีการ
แสดงที่หอประชุมคุรุสภาหลายครั้งซึ่งอาจารย์วิชิตก็เป็นแม่งาน
...ท่านเป็นแม่งานที่ดี ประสานติดต่อตรงนั้นตรงนี้ทำให้งานเดิน
ไปได้...

...

...อะไรก็แล้วแต่ที่เป็นเรื่องของการเผยแพร่คือไม่ได้มองเรื่อง
ของเงินหรือของรายได้... ไม่ได้ทำมาหากินเป็นอาชีพ ...

...

...ไม่ได้ตั้งค้เป็นการกุศลเกือบทั้งนั้นแต่มีความสุข ... มันไม่ได้
เป็นเรื่องของการหารายได้ในเชิงธุรกิจแต่เป็นการไปช่วยและ
เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย เพียงแต่ว่าขอให้เขา
ดูแลเลี้ยงดูออกค่ารถค่าราให้เรา ให้เราไม่เดือดร้อน ส่วนใหญ่จะ
เป็นอย่างนั้น...

ศิษย์มศว. คนที่ 1

การเรียนกระบี่กระบองกับ ครูวิชิต ชี้เชิญ นี่สิ่งที่ลูกศิษย์ได้รับนอกเหนือการตระหนักถึงความสำคัญของวิชา การมีทักษะในวิชากระบี่กระบองที่เพียงพอจะใช้สอนนักเรียนแล้ว ประสบการณ์และกระบวนการในการเรียนทำให้ผู้เรียนมีสุขภาพกายที่แข็งแรง มีความมั่นใจในตนเอง ใจเย็น มีสติ รู้จักการควบคุมใจตัวเอง ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เราพิสูจน์ให้เห็นว่าไม่ได้แตกต่างจากกีฬาสากล และอาจารย์ก็พูดอยู่เสมอในสมัยที่เราเรียนกันหรือเราฝึกกับอาจารย์...ลองไปตีกระบี่กระบองตีแค่รู้เดี๋ยวก็เหนื่อยแฮก ... ร่างกายผมแข็งแรงมาได้ ไม่เจ็บไม่ป่วยไม่มีปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ ก็เป็นเพราะนักกระบี่กระบองเพราะเราไปเล่นอยู่บ่อย ๆ ตลอดเวลา ...

...แต่ก่อนผมค่อนข้างก้าวร้าว แต่พอมาเรียนกระบี่กระบองกับ อาจารย์วิชิต และมาฝึกกับอาจารย์วิชิตนี้ผมเย็นลงไปเยอะมาก สงบลงไปมากและมีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล บางอย่างต้องอดทน หรือต้องยอมรับสภาพบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งผมก็เห็นจากอาจารย์ที่อาจารย์วิชิตเป็น...

ศิษย์มศว. คนที่ 1

...ฝึกให้เป็นคนใจเย็น... บางครั้งก็มีอารมณ์บ้าง ... จะไปไล่ตีรันฟันแทงเขาไม่มี...มั่นใจในตัวเองเราไม่รังแกเขาเขาก็ไม่รังแกเรา ...

ศิษย์มศว. คนที่ 2

การที่ครูวิชิตอยู่ใกล้ชิดกับลูกศิษย์ตลอดเวลาทั้งในเวลาเรียนและไปแสดงตามที่ต่าง ๆ นี่เป็นส่วนหนึ่งของการ “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น” ที่ช่วยให้ลูกศิษย์ซึมซับบุคลิกภาพของความเป็นคนใจเย็น ไม่โมโหง่าย ไม่ก้าวร้าวรุนแรง อดทน มองคนในแง่ดี มีสติในการแก้ปัญหา อันเป็นส่วนที่เพิ่มเติมจากทักษะที่ได้รับจากวิชากระบี่กระบอง ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ผมเชื่อว่าอาจารย์วิชิตเป็นคนที่มีจิตใจดี และการมีจิตใจดีตรงนี้ก็ผมก็ถ่ายทอดมาเหมือนกัน... คิดว่าตรงนี้ได้มาจากอาจารย์วิชิต ...ได้มาจากที่เรียนด้วย...

...บุคลิกในการเป็นครูกระบี่กระบองของอาจารย์วิชิตท่านไม่เคยแสดงอาการโกรธหรือว่ารุนแรงอะไรเลย ผมไม่เคยเห็นท่านโกรธรุนแรง ...หัวปักหัวเหวี่ยงไม่มี สิ่งที่ผมเห็นทำให้ผมประทับใจท่าน ...จะมีปัญหาอะไรก็แล้วแต่ด้วยบุคลิกที่เป็นตัวของอาจารย์เองด้วยหรือจากสิ่งที่อาจารย์สอนทำให้หล่อหลอมบุคลิกของอาจารย์ไม่ให้เป็นคนก้าวร้าว... ส่วนใหญ่มีลักษณะของการประนีประนอมตลอดเวลา เหมือนเป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้รับ...

...ขณะที่อาจารย์วิชิตทำงานอยู่ก็ไม่ไ้จะราบรื่นอาจารย์ก็จะมีปัญหาหลากหลาย ...แต่อาจารย์ก็ไม่เคยแสดงหรือเล่าปัญหาให้พวกเราเคือคร้อนไปด้วยอย่างดีก็มาบอกให้เราฟังว่าอย่างนี้ อย่างนี้นะแต่ไม่เป็นไร...

ศิษย์มศว. คนที่ 1

ลูกศิษย์ของครูวิชิตในสถาบันอุดมศึกษานี้ต่างให้ความเห็นตรงกันว่าศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่ครูวิชิตถ่ายทอดให้แก่ลูกศิษย์นั้นมีคุณค่าไม่เพียงแต่เรื่องของทักษะทางกายเท่านั้นหากแต่ยังมีคุณค่าทางด้านจิตใจ กล่าวคือฝึกให้ผู้เรียนมีความกตัญญู มีความอดทน มีความเพียรพยายามและตระหนักในความสำคัญของความเป็นไทย ดังข้อมูลต่อไปนี้

... กระบี่กระบองไม่ใช่เป็นเพียงแค่การออกกำลังกายแต่เป็นวัฒนธรรมที่มีพิธีการ มีกระบวนการ... มีขั้นตอนแบบไทย ๆ ผมสอนเด็กหลาย ๆ รุ่นที่ผ่านมาเขาก็เต็มใจแม้จะรู้ว่า 1 หน่วยกิต...ทุกคนพยายามอย่างเต็มที่... ผมไม่ได้หวังว่าเขาจะต้องเก่งแต่ขอให้เขามีประสบการณ์ ... ถ้าเรียนโดยไม่มีประสบการณ์อะไรเลยเขาจะไม่รู้จริง เขาเล่นจริง ...เขาจะรู้ว่าลำบากอย่างไร ... ทำไมต้องมีกระบวนการมีขั้นตอนในการไหว้ครู การถวายบังคม การรำ ซึ่งตรงนี้มีเหตุผลของมัน...แต่ถ้าอธิบายให้เขาเข้าใจแบบเป็นวิทยาศาสตร์ ไม่ใช่อธิบายแบบความเชื่ออย่างเดียวเขาจะเข้าใจดีขึ้น..

ศิษย์มศว. คนที่ 1

...คำที่เก็บรักษาชื่อความเป็นไทย ...เราเรียนกระบี่กระบองไม่ใช่
 ตีรันฟันแทงหรือป้องกันตัวอย่างเดียว มันได้อะไรอีกหลาย ๆ
 อย่าง เช่น ความรู้สึก ขนบธรรมเนียมประเพณี ...ทุกอย่างรวม
 ตรงนี้หมด ...ไม่ใช่เรียนกระบี่กระบองเอาไม้ดาบมาตีกันเท่านั้น
 ไม่ใช่... เช่น ก่อนตีกันฟันกันถือดาบก็ไหว้ดาบ รู้จักการไหว้ครู
 ระลึกถึงผู้มีพระคุณ ... เล่นกันแล้วเลิกกันไปแล้วไม่ใช่ทำให้
 ทะเลาะกันไม่มี...
 ...ขึ้นอยู่กับครู ...ว่าจะนำคุณค่าอะไรให้เด็ก ครูสอนแบบไหน
 รับจ้างสอน...หรือสอนด้วยความเป็นครูมันอยู่ตรงนั้น...

ศิษย์มศว. คนที่ 2

สำหรับการปฏิบัติตนระหว่างครูกับศิษย์ หรือกลุ่มลูกศิษย์ที่เรียนกระบี่กระบองคือความผูกพัน
 ระหว่างครูกับศิษย์ที่แนบแน่น เพราะครูวิชิตมีความเอื้ออาทรต่อลูกศิษย์อย่างจริงใจ ลูกศิษย์จึงให้
 ความเคารพและดูแล ซึ่งเหมือนกับนักกระบี่กระบองกลุ่มที่เรียนในระดับประถมศึกษาและ
 มัธยมศึกษาที่ครูวิชิตที่เคยปฏิบัติมาก่อน ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ไม่ได้มองเรื่องของเงินหรือของรายได้แต่ถ้าได้มาเล็ก ๆ น้อย ๆ
 ก็จะเอามาให้ลูกศิษย์...
 ...ครูมีอะไรก็จะแนะนำมาเพื่อแผ้วมา ให้ ไปแสดงต่าง ๆ ก็ไม่เคย
 ทอดทิ้งพวกเรา ถึงเวลากินอาจารย์จะบอกว่ามา ๆ มากินกัน...

ศิษย์มศว. คนที่ 1

...นิสิตถาวรที่ถูกปลุกฝังไว้ในคนที่เขื่อนักกระบี่กระบองจริง ๆ
 คือรุ่นพี่ รุ่นน้อง ครูบาอาจารย์ ตรงนี้ถูกปลุกฝังมาตลอด นั่งทาน
 ข้าวกันนี่...ครูจะนั่ง...ทุกคนรู้ว่าใครมีหน้าที่อะไรเด็กรุ่นน้องรุ่น
 หลัง ๆ ลูกศิษย์จะคอยเสริฟน้ำ น้ำหมดยกให้ครู จานมาวางแล้ว
 ทุกคนก็ต้องทำอย่างนั้น อย่างพวกเรา...น้องๆจะคอยบริการ
 ...รุ่นต่อไปก็ทำแบบที่รุ่นพี่เคยทำ...ไม่ได้สอนกัน... น้อง ๆ เขา
 เห็น...เป็นกลุ่มของกระบี่กระบองมีการทำกันมาแบบนี้ตลอด ...

ศิษย์มศว. คนที่ 2

ระหว่าง พ.ศ. 2522 - 2524 ศรูกวีวิชิตขอโอนจากมหาวิทยาลัยไปสอนที่วิทยาลัยพลศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดกรมพลศึกษาและยังคงรับผิดชอบวิชากระบี่กระบองรวมทั้งวิชาศิลปะการป้องกันตัวมือเปล่า วิธีการสอนนักศึกษาที่วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพมหานครศรูกวีวิชิตยังคงใช้หลักการเดิมที่เคยสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ปรับวิธีการวัดผลโดยสอนและวัดผลไปในชั่วโมงเดียวกัน ภายใต้นี้ ศรูกวีวิชิตเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชากระบี่กระบองให้แก่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาหลายแห่ง เช่น วิทยาลัยครุนครปฐม มหาวิทยาลัยรามคำแหง และโรงเรียนพาณิชยการราชดำเนิน เป็นต้น

ชุมนุมกระบี่กระบองโรงเรียนพาณิชยการราชดำเนินที่ศรูกวีวิชิตเป็นผู้สอนและกำกับดูแล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 นี้ได้สร้างลูกศิษย์ที่มีความสามารถและเป็นผู้สืบทอดการสร้างคณะกระบี่กระบองที่ได้รับรางวัลในการแข่งขันที่จัดขึ้นโดยสมาคมกีฬาไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ศิษย์ผู้นี้เล่าให้ฟังถึงวิธีการสอนของศรูกวีวิชิตว่า ท่านจะเริ่มจากการสร้างให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของวิชากระบี่กระบอง สร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาว่าเรียนวิชานี้ไม่ยากโดยไม่เคร่งครัดเรื่องการใช้อาวุธหรือเครื่องแต่งกายที่ถูกต้อง การสอนทักษะเริ่มจากสอนการตีที่ถูกต้อง เพื่อให้เคยชินกับอาวุธและเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง คล่องแคล่ว รวมทั้งเป็นการดูความอดทนของผู้เรียน จากนั้นจึงฝึกตีเข้าคู่กันให้สนุกก่อน เมื่อผู้เรียนคนใดตีได้คล่องแคล่วและหน่วยก้านดีจึงบอกว่ามีความสามารถพอที่จะแสดงได้แล้ว จากนั้นศรูกวีวิชิตจึงจะฝึกให้รำและฝึกการต่อสู้เพื่อออกแสดง ซึ่งศรูกวีวิชิตเล่าเพิ่มเติมว่าการสอนลูกศิษย์ที่โตแล้วต้องสอนให้ “สนุก อิสระ ง่าย” เพราะผู้เรียนที่โตแล้วไม่ชอบการบังคับ สอดคล้องกับข้อมูลของลูกศิษย์ที่ให้ไว้ดังนี้

...เริ่มจากเล่าให้ฟังถึงการรักษาสีลปวัฒนธรรมการต่อสู้ด้วยอาวุธไทยสมัยโบราณ การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของวิชากระบี่กระบอง ใช้การสอนแบบเป็นกันเองไม่ต้องมีเครื่องแต่งกายเฉพาะไม่ต้องเตรียมอาวุธใช้อะไรก็ได้ในการเรียน... มีการทำให้ดู... สอนให้ตีก่อนเพื่อให้สนุก เพื่อฝึกพลังกำลังโดยให้ตีเป่ายางจนคล่อง ฝึกท่าฟันให้ได้ก่อนแล้วจึงรำ ...แต่ทุกคนจะใช้เวลาในการฝึกทำดีไม่เท่ากัน ผมใช้เวลา 1 ปี...จากนั้นจะบอกว่าตีแล้วแสดงได้ จึงจะต่อทำให้เพื่อแสดง ...สอนท่าไม้รำเพื่อใช้ในการแสดง และฝึกซ้อมเพื่อการแสดง...

ศิษย์พาณิชยการราชดำเนิน

เมื่อลูกศิษย์ได้ออกแสดงแล้วท่านจะคอยดูและให้คำแนะนำว่าควรปรับปรุงหรือต้องแก้ไขอะไรบ้าง เป็นรายบุคคล ครูวิชิตจะให้คำแนะนำหรือสอนลูกศิษย์แต่ละคนไม่เหมือนกัน ขึ้นกับว่าแต่ละคนมีลักษณะอย่างไร ชำนาญอะไรจึงจะสอนเสริมในเรื่องนั้น และจะใช้งานใครก็จะดูว่าใครเหมาะที่จะทำสิ่งนั้น ซึ่งลูกศิษย์ได้นำมาใช้ในการทำงานในปัจจุบัน ดังข้อมูลต่อไปนี้

...พอแสดงจบท่านก็จะเข้ามาบอก...เธอต้องทำอย่างนี้ แก้อย่างนี้
...ท่านจะดูว่าลูกศิษย์คนไหนจะเรียนอะไร จะเลือกให้เหมาะสม
รวมทั้งเรื่องการมอบหมายงานก็จะดูงานให้เหมาะกับลูกศิษย์ซึ่ง
ผมได้นำมาใช้กับลูกศิษย์เหมือนกัน...

ศิษย์พาณิชยการราชดำเนิน

นอกจากเรื่องการเรียนรู้ทักษะแล้วสิ่งที่ลูกศิษย์ประทับใจในครูวิชิตคือวิธีการดำเนินชีวิตของครูที่สมถะเรียบง่าย การสอนที่เป็นกันเอง ดูแลเหมือนเป็นลูก คอยห่วงใยและให้คำแนะนำทุกเรื่องโดยเฉพาะเรื่องวิธีคิดในการดำเนินชีวิตที่ให้อภัยผู้อื่น มองโลกในแง่ดี และคิดทำประโยชน์ต่อแผ่นดิน ลูกศิษย์จึงทั้งรักและเกรงใจ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ใช้ระบบการสอนแบบพ่อสอนลูก... ให้ความเมตตาปรานีต่อ
เรา...ตัวอย่างการดำเนินชีวิตที่เป็นสมถะ...ที่นำมาใช้คือวิธีคิด
“ทุกสิ่งล้วนแต่ดี ใครเขาทำอะไรให้อภัยเขา...ไม่เอามาคิด...”
“ปล่อยมันไปเดี๋ยวมันก็แพ้ภัยตัวเอง”... คนแบบนี้หายากวิธีคิด
แบบนี้ ... เมื่อก่อนผมก็ไม่ยอมใคร ตอนนี้อยู่ใครจะทำอะไรก็ทำ
ช่างมัน...ท่านเคยพูดกับผมว่า “ก่อนเราจะตายเราควรทำอะไรให้
แผ่นดิน” ...
...กลัวความดีของท่าน ...กลัวท่านเข้าใจเราผิด...ผมถือว่าท่าน
เหมือนพ่อผมจริงๆ...

ศิษย์พาณิชยการราชดำเนิน

คุณค่าของสิ่งที่ได้รับจากการเรียนการฝึกซ้อม ประสบการณ์จากการออกแสดงบ่อย ๆ และการเข้าร่วมการแข่งขันเป็นประจำเหล่านี้เป็นการฝึกความมั่นใจในตนเอง ฝึกการแก้ปัญหาและเมื่อพบกับ

สถานการณ์คับขันทำให้สามารถตั้งสติและแก้ปัญหาได้ลูกศิษย์ท่านนี้เล่าถึงประสบการณ์ที่พบในชีวิตจริงครั้งหนึ่งว่า

...ผมเคยถูกอันธพาลรุม 7 คน...ไม่ตกใจ เราเคยฝึก มีสติ...ใช้
ความรู้จากที่เรียนมาต่อสู้และช่วยเพื่อนออกมาจากวงล้อมได้...
และเป็นความมั่นใจระหว่างครูกับศิษย์ว่าท่านคุ้มครองเราได้...
ได้จิตวิญญาณของการต่อสู้...ท่านจะเฝ้าถึงประวัติศาสตร์อัน
ยาวนานของอาจารย์นาคและของท่าน...

ศิษย์พาณิชยการราชดำเนิน

สิ่งที่นอกเหนือจากทักษะทางกระบี่กระบองและการต่อสู้ป้องกันตัวสิ่งที่ลูกศิษย์ได้รับอีกประการคือ
การรู้จักให้เกียรติยกย่องบุคคลอื่น การอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่โอ้อวด แม้ว่าวิชานี้จะสอนให้เป็นคน
เก่ง คนกล้า ไม่กลัวใครแต่ก็สอนคนให้อ่อนน้อม ดังข้อคิดของสิ่งที่ได้จากการเรียนศิลปะการต่อสู้
ป้องกันตัวแบบไทยในมุมมองของตนเองว่า

...ธาตุแท้ของการฝึกคือไม่เชิงดี ชิงเด่น ให้เกียรติและยกย่อง
ผู้อื่น...มุมมองผมคือแบบนี้...ถ้าเก่งแล้วกล้า ฟู ...ก็จบ...คล้าย
กับหยินและหยางพลังความร้อนกับพลังความเย็น ถ้าร้อนกับ
เย็นรวมกันคือความอบอุ่น...

ศิษย์พาณิชยการราชดำเนิน

การที่ได้ออกแสดงบ่อย ๆ ตามสถานที่ที่แตกต่างกันนี้เท่ากับเป็นการสร้างประสบการณ์ชีวิตให้แก่ลูก
ศิษย์ เช่น ได้รู้จักสถานที่ใหม่ที่ไม่เคยไป ได้ฝึกการทำงานการแก้ปัญหา ได้เพิ่มเติมทักษะเรื่องการ
แสดงโดยดูจากเพื่อน ๆ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตนเอง ดังข้อมูลต่อไปนี้

...การไปแสดงคือการไปทริป ... ที่ไหนที่ไม่เคยไปก็ได้ไป... เรา
ได้เรียนรู้จากการดูเพื่อนแสดง นำมาฝึกฝนตนเอง...ฝึกความ
มั่นใจเมื่ออยู่บนเวที...

ศิษย์พาณิชยการราชดำเนิน

นอกจากการเรียนทักษะและฝึกการแสดงแล้ว ครูวิชิตยังคงให้ผู้เรียนไหว้ครูทั้งการไหว้ครูประจำปี และไหว้ครูก่อนการแสดงทุกครั้งและปฏิบัติเช่นนี้ในทุกที่ที่ท่านสอน ทุกแห่งที่ไปจัดการแสดง ซึ่ง ลูกศิษย์ที่รับหน้าที่สอนในโรงเรียนพาณิชย์การราชดำเนินได้นำวิธีการสอนและการไหว้ครู ไปใช้กับ ลูกศิษย์ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ผมไหว้ครูทุกครั้ง ทุกที่ๆไปแสดง...งานไหว้ครูประจำปีที่
โรงเรียนทุกครั้งจะเชิญครูไปทำพิธีให้ลูกศิษย์...

ศิษย์พาณิชย์การราชดำเนิน

กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของ ครูวิชิต ชี้เชิญ ในระยะที่ 2 คือในระดับอุดมศึกษา ได้ดังนี้

ผู้รับการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ ผู้ที่จะจบออกไปปฏิบัติหน้าที่เป็นครูพลศึกษา และ ผู้เรียนที่สนใจ

วัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ เพื่อการเป็นครูพลศึกษาและ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

ความรู้ที่ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความสำคัญของวิชากระบี่กระบอง ทักษะการไหว้ครูและการรำแม่ไม้มุกอาวุธ ทักษะการแสดงกระบี่กระบอง ทักษะการผลิตสื่อการสอน และพิธีกรรม

คุณค่าที่ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจในวิชากระบี่กระบอง ความกตัญญู การไม่อวดเก่ง ไม่นำความรู้ไปทำร้ายผู้อื่น การเสียสละ การให้อภัย

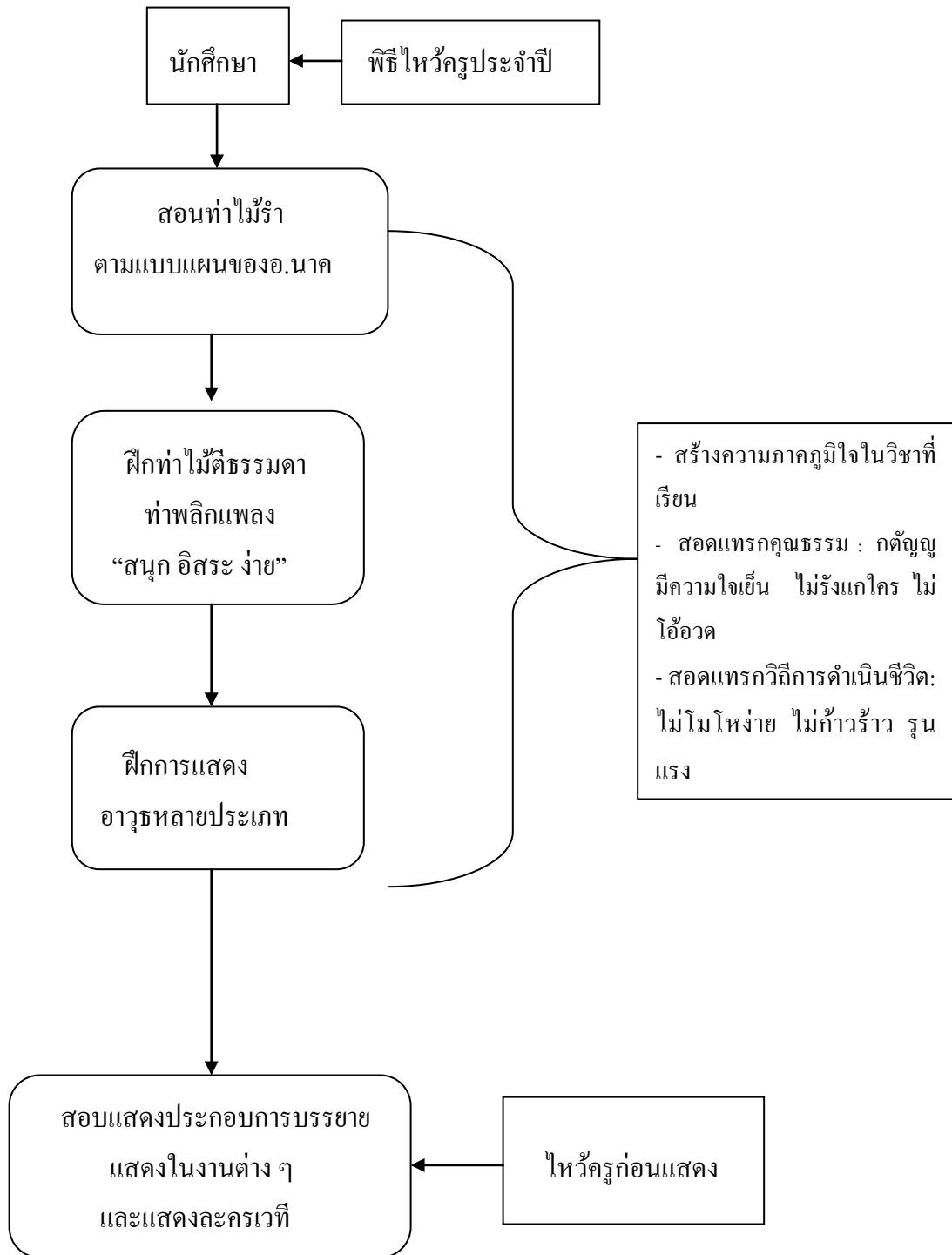
วิธีการถ่ายทอด ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักในวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ทำให้ดูและคอยกำกับดูแล ให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง สอนตามความสามารถของผู้เรียน จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน แสดงความตั้งใจและทุ่มเทการสอน สอดแทรกคุณธรรม สอดแทรกวิถีการดำเนินชีวิต สอนแบบพ่อสอนลูก ดังตารางต่อไปนี้

วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
1. สร้างความตระหนักในวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	...ขั้นต้นเลยครูจะสอนแบบอบรม เริ่มต้นครูจะสร้างความรักในวิชานี้... ...เริ่มจากเล่าให้ฟังถึงการรักษาศิลปวัฒนธรรมการต่อสู้ด้วยอาวุธไทยสมัยโบราณ การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของวิชากระบี่กระบอง ...
2. สาธิตให้ดู และคอยดูแลกำกับ	...อาจารย์สอนไล่ตั้งแต่ท่าไม้รำ เรื่องของรำจะไม่พูดมากนัก เน้นการต่อสู้การตี...ต่อสู้ไม้... ฝึกทุกอย่างคู่กันกับอาจารย์วิชิตมาตลอด ... เย็น ๆ จะแะมาสอนให้ ...มีการทำให้ดู... สอนให้ตีก่อนเพื่อฝึกพลังกำลังโดยตีเป้ายางจนคล่องฟันให้ได้ก่อนแล้วจึงรำ พอแสดงจบท่านก็จะเข้ามาบอก...เธอต้องทำอย่างนี้ แก่อย่างนี้...
3. ให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง	...เวลาท่านไปเจอ...วงอื่นเขาเล่นอะไรแปลก ๆ ท่านก็เอามาบอกเราว่าเรามีเล่นกันแบบนี้สนุกดีนะน่าจะดีนะลองฝึกเล่นดูสิ วัดผลโดยนิสิตต้องจัดทีมแสดงอย่างน้อย 5 อาวุธ โดยมีอาวุธบังคับ 4 อย่าง และเลือกอิสระ 1 อย่าง การแสดงต้องมีการบรรยายประกอบ...นิสิตต้องทำสื่อการสอนเป็น เช่น ทำดาบรำ กระบี่รำ ตัดชุดกระบี่...
4. สอนตามความสามารถของผู้เรียน	...ท่านจะดูว่าลูกศิษย์คนไหนจะเรียนอะไร จะเลือกให้เหมาะสมรวมทั้งเรื่องการมอบหมายงานก็จะดูงานให้เหมาะกับลูกศิษย์...
5. จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน	...สอนเป็นประจำเรื่องเกี่ยวกับขั้นตอนพิธีการ... ทุกครั้งที่แสดงจะต้องดำเนินการคือไหว้ครูก่อนแสดงทุกครั้ง ไปไหนต่อไหนและงานก็หลากหลาย ...กีฬาสี กีฬา

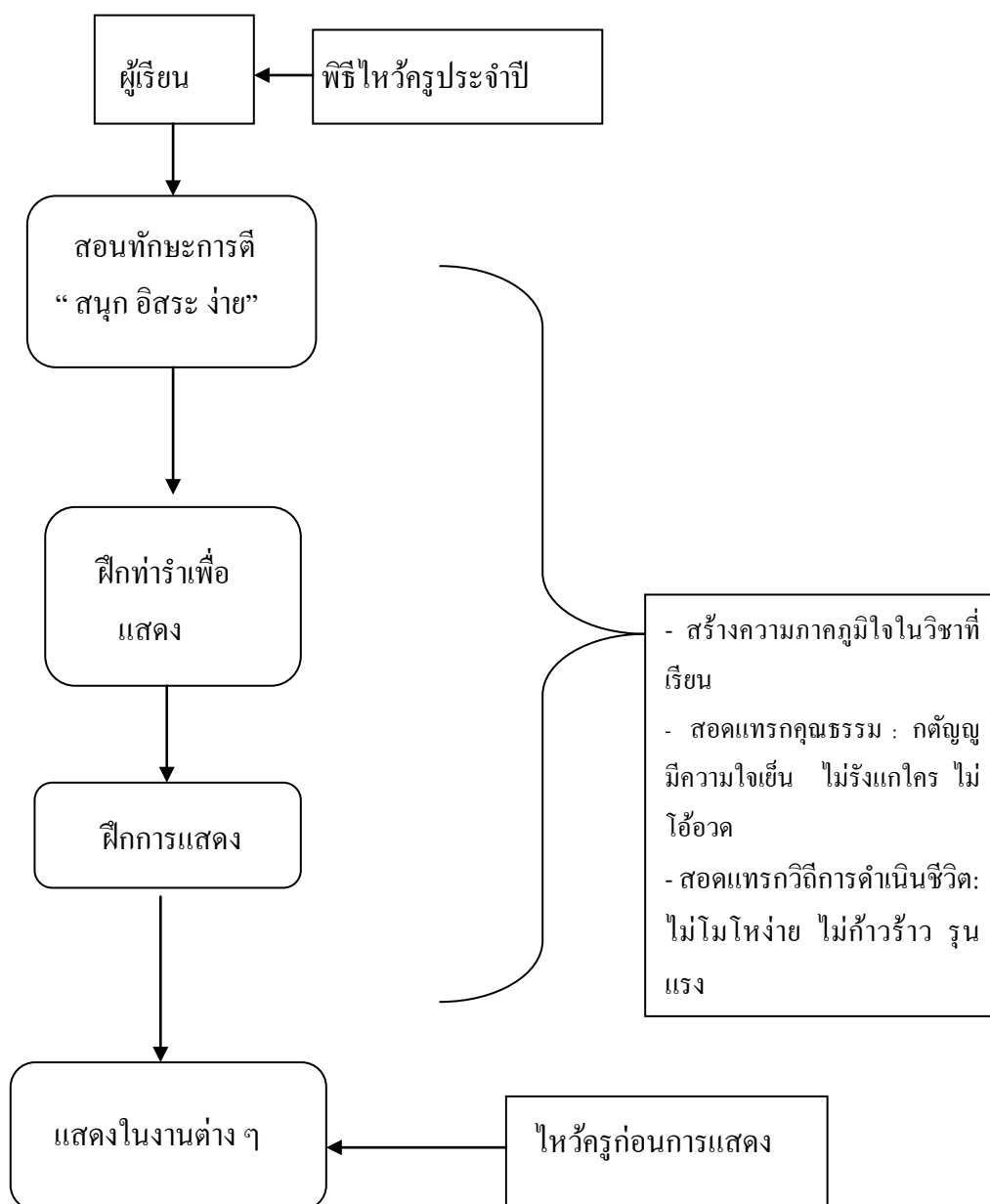
วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
5. จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน (ต่อ)	ท้องถิ่น งานวันเกิด งานบวช งานแต่งงาน งานกีฬา งานประเพณีชาวบ้าน เปิดวิกเก็บตังค์ เล่นกลางถนนก็มี มีเคยไปเปิดงานที่โรงเรียนเปิดวิกตามจังหวัดต่างๆ แสดงละครประวัติศาสตร์ ละครเวที... ..
6. สอนแบบตั้งใจและทุ่มเท	...เย็น ๆ จะแะมาสอนให้... ...ผมคิดว่าเป็นความทุ่มเทของอาจารย์มากกว่าที่มาดูแลเราให้คำแนะนำและเหมือนกับเข้าใจพวกเรา...
7. สอดแทรกคุณธรรม	...หลังจากเลิกสอนครูก็จะสอดแทรกคุณธรรม เช่น ... เราเก่งกว่าเขา ...เรามีความรู้เหนือกว่าเขาในเรื่องการใช้อาวุธ ใช้ทักษะต่าง ๆ ...อย่าล้าพอง อย่าคิดว่าตัวเองเก่งมากแล้วไปกะกะระรานหรือรังแกใคร...
8. สอดแทรกวิถีการดำเนินชีวิต	...ไม่ได้ตั้งใจเป็นการกุศโลบายทั้งนั้นแต่มีความสุข ขณะที่อาจารย์วิชิตทำงานอยู่ก็ไม่ไ้จะราบร้อนอาจารย์ก็จะมีปัญหาหลากหลาย ...แต่อาจารย์ก็ไม่เคยแสดงหรือเล่าปัญหาให้พวกเราเดือดร้อนไปด้วยอย่างดีก็มาบอกให้เราฟังว่าอย่างนี้ อย่างนั้นะแต่ไม่เป็นไร... ...ตัวอย่างการดำเนินชีวิตที่เป็นสมณะ...ที่นำมาใช้คือวิธีคิด “ทุกสิ่งล้วนแต่ดี ใครเขาทำอะไรให้อภัยเขา...” “ปล่อยมันไปเดี๋ยวมันก็แพ้ยตัวเอง”...
9. สอนแบบพ่อสอนลูก	...ใช้ระบบการสอนแบบพ่อสอนลูก... ให้ความเมตตาปราณีต่อเรา...

วิธีการวัดและประเมินผล วัดผลอย่างเป็นทางการสำหรับครูพลศึกษาและวัดผลอย่างไม่เป็นทางการสำหรับผู้เรียนในชุมชน การวัดผลประกอบด้วยการจัดแสดงการต่อสู้ป้องกันตัวโดยมีการบรรยายประกอบ และการผลิตสื่อการสอน เช่น ทำอาวุธและตัดชุดการแสดงของตนเอง

แผนผังสรุปลำดับขั้นตอนการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยระยะที่ 2 : ระดับอุดมศึกษา (สำหรับผู้ที่จบออกไปเป็นครูพลศึกษา)

แผนผังสรุปลำดับขั้นการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยระยะที่ 2 : ระดับอุดมศึกษา (สำหรับผู้สนใจ)

วิธีการถ่ายทอดที่สำคัญในระยะอุดมศึกษานี้ยังคงเป็นในลักษณะของการ “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น” เป็นหลัก โดยให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งพิธีการไหว้ครู การแสดงในงานต่าง ๆ ในวาระต่าง ๆ

การปฏิบัติตนของครูวิชิต ชี้เชิญ

การปฏิบัติตนของครูวิชิต	ตัวอย่างข้อมูล
1.แสดงความเป็นผู้รู้จริงในสิ่งที่สอนและสิ่งที่ทำ	...อาจารย์วิชิตเป็นคนพากย์เวลาแสดง ...แรกเริ่มจะเป็นการพากย์แบบต่อสู้แล้วก็มีแฝงความรู้เล็กน้อย ต่อมาเริ่มประยุกต์มีการขับเสภา เล่าถึงประวัติศาสตร์...อาจารย์เป็นคนที่พากย์สนุกกระป๋องระบองเล่นกันไม่น่าดูแต่อาจารย์พากย์ให้น่าดูได้ ...
2. มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน และดูแลศิษย์เหมือนลูกหลาน	...มีงานแทบทุกอาทิตย์...ไม่ได้อยู่บ้านกันเลย อาจารย์วิชิตก็ไปด้วยกันตลอด... ...ครูมีอะไรก็จะแนะนำมาเพื่อแผ่มาให้ ไปแสดงต่าง ๆ ก็ไม่เคยทอดทิ้งพวกเรา ถึงเวลาไหนอาจารย์จะบอกว่ามา ๆ มากินกัน... ...แบบพ่อสอนลูก... ให้ความเมตตาปราณีต่อเรา...
3. เป็นคนไม่โมโหง่าย ไม่ก้าวร้าว ให้อภัยผู้อื่น มองโลกในแง่ดี	...อาจารย์วิชิตท่านไม่เคยแสดงอาการโกรธหรือว่ารุนแรงอะไรเลย ผมไม่เคยเห็นท่านโกรธรุนแรง ...หัวฟัดหัวเหวี่ยงไม่มี... ...ปล่อยมันไปเดี๋ยวมันก็แพ้ภัยตัวเอง... คนแบบนี้หาหาวิธีคิดแบบนี้ ทุกสิ่งล้วนแต่ดี ใครเขาทำอะไรให้อภัยเขา...
4. มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ	...จะกลายเป็นว่าเราอาศัยเรียนจากครูแล้วเราเอามาเหมือนศิษย์คิดล้างครู ไม่อยากทำ... ...ทุกครั้งที่แสดงจะต้องดำเนินการคือไหว้ครูก่อนแสดงทุกครั้ง และเครื่องไม้รื้ออาจารย์จะถือว่าเป็นครูที่สำคัญ... ...

การปฏิบัติตนของครูวิชิต	ตัวอย่างข้อมูล
5. เป็นผู้มีวินัยในการทำงาน	...อาจารย์เป็นแบบอย่างของการมีวินัยปฏิบัติงาน... เช่น จะต้องมีการซ้อมก็จะซ้อมอย่างจริงจัง...
6. เป็นนักประสานงาน	...มีการแสดงที่หอประชุมคุรุสภาหลายครั้งซึ่งอาจารย์วิชิตก็เป็นแม่งาน...ท่านเป็นแม่งานที่ดี ประสานติดต่อตรงนั้นตรงนี้ทำให้งานเดินไปได้...
7. เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	...วิธีการสอนมีการดัดแปลงจากปัญหาที่พบ เช่น สอนพรหมนั้นแล้วเจ็บเข้าจะเปลี่ยนโดยหัดในท่าอื่นก่อนแล้วค่อยนั่ง... ...แรกเริ่มจะเป็นการพากย์แบบต่อสู้แล้วก็มีแฝงความรู้เล็กน้อย ต่อมาเริ่มประยุกต์มีการขับเสภา ...ประวัติศาสตร์ ...

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญา

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวคือ การได้เรียนรู้ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว มีความ ความมั่นใจในตนเอง แก้ปัญหาได้ ใจเย็น ไม่ก้าวร้าว รู้จักการอดทน มีความผูกพันที่เกิดขึ้นระหว่างครูกับศิษย์ และเรียนรู้วิธีการดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของครู

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
1. ความมั่นใจในตนเอง สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	...มั่นใจในตัวเองเราไม่รังแกเขาเขาก็ไม่รังแกเรา... ...ผมเคยถูกอันธพาลรุม 7 คน...ไม่ตกใจ เราเคยฝึก มีสติ...ใช้ความรู้จากที่เรียนมาต่อสู้และช่วยเพื่อนออกมาจากวงล้อมได้...
2. ใจเย็น อดทน มีเหตุผล	...ฝึกให้เป็นคนใจเย็น... บางครั้งก็มีอารมณ์บ้าง ... จะไปไล่ตีรันฟันแทงเขาไม่มี...

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
2. ใจเย็น อดทน มีเหตุผล(ต่อ)	...แต่ก่อนผมค่อนข้างก้าวร้าว แต่พอมาเรียนกระบี่กระบองกับอาจารย์วิชิต และมาฝึกกับอาจารย์วิชิตนี้ผมเย็นลงไปเยอะมากสงบลงไปมากและมีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล บางอย่างต้องอดทน หรือต้องยอมรับสภาพ บางสิ่งบางอย่าง ซึ่งผมก็เห็นจากอาจารย์ที่อาจารย์วิชิตเป็น ... เมื่อก่อนผมก็ไม่ยอมใคร ตอนนี้อะไรจะทำอะไรก็ทำของมัน...
3. ไม่รังแกผู้อื่น	..เรา..มีความรู้เหนือกว่าเขาในเรื่องการใช้อาวุธ ใช้ทักษะต่าง ๆ เมื่อเป็นแบบนี้แล้วอย่าลำพอง อย่าคิดว่าตัวเองเก่งมากแล้วไปกะกะระรานหรือรังแกใคร...
4. มองโลกในแง่ดี ให้อภัย	...ที่นำมาใช้คือวิธีคิด “ทุกสิ่งล้วนแต่ดี ใครเขาทำอะไรให้อภัยเขา...ไม่เอามาคิด...” ...“ปล่อยมันไปเดี๋ยวมันก็แพ้ภัยตัวเอง”
5. สุขภาพแข็งแรง	... ร่างกายผมแข็งแรงมาได้ ไม่เจ็บไม่ป่วยไม่มีปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ ก็เป็นเพราะนักกระบี่กระบองเพราะเราไปเล่นอยู่บ่อย ๆ ตลอดเวลา ...
6. วิธีการปฏิบัติตนในกลุ่มที่เรียนกระบี่กระบอง	...นิสัยถาวรที่ถูกปลูกฝังไว้ในคนที่เป็่นนักกระบี่กระบองจริง ๆ คือรุ่นพี่ รุ่นน้อง ครูบาอาจารย์ ตรงนี้ถูกปลูกฝังมาตลอด...

5.3 การถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในกรมพลศึกษา

ครูวิชิต ชี้เชิญ โอนมารับราชการเป็นศึกษานิเทศก์ของกรมพลศึกษาเมื่อปี พ.ศ.2525 การทำงานในกรมพลศึกษานี้ครูวิชิตรับภาระงานหลายอย่างจึงทำให้ต้องยกเลิกการเป็นอาจารย์พิเศษในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ที่เคยสอน งานหลักที่ปฏิบัติในหน่วยศึกษานิเทศก์คือการนิเทศครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนและการจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ครูพลศึกษา ซึ่งครูวิชิตได้จัดโครงการอบรม

ครูผู้สอนวิชากระบี่กระบองให้แก่ครูพลศึกษาเป็นประจำทุกปี โดยท่านทำหน้าที่เป็นผู้เขียนโครงการ และเป็นวิทยากรหลักในการอบรม

การอบรมครูผู้สอนกระบี่กระบองนี้มีการดำเนินงานมากขึ้นในปี 2534 เป็นต้นมา เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการจัดให้มีการขยายโอกาสทางการศึกษา ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะวิชาทักษะกีฬาประเภทต่าง ๆ ที่เปิดสอนตามหลักสูตรพลศึกษา การอบรมครูประจำการในขณะนี้เป็นการอบรมหลักสูตร 3 - 5 วัน ดังนั้นครูวิชิตจึงจำเป็นต้องรวบรวมหลักสำคัญในการสอนไว้ให้ได้ภายในระยะเวลาการอบรมที่จำกัด โดยพยายามทำให้ผู้เข้ารับการอบรมตระหนักถึงความสำคัญของวิชากระบี่กระบอง สอนการอบอุ่นร่างกายโดยใช้ทักษะย่อยที่แตกมาจากท่าไม้รำ ฝึกท่าไม้รำที่ถูกต้อง สอนไม้ดีโดยใช้เทคนิคการสอนที่สร้างความสนุกสนาน สอนให้ครูสร้างสื่อการสอนง่าย ๆ ด้วยตนเอง รวมทั้งจัดพิธีไหว้ครูให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม ครูวิชิตเล่าให้ฟังว่า

...ต้องสร้างความประทับใจและความนิยมชมชอบในวิชาให้เกิดขึ้นก่อนแล้วจึงฝึกหัดท่าไม้รำ ไม้ดี แม้ว่าท่าต่าง ๆ จะยังไม่คล่องแคล่วเพราะเวลาจำกัด แต่ถ้าครูมีความประทับใจ มีความรักในวิชา ครูจะหาทางพัฒนาตนเองจนได้ในที่สุด...

การอบรมครูประจำการตามหลักสูตรของหน่วยศึกษานิเทศก์ที่ใช้เวลา 3 - 5 วันนั้นครูวิชิตได้ให้ข้อมูลวิธีการสอนไว้ในประวัติครูภูมิปัญญาไทย (วิชิต ชี้เจริญ, 2548) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิธีการสอน ในการอบรมครูมีการนำเข้าสู่บทเรียนโดยการสร้างความตระหนักในวิชากระบี่กระบองโดยวิธีการบรรยายซึ่งสอดแทรกตำนานประวัติศาสตร์การเป็นนักรบที่สำคัญของบรรพบุรุษในวันแรก และทุกเช้าก่อนลงมือฝึกปฏิบัติจะให้ผู้เข้ารับการอบรมนั่งสมาธิโดยอธิบายความสำคัญของสมาธิกับการเรียนวิชากระบี่กระบอง จากนั้นจึงอบอุ่นร่างกายด้วยท่าเหยียดยืด โดยใช้กระบี่เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับกระบี่และเป็นการฝึกทักษะของท่ารำกระบี่ เนื่องจากครูวิชิตได้นำทักษะของไม้รำมาแตกเป็นท่าย่อยเพื่อใช้ในการอบอุ่นร่างกาย จากนั้นจึงสอนท่าไม้รำตามลำดับ ไม้รำที่ 1 ถึงไม้รำที่ 12 สอน ต่อด้วยการสอนไม้ดี รวมทั้งสอนเทคนิควิธีสอนที่สนุกสนานและการทำสื่อการสอนอย่างง่าย ๆ เพื่อให้ครูสามารถไปปรับใช้เมื่อกลับไปสอนที่โรงเรียน นอกจากนี้ทุกครั้งที่มีการอบรมท่านจะจัดให้ตรงกับวันหยุดหัตถ์ดี เพื่อจะทำพิธีไหว้ครูให้กับผู้เข้ารับการอบรม ในการไหว้ครูนี้ทุกคนต้องสวมมงคลซึ่งครูวิชิตจะเป็นผู้สอนให้ครูทำมงคลเอง เมื่อเวลาที่ครูกลับไป

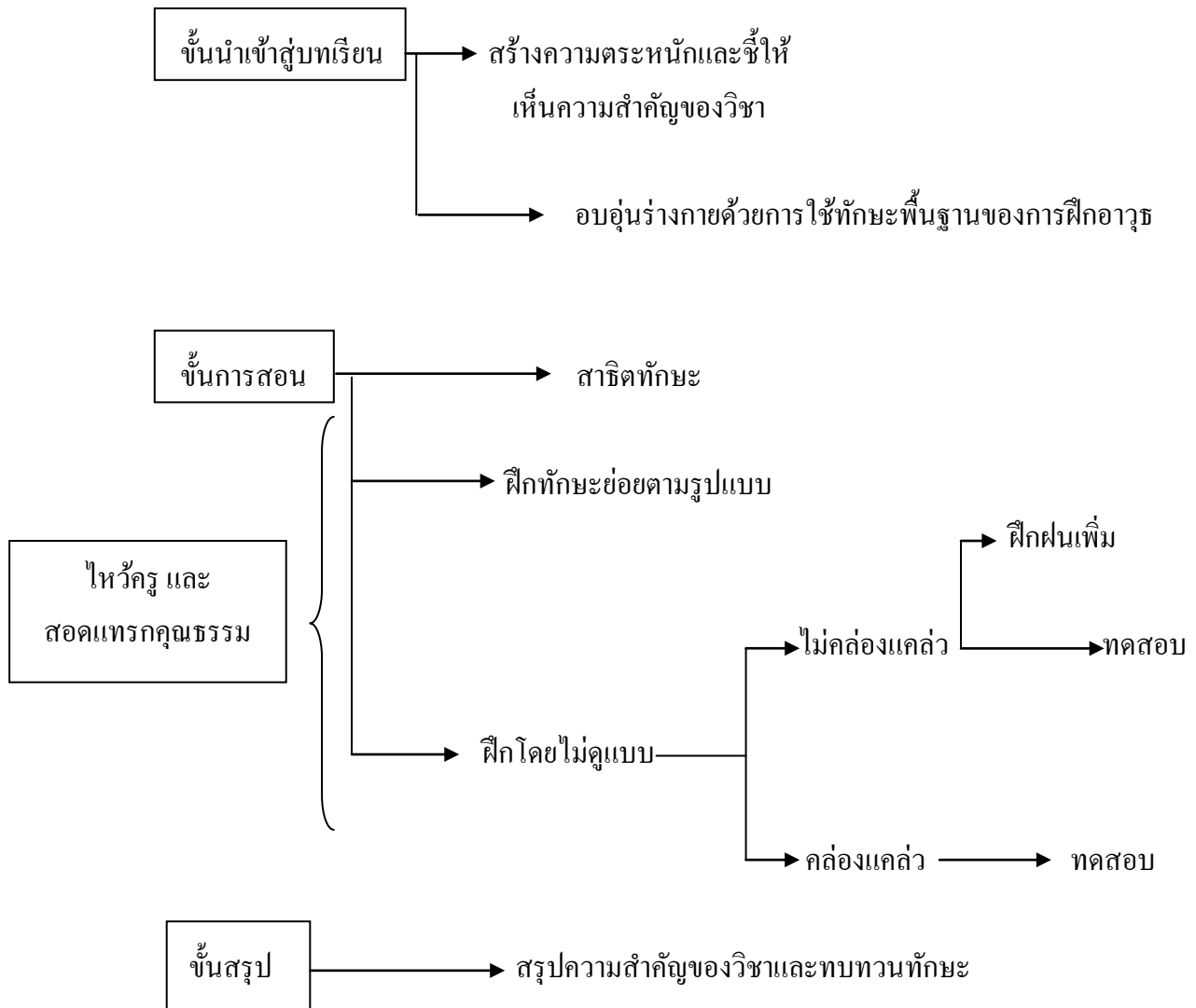
สอนในโรงเรียนจะได้สามารถทำมกคลให้นักเรียนได้ และท่านได้สอนผู้เข้ารับการอบรมว่า “คนจะเป็นครูเขาต้องรู้จักเคารพครู” จากนั้นครูวิชิตได้ให้ความหมายของคำว่าครูว่า ครูหมายถึงครูผู้สอนและผู้ที่มิคุณที่ให้ความรู้แก่เราแม้เพียงบอกทางหรือแนะนำเรื่องต่าง ๆ สำหรับการวัดผลนั้นครูวิชิตให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่ง เป็นกลุ่มและรับผิดชอบสอนกันเอง เมื่อกลุ่มใดพร้อมแล้วให้จึงให้มาสอบกับครูวิชิตทั้งกลุ่ม ถ้าสอบไม่ผ่านต้องกลับไปฝึกใหม่จนกว่าจะสอบผ่าน

การอบรมครูประจำการนี้ลูกศิษย์ที่เข้ามาทำงานเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของครูวิชิต ชี้เชิญในกรมพลศึกษาได้กล่าวถึงการสอนของครูไว้ว่า สอนไม่เน้นรายละเอียดมากเหมือนการสอนนักศึกษาที่จะจบออกไปเป็นครูพลศึกษา อาจเป็นเพราะครูหลายท่านที่เข้ารับการอบรมมีพื้นฐานมาบ้างแล้วและมีเวลาในการอบรมไม่มากนัก แต่สิ่งที่ครูวิชิตจะเน้นตลอดเวลาไม่เคยขาดคือการสอนให้ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาและการสอนเรื่องคุณธรรม ดังข้อมูลต่อไปนี้

...การสอนครูสมัยอบรมครูกระบี่กระบองเมื่ออยู่ สน.กับสอนที่พลศึกษาจะต่างกัน สอนพลศึกษาที่เราเรียนจะสอนละเอียดสอนเพื่อจะไปเป็นครูพละ แต่ถ้าอบรมครูจะสอนพอรู้ เพราะครูที่มาเรียนเป็นครูพละเดิมรู้มาบ้างเป็นการเรียนลัด... แต่สิ่งที่ครูจะเน้นตลอดเวลาไม่ว่าสอนที่ไหนคือความสำคัญของวิชาและสอนคุณธรรมทุกครั้ง ... ครูไม่เคยทิ้ง...

ลูกศิษย์ มศว.คนที่ 2

แผนผังสรุปลำดับขั้นการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ระยะที่ 3 : อบรมครูประจำการ

เนื่องจากการทำงานเป็นศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษานั้นครูวิชิต ชี้เชิญ ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หลายประการดังนั้นการอบรมครูสอนกระบี่กระบองจึงมีเพียงปีละ 1 ครั้งในช่วงปิดภาคการศึกษาเทอมปลาย นอกเหนือจากนั้นคือการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ครูวิชิตได้กลับมาถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอย่างจริงจึงอีกครั้งหนึ่งเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการพลศึกษาสุขภาพและนันทนาการ โดยทำหน้าที่เป็นผู้กำกับนโยบายและวางแผนโครงการเผยแพร่ความรู้ด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวซึ่งในขณะนี้ครูวิชิตได้นำมวยไทยมาเป็นแกนเพื่อใช้ในการอบรมควบคู่ไปกับกระบี่กระบอง โดยมีการวางแผนการทำงานที่สามารถดำเนินงานเผยแพร่ได้ตลอดปี โครงการหลักในการเผยแพร่ความรู้ด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่ดำเนินการในระยะคือ โครงการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปมวยไทย ประกอบด้วยโครงการย่อย คือ อบรมครูผู้ฝึกสอนมวยไทย และ โครงการอบรมเยาวชนมวยไทย ผู้ได้บังคับบัญชาที่ทำงานเป็นเลขาโครงการในปี พ.ศ. 2541 เล่ารายละเอียดของโครงการให้ฟังดังนี้

โครงการอบรมครูผู้ฝึกสอนมวยไทย เป็นโครงการที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเรื่องมวยไทยในเชิงคุณค่าและนำความรู้นั้นไปสอนเด็กให้ตระหนักถึงคุณค่าของมวยไทยและช่วยกันอนุรักษ์มวยไทย โดยมีโครงการรองรับ คือ การจัดประกวดการไหว้ครูมวยไทย ประกวดการใช้ทักษะแม่ไม้มวยไทย และ แอโรบิกมวยไทย ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่จะเป็นผู้อำนวยการศูนย์พลศึกษาและกีฬาของจังหวัด และ เจ้าหน้าที่กีฬาประจำจังหวัด ซึ่งเป็นมีทั้งผู้ที่เคยมีพื้นฐานเรื่องมวยและไม่มีพื้นฐานเรื่องมวย แก่นของการอบรมคือฝึก “คนให้เป็นมวย” รู้จักคิด รู้จักฟัง รู้จักการแก้ปัญหา ไม่ได้ฝึกเรื่องการตัดสินใจหรือต่อสู้ แต่การอบรมครั้งนี้ยังคงมีการฝึกทักษะมวยเพื่อใช้ในการป้องกันตัวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน เพื่อนำไปใช้ในการออกกำลังกาย ไม่ได้ฝึกเพื่อให้ขึ้นชกมวยบนเวทีหรือเพื่อการแข่งขันจึงไม่มีการฝึกการตัดสินใจมวย ดังนั้นหลักสูตรจะเน้นเรื่องคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของไทยเป็นสำคัญ หลักสูตรมีระยะเวลา 3 และ 5 วัน ดังข้อมูลการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ตารางการอบรมจะเริ่มที่คุณค่าของมวยไทย...

...แก่นของการอบรมคือฝึกคนให้ “เป็นมวย”...

...ไม่เน้นทักษะมวย แต่เน้นการถอดคุณค่าของมวยไทยออกมา

เน้นการรักษาดี ศาสนา พระมหากษัตริย์ ...ครูวิชิตเป็นผู้สอน

เรื่องเหล่านี้เอง...

ผู้รับผิดชอบโครงการ

โครงการอบรมยุวทูตมวยไทย เป็นการอบรมนักเรียนซึ่งแบ่งเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและระดับอาชีวศึกษา วิธีการอบรมอาจเป็นการให้การอบรมในสถานศึกษานั้น ๆ หรือ สถานศึกษารวมกลุ่มหลาย ๆ แห่งแล้วขอให้สำนักนาโครงการไปจัดให้ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง วัตถุประสงค์ของโครงการ คือ เพื่อเผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปะมวยไทย ฝึกให้เด็กรู้คุณค่าของมวยไทย และ นำท่าของมวยไทยมาใช้ในการออกกำลังกาย สิ่งที่ครูวิชิตถ่ายทอดให้แก่ักเรียนในการอบรมคือ การถอดรหัสของการไหว้ครู ถอดรหัสนของท่ามวยไทย เน้นความสามัคคี และคุณค่าอื่น ๆ หัวใจในการอบรมคือเรื่องคุณค่า และผู้บรรยายหลักในเรื่องคุณค่าได้แก่ครูวิชิต ชี้เชิญ สำหรับการสอนทักษะ จะเป็นการเชิญวิทยากร ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ครูวิชิตสอนเยอะเรื่องคุณค่า เช่น ท่าไหว้ครูมีความหมาย
อย่างไร ให้รู้รักสามัคคี รู้รอบทันคน...ความเมตตา กรุณา
ความเสียสละ...

...ท่านพยายามถอดสลัก สอนความดี ความเป็นปึกแผ่น...ความ
รักชาติรักแผ่นดิน...ทักษะมวยไทยใช้ในการฝึกฝน...ออกกำลังกาย
กาย เมื่อฝึกคล่องแล้วก็ใช้ป้องกันตัวได้...

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการเล่าถึงผลการประเมินโครงการทั้ง 2 ว่า ผู้เข้ารับการอบรมทั้งครูและนักเรียนมีความพอใจมากและต้องการให้จัดอบรมเช่นนี้อีกพร้อมทั้งควรเผยแพร่ไปทั่วประเทศ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...โครงการทั้งสองได้รับการตอบรับจากผู้เข้ารับการอบรมอย่าง
ดี...ควรได้ดำเนินการต่อไป...ควรจัดแบบนี้ไปเรื่อย ๆ ไม่หยุด
และควรขยายทำให้ทั่วประเทศ...

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้รับผิดชอบโครงการซึ่งก่อนที่จะมารับหน้าที่เป็นเลขานุการและผู้รับผิดชอบโครงการของสำนักพัฒนาการ
พลศึกษา สุขภาพและนันทนาการนี้แต่เดิมปฏิบัติหน้าที่ด้านการเผยแพร่ความรู้ทางสวัสดิศึกษาและมี
พื้นฐานมาทางพยาบาล ไม่มีพื้นฐานเรื่องการต่อสู้ป้องกันตัว แต่เมื่อได้ทำงานโครงการนี้ไประยะหนึ่ง

จากการที่ได้รับฟังครูวิชิตสอน และทำงานกับครูวิชิตอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความซาบซึ้งและตระหนักถึงความสำคัญของศิลปะการต่อสู้มวยไทยจนสามารถบรรยายให้ความรู้และนำทักกะเบื้องต้นให้แก่ผู้เรียนได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ต้องบอกว่าซึ้งมาก ๆ เลย ...มันเข้าไปในสายเลือด...วันไหนที่ครูไม่อยู่หรือติดภารกิจ เราก็สอนเองตั้งแต่คุณค่าและทักกะ... ท่านบอกเมื่อเรียนเรื่องนี้แล้วต้องจัดให้เด็กได้แสดงออก เช่น การแสดงในพิธีเปิดกีฬาหรืองานอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนภาคภูมิใจเป็นแรงเสริม...

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สิ่งที่ครูวิชิตพยายามถ่ายทอดเรื่องของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวขณะที่ทำงานในกรมพลศึกษานี้ อดีตผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมพลศึกษาซึ่งเป็นผู้ร่วมงานของครูวิชิตมาตั้งแต่พ.ศ.2525 และได้ร่วมงานกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้นเมื่อครูวิชิตเข้ารับตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ กล่าวว่สิ่งที่ครูวิชิตถ่ายทอดผ่านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ เรื่องของการรู้กำลังของตนเอง รู้จักการเคลื่อนไหว สอนเป็นวิทยาศาสตร์ซึ่งนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และสอนความรู้ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ให้เรารู้จักตัวเอง รู้จักกำลังกายของตัวเอง รู้จักการเคลื่อนไหวร่างกายของตัวเอง ทำให้เรามีศิลปะป้องกันตัวเองอย่างดี...
...มันสามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้เลย ทำให้รู้จักวิทยายุทธได้
ถ้าเราเรียนฟิสิกส์ก็ทำให้เรารู้เกี่ยวกับแรง การผ่อนแรง มันก็เป็นวิทยาศาสตร์หมดเลย...
...หายากที่ครูจะสอนพลศึกษาแบบนี้ แม้กระทั่งหมุน 360 องศา รอบตัว ได้วิทยายุทธสำรวจจุดอ่อนจุดแข็ง แล้วก็สำรวจได้ว่า ศัตรูชุกซ่อนอยู่ที่ไหน...

อดีต ผ.อ.กองแผนงาน

นอกจากสอนทักษะของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้คนทั่วไปรู้จักแล้ว อดีตผู้อำนวยการกองแผนงาน กล่าวว่ครูวิชิตได้สอนถึงเรื่องของวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจในความเป็นชาติความเป็นไทย ความสำคัญของสถาบันในชาติ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ไม่ใช่เฉพาะเพียงทักษะ แต่ยังมีปัญญาและความเป็นไทย
วัฒนธรรมไทย ความนอบน้อม ความอ่อนโยน การรวม
กำลัง ...มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมด้วย เพราะวัฒนธรรมนี้สุด
ยอดแล้ว เพราะมันหมายถึงความเป็นชาติ ... ภูมิปัญญาของชาติ
ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ความเป็นไทย...

...
ความเป็นชาตินั้นสำคัญที่สุด...ครูรักสถาบัน และเชื่อว่าประเทศ
ไทยอยู่ได้ด้วยชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 3 สิ่งนี้ ครูวิชิตได้
สอนตลอด...

อดีต ผ.อ.กองแผนงาน

สิ่งที่นอกเหนือจากความภูมิใจในความเป็นชาติไทยและความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ แล้วครูวิชิตยังได้สอดแทรกวิถีคิดที่สำคัญในการใช้ชีวิตของคนในสังคม ในชุมชน เช่น สอนเรื่องของความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อ ความมีน้ำใจนักกีฬาให้กับผู้เรียนด้วย ดังข้อมูลต่อไปนี้

... ความรัก ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อ การช่วยเหลือซึ่งกันและ
กัน ครูเขาสอนการเป็นไทยให้พอหลาบ ให้พอจำ แม้กระทั่ง
การตีรันฟันแทง ดาบ อะไรทั้งหลาย ไม่ปลิดชีวิตของคน สิ่งนี้
คือน้ำใจ ครูวิชิตฝึกซึ่งมากในความมีน้ำใจ คนที่สอน Sporting
Spirit ได้ดีที่สุด คือ ครูวิชิต ...

และลักษณะการสอนของครูวิชิตตามความเห็นของอดีตผู้อำนวยการกองแผนงาน เห็นว่าครูวิชิตเป็นผู้จริงจังในสิ่งที่สอน ใช้วิธีสอนแบบบูรณาการความรู้ระหว่างวิชาต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง ใช้วิธีการสอนที่เป็นสากล และมีการทำงานที่สร้างเครือข่าย ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ครวิชิตไม่ใช่ครูสอนพลศึกษาอย่างเดียว ครวิชิตสอนประวัติศาสตร์นักรบไทย ...

...ครวิชิตเขาทำงานที่เขาทำจริง ถ้าเราพูดถึงเรื่อง Knowledge Base Society ของเรื่องพลศึกษา ...ครูพลศึกษาที่มีความรู้จริงทั้งในด้านพลกำลัง ในด้านของการเคลื่อนไหวร่างกาย เขาเป็นครูพลศึกษาตัวจริง ไม่ใช่ครูพลศึกษาเพียงแต่นาม จึงได้ทั้งเล่นเรียน สนุกสนาน ทั้งถ่ายทอดเป็นสากล ... แล้วยังรู้จักสร้างเครือข่าย...

อดีต ผ.อ.กองแผนงาน

สำหรับอดีตเลขาและผู้รับผิดชอบโครงการอบรมของสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการเห็นว่าวิธีสอนของครวิชิต ชี้เชิญ แตกต่างจากการสอนของคนอื่น ๆ ที่วิธีการพูด หรือทักษะการพูดครวิชิตสามารถพูดให้คนฟังเข้าใจและยอมรับได้อย่างดี รวมทั้งปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครูที่ดี เป็นครูที่มีความสามารถ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...วิธีการถ่ายทอดเห็นมาหลายคนไม่เหมือนครวิชิต...ต่างกันที่วิธีการพูด ฟังแล้วเข้าใจ น่าเลียงดี ฟังแล้วได้อารมณ์ร่วม คนที่สอนเนื้อหาเดียวกัน วิธีการโยงเข้าหาเรื่องแตกต่างกัน และการเป็นแบบอย่าง เป็นครูที่ดี คุณเลศิษย์ดี ทำให้ลูกศิษย์ดู เอาหัวใจสอน...เหมือนพ่อสอนลูก เอาวิถีชีวิตเข้าไปสอน ยกตัวอย่างชัดเจน และทำตัวเป็นแบบอย่างของสังคมได้ถูกต้อง...

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นอกจากเรื่องของการถ่ายทอดความรู้แล้วบุคลิกของครวิชิตที่อดีตผู้อำนวยการกองแผนงาน และผู้ได้บังคับบัญชาจนถึงท่านคือ การเป็นผู้ที่มีความตั้งใจจริง ไม่อิจฉาริษา ร่าเริง ไม่เคยพูดว่าผู้ได้บังคับบัญชาแต่ใช้คำพูดที่นุ่มนวล ควบคุมอารมณ์เก่ง ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เป็นคนที่มีจิตใจร่าเริง เขามีความรู้จริง มีความตั้งใจจริง ที่สำคัญที่สุด คือ ใจเขาสะอาด ไม่มีความอิจฉาริษาในใจ...

อดีต ผ.อ.กองแผนงาน

...มีเมตตา โอบอ้อมอารี เข้าใจลูกน้องทุกคน ท่านไม่ใช่อำนาจ
...ใช้พระคุณและความเกรงใจ คนไหนที่หนักหน้อยท่านจะ
ตะล่อมเรียกมาช่วยงาน ...ไม่ตำหนิใคร มองแต่ส่วนดี ...ไม่เคย
เห็นท่านแสดงความโกรธออกมา ตั้งแต่ทำงานมาเห็นท่านเป็นยิ่ง
กว่าครู ยิ่งกว่าพ่อแม่ เราเคารพท่านเหมือนญาติ ไม่ใช่เจ้านาย...

ผู้รับผิดชอบโครงการ

กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของ
ครูวิชิต ชี้เชิญ ในระยะที่ 3 คือในการทำงานในกรมพลศึกษา ได้ดังนี้

ผู้รับการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ ครูประจำการ ผู้อำนวยการศูนย์พลศึกษา
และกีฬา เจ้าหน้าที่กีฬา เยาวชนและผู้สนใจทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ สร้างความตระหนักถึงคุณค่า
ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อนำไปใช้สอนผู้อื่น เพื่อออกกำลังกาย

ความรู้ที่ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความสำคัญและคุณค่าของศิลปะการต่อสู้
ป้องกันตัว พิธีกรรม การไหว้ครูมวยไทย กระบี่กระบอง ทักษะของกระบี่กระบอง ทักษะการแสดง
กระบี่กระบอง ทักษะเบื้องต้นของมวยไทย การใช้มวยไทยเพื่อการป้องกันตัวและการออกกำลังกาย

คุณค่าถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจในวิชาการต่อสู้ป้องกันตัวของ
ไทย ความกตัญญู ความรักชาติ ความเป็นมวย ความสามัคคี ความเอื้อเฟื้อ ความมีน้ำใจ

วิธีการถ่ายทอด ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบ
ไทย ทำให้ดูและคอยกำกับ ดูแล ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง รับผิดชอบฝึกสอนกันเอง
สอดแทรกคุณธรรมและ สอดแทรกวิถีการดำเนินชีวิต ดังตารางต่อไปนี้

วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
1. สร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ ป้องกันตัวแบบไทย	...ต้องสร้างความประทับใจและความนิยมชมชอบในวิชา ให้เกิดขึ้นก่อนแล้วจึงฝึกหัดท่าไม้รำ... ...นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสร้างความตระหนักในวิชา... โดยวิธีการบรรยายซึ่งสอดแทรกตำนานประวัติศาสตร์...

วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
1. สร้างความตระหนักในวิชาที่เรียน(ต่อ)	ในวันแรก... ...สิ่งที่ครูจะเน้นตลอดเวลาไม่ว่าสอนที่ไหนคือความสำคัญของวิชา... ...ตารางการอบรมจะเริ่มที่คุณค่าของมวยไทย...
2. สาธิตให้ดู และคอยกำกับดูแล	...เป็นผู้เขียนโครงการ และเป็นวิทยากรหลักในการอบรม นำทักษะของไม้รามาแตกเป็นท่าย่อยเพื่อใช้ในการอบอุ่นร่างกาย จากนั้นจึงสอนท่าไม้รามาตามลำดับ ไม้รำที่ 1 ถึงไม้รำที่ 12 สอน ต่อด้วยการสอนไม้ดี ...สอนเทคนิควิธีสอนที่สนุกสนาน...
3. ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	...ผู้สอนให้ครูทำมกเอง ให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่ง เป็นกลุ่มและรับผิดชอบสอนกันเอง เมื่อกลุ่มใดพร้อมแล้วให้จึงให้มาสอบกับครูวิชิตทั้งกลุ่ม ถ้าสอบไม่ผ่านต้องกลับไปฝึกใหม่จนกว่าจะสอบผ่าน...
4. จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน	...ทำพิธีไหว้ครูให้กับผู้เข้ารับการอบรม... ...ท่านบอกเมื่อเรียนเรื่องนี้แล้วต้องจัดให้เด็กได้แสดงออก เช่นการแสดงในพิธีเปิดกีฬาหรืองานอื่น ๆ เพื่อให้ นักเรียนภาคภูมิใจเป็นแรงเสริม...
5. บูรณาการวิชากระบี่กระบองกับวิชาอื่น ๆ	...สอดแทรกตำนานประวัติศาสตร์การเป็นนักรบที่สำคัญของของบรรพบุรุษ... ...ครูวิชิตไม่ใช่ครูสอนพลศึกษาอย่างเดียว ครูวิชิตสอนประวัติศาสตร์นักรบไทย ...
6. สอนแบบตั้งใจ	...ทำให้ลูกศิษย์ดู เอาหัวใจสอน...

วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
7. สอดแทรกคุณธรรม และ สอดแทรกวิธีการดำเนินชีวิต	...ให้ผู้เข้ารับการอบรมนั่งสมาธิโดยอธิบายความสำคัญของสมาธิกับการเรียนวิชากระบี่กระบอง... สิ่งที่ครู...สอนคุณธรรมทุกครั้ง ... ครูไม่เคยทิ้ง...
8. สอนแบบพ่อสอนลูก	...เหมือนพ่อสอนลูก เอาวิธีชีวิตเข้าไปสอน ยกตัวอย่างชัดเจน...

วิธีการวัดและประเมินผล วัดจากความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม โดยมีแบบประเมินโครงการอบรม

การปฏิบัติตนของครวิชิต ชี้เจริญ

การปฏิบัติตนของครวิชิต	ตัวอย่างข้อมูล
1.แสดงความเป็นผู้จริงในสิ่งที่สอนและสิ่งที่ทำ	...ครวิชิตเขาทำงานที่เขาทำจริง...มีความรู้จริง ทั้งในด้านพลกำลัง ในด้านของการเคลื่อนไหวร่างกาย เขาเป็นครูพลศึกษาตัวจริง...
2. มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน และดูแลศิษย์ ผู้ได้บังคับบัญชาเหมือนลูกหลาน	...เป็นครูที่ดี ดูแลศิษย์ดี ...เหมือนพ่อสอนลูก ...
3. เป็นคนไม่โมโหง่าย ไม่ก้าวร้าว ให้อภัยผู้อื่น มองโลกในแง่ดี	...ไม่ตำหนิใคร มองแต่ส่วนดี ไม่เคยเห็นท่านแสดงความโกรธออกมา...
4. ร่าเริง อารมณ์ดี	...เป็นคนที่มึจิตใจร่าเริง...
5. มีเมตตา เข้าใจผู้อื่น	...มีเมตตา โอบอ้อมอารี เข้าใจลูกน้องทุกคน ท่านไม่ใช่อำนาจ...
6. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	...การอบรมนั่งสมาธิโดยอธิบายความสำคัญของสมาธิกับการเรียนวิชากระบี่กระบอง แก่นของการอบรมคือฝึก “คนให้เป็นมวย” ... ไม่ได้ฝึกเรื่องการตัดสินใจต่อสู้ ...

การปฏิบัติตนของครูวิชิต	ตัวอย่างข้อมูล
6. มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ (ต่อ)	...การจัดประกวดการไหว้ครูมวยไทย ประกวดการใช้ ทักษะแม่ไม้มวยไทย...
7. เป็นนักประสานงาน สร้างเครือข่าย	...แล้วยังรู้จักสร้างเครือข่าย.

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และ ปัญญา

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวคือ ตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย การได้เรียนรู้ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว วิธีการนำทักษะการต่อสู้ป้องกันตัวไปใช้ในการออกกำลังกาย และนำ “ความเป็นมวย” ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
1. ตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย	...สิ่งที่ครูจะเน้นตลอดเวลาไม่ว่าสอนที่ไหนคือความสำคัญของวิชา... ...นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสร้างความตระหนักในวิชา... โดยวิธีการบรรยายซึ่งสอดแทรกตำนานประวัติศาสตร์... ในวันแรก... ...ต้องบอกว่าซึ้งมาก ๆ เลย ...มันเข้าไปในสายเลือด...
2. วิธีสอนทักษะไม้รำ	...นำทักษะของไม้รำมาแตกเป็นท่าย่อยเพื่อใช้ในการอบอุ่นร่างกาย ...สอนเทคนิควิธีสอนที่สนุกสนานและ การทำสื่อการสอนอย่างง่าย ๆ เพื่อให้ครูสามารถไปปรับใช้เมื่อกลับไปสอนที่โรงเรียน...
3. วิธีการนำทักษะการต่อสู้ป้องกันตัวไปใช้ในการออกกำลังกายและการป้องกันตัว	...ทักษะมวยไทยใช้ในการฝึกฝน...ออกกำลังกาย... เมื่อฝึกคล่องแล้วก็ใช้ป้องกันตัวได้... ...มันสามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้เลย ทำให้รู้จักวิทยายุทธได้ ถ้าเราเรียนฟิสิกส์ก็ทำให้เรารู้เกี่ยวกับแรง การ

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
3. วิธีการนำทักษะการต่อสู้ป้องกันตัวไปใช้ในการออกกำลังกายและการป้องกันตัว (ต่อ)	ผ่อนแรง มันก็เป็นวิทยาศาสตร์หมดเลย...
4. นำความเป็นมวยไปใช้ในชีวิตประจำวัน	...แก่นของการอบรมคือฝึก “คนให้เป็นมวย” รู้จักคิด รู้จักฟัง รู้จักการแก้ปัญหา...

ตารางสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของครูวิชิต ชี้เชิญ ขณะรับราชการ

ช่วงเวลา กระบวนการถ่ายทอด	ครูสอนระดับโรงเรียน	ครูสอนระดับอุดมศึกษา	ข้าราชการกรมพลศึกษา
1. ผู้รับการถ่ายทอด	นักเรียนชั้นประถมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	ผู้ที่จะจบออกไปปฏิบัติหน้าที่เป็นครูพลศึกษา ผู้เรียนที่สนใจ	ครูประจำการ ผู้อำนวยการศูนย์พลศึกษาและกีฬา เจ้าหน้าที่กีฬา เยาวชน ผู้สนใจทั่วไป
2. วัตถุประสงค์ของการถ่ายทอด	เพื่อเรียนรู้ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อการแสดง	เพื่อการเป็นครูพลศึกษา เพื่อเรียนรู้ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อนำไปแสดง	เพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าของศิลปะ การต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อนำไปใช้สอน เพื่อนำไปใช้ออกกำลังกาย
3. ความรู้ที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียน	ความสำคัญของวิชากระบี่กระบอง ทักษะการป้องกันตัวง่ายๆ ทักษะการแสดงกระบี่กระบอง ทักษะการผลิตอุปกรณ์การเรียน	ความสำคัญของวิชากระบี่กระบอง ทักษะการไหว้ครูกระบี่กระบอง การรำแม่ไม้ทุกอาวุธ ทักษะการแสดงกระบี่กระบอง ทักษะการผลิตสื่อการสอนกระบี่กระบอง ทักษะการป้องกันตัว	ความสำคัญและคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ ป้องกันตัว ทักษะการไหว้ครูมวยไทย กระบี่กระบอง ทักษะของกระบี่กระบอง ทักษะการแสดงกระบี่กระบอง ทักษะเบื้องต้นของมวยไทย

ตารางสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของครูวิชิต ชี้เชิญ ขณะรับราชการ (ต่อ)

ช่วงเวลา กระบวนการถ่ายทอด	ครูสอนระดับโรงเรียน	ครูสอนระดับอุดมศึกษา	ข้าราชการกรมพลศึกษา
3. ความรู้ที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียน (ต่อ)		พิธีกรรม	การใช้มวยไทยเพื่อการออกกำลังกาย พิธีกรรม
4. คุณค่าที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียน	ความภาคภูมิใจในวิชากระบี่กระบอง คุณธรรมในการดำเนินชีวิต : ความกตัญญู ความเป็นสุภาพบุรุษไม่รังแกผู้อื่น ความอ่อน น้อมถ่อมตน ไม่เยะเย้ยถากถาง	ความภาคภูมิใจในวิชากระบี่กระบอง คุณธรรมในการดำเนินชีวิต : ความกตัญญู การ ไม่อวดเก่ง ไม่นำความรู้ไปทำร้ายผู้อื่น การเสีย สละ การให้อภัย	ความภาคภูมิใจในวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คุณธรรมในการดำเนินชีวิต : ความกตัญญู ความรักชาติ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อ ความเป็นมวย
5. วิธีการถ่ายทอดความรู้	การสร้างความตระหนักในวิชาที่เรียน ทำให้ดูและกำกับดูแล ให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน สอดแทรกคุณธรรม และ วิธีการดำเนินชีวิต	การสร้างความตระหนักในวิชาที่เรียน ทำให้ดูและดูแลกำกับดูแล ให้นักเรียนปฏิบัติด้วยตนเอง จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน สอดแทรกคุณธรรม และ วิธีการดำเนินชีวิต	การสร้างความตระหนักในวิชาที่เรียน ทำให้ดูและกำกับดูแล ให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยตนเอง รับผิดชอบฝึกสอนกันเอง สอดแทรกคุณธรรม และ วิธีการดำเนินชีวิต

ตารางสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของครูวิชิต ชี้เชิญ ขณะรับราชการ (ต่อ)

ช่วงเวลา กระบวนการถ่ายทอด	ครูสอนระดับโรงเรียน	ครูสอนระดับอุดมศึกษา	ข้าราชการกรมพลศึกษา
6. การประเมินผล	วัดผลอย่างไม่เป็นทางการ โดยการสังเกตจากการแสดงและการจัดทำอุปกรณ์ประกอบการแสดง	วัดผลอย่างเป็นทางการสำหรับครูพลศึกษา : การจัดแสดงการต่อสู้ป้องกันตัวโดยมีการบรรยายประกอบ การผลิตสื่อการสอน เช่น ทำอาวุธและตัดชุดการแสดงของตนเอง วัดผลอย่างไม่เป็นทางการสำหรับผู้เรียนในชุมชน	วัดจากความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม โดยใช้แบบประเมินการอบรม

ตารางสรุปผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้าน
ร่างกาย จิตใจ และปัญญา

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผลการเข้าร่วมกิจกรรมฯ	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย		
	ผู้เรียนระดับโรงเรียน	ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา	ผู้เรียนที่เป็นครูประจำการ และผู้สนใจทั่วไป
ด้านร่างกาย	มีทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว	- มีทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว - สุขภาพแข็งแรง	- มีทักษะไม่ร่าเื่องต้น - มีทักษะการป้องกันตัวเบื้องต้น - มีวิธีการนำทักษะการต่อสู้ป้องกันตัวไปใช้ในการออกกำลังกายและการป้องกันตัว
ด้านจิตใจและปัญญา	- มีความภาคภูมิใจในตนเอง - มีความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ - ได้รับการฝึกตนให้เป็นคนดี ไม่รังแกใคร ไม่ทำผิด มีศีล - มีวิถีการปฏิบัติตนในกลุ่มที่เรียนกระบี่กระบอง	- ความมั่นใจในตนเองสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ - ใจเย็น อดทน มีเหตุผล - ไม่รังแกผู้อื่น - มองโลกในแง่ดี ให้อภัย - ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ - มองโลกในแง่ดี ให้อภัย	- ตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย - นำความเป็นมวยไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

จากข้อมูลทั้งหมดจะเห็นว่าตลอดระยะเวลาการรับราชการนั้นครูวิชิต ชี้เชิญได้ถ่ายทอดความรู้และคุณค่าของศิลปะการป้องกันตัวแบบไทยให้กับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันและการจัดกิจกรรมที่ต่างกัน เริ่มจากการให้ความรู้เพียงกระบี่กระบองมาสู่การเดิมเรื่องของมวยไทยและให้มวยไทยเป็นฐานเพื่อต่อยอดเป็นมวยไทยต่อมือหรือกระบี่กระบอง อันกล่าวได้ว่าเป็นการรวมศาสตร์ของศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย การถ่ายทอดความรู้มีทั้งเรื่องของการสอนให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย มีความรู้เรื่อง

ของวัฒนธรรมที่ปรากฏในศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย และสิ่งสำคัญที่สุดที่เห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะในช่วงปลายของการรับราชการคือ การพยายามส่งคุณค่าของการเป็นมวย คือ พุดเป็น ฟังเป็น แก้ปัญหาเป็น ผ่านการให้ผู้เรียนฝึกทักษะศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

บทที่ 6

กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบ ของครูวิชิต ชี้เชิญ เมื่อเกษียณอายุราชการ

ปี พ.ศ.2547 เมื่อเกษียณอายุราชการครูวิชิต ชี้เชิญ ได้รับเชิญเข้ามาทำงานเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการสอนพลศึกษาและศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้แก่โรงเรียนรุ่งอรุณ และเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการศึกษาแบบองค์รวมให้แก่สถาบันอาศรมศิลป์ ซึ่งสถานที่แห่งนี้ครูวิชิตได้นำศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยมาถ่ายทอดให้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และนักศึกษาระดับปริญญาโท เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้ซึมซับสิ่งที่ครูวิชิตเห็นว่าเป็นคุณค่าแท้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย บริบทของสถานศึกษาซึ่งเป็นสถานที่ทำงานในปัจจุบันของครูวิชิต ชี้เชิญ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนรุ่งอรุณ

โรงเรียนรุ่งอรุณถือกำเนิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2540 ด้วยความร่วมมือร่วมใจของคณะผู้ก่อตั้งที่มีประสบการณ์จากการดำเนินงานโรงเรียนอนุบาลรักลูก (กลุ่มบริษัทแปลน) และด้วยความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มบุคคลที่มีความมุ่งมั่นหมายที่จะก่อให้เกิดสถาบันแห่งการเรียนรู้ที่ยึดเอาหลักพุทธธรรมเป็นฐานของการจัดการศึกษา โดยบริหารจัดการในรูปแบบบริษัทที่ไม่แสวงหากำไร หากแต่คืนรายได้ทั้งหมดสู่การพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนรุ่งอรุณเป็นโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในปีพุทธศักราช 2540 (ปัจจุบันคือ สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน) และในปีพุทธศักราช 2546 โรงเรียนได้ดำเนินการจดทะเบียนเป็นมูลนิธิโรงเรียนรุ่งอรุณ

โรงเรียนรุ่งอรุณตั้งอยู่บนพื้นที่สีเขียวเกือบ 50 ไร่ อาคารเรียนได้รับการออกแบบให้มีบรรยากาศโปร่งคล้ายบ้าน 2-3 ชั้น ซึ่งแต่ละชั้นประกอบด้วยห้องเรียน 3 ห้อง ห้องโถงกลาง ห้องน้ำชาย-หญิง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกคือบริเวณทำครัวซึ่งมีอ่างล้างถ้วยชาม และห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด อาคารใช้วัสดุก่อสร้างที่เป็นธรรมชาติ เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่นไปด้วยต้นไม้ใหญ่และบึงน้ำกว้าง ชีวิตประจำวันของนักเรียนและครูนอกเหนือจากการเรียนคือการช่วยกันดูแลห้องเรียนและชั้นเรียน

ช่วยกันทำอาหารและรับประทานอาหารร่วมกัน สวดมนต์และทำกิจวัตรประจำวันร่วมกัน เสมือนอยู่บ้านเดียวกัน

ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนรุ่งอรุณมีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 1,013 คน ครูจำนวน 130 คน คิดเป็นสัดส่วนครูต่อนักเรียนประมาณ 1:8 จำนวนนักเรียนต่อห้องไม่เกิน 25 คน ครูทำการสอนห้องละ 1-2 คน นอกจากนี้รุ่งอรุณยังรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจำนวนห้องละ 2 คน เรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป และมีการจัดการเรียนการสอนแบบ “ชั้นคละ” ที่มีนักเรียน 2 ระดับชั้นเรียนร่วมกัน

การบริหารจัดการ

โรงเรียนรุ่งอรุณมีการบริหารงานโดยคณะกรรมการโรงเรียนซึ่งมี ท่านเจ้าคุณพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) เป็นที่ปรึกษา ศาสตราจารย์นายแพทย์ ประเวศ วะสี เป็นประธานคณะกรรมการมูลนิธิโรงเรียน และรองศาสตราจารย์ประภาภัทร นิยม เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

โรงเรียนรุ่งอรุณแบ่งการทำงานออกเป็น 3 ส่วนย่อย คือ

- 1) โรงเรียนเล็ก ระดับอนุบาล 1 – ประถมศึกษาปีที่ 1 มีนักเรียนจำนวน 300 คน
- 2) โรงเรียนประถม ระดับประถมศึกษาปีที่ 2 – 6 มีนักเรียนจำนวน 385 คน
- 3) โรงเรียนมัธยม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีนักเรียนจำนวน 328 คน

ในแต่ละโรงเรียนจะมีครูใหญ่เป็นผู้ดูแลโรงเรียนละ 1 คน โดยมีหน้าที่สร้างความเข้าใจในภาวะความเป็นครู การทำงานเป็นทีม รวมทั้งการนำเนื้อหาไปสู่การสอน ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบองค์รวม ในการทำงานมีการประชุมร่วมกันทั้งในระดับโรงเรียนย่อย ระดับชั้น และเฉพาะสาขาวิชา

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1) **โพธิสัตถา:** ความเชื่อมั่นในศักยภาพมนุษย์ที่สามารถพัฒนาตนเองไปสู่อิสรภาพทางปัญญาได้
- 2) **ชีวิตมนุษย์คือการศึกษ:** การพัฒนาพฤติกรรม จิตใจ ปัญญาในระบบไตรสิกขา
- 3) **การศึกษาองค์รวม:** กระบวนการบูรณาการความรู้ภายนอก (ศาสตร์ต่างๆ) และภายใน (ชีวิต) เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติที่ฝึกได้ของมนุษย์
- 4) **ชุมชนกัลยาณมิตร:** มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของสังคมที่มีความเจริญ

การจัดการเรียนการสอน

ชุมชนแห่งการเรียนรู้

โรงเรียนรุ่งอรุณส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนได้เรียนรู้และแบ่งปันความเข้าใจ รวมถึงประสบการณ์ให้กับผู้อื่น โรงเรียนได้สร้างสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ สำหรับนักเรียนที่จะได้สำรวจ ค้นหาความสัมพันธ์ที่เกื้อกูล พอเหมาะพอดี ระหว่างธรรมชาติ วัฒนธรรม และตัวนักเรียนเอง บรรยากาศในห้องเรียนได้ถูกออกแบบให้เหมือนกับบ้านที่เน้นความสัมพันธ์ของครู - นักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยสอนทั้งชีวิตและวิชา และสนับสนุนให้ความสัมพันธ์ของบ้าน (ผู้ปกครอง) และ โรงเรียน เกื้อกูลและเรียนรู้ร่วมกัน

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่ชีวิต

การเรียนการสอนที่รุ่งอรุณจะเป็นแบบโครงเรื่องนำ (Thematic Approach) ซึ่งจะครอบคลุมเนื้อหาสาระวิชาอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงที่มา-ที่ไปและความสำคัญของเรื่องราวต่างๆ จนสามารถประมวลภาพรวมในหลากหลายมิติและเชื่อมโยงสู่ชีวิตของตนเองและผู้อื่นได้

หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่ชีวิตมีกระบวนการเรียนรู้หลัก 4 ขั้นตอน คือ

- 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (จุดประกาย)
- 2) ชี้นลงมือปฏิบัติ (Active Learning)
- 3) ชี้นประมวลความเข้าใจ และ
- 4) ชี้นำเสนอผลลัพธ์ในรูปแบบของ “งานหยคน้ำแห่งความรู้”

ครูจะประเมินผลการเรียนรู้ตามที่เกิดขึ้นจริง (Authentic Assessment) วัตถุประสงค์ของเด็กเป็นรายบุคคลตลอดปีการศึกษา ซึ่งประมวลจากจุดประสงค์ของวิชา ชี้นงาน กิจกรรมในชั้นเรียน รวมไปถึงการนำเสนอผลงานในชั้นสุดท้าย ทั้งนี้หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยจะมี“คุณค่า”หรือประโยชน์ของเนื้อหาสาระวิชาที่มีต่อตัวนักเรียนที่ครู ได้ระบุไว้เป็นแกนกลางเชื่อมโยงขั้นตอนต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน

หน่วยการเรียนการสอนของนักเรียนทุกคนตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมของโรงเรียนจึงประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการทำกิจกรรมตามความเป็นจริงต่างๆ เป็นหลัก เช่น การทำอาหาร การทำสวน การปลูกข้าว เป็นต้น

การใช้หน่วยการเรียนรู้เช่นนี้ ต้องอาศัยเวลาที่ต้องเนื่องจึงไม่สามารถใช้ระบบตารางสอนตามปกติได้ ทางโรงเรียนจึงใช้ระบบกลุ่มวิชา (Block) โดยในหนึ่งปีการศึกษาจะแบ่งออกเป็นสามเทอม (12 สัปดาห์ต่อเทอม) ในแต่ละเทอมประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้หลัก 1 หน่วย (ภูมิปัญญา ภาษาไทย มานุษยและสังคมศาสตร์ และธรรมชาติวิทยา) วิชาพื้นฐาน (คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

ภาษาที่สาม และเทคโนโลยีการสื่อสารสารสนเทศ) กลุ่มวิชาสร้างเสริมสุขภาพกาย-จิต กิจกรรมฝึกฝนจริยธรรมและวินัย และการศึกษาภาคสนาม

การพัฒนาครู

ครูเป็นปัจจัยสำคัญอันดับแรกของวิธีการเรียนรู้ของโรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนรุ่งอรุณคัดเลือกครูที่มีวุฒิการศึกษาเฉพาะในแต่ละสาขาวิชาซึ่งไม่จำเป็นต้องจบคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ โดยคัดเลือกจากการสัมภาษณ์และการทดลองสอน ในส่วนของการพัฒนาครูนั้นจะเน้นที่การฝึกฝนครูจากการทำงานจริง (On-the-Job Training) โดยมีครูพี่เลี้ยงและครูใหญ่เป็นผู้ให้คำแนะนำ กิจกรรมพัฒนาครูสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภทหลักดังนี้:

- 1) การอบรมจากการทำงานจริง ตั้งแต่ในชั้นออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การทำงานเป็นทีม และการจัดการความรู้ระหว่างปีการศึกษา
- 2) การอบรมโดยกลุ่มผู้บริหารของโรงเรียน เน้นการอบรมเพื่ออัปเดตความรู้ในแนวทางการศึกษาของโรงเรียน เช่น วิสัยทัศน์ของโรงเรียน การแลกเปลี่ยนและสาคิวิธีกาการสอน รวมทั้งการอบรมจากครูบาอาจารย์และปราชญ์ในสาขาวิชาต่างๆ
- 3) การเจริญสติภาวนาและการปฏิบัติธรรม ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการอบรมครู เพราะจะทำให้ครูเป็นผู้ที่มีสติ รับรู้เรื่องราวตามความเป็นจริง และเป็นที่พึ่งของตนเองได้ในที่สุด
- 4) งานจิตอาสา เป็นโครงการอาสาสมัครบำเพ็ญประโยชน์ที่พาครูไปเรียนรู้จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เกิดปฏิสัมพันธ์กับชุมชน และสร้างเสริมทานบารมี เช่น การช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิ ภัยโคลนถล่มที่อุตรดิตถ์ และภัยน้ำท่วมที่อยุธยา เป็นต้น
- 5) การอบรมเชิงวิชาชีพ การอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสาระวิชาที่ครูดูแล เช่น การอบรม Brain-Based Learning การใช้ดนตรีในการพัฒนาเด็กเล็ก ฯลฯ เพื่อเปิดรับแนวคิด ทักษะ และศาสตร์ต่างๆ อยู่เสมอ

วิชาพลศึกษาที่โรงเรียนรุ่งอรุณ

แนวคิดสำคัญ

“การสอนวิชาพลศึกษา ครูต้องเข้าใจสิ่งที่สอนว่าจะสอนอะไร สอนทำไม และตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ต้องดึงความเชื่อมั่นศรัทธาที่เด็กมีต่อครูออกมา โดยครูต้องใช้ความเมตตา และหาวิธีการที่จะเอื้อให้เด็กได้ปฏิบัติ และเข้าใจถึงคุณค่าของการเรียนรู้โดยครูเปรียบเสมือนผู้แนะนำมิใช่ผู้บอกหรือสั่งให้ทำ เพื่อที่เด็กจะสามารถเข้าสู่วิธีการค้นพบด้วยตัวเอง”

กึฬากับการพัฒนามนุษย์

“ร่างกายและจิตใจคนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จิตใจที่สมบูรณ์มักจะอยู่ในร่างกายที่แข็งแรง”

“กึฬาเปรียบเหมือนเกมชีวิต จำลองชีวิตจริงให้มาอยู่ในสนาม ต้องมีการวางแผน การเตรียมความพร้อม ฝึกฝนเหมือนการใช้ชีวิตในสังคม ต้องเจอปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจไม่รู้ล่วงหน้า บุคคลที่เข้มแข็งและเตรียมพร้อมเท่านั้นที่จะสามารถเผชิญและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง”

วัตถุประสงค์

การเรียนรู้พลศึกษาที่รุ่งอรุณจึงไม่เน้นเรื่องของทักษะที่เป็นเลิศ หรือการแข่งขัน แต่มุ่งปลูกฝังให้เด็กมีความเชื่อมั่นและมีทัศนคติที่ดีต่อกีฬานั้นๆ รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ตลอดจนการทำงานร่วมกันเป็นทีม รวมไปถึงความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

ข้อมูลทั่วไปสถาบันอาศรมศิลป์

สถาบันอาศรมศิลป์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ ด้วยอุดมการณ์ที่จะนำไปสู่ความเป็นสถาบันแห่งจิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) อันเป็นการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้สูงสุดของมนุษย์ สถาบันนี้เกิดจากการรวมตัวของนักการศึกษา ศิลปิน สถาปนิก และนักวิชาการของสังคม ด้วยความมุ่งหวังที่จะสร้างสรรค์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ใหม่ที่ผสานภูมิปัญญาดั้งเดิมเข้ากับองค์ความรู้ร่วมสมัยภายใต้บรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตรและความเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดจากคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญพิเศษในด้านต่างๆ โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการขยายขีดความสามารถของการเรียนรู้ตามแนวทางหลัก 3 ประการคือ

1. การขยายความสามารถของการเรียนรู้ ด้วยวิถีบูรณาการกับชีวิตอย่างเป็นองค์รวม
2. การฝึกฝนศิลปะแห่งการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง ประณีต เพื่อการหยั่งถึงคุณค่า และ ความดีงาม
3. เพื่อผสานสัมพันธ์โครงข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อสร้างกระแสวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้สู่ปัญญาให้เกิดขึ้นในสังคม ชุมชนและครอบครัว ภายใต้ปรัชญาแห่ง สุนทรียธรรม มงคลธรรม และวัฒนธรรม

สถาบันอาศรมศิลป์เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร(not for profit organization) ได้รับการสนับสนุนด้านบุคลากร เงินทุน ที่ดิน จากมูลนิธิโรงเรียนรุ่งอรุณ มูลนิธิสถานแสงอรุณ และมูลนิธิมาตุลีดิน สถาบันได้รับอนุญาตจัดตั้งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนระดับบัณฑิตศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในเดือนตุลาคม พ.ศ.2549

หลักสูตร

สถาบันอาศรมศิลป์มีหลักสูตรสูงกว่าระดับปริญญาตรี 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู และ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา อันประกอบด้วย หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมเพื่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม และ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาแบบองค์รวม ปัจจุบันมีผู้เรียนทั้งสองหลักสูตร จำนวน 36 คน

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาแบบองค์รวม

ปรัชญาของหลักสูตร

เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วของสังคมไทยในยุคปัจจุบันกำลังก้าวไปสู่ ความทันสมัยของเทคโนโลยีพร้อมๆ กับการถดถอยของธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และคุณธรรมพื้นฐานในจิตใจของผู้คนและเยาวชน ครู พ่อแม่ และบุคลากรทางการศึกษาทั้งหลายจึงจำเป็นต้องแสวงหากุศโลบายในการที่จะปรับภาวะการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนให้เท่าทันกับการเผชิญสถานการณ์อันยากลำบากอย่างที่จะหลีกเลี่ยงมิได้ในอนาคตอันใกล้

ดังนั้น ปรัชญาของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาแบบองค์รวมนี้จึงมุ่งสร้างครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้ที่สนใจเรื่องการเรียนรู้แนวใหม่ ให้เป็นผู้ที่สามารถค้นพบศักยภาพการเรียนรู้ของตนเองและเชื่อมโยงการเรียนรู้จากภายในตนสู่ภายนอกได้อย่างสมบูรณ์ โดยการสะสมประสบการณ์เชิงประจักษ์และการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้วยตนเอง จนกระทั่งเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์และสังคมจนสามารถออกแบบจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้อื่นได้อย่างหลากหลาย ทั้งนี้ เชื่อว่าหลักสูตรนี้จะสามารถผลิตบุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ให้กับสังคมไทยได้อย่างกว้างขวางและทันการ

สภาพบริบทของโรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบันอาศรมศิลป์ดังกล่าวจึงทำให้ครูวิชิต ชีเชิญสามารถนำศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในระดับโรงเรียนและในระดับสถาบันอุดมศึกษาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญาและการพัฒนาตนเองจากภายในตามปรัชญาของสถาบันการศึกษาทั้งสองแห่งได้อย่างสอดคล้องและกลมกลืน โดยในระดับโรงเรียนครูวิชิตได้นำศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยไปสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นการสอนในวิชาพลศึกษา สอนในกิจกรรมชุมนุมและสอนกิจกรรมนอกเวลา สำหรับในระดับอุดมศึกษา

ครูวิชิตได้เป็นประธานในการร่างหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาแบบองค์
แขนงหลักสูตรการเรียนการสอน กลุ่มที่ 4 บูรณาการด้วยหลักการดูแลสุขภาพและป้องกันตัววิถีไทย
ด้วยมีความคิดว่า

...หลักสูตรนี้ต้องการสอนเรื่องของสุขภาพ ป้องกันตัวในที่นี้
ไม่ได้หมายถึงการต่อสู้ แต่หมายถึงการปกป้องร่างกายไม่ให้
เกิดอันตรายจากโรคภัยไข้เจ็บหรืออันตรายอื่น ๆ ...และการใช้
ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวก็เป็นส่วนหนึ่งของการดูแลสุขภาพ
และป้องกันตัว...

ในสถานที่แห่งนี้ครูวิชิตได้รับอิสระในการทำงานและได้โอกาสทดสอบการใช้ศิลปะการต่อสู้ป้องกัน
ตัวแบบไทยในการพัฒนาผู้เรียน ครูวิชิตกล่าวว่าที่นำเรื่องศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวมาสอนที่นี่เพราะ
ต้องการให้ผู้เรียนมีโอกาสซึมซับวิชานี้ และอยากพิสูจน์ว่าการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจะทำให้
ผู้เรียนมีความคล่องแคล่ว มีทักษะที่สามารถถ่ายโยงไปสู่ทักษะการเล่นกีฬาอื่นๆ ได้เช่นเดียวกับ
ประสบการณ์ที่ครูวิชิตเคยพบหรือไม่ ดังการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ต้องการให้ทุกคนค่อยๆ ซึมซับพื้นฐานมวยไทย กระบี่
กระบองเพราะตัวเองมีประสบการณ์ ... เราอยากจะได้ครู
วิชิตไปคัดฟุตบอลก็ติดนักกีฬาทีมจังหวัด คัดบาสเกตบอลก็ติด
บาสเกตบอลทีมเขต แต่ครูวิชิตเล่นแต่กระบี่กระบอง ไม่เคยจับ
ลูกบาสไม่เคยเล่นฟุตบอล จะเห็นได้ว่าทักษะกระบี่กระบองนั้น
สามารถนำไปใช้ได้กับทุกกีฬา แต่เราจะไม่บอกให้เขาเรียนรู้ด้วย
ตัวเอง...

นอกจากการใช้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในการพัฒนาสุขภาพ พัฒนาทักษะทางกายให้แก่ผู้เรียนแล้ว
สิ่งสำคัญที่ครูวิชิตต้องการพัฒนาผู้เรียนจากภายในผ่านการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยคือ
ให้ผู้เรียนมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้มีพระคุณ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ทางใจที่ต้องการให้รู้ก็คือ พระอรหันต์ของเราคือพ่อแม่ ต้องการให้ลูกรู้จักพระคุณพ่อแม่ รู้จักพระคุณครูบาอาจารย์ ตัวนี้คือสิ่งที่ต้องการเน้น จะสอนผ่านกิจกรรมอื่นยากแต่ถ้าสอนผ่านกิจกรรมนี้ถ้าทำไม่ดีจะต้องตายด้วยคมหอกคมดาบ...
...สิ่งที่เป็นบุญเป็นกุศลจากตัวนี้ มันไม่มีวิชาไหนที่คนจะต้องระมัดระวังคำว่าครู ...ไม่มีอะไรสำคัญเท่ากับต้องบูชาครู เพราะคมหอกคมดาบมันจอกอหอยอยู่ วิชาอื่นนั้น...ครูคนตรืออย่างมากก็ถูกไม้ตีหัวที แต่วิชานี้หากทำไม่ดีดาบนั้นจะกินสนอง มันกลัวต่างกัน สิ่งนี้จะเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เด็กตระหนก...

ครูวิชิตกล่าวถึงเรื่องของการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยว่าจากประสบการณ์ที่สอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยมาหลายปี ท่านสังเกตว่าลูกศิษย์จะเป็นคนที่ฉับไวในการและรวดเร็วในการตัดสินใจ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และมักเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ความฉับไว ความรวดเร็ว การตัดสินใจ เราจะสังเกตได้จากนักกระบี่กระบอง จากที่ไม่ได้เรื่องเลยมาอยู่กับเราสักพัก เล่นไปเล่นไปกลับพูดจาไม่ลื้มมีเกณท์ มีความคิดฉับไว ปฏิบัติตอบสนองรวดเร็ว ...เราก็มาคิดว่าเพราะกระบี่กระบองทำให้คิดได้เร็วขึ้น ทำให้คนไวขึ้น พอเรายังแก้ตัวเรายังเห็นยืนยันทันทีได้ว่าเด็กนักกระบี่กระบองประสบความสำเร็จในชีวิตทุกคน เพราะความฉับไวและการแก้ปัญหา...

คุณค่าสำคัญที่ครูวิชิตกล่าวถึงบ่อย ๆ ตั้งแต่รับราชการเป็นผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ และต้องการให้พัฒนาขึ้นในตัวผู้เรียนคือ “ความเป็นมวย” ครูวิชิตเล่าถึงความ เป็นมวยในความคิดของท่านว่า ไม่ใช่เรื่องการสร้างนักมวยชกบนเวทีหรือนักกระบี่กระบองแต่เป็นการสร้างคนที่รู้เท่าทันตนเอง รู้เท่าทันคน รู้จักการผ่อนหนักผ่อนเบา มีความซื่อสัตย์ในตนเอง รู้จักการควบคุมอารมณ์ ผ่านการทำกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมคือการต่อสู้ป้องกันตัว ดังข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...คำที่เป็นมวยที่พูดถึงตลอดเวลานั้นคือเอาศาสตร์นี้มาสร้างคนให้เป็น...คนที่รู้เท่าทันคน ไม่ใช่คอยจับผิด ...

...คนมุ่งแต่ว่าจะขึ้นพรหมอย่างไร จะร่าอย่างไร จะดีไม่ไหน ...พอได้แค่ไม้ 2 ไม่ก็จบละไปโง่ได้แล้ว ก็คิดอยู่แค่นี้ก็เป็นอยู่แค่นั้น ... แต่สิ่งที่ให้ไปนั้นแล้วเขาเกิดความประทับใจแล้วเขาก็เกิดความเที่ยงตรง ...เขาจำติดตาว่าถ้าจะแทงต้องแทงให้ตรงให้รวดเร็ว ดังนั้นเวลาคิดให้คิดตรง คิดให้เห็น ตัวนี้เป็นที่มาของความซื่อสัตย์อยู่ในตัวเขาเอง ...คนอื่นไม่รู้แต่เรานั้นรู้ว่าทำผิดหรือทำถูก...

...ในจังหวะที่ถึงคมดาบแล้วเราผ่อนลงมาแรงมันจะหาย การสลายพลังก็คือ ...เขาพูดแรงมาถ้าเราใจเย็น... นี่คือการสลายพลัง แต่มันจะไม่ชัดเจนเท่ากับการปฏิบัติ ถ้าชกมา 2 แรงปะทะกันก็จะหาย แต่ถ้ารู้จักการผ่อน... ดังนั้นชีวิตคนเรานั้นจะอยู่ในสังคมได้อย่างสง่างามจะต้องผ่อน รู้จักรับ รู้จักหยุด และไม่โกรธ เขาโกรธมาเราโกรธไปสติไม่มี ...

ครูวิชิตกล่าวว่าคุณค่าแท้ของวิชานี้ไม่ใช่เพียงแต่เป็นวิชาคู่ชาติ คู่ประเทศที่สอนให้คนรู้จักการป้องกันตัวเอง ป้องกันประเทศชาติเท่านั้นแต่คุณค่าแท้คือการอบรม กล่อมเกล้าให้คนเป็นคนดีของสังคม ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เราพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าวิชานี้คือวิชาคู่กับชาติไทย วิชาที่รักษาชาติ ...บ้านเมืองเราอยู่...ด้วยคมหอกคมดาบ แต่เบื้องหลังคมหอกคมดาบนั่นคมหอกคมดาบเลี่ยมสอนคนให้เป็นคนดี เหลาคนให้เป็นคนดี เหลาคนให้เป็นคนเก่ง เหลาคนให้เป็นคนฉลาด ในคมหอกคมดาบนั่นเป็นเครื่องเหลาคน...

ดังนั้น การสอนในโรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบันอาศรมศิลป์ครูวิชิตจึงพยายามสอนทั้งเรื่องของทักษะการป้องกันตัว และทักษะของการดำเนินชีวิตของคนเป็นมวยอันเป็นคุณค่าแท้ในความเห็นของครูวิชิต ชี้เชิญ

ผู้รับการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในโรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบันอาศรมศิลป์

ผู้ที่รับการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในโรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบันอาศรมศิลป์ประกอบด้วย กลุ่มครูพลศึกษา กลุ่มครูสายสามัญ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและนักเรียนชั้นประถมศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนรุ่งอรุณ ซึ่งแต่ละกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของครูวิชิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มครูพลศึกษา

เมื่อครูวิชิต ชี้เชิญเข้ามาทำงานในสถาบันแห่งนี้มีครูพลศึกษาหลายคนรู้จักครูวิชิตมาก่อนว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการสอนวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเพราะครูที่สอนวิชากระบี่กระบองในวิทยาลัยพลศึกษาที่ครูพลศึกษาเหล่านี้ศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นลูกศิษย์ของครูวิชิต หัวหน้าหมวดวิชาพลศึกษาในขณะนั้นได้เชิญให้ครูวิชิตสอนวิชากระบี่กระบองและมวยไทยให้แก่ครูในหมวดวิชาพลศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความประสงค์ของครูวิชิตที่ต้องการถ่ายทอดความรู้เรื่องนี้ให้แก่ครูพลศึกษา การสอนของครูวิชิตในระยะแรกไม่มีคนสนใจเรียนมากนัก ครูพลศึกษาที่มาเรียนส่วนใหญ่มาเพราะความเกรงใจหัวหน้าหมวดแต่ก็มีบางท่านตัดสินใจเรียนเพราะเห็นว่าครูวิชิตเป็นครูของครูที่สอนตนเองในระดับปริญญาตรี ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ตอนแรกยังไม่ได้สนใจ...เกรงใจครูต้น...ครูต้นบอกอาจารย์
ประกาศิตส่งเสริมและครูวิชิตก็เป็นครูใหญ่ พยายามชวน
ล่อมให้เพื่อน ๆ เข้ามาเรียน...

ครู อ.

...ที่เรียนเพราะครูต้นบอก และเพราะบรมครูมาสอนเนื่องจาก
รู้จักครูวิชิตมาก่อนจากแนะนำตนเองก่อนการสอนของอาจารย์
ชาญณรงค์ ...ขณะที่เคยอยู่วิทยาลัยพลศึกษาครูวิชิตเป็น
หัวหน้าผู้ตัดสิน เคยได้รับมอบเหรียญรางวัลจากมือครูวิชิต...

ครู ว.

แต่เมื่อครูพลศึกษาเหล่านั้นเห็นความจริงใจและความตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้ของครูวิชิต รวมทั้งมีวิธีการถ่ายทอดที่แตกต่างจากที่เคยเรียนรู้มา ทำให้ครูพลศึกษาหลายคนเกิดความตั้งใจที่จะรับการถ่ายทอดความรู้เรื่องการต่อสู้ป้องกันตัวอย่างจริงจัง ดังข้อมูลต่อไปนี้

... ใจน่าจะอยากให้ครูไม่มาแต่ก็เห็นครูมาทุกครั้ง ครูเปลี่ยนชุดจาก
เรือนไทยไปสอนที่รพินทร ...เมื่อเรียนๆ ไปเห็นความตั้งใจของ
ครู ...ตอนหลังครูไม่ได้สอนข้างในรพินทรแล้วแต่มีชมรมสอน
เด็กมัธยมที่สนามบาสเล็ก ...ก็มาอยู่ชมรมเรียนกับเด็กฝึกกับเด็ก
...ใจเริ่มมาว่าครูสอนให้ท่ามวยท่ากระบี่...ครูพาออกแสดงข้าง
นอกทำกิจกรรมข้างนอกเลยคิดว่าน่าสนใจน่าเรียนรู้...

ครู อ.

ครูพลศึกษาที่ได้เข้ามาเป็นลูกศิษย์ครูวิชิต เล่าให้ฟังถึงวิธีสอนของครูวิชิตว่า ครูมีวิธีสอนการสอนที่
หลากหลายน่าประทับใจ เป็นคนที่ทุ่มเทและจริงจังต่อการสอน พยายามช่วยเหลือลูกศิษย์ให้ประสบ
ความสำเร็จในการเรียนการฝึกซ้อม เมตตาในการสอน เอาใจใส่ลูกศิษย์สม่ำเสมอ ทำให้ดูทุกครั้ง
ที่ติดขัดและทำซ้ำๆ ค่อยเป็นค่อยไป มีลำดับขั้นของการสอน และสอนตามความพร้อม ความสามารถ
ของลูกศิษย์ ไม่เร่งรีบ คาดหวังผลสำเร็จที่ดีเลิศจากลูกศิษย์ ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...เป็นคนถ้าครูไม่มาสนใจไม่ทุ่มเท ความสนใจจะมีน้อย ...
แต่มาอยู่กับครู ครูก็จะพยายามช่วยเหลือ ดูแล พยายามเลี้ยงเหมือน
เราเป็นลูกคนหนึ่งพยายามผลักดันให้ได้...

ครู ค.

...ครูมีวิธีการที่หลากหลาย... ครูทำให้ดูทุกครั้งที่เราเข้าไปหา เข้า
ไปตามครูจะทำให้ดู ครูไม่มีอคติคิดว่าเดี๋ยวจะทำงานก่อน...
ครูจะว่างงานของครู ... ครูจะใส่ใจกับสิ่งที่มีชีวิตมากกว่าสิ่งที่
ไม่มีชีวิต...ประทับใจการสอน ครูสอนแบบทำให้ดูค่อย ๆ เป็น
ค่อย ๆ ไปสอนแบบคนนี้เหมาะสมกับแบบนี้ ครูสอนตามคน ...

ครู ว.

...มีจังหวะที่จะสอน ใครยังไม่พร้อมที่จะเรียน ครูก็จะนิ่งๆ เงยๆ แต่พอมีจังหวะก็จะเข้ามาบอก เป็นสไตล์ครูไทยที่ไม่ได้เร่งเร้า ต้องเอาให้ได้...ครูรู้ว่าเรามีฐานเยอะบอกคำสองคำ ...แต่กับคนที่มาเริ่มใหม่ครูจะบอกเป็นลำดับขั้นตอน ...

ครู ภ.

...พอเห็นคนอื่นไปได้แล้วมันท้อ มันทำไม่ได้ ก็เลยไม่ชอบ เพราะเราไม่ประสบความสำเร็จซะที...ครูวิชิตสอนแบบเมตตา คือ ไม่ยอหื้อที่จะสอนเรา ...

ครู ป.

นอกจากวิธีการสอนดังกล่าวแล้วครูวิชิตยังมีวิธีการให้กำลังใจลูกศิษย์ให้รู้สึกว่าคุณเองทำได้และประสบความสำเร็จในการเรียน คือ ไม่เคยดูว่าถ้าแสดงไม่ถูกต้องแต่จะให้คำแนะนำและให้กำลังใจดังข้อมูลต่อไปนี้

...ทุกครั้งที่แสดงเราจะรู้ว่าผิดตรงไหนแต่ครูไม่เคยว่าเรา มีแต่บอกว่าแล้วครูจะปรับให้ ...เป็นกำลังใจและเป็นตัวเสริมที่จะทำให้เราพัฒนาตัวเอง...

ครู ว.

...ครูเรียกหนูลงไปสอนฝรั่ง หนูมีภาพในหัวว่าคงทำได้ แต่พอลงไปทำกลับพันซ้ายพันขวา ก็เลยหันไปหาครู บอกครูว่าหนูยังจำไม่ได้ ครูก็บอกว่างั้นก็มาๆ แบบว่าท่าทีของครูมันไม่ใช่ว่าไล่ให้ไปทำอย่างอื่น คือ ท่าทีของครูบ่งบอกได้ง่ายๆ เลยว่าทุกอย่างเป็นเรื่องของครู ทุกเลี้ยววินาทีเรากำลังศึกษาตลอดเวลา...

ครู ป.

สิ่งที่ครูวิชิตถ่ายทอดให้แก่ครูพลศึกษาจะแตกต่างกับการเรียนในสถาบันการพลศึกษาอื่นๆ เพราะครูจะสอนทั้งเรื่องคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ทักษะในการต่อสู้ป้องกันตัวและวิธีการดำเนินชีวิต ที่ครูชอบใช้คำว่าเป็นมวย ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...ต่างกันเพราะเรียนที่โน่นไม่รู้เบื้องหลังมาก่อนว่าเรียนทำไม เรียนเพื่ออะไร มีประโยชน์อะไร ... แต่รู้ว่าเป็นวิธีการออกกำลังกายเป็นวิชาพละ แต่มาอยู่กับครูวิชิต ครูจะพูดขึ้นต้นเสมอก่อนจะสอนจะบอกคุณค่าวิชาก่อนและพาสวดมนต์ เห็นวิธีการขั้นตอน ประเพณีแล้วรู้สึกชอบ...

...ครูสอนพยายามดึงภูมิหลังและบอกคุณค่าของวิชานี้เป็นวิชาของไทย เราควรให้คุณค่าต่อวิชานี้...ครูสอนปูพื้นสิ่งที่เป็นรากเหง้ามาก่อนแล้วจึงฝึก ...

ครู ก.

...จะแตกต่างกันที่ตรงวิธีคิดในเรื่องของมวยของดาบ เมื่อก่อนเรียนจากวิทยาลัยพลະเป้าหมายอันดับหนึ่งต้องชนะ ช้อมเพื่อเป็นที่หนึ่ง หวังผลแน่นอนชัดเจน มีรายได้ ต่อทุกครั้งต้องมีค่าตัว ...ครูพูดบ่อยคือ คนเป็นมวย ตอนเรียนเรานึกว่าคนเป็นมวยคือเก่ง เชิงดี แต่ของครู คือคนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้เท่าทันสถานการณ์ รู้เท่าทันตนเอง การจะรู้เท่าทันคนอื่นได้ต้องรู้เท่าทันตนเอง...

ครู ก.

...วันนั้นครูสะท้อนว่ากลุ่มพลະเป็นอย่างไรบ้างทั้งๆ ที่ครูก็ไม่ได้เข้่าว ...นี่คือสิ่งที่เรารับรู้ได้ว่าคนเรามันจะต้องเป็นมวย คือ อยู่มุมไหนก็ต้องดูเหลี่ยมคนอื่นออก...ครูก็จะเข้ามาได้ถูกจังหวะ อยู่เสมอ...ไม่ใช่ว่าครูจะเข้ามาเหมือนกับคลุกวงใน คือ คนที่ไม่เป็นมวยจะคลุกวงในตลอดเวลา...

ครู ป.

เมื่อครูวิชิตเน้นการถ่ายทอดคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในเชิงของการดำเนินชีวิตนี้ ครูวิชิตไม่เพียงแต่สอนด้วยปากแต่ครูปฏิบัติตนให้เห็น เช่น ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความสุภาพ ความใจเย็น การมีความสุขกับงานที่ทำ เป็นต้น และลูกศิษย์เองก็ได้ซึมซับวิถีคิด วิธีใช้ชีวิตจากครูวิชิตที่ “ทำให้ดูอยู่ให้เห็น” ดังข้อมูลต่อไปนี้

...วันหนึ่งเห็นเด็กมีความสุข ครูก็มีความสุขโดยเฉพาะครูวิชิต ครูวิชิตถอนหญ้า ปลุกผัก ขุดดิน ก็เห็นครูมีอายุขนาดนี้แล้ว ทำไมถึงมีความสุขกับทุกเรื่องที่คุณครูทำ...

...ครูจะแสดงออกว่าครูเคารพจริงๆ ครูไม่ได้พูดแล้วครูไม่ทำอย่างพิธีกรรมหรือท่าทีของคุณครูเอง... เวลาอยู่กับผู้ใหญ่ครูจะมีความถ่อมตนมาก ไม่ใช่ถ่อมเพราะตนเองด้อยกว่า แต่คือจะให้เกียรติคนอื่น ถึงเวลาครูทำงานจริง ครูจะไม่โมโหโวย...

ครู ป.

...วิชาความรู้นี้ได้อยู่แล้วแต่สิ่งที่ได้มากกว่าคือการใช้ชีวิต ธรรมดาคนที่เรียนมวย เรียนดาบจะห้าวๆ กร่างๆ แต่นี่ไม่ใช่ ดูนิ่งๆ เรียบร้อย แต่แข็งแรงสุขภาพดี ...มีวิถีคิดเพื่อคนอื่น ทำเพื่อคนรอบข้างให้เป็นประโยชน์...ครูจะไม่กร่าง ไม่โอ้อวดตัว.

ครู ภ.

สิ่งที่ครูวิชิตถ่ายทอดให้กับลูกศิษย์พลศึกษากลุ่มนี้ทำให้ครูสามารถนำความรู้ทั้งในเรื่องของทักษะการป้องกันตัวและวิธีการดำเนินชีวิตไปใช้กับตนเองและนำไปใช้สอนนักเรียนได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...กระบี่กระบอง มวยไทย มีคุณค่ากับชีวิตเรา...ทำให้เราใจเย็น มองรอบๆ ได้อย่างเข้าใจ มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่ากับคนวัยเดียวกัน ไม่เท่ากับเพื่อนร่วมงาน กับลูกศิษย์ที่สอนอยู่ข้างหน้า ว่า ณ ขณะนี้เป็นอะไร เขาอยู่ในอารมณ์ไหน เราพร้อมที่จะเข้าปะทะกับเขาไหมหรือเราจะจัดการอย่างไร...

ครู ว.

...เมื่อไรที่คนรับคุณค่านี้ได้ ตรงนั้นมันจะมาเอง มันจะรู้สึกว่ายอยากเรียน อยากองอาจ อยากทะมัดทะแมง ที่หนูอยากจะทำ เพราะหนูอยากองอาจ อยากผึ่งผาย อยากเข้มแข็ง ...

ครู ป.

...ช่วงแรกต้องพยายามเอาแนวคิดปรัชญาไปดึงใจเด็กเพื่อให้เด็กเห็นคุณค่าว่าทักษะที่จะเรียนต่อไปนี้มีคุณค่าต่อตัวเอง...เอาไปดูแลตัวเองได้ใช้ในชีวิตประจำวันได้...เรื่องที่สองคือเรื่องของใจที่จะไม่นำไปต่อยตี ไม่ใช่พอครูฝึกเสร็จแล้วเราจะเอาไปแกล้งเพื่อนไปตีคนอื่นนี้ไม่ใช่เราก็จะสอนคุณธรรม...

ครู ก.

...เป็นการเอามาใช้ในวิถีชีวิต ให้เราไม่ประมาท อันดับแรกคือครูสอนให้ “หลบพ้นระยะ” “ถอยสุกระยะ” ในความหมายของครูคือทำอะไรก็ได้ไม่ให้เกิดการปะทะ คนเราถ้าไม่ปะทะกันด้วยกาย วาจา ใจ มันก็จะไม่เกิดเหตุขัดแย้ง...

ครู ภ.

กลุ่มครูสายสามัญและครูอื่น ๆ

นอกจากครูวิชิต ชี้เชิญจะสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวให้กับครูพลศึกษาแล้วยังสอนให้แก่ครูสายสามัญที่สนใจทั้งครูที่สอนระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ซึ่งครูเหล่านั้นให้ความเห็นเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ และความบุคลิกของครูวิชิตว่า ครูวิชิตเป็นคนใจเย็น มีเมตตา อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่โกรธง่าย ใช้คำพูดนุ่มนวล ไม่ใช่อำนาจ รู้จังหวะในการสอน ทำงานให้ดูโดยไม่ได้สั่งให้ทำ เป็นครูที่ทำให้กำลังใจไม่ดูไม่ว่า เป็นกันเองกับทุกคน ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย และเป็นผู้รู้จริงในสิ่งที่สอน ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...มีเมตตาไม่มีที่สิ้นสุด จะคู่กับความเมตตาจะไม่ใช้คำพูด
แข็งๆ ...ทำที่ที่มองมา...จะไม่คาดคั้นเอาตามใจครู จะดูว่าเราทำ
ได้แค่ไหน...ครูไม่ใช่อำนาจ เวลาไปหาจะเรียกกินน้ำกินท่า
ถามสารทุกข์สุกดิบ ไม่ว่าอยู่นอกชั้นเรียนในชั้นเรียนครูก็
เหมือนเดิม เป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น ...หยาบอะไรมาที่สอนได้
ทุกอย่าง...ครูเก่ง ครูเป็นทุกอย่าง...ไม่เคยเห็นใครร้ายแบบนี้...

ครู บ.

...แต่ละวันที่ไปเรียนอาจารย์จะยังไม่สอนเลย แต่ไปถึงอาจารย์
จะถือไม้กวาดเก็บใบไม้อยู่ ...อาจารย์ก็บอกว่าลองสังเกตดูนะว่า
การเก็บใบไม้เป็นการยืดเส้นยืดสาย ...อาจารย์ทำให้ดูไม่ได้สั่ง
ให้ทำ ...พอทุกคนร่างกายพร้อม จิตใจพร้อมก็สอนได้ง่าย...
อาจารย์ใช้คำพูดที่นุ่มนวลมากแต่มั่นคง สื่อข้างใน อาจารย์ไม่ใช่
อำนาจ เวลาอยู่กับอาจารย์ใจเย็นโดยไม่รู้ตัว...

ครู ค.

...ประทับใจในบุคลิกของอาจารย์ เป็นผู้ใหญ่น่าเกรงขามเป็น
แบบอย่างให้ดู ไม่ว่าไม่ดู... วิธีการสอนจะไม่เอ่ยปากแต่ทำให้ดู
อาจารย์เหมือนพ่อและเราเป็นลูก... เราศรัทธาเพราะอาจารย์
เมตตาและดูอบอุ่น ...เป็นกันเองกับทุกคน...ครูมีแต่มองคน
อย่างเข้าใจ และครูมีแต่เป็นคนให้...

ครู ศ.

...อาจารย์วิชิตเป็นผู้ใหญ่มั่นคง ...เมตตาไม่ต้องพูดถึงท่าน
แสดงให้เราเห็นเป็นประจำ...ใจเย็นไม่โกรธง่าย ...ประทับใจ
เรื่องวิถีชีวิตมากกว่า “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น” ...คนเป็นผู้ใหญ่เขา
เป็นอย่างไรให้อาจารย์...อาจารย์ไม่เป็นศัตรูกับใครเลย เวลา
มีปัญหาอะไรก็มองว่าไม่เป็นปัญหา...

ครู พ.

...จิตวิญญาณของความเป็นครู จะออกมาที่กระบวนการถ่ายทอด วิธีสอน วิธีบอก วิธีพาทำ สอนก็ตรงๆ ชัดๆ สั้นๆ และมีเมตตา ไม่มีใครผิดในสายตาท่านทำได้หมด... กับเด็กท่านจะอ่อนโยนเมตตามาก ... จะมีวิธีการตะล่อม...ท่านจะไม่คาดคั้นกับผลที่จะเกิดขึ้น

ครู ศ.

สิ่งที่ครูวิชิตถ่ายทอดให้กับครูกลุ่มนี้คือคุณค่าของวิชาศิลปะการป้องกันตัวแบบไทยที่รักษาชาติ รักษาแผ่นดิน ที่นำมาใช้ในการป้องกันตัวและนำมาใช้สอนคนให้เป็นคนมีความกตัญญู มีความอ่อนน้อม และมีความเป็นมวย ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ครูวิชิตพาผู้เรียนไปให้ถึงคุณค่า ท่านพาทำเลย พาทำแล้วมาถอดรหัส...สิ่งที่อาจารย์วิชิตทำมันทำให้คนเห็น กลับเข้าไปเห็นคุณค่าในใจตนเองแล้วมันออกมาสอดคล้องกับคุณค่าในตัววิชา...ได้ทั้งคุณธรรมจริยธรรม ...และคุณค่าที่ได้โดยตรงต่อร่างกายและจิตใจ ...ครูวิชิตบอกอยู่คำหนึ่งว่า “การทำเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น” ...ตัวครูนี้สำคัญที่จะทำให้มันเป็นเรื่องของความรู้แรง เรื่องการเอาชนะ หรือจะทำให้เป็นเรื่องของการคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น...

ครู ศ.

...ครูเน้นการเป็นคนอ่อนน้อม เคารพพ่อแม่ครูอาจารย์ เทิดทูนพระมหากษัตริย์...คนที่เรียนมวยจะเป็นคนไม่ก้าวร้าว จะอ่อนน้อมแทนที่จะไปมีเรื่องกลับรู้จักหลีกเลียง ...รู้จักการแก้ปัญหา รู้จักการเผชิญปัญหา ถอยเป็น ...ทักษะการป้องกันตัวเกิดขึ้นจริง ๆ “มันอยู่ในตัวเรา” ...

ครู บ.

...ครูสอนให้รักแผ่นดิน กตัญญูต่อแผ่นดินทุกครั้ง...

...ครูไม่ต้องการให้ทุกคนที่มาเรียนเป็นนักมวยแต่อยากให้เป็นมวย คือ คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เช่น ทะเลาะกับใคร เจอใครก็อย่าปะทะเขาตรง ๆ ...พอเรียนแล้วได้สองอย่างคิดเป็นก็ได้และเวลาเผชิญปัญหาจริงก็เผชิญได้...ก่อนจะทำอะไรสติต้องมาก่อนทุกครั้ง ...เป็นความพิเศษที่ครูยกระดับความคิดจากที่คิดจะเรียนไปเพื่อก้าวร้าว แต่มาเรียนกับครูแล้วใจอ่อนลง ปรับตัวเข้ากับใครก็ได้...

ครู ค.

...สอนเราเรื่องคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าความสวยงาม...ทำราสอนเรื่องสมาธิ เราอยู่กับตัวเอง กำกับตัวเอง...อาจารย์เน้นเสมอว่าศิลปะนี้เอาไว้ป้องกันตัวไม่ใช่ต่อสู้ ...ศิลปะพวกนี้มันจะอยู่ในเนื้อในตัวของเรา...เรายังได้ความเข้มแข็ง ...มวยไม่ใช่เรื่องของ การออกท่าทางเป็นเรื่องของจิตใจ การมีคุณธรรมจริยธรรม...

ครู ศ.

...มวยไทยเป็นศาสตร์ที่ไม่ใช่เพื่อการต่อสู้หรือทำร้ายแต่เพื่อป้องกันตัวและสำหรับเด็ก...ยังน้อมนำเด็กไปสู่ความกตัญญูด้วย...

ครู ร.

...พอเรียนไปแล้วมันเป็นเรื่องของ การเจริญภาวนา ไม่น่าเชื่อ...ธรรมชาติของไม่รู้ว่าต่าง ๆ การไหว้ครู ต้องเป็นคนมีสติถึงทำแล้วมีความสง่าผ่าเผย... ก็เอามาสอนชีวิตตัวเองได้ อย่างในสังเวียนชีวิต...ถ้าคนฟังแล้วมองกว้าง ๆ กว่าผืนผ้าใบจะได้เยอะ มันคือการสอนชีวิตดี ๆ นี่เอง...

ครู พ.

กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

สำหรับนักเรียนที่เป็นศิษย์ที่เรียนกับครูวิชิตโดยตรงคือกลุ่มที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นต้นและเป็นผู้พิเศษซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับครูวิชิตมา 2 - 3 ปี เล่าให้ฟังถึงสิ่งที่ได้รับการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของครูวิชิตว่า ครูสอนให้มีสติ รู้จักคิดก่อนพูด ทำอะไรต้องรอบคอบ และความรู้ที่เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน วิธีสอนของครูวิชิตที่ประทับใจ คือ ครูใจเย็น ไม่เคยดุผู้เรียน คอยเป็นกำลังใจให้ และครูเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียน ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ได้วิธีการป้องกันตัวที่ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ครูสอนให้รู้ถึงการจักระเบียบร่างกาย...
...ครูไม่เคยดุ เป็นกำลังใจให้ตลอดเวลา มีคำพูดที่เสริมกำลังใจพยายามผลักดันให้ทำงานเป็น ครูใจเย็นและมักนำประสบการณ์ของครูมาสอนอยู่เป็นประจำ...

นร.ชั้นมัธยมศึกษา คนที่ 1

...ได้เรียนรู้ท่าทางการยืน การทำที่จะต้องทำอย่างสวยงาม และทำอย่างไรถึงจะยืนได้มั่นคงไม่โคลงเคลง ในด้านความคิดครูสอนให้ผมมีสติรู้จักคิดก่อนพูด จะทำอะไรต้องให้รอบคอบ...
...ครูไม่เคยดุ มีความสบายใจในเวลาที่ครูสอน ครูเห็นคุณค่าในตัวของผมและทำให้ผมรู้สึกมีคุณค่า...

นร.ชั้นมัธยมศึกษา คนที่ 2

กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษานั้นไม่ได้เรียนกับครูวิชิตโดยตรงมากนักแต่เรียนกับ ครูคมสัน เสมวิมล ซึ่งนำวิธีการสอนที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูวิชิตไปใช้ในการสอน นักเรียนเล่าให้ความเห็นในการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวว่า เมื่อได้มาเรียนทำให้รู้ว่าวิชานี้เป็นการออกกำลังกาย ทำให้มีใจกล้าหาญ มีความมั่นใจ สามารถนำไปใช้ในการป้องกันตัวได้ วิชานี้ไม่ได้นำไปใช้เพื่อทำร้ายใคร และการไหว้ครูเป็นสิ่งที่ทำให้ระลึกถึงคุณครู เป็นสิ่งที่ควรกระทำ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ก่อนเรียนมีความสนใจเล็กน้อย พอมาได้เล่นจริงๆ สนุก
เหมือนกัน... เอาไปใช้ป้องกันตัวในสถานการณ์ที่คับขัน...
พยายามไม่ตอบโต้เขากลับ ทำให้เขายอมแพ้ไปเอง...

นร.ป. 5 คนที่ 1

...ชก ๆ ต่อย ๆ น่าเบื่อมากไม่อยากเรียนเลย ...พอได้เรียนแล้วมัน
รู้หลักแล้วว่าต้องทำอะไร ก็ เรารู้แล้วว่าเราเรียนไปเพื่ออะไร
...ถ้าเขาต่อสู้มาเราก็แก้กัน ไม่ตอบโต้เขากลับคือเราเป็นศิลปะ
การป้องกันตัวไม่ใช่การต่อสู้...การไหว้ครูสำคัญทำให้เรานึกถึง
ครู...

นร.ป. 5 คนที่ 2

...ได้ฝึกการป้องกันตัว...ไม่ให้โดนทำร้าย...มวยไทยได้ฝึกทั่ว
ร่างกาย ได้ฝึกแขน ขา ไหล่...มีความสุขเหมือนกัน ได้เรียนรู้
มากมาย...

นร.ป. 6 คนที่ 1

...ได้ฝึกการต่อสู้ ถ้าเราไปอยู่ในสถานการณ์จริงๆเราก็สามารถ
หาไม้ตีเพื่อป้องกันตัว...เราสามารถใช่วิธีหลบต่าง ๆ ...สนใจ
ให้กล้าสู้ มันใจมากขึ้น ...ภายนอกก็ได้ฝึกร่างกายฝึกความพร้อม
ของตัวเอง ...เรามั่นใจ เรามีกำลังกายที่พร้อม...

นร.ป. 6 คนที่ 2

...พิธีไหว้ครูเรารู้สึกดี มีโอกาสดีกว่าบางคนที่ไม่ได้เข้าร่วม
กิจกรรมแบบนี้...ชอบดีมันสนุก ขึ้นหรรหมั่นซ้ำ...

นร.ป. 6 คนที่ 3

...ทำให้ร่างกายแข็งแรงขึ้น... สอนให้รู้จักป้องกันตัว รู้วิธีการ
ป้องกันตัวที่ถูกต้อง...การขึ้นพรหมสอนให้ใจเย็นมีสมาธิ...

นร.ป. 6 คนที่ 4

...รู้วิธีการตีดาบของคนไทย เราจะได้รู้ว่าเขาใช้ดาบกัอย่างไร
ให้ถูก รู้วิธีการราดาบแล้วก็วิธีการป้องกันตัวได้ ...ส่วนที่ครู
สอนป้องกันตัวถ้ามีใครมาปล้นก็ช่วยตัวเองได้... ...น้อมตัวเอง
กราบครูด้วยความนอบน้อมใจเราพร้อมที่จะเคารพบูชาครู...

นร.ป. 6 คนที่ 5

ผู้บริหาร

ผู้บริหารโรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบันอาศรมศิลป์ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพครูวิชิต ชี้เชิญ ว่า
ท่านเป็นบุคคลที่สุภาพ นุ่มนวล ให้เกียรติผู้อื่น ท่านมีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีความมั่นใจใน
ตนเอง เป็นคนที่ไม่มองว่าอะไรเป็นปัญหา ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...เกิดศรัทธากับอาจารย์ตอนที่เห็นว่า อาจารย์เป็นคนสอนมวย
และเป็นโค้ชนักกีฬาแต่อาจารย์เป็นคนอ่อนน้อมมาก เป็นคน
นุ่มนวล สุภาพ ให้เกียรติคนอื่น...
...อาจารย์เป็นคนที่อยู่ได้โดยตนเอง ไม่ขึ้นกับใคร ท่านก็ทำของ
ท่านอย่างนี้ ไม่ว่าคนอื่นจะว่าอย่างไร เป็นคนที่ไม่ค่อยมีปัญหา
ไม่มองว่าอะไรเป็นปัญหา...

ผู้บริหารฯ

สำหรับวิธีการถ่ายทอดสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของครูวิชิต ชี้เชิญ นั้น ผู้บริหาร
โรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบันอาศรมศิลป์ กล่าวว่า ครูวิชิตเริ่มสอนด้านจิตใจโดยให้ผู้เรียนระลึกถึงครู
อาจารย์ และสอนให้ผู้เรียนรู้จักอ่อนน้อม น้อมใจตนเองลงมาไม่ใช่สอนให้เป็นคนฮึกเหิม หรือถือ
ตัวว่าเก่ง ซึ่งครูวิชิตเป็นครูที่สามารถสร้างศรัทธาให้กับผู้เรียนได้ดี ดังข้อมูลต่อไปนี้

...อาจารย์เริ่มสอนตั้งแต่ทางด้านจิตใจก่อน สอนให้คนอ่อนน้อม
ก่อน เริ่มตั้งแต่ไหว้ครู เริ่มตั้งแต่คำพูดที่ระลึกคุณครูบาอาจารย์
... เป็นคนที่ไม่ลืมคุณของครูบาอาจารย์ รวมถึงเทพ เทวดาที่
เกี่ยวพัน ... รู้สึกว่าเป็นวิธีการทำให้คนใจน้อมลง แทนที่จะฮึก
เหิมใจก็น้อมลง โดยท่านให้เหตุผลว่า การจะเรียนอะไร ไม่ใช่
เรียนไปเพื่อเสริมอำนาจของตนเอง แต่ให้รู้ว่าเป็นเราขึ้นมาได้
เพราะมีคนเกี่ยวพันอยู่ ไม่ใช่ว่าเราถือตัวว่าเราเก่ง...
...ศรัทธาก็จำเป็นมาก ที่ต้องลงไปให้ถึงคุณค่า ทุกวิชามันมีของดี
อยู่ในวิชานั้นๆ...ถ้าเราเจอครูดีๆ เด็กจะเกิดศรัทธามาก อย่างครู
วิชิตเนี่ยสร้างศรัทธาได้...

ผู้บริหารฯ สถาบัน

ความรู้และคุณค่าที่ครูวิชิต ชี้เชิญ นำมาถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนนั้นผู้บริหารโรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบัน
อาศรมศิลป์ กล่าวว่า มวยไทยมีภูมิปัญญาซ่อนอยู่มากมายและครูวิชิตเป็นผู้ที่สามารถถอดรหัสภูมิ
ปัญญาเหล่านั้นให้ผู้เรียนได้รับรู้ได้ ดังข้อมูลต่อไปนี้

...มวยไม่ใช่แค่การต่อสู้โดยใช้กำลัง แต่เป็นเรื่องของ
สติปัญญา... ถ้าเราถอดรหัสได้เราก็จะสามารถบอกได้ว่าท่า
มวยแต่ละท่ามีผลอย่างไรต่อการพัฒนาร่างกายและจิตใจของ
มนุษย์ซึ่งเป็นภูมิปัญญาโบราณ แต่ยังไม่เคยเห็นใครทำ แต่พอมา
พบอาจารย์วิชิตก็คิดว่าท่านก็คงมีเรื่องนี้อยู่... ไม่มีการบันทึก
มาก ไม่รู้จักเหนียว ยืนตากแดดพูดทั้งวัน ดังนั้นท่านคงจะได้
ฝึกฝนตัวเองมาไม่น้อยทีเดียว...

...อาจารย์ไม่ได้สอนแค่ทักษะแต่อาจารย์สอนไปถึงสติปัญญา...

ผู้บริหารฯ สถาบัน

ผู้บริหารโรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบันอาศรมศิลป์มีความเห็นว่าศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยมี
ประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในวัยมัธยมศึกษา ซึ่งพบว่าเมื่อนักเรียนมัธยมศึกษาได้เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกัน
กันตัวแบบไทยแล้วทำให้มีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น จิตใจอยู่กับตัวเองมากขึ้น ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ตอนนั้นเอาเขามาก็ให้เด็กโต เด็กมัธยม ก็พบว่าเด็กหลายคนก็
 สมารถขึ้น หลายคนก็เกิด self-esteem ขึ้น เมื่อได้ฝึกท่ามวยท่ารำ
 ก็รู้สึกเขาอยู่กับเนื้อกับตัวมากขึ้น มีความมั่นใจในตัวเอง และ
 รู้สึกว่าตัวเองได้ใช้ศักยภาพของร่างกายตัวเองอย่างเต็มที่...

ผู้บริหารฯ สถาบัน

ผู้ปกครองนักเรียน

ครูวิชิต ชี้เชิญ นอกจากจะสอนครูและนักเรียนในโรงเรียนรุ่งอรุณแล้วท่านยังสอนศิลปะ
 การต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้แก่ผู้ปกครองนักเรียนซึ่งมีลูกเป็นลูกศิษย์ของครูวิชิต ชี้เชิญ โดย
 ผู้ปกครองเหล่านี้ได้มาขอให้ครูวิชิตช่วยสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวสำหรับผู้ปกครองให้ ใช้
 เวลาเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ระหว่างเวลา 9 – 11 น. ในระยะแรกมีผู้ปกครองที่สนใจและมีเวลามา
 เรียนจำนวน 8 – 9 คน ปัจจุบันมีผู้ปกครองที่ยังคงเรียนอยู่จำนวน 4 คน ผู้ปกครองที่มาเรียนเหล่านี้ให้
 เหตุผลว่าต้องการเรียนเพราะเป็นวัฒนธรรมของไทย ให้ลูกเรียนแล้วตนเองควรเรียนเพื่อให้ลูกเห็น
 เป็นแบบอย่าง และ เห็นลูกเรียนแล้วรู้สึกว่าจะอยากเรียนบ้าง ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เราควรรับเอาไว้ อะไรที่เป็นวัฒนธรรมไทยควรมีการสืบสาน
 ต่อ อาจารย์สอนลูกๆ อยู่แล้ว ...เราเห็นว่าดี เราไม่อยากให้ลูก
 เรียนของต่างประเทศ พุดกับลูกแล้วเราไม่ทำก็ไม่ดี ...เราก็เลยมา
 ขออาจารย์ให้ช่วยสอน... รู้ว่าอยากมาเรียนอายุขนาดนี้ ...

คุณแม่ คนที่ 1

...เริ่มจากเห็นลูกเรียน ก็รู้สึกที่ดี ได้เรื่องความคล่องตัว ได้ออกกำลังกาย...

คุณแม่ คนที่ 2

ซึ่งเมื่อผู้ปกครองได้เรียนแล้วพบว่าทางด้านร่างกายทำให้ตนเองมีความคล่องแคล่วขึ้น ได้ออกกำลังกาย
 ด้านจิตใจ คือ ได้สวดมนต์ แผ่เมตตา ทำให้จิตใจสบาย ได้ฝึกสมาธิ และได้เรียนรู้วัฒนธรรม
 ไทย ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

...เมื่อเรียนแล้วได้จริง ๆ การออกกำลังกายที่เราหา ๆ กันก็อยู่ในนี้ทั้งหมด ...ทำสมาธิเสร็จก็จะให้ทำความสะอาดลานทรายโดยใช้ทวนแทงไปไม้ ท่านจะบอกว่า “เรามาทำความสะอาดลานทรายให้ลูก ๆ” เราก็ชื่นใจได้ทำให้ลูกแต่ความจริง...เราได้เรื่องสายตา เรื่องสมาธิ ซึ่งนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จากนั้นออกกำลังกายแบบแอโรบิกมวยไทยแล้วฝึกอาวุธต่าง ๆ ...

คุณแม่ คนที่ 2

...ที่ประทับใจอาจารย์ ก่อนที่อาจารย์จะพาไปทำกิจกรรมอาจารย์จะพาสดมนต์ นั่งสมาธิ 15 - 20 นาที อาจารย์พูดเสมอว่าก่อนออกกำลังกายต้องออกกำลังกายก่อน ...ประทับใจประโยคนี้ที่อาจารย์พูดอยู่เสมอ ... เราได้อะไรมากกว่าการออกกำลังกาย ... เวลาฝึกทำราก็ต้องมีสมาธิจะนั้นเราก็จะหลุดไปว่าเราถึงไหนแล้ว ฝึกกำกับตัวเอง ...เราเรียนไม่เหมือนอยู่ในค่ายมวย ...เราได้ความคล่องตัว ...

คุณแม่ คนที่ 3

...ใช้ทวนแทงไปไม้เพื่อฝึกความแม่นยำ อาจารย์จะมีกุศโลบายหมดในการให้ทำอะไร...ทำไปเพื่ออะไร เราารู้สึกว่าศิลปะของเราแบบยลมากมีทุกอย่างสอดแทรกอยู่อะไรแฝงอยู่...
...อาจารย์ไม่ใช่สอนการต่อสู้ แต่เป็นอุบายในการสอนเรื่องของวัฒนธรรม จนเราอายุขนาดนี้แล้ว บางเรื่องเรายังไม่เคยรู้ เช่น การถักมกคล ไหว้ครูทำไมต้องมีดอกไม้ห้าดอก... เราได้เรียนรู้อะไรมาหลาย ...

คุณแม่ คนที่ 1

ผู้ปกครองเหล่านี้กล่าวว่าคุณค่าที่ได้จากการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวไม่ใช่ทักษะทางกายที่ใช้ในการเข้าทำร้ายกัน แต่เป็นเรื่องของความอ่อนน้อม เป็นเรื่องของการฝึกตนเองให้เป็นมวยคือมีสติ รู้จักคิด รู้จักฟัง รู้จักพูด และคุณค่าในการเรียนรู้วัฒนธรรมของไทย ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ที่นี้สอนการต่อสู้ป้องกันตัวแต่สอนให้อ่อนนุ่ม ไม่สอนให้
เราไปทำใครแต่สอนให้เราดูแลตัวเอง ...ต้องบอกว่าการเรียน
อะไรที่เป็นวัฒนธรรม จริง ๆ มันในชีวิต...

คุณแม่ คนที่ 2

เป็นมวยของอาจารย์ไม่ใช่เฉพาะการต่อสู้แบบ physical หรือ
attack อย่างเดียว อาจารย์ไม่ได้สอนว่าชกมวยเป็น แต่อาจารย์สอน
ว่าคิดเป็น รู้จักคิด ... มีสติที่จะฟัง จะพูด...

คุณแม่ คนที่ 1

...เราต้องให้เขาเห็นคุณค่า... คุณค่ามันเกิดขึ้นในตัวเรา...
คล่องแคล่ว รู้วัฒนธรรม เรามีสติมากขึ้น มัน blend เป็นตัวเรา
มันอาจไม่ชัดเจน มันค่อย ๆ ซึม...

คุณแม่ คนที่ 3

กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของ
ครูวิชิต ชีเชิญ ในโรงเรียนรุ่งอรุณสถาบันอาศรมศิลป์ได้ดังนี้

ผู้รับการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ ครูพลศึกษา ครูสายสามัญ นักเรียน และ
ผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ เพื่อการเป็นครูพลศึกษาและ
เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะเบื้องต้นในการ
ต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อออกกำลังกาย และเพื่อพัฒนาจิตใจ

ความรู้ที่ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
แบบไทย ทักษะการไหว้ครูมวยไทย กระบี่กระบอง ทักษะการการรำอาวุธ ทักษะการแสดงกระบี่
กระบอง ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยและพิธีกรรม

คุณค่าที่ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
แบบไทย ความกตัญญูต่อแผ่นดินและครูอาจารย์ ความอ่อนนุ่ม ความเป็นมวย

วิธีการถ่ายทอด ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ทำให้ดูและคอยกำกับดูแล สอนตามความสามารถของผู้เรียน จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน แสดงความตั้งใจและทุ่มเทการสอน สอดแทรกคุณธรรม สอดแทรกวิถีการดำเนินชีวิต ดังตารางต่อไปนี้

วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
1. สร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	...ครูจะพูดขึ้นต้นเสมอก่อนจะสอนจะบอกคุณค่าวิชาก่อน ...ครูสอนให้รักแผ่นดิน กตัญญูต่อแผ่นดินทุกครั้ง... ...ครูสอนพยายามดึงภูมิหลังและบอกคุณค่าของวิชานี้เป็นวิชาของไทย เราควรให้คุณค่าต่อวิชานี้...ครูสอนปูพื้นสิ่งที่ป็นรากเหง้ามาก่อนแล้วจึงฝึก ...
2. ทำให้ดู และคอยดูแลกำกับ	...ครูสอนแบบทำให้ดูค่อย ๆ เป็น ค่อย ๆ ไป... ... วิธีการสอนจะไม่เอ่ยปากแต่ทำให้ดู... ...วิธีสอน วิธีบอก วิธีพาทำ สอนก็ตรงๆ ชัดๆ สั้นๆ และมีเมตตา ครูวิชิตพาผู้เรียนไปให้ถึงคุณค่า ท่านพาทำเลย พาทำแล้วมาถอดรหัส...สิ่งที่อาจารย์วิชิตทำมันทำให้คนเห็น...
3. สอนตามความสามารถของผู้เรียน	...สอนแบบคนนี้เหมาะสมกับแบบนี้ ครูสอนตามคน ครูรู้ว่าเรามีฐานเยอะบอกคำสองคำ ...แต่กับคนที่มาเริ่มใหม่ครูจะบอกเป็นลำดับขั้นตอน ...
4. จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน	...ครูพาออกแสดงข้างนอกทำกิจกรรมข้างนอกเลยคิดว่า น่าสนใจน่าเรียนรู้...

วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
4. จัดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน (ต่อ)	...แต่ละวันที่ไปเรียนอาจารย์จะยังไม่สอนเลย แต่ไปถึงอาจารย์จะถือไม้กวาดเก็บใบไม้อยู่...อาจารย์ก็บอกว่าลองสังเกตดูนะว่าการเก็บใบไม้เป็นการยืดเส้นยืดสาย ก่อนที่อาจารย์จะพาไปทำกิจกรรมอาจารย์จะพาสดมนต์ นั่งสมาธิ 15 - 20 นาที อาจารย์พูดเสมอว่าก่อนออกกำลังกายต้องออกกำลังกายก่อน บางเรื่องเรายังไม่เคยรู้ เช่น การถักมวงกล ไหว้ครูทำไมต้องมีดอกไม้น้ำดอก...
5. แสดงความตั้งใจและทุ่มเทการสอน	...ใจนะอยากให้ครูไม่มาแต่ก็เห็นครูมาทุกครั้ง ครูเปลี่ยนชุดจากเรือนไทยไปสอนที่รพินทร ...เมื่อเรียนๆไปเห็นความตั้งใจของครู ...เป็นคนถ้าครูไม่มาสนใจไม่ทุ่มเทความสนใจจะมีน้อย ครูวิชิตสอนแบบเมตตา คือ ไม่ย่อท้อที่จะสอนเรา ครูไม่มีอดออกว่าเดี๋ยวจะทำงานก่อน... ครูจะว่างงาน... ครูจะใส่ใจกับสิ่งที่มีชีวิตมากกว่าสิ่งที่ไม่มีชีวิต....
6. สอดแทรกคุณธรรม และสอดแทรกวิธีการดำเนินชีวิต	...ที่นี้สอนการต่อสู้ป้องกันตัวแต่สอนให้อ่อนน้อม ไม่สอนให้เราไปทำใครแต่สอนให้เราดูแลตัวเอง... ...อาจารย์ไม่ได้สอนว่าชกมวยเป็น แต่อาจารย์สอนว่าคิดเป็น รู้จักคิด ... มีสติที่จะฟัง จะพูด... ...วิชาความรู้นี้ได้อยู่แล้วแต่สิ่งที่ได้มากกว่าคือการใช้ชีวิต ธรรมดาคนที่เรียนมวย เรียนดาบจะห้าวๆ กร่าง ๆ แต่ฉันไม่ใช่ ฉันจะเรียบร้อย ...

วิธีการวัดและประเมินผล วัดจากการสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เรียน ทักษะของผู้เรียน และความพึงพอใจของผู้เรียน

การปฏิบัติตนของครูวิชิต ชี้เชิญ

การปฏิบัติตนของครูวิชิต	ตัวอย่างข้อมูล
1.แสดงความเป็นผู้รู้จริงในสิ่งที่สอนและสิ่งที่ทำ	...หยิบอะไรมาก็สอนได้ทุกอย่าง...ครูเก่ง ครูเป็นทุกอย่าง.. ...ไม่เคยเห็นใครร่ำรวยแบบนี้...
2. มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน และดูแลศิษย์เหมือนลูกหลาน	...ครูก็จะพยายามช่วยเหลือ ดูแล พยายามเลี้ยงเหมือนเราเป็นลูกคนหนึ่งพยายามผลักดันให้ได้ดี... ...อาจารย์เหมือนพ่อและเราเป็นลูก...
3. เป็นคนไม่โมโหง่าย	...ใจเย็นไม่โกรธง่าย ครูไม่เคยดุ เป็นกำลังใจให้ตลอดเวลา ...ครูใจเย็นและมักนำประสบการณ์ของครูมาสอนอยู่เป็นประจำ...
4. มองโลกในแง่ดี	...เป็นคนที่ไม่ค่อยมีปัญหา ไม่มองว่าอะไรเป็นปัญหา... ...อาจารย์ไม่เป็นศัตรูกับใครเลย เวลามีปัญหาอะไรก็มองว่าไม่เป็นปัญหา...
5. มีเมตตา เข้าใจ และเห็นคุณค่าของผู้อื่น	...อาจารย์เมตตาและดูแลอบอุ่น ...เป็นกันเองกับทุกคน...ครูมีแต่มองคนอย่างเข้าใจ มีเมตตา ไม่มีใครผิดในสายตาท่านทำได้หมด... กับเด็กท่านจะอ่อนโยนเมตตามาก มีเมตตาไม่มีที่สิ้นสุด จะคู่กับความเมตตาจะไม่ใช้คำพูดแข็งๆ...ทำที่ที่มองมา...จะไม่คาดคั้นเอาตามใจครู ...

การปฏิบัติตนของครูวิชิต	ตัวอย่างข้อมูล
5. มีเมตตา เข้าใจ และเห็นคุณค่าของผู้อื่น (ต่อ)	...ครูไม่เคยดุ มีความสบายใจในเวลาที่ครูสอน ครูเห็นคุณค่าในตัวของผมและทำให้ผมรู้สึกมีคุณค่า... ...เมตตาที่ไม่ต้องพูดถึงท่านแสดงให้เราเห็นเป็นประจำ...
6. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ให้เกียรติผู้อื่น	...เวลาอยู่กับผู้ใหญ่ครูจะมีความถ่อมตนมาก ไม่ใช่ถ่อมเพราะตนเองด้อยกว่า แต่คือจะให้เกียรติคนอื่น อาจารย์เป็นคนอ่อนน้อมมาก เป็นคนนุ่มนวล สุภาพ ให้เกียรติคนอื่น...
7. มีลักษณะของการเป็นผู้ให้	...ครูมีแต่เป็นคนให้...
8. ไม่โอ้อวดว่าตนเก่ง	...ถึงเวลาครูทำจริง ครูจะไม่โอ้อวด... ...ครูจะไม่เกรง ไม่โอ้อวดตัว...

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญา

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวคือ ตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย การได้เรียนรู้ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว เป็นการฝึกสมาธิ เรียนรู้วิธีการนำทักษะการต่อสู้ป้องกันตัวไปใช้ในการออกกำลังกาย นำความเป็นมวยไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเรียนรู้วัฒนธรรมไทย

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
1. ตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย	...เรารู้สึกว่าศิลปะของเราเขยบลมมากมีทุกอย่างสอดแทรกอยู่ อะไรแฝงอยู่ เราควรรับเอาไว้ อะไรที่เป็นวัฒนธรรมไทยควรมีการสืบสานต่ออาจารย์สอนลูก ๆ อยู่แล้ว ...เราเห็นว่าดี

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
2. ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว	...ส่วนที่ครูสอนป้องกันตัวถ้ามีใครมาปล้นก็ช่วยตัวเองได้... ...ทักษะการป้องกันตัวเกิดขึ้นจริง ๆ “มันอยู่ในตัวเรา” ...
3. เป็นการฝึกสมาธิ	...เวลาฝึกทำรำก็ต้องมีสมาธิมิฉะนั้นเราก็จะหลุดไปว่าเราถึงไหนแล้ว ฝึกกำกับตัวเอง ...
4. วิธีการนำทักษะการต่อสู้ป้องกันตัวไปใช้ในการออกกำลังกาย	...เมื่อเรียนแล้วแล้วได้จริง ๆ การออกกำลังกายที่เราหา ๆ กันก็อยู่ในนี้ทั้งหมด ได้เรื่องความคล่องตัว ได้ออกกำลังกาย...
5. นำความเป็นมวยไปใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกความอ่อนนุ่มถ่อมตน	ที่นี้สอนการต่อสู้ป้องกันตัวแต่สอนให้อ่อนนุ่ม... ...อาจารย์ไม่ได้สอนว่าชกมวยเป็นแต่อาจารย์สอนว่าคิดเป็นรู้จักคิด ... มีสติที่จะฟัง จะพูด... ..เอามาสอนชีวิตตัวเองได้ อย่างในสังเวียนชีวิต...ถ้าคนฟังแล้วมองกว้าง ๆ กว่าผืนผ้าใบจะได้เยอะ มันคือการสอนชีวิตดี ๆ นี่เอง... ...คนที่เรียนมวยจะเป็นคนไม่ก้าวร้าว จะอ่อนนุ่ม แทนที่จะไปมีเรื่องกลับรู้จักหลีกเลียง ...รู้จักการแก้ปัญหา รู้จักการเผชิญปัญหา ถอยเป็น... ...เป็นการเอามาใช้ในวิถีชีวิต ให้เราไม่ประมาท ...ครูสอนให้ “หลบพ้นระยะ” “ถอยสู่ระยะ” ในความหมายของครูคือทำอะไรก็ได้ไม่ให้เกิดการปะทะ... ...ทำให้เราใจเย็น มองรอบๆ ได้อย่างเข้าใจ ...

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
5. นำความเป็นมวยไปใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกความอ่อนนุ่มต่อมตน (ต่อ)	...นี่คือสิ่งที่เรารับรู้ได้ว่าคนเรามันจะต้องเป็นมวย คือ อยู่ มุมไหนก็จะต้องดูแลคนอื่นออก...
6. เรียนรู้วัฒนธรรมไทย	...อาจารย์ไม่ใช่สอนการต่อสู้ แต่เป็นอุบายในการสอน เรื่องของวัฒนธรรม ...

นักศึกษามหาบัณฑิตมวยไทยศึกษา

นอกจากการสอนประจำในสถาบันการศึกษาแห่งนี้แล้วครูวิชิตยังได้รับเชิญไปเป็น
อาจารย์พิเศษหลักสูตรมหาบัณฑิตมวยไทยศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งท่านเป็น
ผู้หนึ่งที่มีบทบาทในการร่างหลักสูตร โดยหลักสูตรนี้ครูวิชิตมีปรัชญาในการร่างหลักสูตรที่ “ความ
เป็นมวย” และเน้นคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวในเชิงการวิเคราะห์ถอดรหัส ต่อยอดความรู้
ในเชิงวิชาการมากกว่าการสอนทักษะการต่อสู้หรือการจัดการแข่งขัน วิชาที่ครูวิชิต ชี้เชิญรับผิดชอบ
สอนในหลักสูตรนี้ ได้แก่ ภูมิปัญญาการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย และ ศาสตร์และศิลป์แห่งการต่อสู้
ป้องกันตัวของไทย นักศึกษาที่เรียนกับครูวิชิตในหลักสูตรนี้จะต้องเรียนรู้ทักษะเบื้องต้นของ
มวยไทยและกระบี่กระบองซึ่งครูวิชิตจะไม่เน้นสอนทักษะเพื่อนำไปสอนแบบครูพลศึกษา เพียงแต่
สอนเพื่อให้รู้จักมวยไทยและกระบี่กระบองเพียงพอที่จะสามารถนำไปทำงานวิจัยได้ สำหรับสิ่งที่ครู
วิชิตเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คือ เรื่องความกตัญญู ความเป็นมวย และวัฒนธรรมไทยผ่านกิจกรรม
ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย นักศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิตมวยไทยศึกษาเล่าถึงวิธีสอนของ
ครูวิชิตว่า ครูจะสร้างศรัทธาในวิชาก่อนจากนั้นจะสอนเป็นลำดับจากง่ายไปยาก จากช้าไปเร็ว จาก
สิ่งที่ไม่รู้ไปหาสิ่งที่รู้ สอนสิ่งที่จำยากให้จำได้ง่าย

...การเรียนในอดีตยังไม่สร้างความประทับใจ แต่ของครูวิชิต
จะแนะนำก่อนและพูดถึงภูมิปัญญาไทย พูดถึงความเป็นไป
ตั้งแต่ที่ผ่านมามีบรรพบุรุษเรามีการต่อสู้คล้ายกับว่าเป็นสอน
โน้มน้าวจิตใจ หรือปลูกจิตศรัทธาขึ้นมาก่อน

นักศึกษา พ.

...การสอนของอาจารย์วิชิตเป็นการสอนที่สอนจากง่ายไปหายาก
2. สอนจากช้าไปหาเร็ว 3. สอนจากสิ่งที่ไม่รู้ไปหาสิ่งที่รู้ เพราะ
บางคนสอนเอาสิ่งที่รู้มาก่อนแล้วก็บอกว่าที่รู้เพราะอะไร แต่
อาจารย์วิชิตสอนในสิ่งที่ไม่รู้ นักเรียน นักศึกษาทุกคนถือ
เสมือนว่าไม่รู้สักคน แล้วค่อยๆ ให้ความรู้ไปคนที่รู้มาแล้ว หรือไม่รู้ก็
จะสามารถไปพร้อม ๆ กันได้ อีกอย่างที่เราเห็นคือสิ่งที่เราจำยาก
โดยที่เราสามารถจำได้ง่าย โดยไม่ต้องท่องจำ ...

นักศึกษา ศ.

...การถ่ายทอดเป็นลำดับขั้นตอนดี... ทำให้เราจำได้ดี สามารถ
เป็นผู้นำได้ หรือเป็นผู้ตามได้

นักศึกษา ศ.

สิ่งที่ครูวิชิตถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนประกอบด้วย คุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย
คุณธรรมจริยธรรม ความกตัญญู การรู้จักเป็นผู้ให้ ความเป็นมวย การฝึกสมาธิ และสอนวัฒนธรรม
ไทย ดังข้อมูลต่อไปนี้

...อาจารย์สอนที่คนก่อน... คุณค่ามวยไทยเริ่มมาจากตรงไหน
...ที่ทำอยู่ปัจจุบันนี้คือโค้ชมวยไทยแต่เน้นแข่งขันอย่างเดียว ผม
ก็เคยคิดว่าเราไปเน้นที่คุณค่าความเป็นมาดีกว่า อย่างกระบี่
กระบองเอามาใช้ได้ เอามาสอนเด็กได้ผมว่าทำร้าต่างๆที่เรามีอยู่
ผมว่ามีความสวยงาม การทรงตัว ...

นักศึกษา ฉ.

...เริ่มแรกที่อาจารย์ให้ คือ ความกตัญญูที่เราต้องมีต่อครูอาจารย์
เป็นอันดับแรก ต่อผู้มีพระคุณของเรา ซึ่งต้องมีความกตัญญูตรง
นั้นก่อนเราจึงจะทำตรงอื่นต่อไปได้...

...อาจารย์สอนในเรื่องของการให้คือให้มีสมาธิ...ให้เราคิดเพื่อแผ่
คนอื่นก่อน ก่อนที่เราจะได้รับ นั่นก็คือสอนให้เราเป็นผู้ให้ก่อน...
นักศึกษา ฝ.

...การสอนในสมัยนั้นจะแตกต่างจากครูวิชิต ตรงที่ว่า ของครู
วิชิตจะเน้นในเรื่องของคุณธรรม ความมีจริยธรรม และความ
กตัญญูกตเวทีซึ่งเป็นพื้นฐานของคนไทยอยู่แล้ว แต่ว่าโรงเรียน
นายร้อยไม่เน้นในเรื่องนี้...
...ความเป็นมวยตรงนี้สอนให้เราได้ว่า เราต้องมีสมาธิ ต้องมี
สติจะต้องมีความกตัญญูกตเวที มีคุณธรรม ต้องมีสิ่งต่างๆที่ครู
สอนมาแล้วมารวบรวมเป็นองค์ความรู้ของคำว่า ความเป็นมวย
...

นักศึกษา อ.

...สอนในเรื่องทัศนคติของสังคมไทย ...ที่มีต่อประเพณีเช่นการ
ไหว้ครูเมื่อก่อนเน้นถึงพิธีกรรม สร้างให้เด็กมีความกตัญญู รู้จัก
การเคารพในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์...

นักศึกษา ศ.

...สอนให้เราารู้สึกหวงแหนความเป็นไทยซึ่งอาจารย์จะเน้นตรงนี้

มากและอีกอย่างหนึ่งในเรื่องของบุคลิกว่าหากเราจะไปสอนใคร

ก็ตามเราต้องมีบุคลิกที่ดีก่อน อาจารย์จะพูดอยู่ตลอดว่าไม่
ต้องการความรุนแรงใดๆ ให้มาคิดไว้ก่อน

นักศึกษา พ.

นักศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิตมวยไทยศึกษากล่าวว่าสิ่งที่เรียนไปจากครูวิชิต สามารถนำไปใช้ในชีวิต
ประจำวันได้ ทำให้ใจเย็น สุขุมรอบคอบขึ้น มีความมั่นใจในตนเอง อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักความ
สามัคคี และใช้ในการออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรงขึ้น ดังข้อมูลต่อไปนี้

...การได้รับของเราไม่ใช่ว่าในส่วนที่ทำให้ร่างกายเราแข็งแรง
อย่างเดียวนะในเรื่องของจิตใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่นสามารถนำมา
ใช้ได้...เราจะทำอะไรมีการอ่อนน้อมถ่อมตน ทำให้เราใจเย็นขึ้น
มีความสุขรอบคอบขึ้น...มีความมั่นใจขึ้น มันจะมาพร้อมกัน...
...การเป็นมวย เราต้องคิดเป็น เมื่อคิดเป็นแล้ว ใจเป็น ทำเป็น
เรานำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมาก ...เรารู้จักคิดก่อนว่า
เราจะทำอะไรทำไปแล้วเกิดประโยชน์อะไรบ้าง ...

นักศึกษา พ.

...ได้การออกกำลังกาย ... ทำให้ใจเย็นขึ้น และทำให้เรารู้ตัวเอง
... เมื่อก่อนจะเป็นคนที่แรง คือใครแรงมาก็ไม่ยอมแต่ตอนนี้เย็น
ขึ้นคือเมื่อเราเรียนมวยแล้วก็ต้องเป็นมวย...
...สามารถนำเอามาใช้ได้ตอนนี้เลยก็คือ ความสามัคคี ซึ่งใน
ปัจจุบันที่ชาติต้องการเพราะสถานการณ์ในปัจจุบัน...ไม่ยอมฟัง
กันต่างฝ่ายต่างแรง ถ้าหากนำคุณคำวิชานี้มาใช้ก็เกิดความสามัคคี
ขึ้น...

นักศึกษา ฝ.

...การต่อสู้จริงๆแล้วมีสิ่งที่อยู่ภายใน คือ การที่เราอยู่ใน สังคม
อันดับแรก เราต้องต่อสู้ก่อน คือสู้ทุกอย่างที่เป็นศัตรูทั้งทางกาย
ทางใจเป็นอันดับแรก แต่ว่าที่อาจารย์วิชิตสอนนั้นไม่ได้
หมายความว่าเราเอาหมัด เท้า ไปสู้กับเขานั่นเป็นแต่เพียงศิลปะ
แม่ไม้ แต่การต่อสู้คือการให้ต่อสู้ในชีวิต สู้ด้วยสติ แต่ว่าสติ
เราสร้างมาจากแม่ไม้มวยไทย...

นักศึกษา ศ.

...เป็นท้าวธรรมของกีฬาก็ได้ ทำออกกำลังกาย อย่างไม่ดาบสอง
มือดีไปตีมาก็ได้กำลังแล้วสำหรับคนสูงอายุ...

นักศึกษา จ.

กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของครูวิชิต ชีเชิญ ที่สอนให้แก่ นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรมวยไทยศึกษา ได้ดังนี้

ผู้รับถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรมวยไทยศึกษา

วัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และมีทักษะเบื้องต้นในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อพัฒนาตนเอง

ความรู้ที่ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ทักษะการไหว้ครูมวยไทย กระบี่กระบอง ทักษะการการรำอาวุธ ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยและพิธีกรรม

คุณค่าที่ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ความกตัญญูต่อแผ่นดินและครูอาจารย์ ความอ่อนน้อม ความเป็นมวย

วิธีการถ่ายทอด ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย สอนตามลำดับขั้นตอน สอดแทรกคุณธรรมและวิถีการดำเนินชีวิต ดังตารางต่อไปนี้

วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
1. สร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	...ครูวิชิตจะแนะนำก่อนและพูดถึงภูมิปัญญาไทย ... พูดถึงความเป็นไป ตั้งแต่ที่ผ่านมามีบรรพบุรุษเรามีการต่อสู้คล้ายกับว่าเป็นสอน ไน้ม น้ำจิตใจหรือปลุกจิต ศรัทธาขึ้นมาก่อน... ...สอนให้เราารู้สึกหวงแหนความเป็นไทยซึ่งอาจารย์จะเน้นตรงนี้นะ... ...อาจารย์ที่สอนคนก่อน.. คุณค่ามวยไทยเริ่มมาจากตรงไหน...
2. สอนตามลำดับขั้นตอน	...การสอนของอาจารย์วิชิตเป็นการสอนที่สอนจากง่ายไปหายาก 2. สอนจากช้าไปหาเร็ว 3. สอนจากสิ่งที่ไม่รู้ไปหาสิ่งที่รู้ ...

วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
2. สอนตามลำดับขั้นตอน (ต่อ)	...การถ่ายทอดเป็นลำดับขั้นตอนดี... ทำให้เราจำได้ดี สามารถเป็นผู้นำได้ หรือเป็นผู้ตามได้...
3. สอดแทรกคุณธรรมและวิธีการดำเนินชีวิต	...อาจารย์สอนในเรื่องของการให้คือให้มีสมาธิ... ให้เราคิดเพื่อแผ่คนอื่นก่อน ก่อนที่เราจะได้รับ นั่นก็คือสอนให้เราเป็นผู้ให้ก่อน... ...ครูวิชิตจะเน้นในเรื่องของคุณธรรม ความมีจริยธรรม และความกตัญญูทดแทน...

วิธีการวัดและประเมินผล วัดตามระบบการประเมินผลการศึกษาของระดับมหาวิทยาลัย โดยการสอบทักษะ และวัดความพึงพอใจของผู้เรียน

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญา

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวคือ เป็นการฝึกสมาธิ เรียนรู้วิธีการนำทักษะการต่อสู้ป้องกันตัวไปใช้ในการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง นำความเป็นมวยไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเรียนรู้วัฒนธรรมไทย

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
1. เป็นการฝึกสมาธิ	...อาจารย์สอนในเรื่องของการให้คือให้มีสมาธิ...
2. วิธีการนำทักษะการต่อสู้ป้องกันตัวไปใช้ในการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง	...เป็นท่าออร์มของกีฬาที่ได้ ท่าออกกำลังกาย อย่างไม้ดาบ สองมือตีไปตีมาก็ได้กำลังแล้วสำหรับคนสูงอายุ... ...ได้การออกกำลังกาย การได้รับของเราไม่ใช่ว่าในส่วนที่ทำให้ร่างกายเราแข็งแรงอย่างเดียวแต่ในเรื่องของจิตใจการอยู่ร่วมกับผู้อื่นสามารถนำมาใช้ได้..

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
3. นำความเป็นมวยไปใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกความอ่อนนุ่มถ่อมตน	...อาจารย์วิชิตสอนนั้นไม่ได้หมายความว่าเราเอาหมัด เท้า ไปสู้กับเขานี้เป็นแต่เพียงศิลปะแม่ไม้ แต่การต่อสู้คือการให้ต่อสู้ในชีวิต สู้ด้วยสติ แต่ว่าสติเราสร้างมาจากแม่ไม้มวยไทย... ... ทำให้ใจเย็นขึ้น และทำให้เรารู้ตัวเอง... เมื่อก่อนจะเป็นคนที่แรง คือใครแรงมาก็ไม่ยอมแต่ตอนนี้เย็นขึ้นคือเมื่อเราเรียนมวยแล้วก็ต้องเป็นมวย... ...การเป็นมวย เราต้องคิดเป็น เมื่อคิดเป็นแล้ว ใช้เป็น ทำเป็น เรานำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมาก ...
4. เรียนรู้วัฒนธรรมไทย	...สอนในเรื่องทัศนคติของสังคมไทย ...ที่มีต่อประเพณีเช่นการไหว้ครูเมื่อก่อนเน้นถึงพิธีกรรม

ผู้บริหารระดับสูง

นอกจากการสอนในสถาบันการศึกษาทั้งสองแห่งแล้วครูวิชิต ชี้เชิญยังได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรในหลักสูตรการอบรมนักบริหารระดับสูงของวิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ต่อเนื่องมาตั้งแต่รับราชการ ปีพ.ศ.2542 จนถึงปัจจุบัน ผู้บริหารระดับสูงกล่าวถึงความรู้สึกเมื่อฝึกการออกกำลังกายด้วยมวยไทยกับครูวิชิตว่า ทำให้มีความเข้าใจเรื่องมวยไทยดีขึ้น และทราบถึงประโยชน์ของมวยไทยที่ทำให้เกิดสมาธิและใช้ในการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง เกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของมวยไทย ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เดิมไม่มีความรู้เรื่องนี้เลยก็มองในฐานะคนนอก มองเป็นเรื่อง
 นักเลง คนเถร เล่นการพนัน พอวันนี้มาได้ฟังอาจารย์ ต้อง
 ขอบคุณอาจารย์มากที่ทำให้ความรู้ ได้รับทราบว่าเป็นวิชาที่เป็น

ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกาย การทำให้เกิดสมาธิ
ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในในภูมิปัญญาของคนไทยเมื่อ 700 ปีที่
แล้ว ...

ผู้บริหารคนที่ 1

...คุณค่าที่เห็นชัดที่สุดคือ เรื่องส่งเสริมพลานามัยให้สมบูรณ์มี
ความแข็งแรงของร่างกาย ส่วนลักษณะของการต่อสู้ที่ออกมา
เป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้นเอง ...มวยไทยที่แท้จริงที่อยู่ในวิถี
ชีวิตของคนไทยคือทำให้คนไทยมีสุขภาพแข็งแรง...ทุกท่า ทุก
กระบวนการต่อสู้ของมวยไทยจะแฝงไว้ด้วยปัญญาซึ่งสุดท้าย
นำไปสู่สังคมที่ดี...

ผู้บริหารคนที่ 2

นิสิตระดับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ

นอกจากการสอน การเป็นวิทยากรตามสถาบันต่าง ๆ แล้วครูวิชิต ชี้เชิญยังได้รับเชิญให้เป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิในการทำวิทยานิพนธ์ระดับมหาวิทยาลัยให้แก่บัณฑิต นักศึกษา ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
หลายคน นิสิตระดับมหาวิทยาลัยของสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาผู้หนึ่งที่เคยได้รับการถ่ายทอด
ความรู้ด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ กล่าวถึงวิธีสอนของครู
วิชิต ชี้เชิญ ว่าก่อนเรียนท่านจะให้สวดมนต์ไหว้พระ กล่าวคำบูชาครู นั่งสมาธิ ทำให้เกิดความ
ประทับใจและเกิดความอยากเรียน ดังข้อมูลต่อไปนี้

...ก่อนที่สอนครูจะนำสวดไหว้ครู “ยะมะหัง ครูอาจารย์...” ...

ได้มาสวดกับครู รู้สึกดีมาก รู้สึกว่ามีการระลึกถึงคุณครูอาจารย์
ไม่เคยทำมาก่อนทำให้เรารู้สึกประทับใจ มีการนั่งทำสมาธิระลึก
ถึงคุณครูบาอาจารย์ พ่อแม่ ... รู้สึกประทับใจ จูงใจให้เราอยาก
เรียน...

วิธีการสอนของท่านคือ ท่านจะทำให้ดูแล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม จะพูดให้กำลังใจผู้เรียน โดยพูดด้านบวก เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จและครูจะไม่ตั้งความหวังกับผู้เรียนสูงจนเกินไป และคอยดูแลเมื่อสงสัยสามารถถามได้ตลอดเวลา ดังข้อมูลต่อไปนี้

... ครูจะมีเทคนิคการสอนที่ทำให้กำลังใจตลอดเวลา ...ครูจะรู้ว่าไม่มีใครที่สามารถทำได้สวยตั้งแต่แรก ครูจะชมว่า “ดีแล้วทำได้แล้วนะ วันแรกทำได้แค่นี้ก็ดีแล้ว” ...ประทับใจที่สุดคือ ครูจะรู้ว่าลูกศิษย์ทำได้แค่นี้ ... ครูจะมีวิธีพูดชม... ครูจะรู้ระดับของผู้เรียนไม่มีความคาดหวังมาก ไม่เคยเรียนมาก่อนทำได้แค่นี้ก็แค่นี้ ... ครูจะพูดในแง่บวกอย่างเดียว...

...

... ผมเรียนกับครูวิชิตไม่เคยมีครั้งไหนที่ครูวิชิตเปิดวิดีโอให้ดูมันเป็นความรู้สึกที่ไม่แสดงถึงความเป็นศิษย์เป็นครูกัน ...ถ้าสอนกับคนด้วยกันจะได้มีปฏิสัมพันธ์กัน ... เมื่อครูมองเห็นศิษย์ว่าศิษย์ทำไม่ถูกครูจะบอกได้...

สำหรับสิ่งที่ครูสอนนั้นครูจะสอนทักษะควบคู่กับคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว และเหตุผลของการกระทำแต่ละอย่างซึ่งมีความสำคัญกับการสอนเด็กในปัจจุบัน ความรู้ที่ครูสอนสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ความเป็นมวยคือการคิดให้ครบวงจร การรู้จักการแก้ปัญหา ดังข้อมูลต่อไปนี้

...เวลาครูสอนทุกครั้งครูจะสอนทักษะและแฝงคุณค่าของภูมิปัญญาไทย เช่น ตั้งแต่การไหว้ครูมวยไทย การไหว้แล้วลงกราบคือการกราบแผ่นดินเกิด ... ครูจะสอนตรงนี้ ทุกครั้งที่ทำจะมีความหมายหมด ผมคิดว่ามันสำคัญมากเพราะการที่คนเราจะทำอะไรก็ตามถ้ารู้ถึงเหตุผล รู้ถึงความหมาย... เป็นแรงจูงใจให้อยากทำ ความรู้สึกไม่เหมือนกัน ...เมื่อมีความหมายจะทำให้เราทราบถึงคุณค่าความสำคัญของมันว่ามันไม่ใช่เป็นแค่ทักษะ...

...การนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ความเป็นมวย ...รู้จักคิดให้
ครบวงจร ...การฝึกแบบนี้ทำให้เราเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาว่ามี
หลายแบบ...

ข้อมูลจากการสังเกตการสอน

จากการสังเกตการณ์ตัวอย่างการสอนของครูวิชิต ชี้เจริญ ในพื้นที่ต่างๆ ในวาระต่างๆ ทั้ง
การสอนในชั้นเรียน การเป็นวิทยากร เช่น การบรรยายในการประกอบพิธีไหว้ครู การบรรยายให้แก่
ผู้บริหารหลักสูตรการอบรมนักบริหารระดับสูง สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน การ
บรรยายในการอบรมการจัดมหกรรมกีฬาภูมิปัญญาไทย เป็นต้น พบว่าครูมีรายละเอียดขั้นตอนการ
สอน ดังนี้

1. กล่าวถึงความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยว่าเป็นวิชาที่รักษาชาติ เป็น
ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่ครอบคลุมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวทุกประเภท มวยไทยฝึกให้คนไทย
เป็นคนเก่ง เป็นนักแก้ปัญหา สอนให้คนไทยเป็นคนดี เป็นคนมีเชื้อสายกตัญญู รักษาดี รักแผ่นดิน
ดังตัวอย่างข้อมูลการบรรยายในวาระต่าง ๆ ดังนี้

...คนไทยสามารถรักษาชาติได้โดยไม่ต้องเป็นทาสใคร เพราะภูมิ
ปัญญาของคนไทย คนไทยตัวเปล่า ๆ มีอาวุธถึง 9 ชนิด ที่
เรียกว่า นวอาวุธ 2 หมัด 2 เข่า 2 เท้า และ 1 ศีรษะ 1 ศีรษะ
ไม่ใช่เอาหัวชนแต่เป็นความฉลาดของคนไทยที่สามารถแก้
ปัญหาได้ในเสี้ยวของวินาที ดังนั้น นักแก้ปัญหาทุกอย่างที่ผ่าน
เข้ามานายตาคอนไทยสามารถแก้ปัญหาได้หมด...

การบรรยายให้ผู้บริหารก.พ.

...ให้สังเกตว่าทำไมประเทศไทยประเทศเดียวที่ไม่เป็นเมืองขึ้น
...เพราะคนไทยสามารถแก้ปัญหาได้ยอดเยี่ยม.. คนไทยทำอะไร
บอกได้หมดว่าทำไม ทำไมและทำไม...

บรรยายกีฬาภูมิปัญญาไทย จ.สงขลา

...คนไทยเป็นมวยไทยก็เป็นมนุษย์พันธุ์พิเศษของโลกแล้ว
เพราะไม่มีศิลปะการต่อสู้ใดในโลกที่ไม่มีอยู่ในมวยไทย มวย
ไทย เพราะมุ่งเน้นเอาแพ้ว เอาชนะ เอาพนันันันต่อ ทำให้มวยไทย
จมนหายไปแต่ไปโผล่ต่างประเทศ ...

บรรยายกิติพภูมิปัญญาไทย จ.ปราจีนบุรี

...ขณะที่คนยุโรป คนอเมริกาคลั่งไคล้มวยไทยกระบี่กระบอง
แต่เด็กไทยยังคลั่งไคล้ หลงใหลเทควนโดซึ่งเป็นวัฒนธรรมของ
เกาหลี ขณะที่คนทั่วโลกมองคนไทยเป็นคนพันธุ์พิเศษของ
โลกเพราะไม่มีศิลปะการต่อสู้แบบใดในโลกที่ไม่มีอยู่ในมวย
ไทย

บรรยายการไหว้ครู ร.ร.บดินทร์เดชา

...ทำไมวัฒนธรรมตัวนี้จึงเป็นวัฒนธรรมตัวแรก ก็เพราะว่าถ้าไม่
มีวัฒนธรรมตัวนี้สอนบรรพบุรุษของเราให้รู้จักสามัคคี ซื่อสัตย์
กตัญญูต่อแผ่นดินเกิด เคารพพ่อ แม่ ครูอาจารย์ เคารพผู้มี
พระคุณ มันก็ไม่มีประเทศไทย ...

บรรยายการไหว้ครู ร.ร.สาขปัญญา

...บรรพบุรุษอาศัยวิชาที่สอนการต่อสู้ป้องกันตัวนี้สอนคนให้
เป็นคนดี เคารพพ่อแม่ เคารพครูบาอาจารย์ ซื่อสัตย์กตัญญู
รู้คุณต่อแผ่นดิน ดังนั้นไม่ต้องสงสัยว่าทำไมชาติไทยจึงเป็นชาติ
เดียวในอาเซียนที่เป็นเอกราชมาโดยตลอด...

บรรยายงานไหว้ครูวันนายขนมต้มจ.อยุธยา

...ขณะนี้ต่างประเทศเข้ามาเรียนวัฒนธรรมไทยเยอะมาก ...สอน
มวยไทย สอนกระบี่กระบอง แต่ไม่ได้สอนให้แก่นักมวย
ไม่ได้สอนให้แก่นักกระบี่กระบอง แต่เอาภูมิปัญญาที่รักษา
บ้านรักษาเมืองเอามาให้คนรุ่นหลังได้พิจารณา...

...ประเทศไทยอยู่ได้ด้วยการต่อสู้ป้องกันชาติของบรรพบุรุษ
ดังนั้น บรรพไทยจึงสอนสิ่งที่ยู่ในการต่อสู้ป้องกันตัวนี้ สอน
คนให้เป็นคนดีสอนคนให้เคารพพ่อแม่ สอนคนให้เคารพครูบา
อาจารย์ ...

บรรยายกัฟภูมิปัญญาไทยสงขลา จ.กาญจนบุรี

2. ถอดคุณค่า ภูมิปัญญาของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย โดยการให้ความหมายของ
ท่าทางต่าง ๆ ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย เช่น การขึ้นพรหมสี่หน้า การกราบทวนแปดทิศ
ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

...ขึ้นพรหมสี่หน้าความหมาย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา
ความดีสี่ประการ สี่ทิศ แต่ที่ซ่อนในภูมิปัญญาตัวนี้ เรบอกเขา
ว่า พ่อแม่อยู่ที่ไหน ครูบาอาจารย์อยู่ที่ไหนเราไม่รู้ แต่ถ้าเรา
หมั่นไปสี่ทิศนี้ เราจะได้ไหว้พ่อแม่ ศิษย์จะได้ไหว้ครู อีก
ชั้นหนึ่งของภูมิปัญญาตัวนี้ครูบาอาจารย์สอนว่าให้สังเกตด้วยว่า
อันตรายอยู่ที่ไหน ศัตรูซุกซ่อนอยู่ที่ใด...

การบรรยายผู้บริหารก.พ.

...รู้ไหมว่าภูมิปัญญาที่ซ่อนอยู่คืออะไร ... ขุนพลกราบทวนแปด
ทิศเหาะไปอีกแปดครั้งสำรวจว่าตรงนั้นสูง ตรงนี้ต่ำ ดูว่าที่
ไหนตรงนั้นมีน้ำ ตรงนี้มีนาม ก็พาอื่นๆ มีไหม... มีในมวยไทย
กระบี่กระบอง...

บรรยายงานไหว้ครูวันนายขนมต้มจ.อยุธยา

4. อธิบายจุดประสงค์ของการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวว่าเป็นการสอนการเป็นมวย คือ
การฟังเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอย่างถ่องแท้สามารถอยู่ในสังคมโลกได้
อย่างสง่างาม ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

...การสอนมวยไทยเราสอนคนให้เป็นมวยไม่ได้เป็นนักมวย ให้
เป็นมวยในที่นี้ทำให้เขา ฟังเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น ดังนั้น
สอนมวยเราจึงสอนการแก้ การแก้ไข การหลบ การหลีก การ
แก้ปัญหาเป็น และเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอย่างถ่องแท้สามารถ
อยู่ในสังคมโลกได้อย่างสง่างาม...

บรรยายวันไหว้ครูราชสิทธิาราม

...เราสอนคนให้เป็นมวยไม่ใช่สอนคนให้เป็นนักมวย นำมวย
ไทยมาสอนให้เรียนรู้และภูมิใจในคนไทยว่า คนไทยคือมนุษย์
พันธุ์พิเศษของโลกที่สามารถใช้ทุกส่วนของร่างกายในการ
ป้องกันตัวได้ ทำอันตรายคู่ต่อสู้ได้ และเมื่อมีอาวุธสั้น ๆ อยู่ใน
มือก็เหมือนพญาคมส์เสียบปีก ไทยจึงสามารถรักษาชาติได้...

การบรรยายผู้บริหารก.พ.

...การเรียนเราจึงฝึกการแก้ ๆ เวลาเอาไปใช้ในวิถีชีวิตเรียกว่า
คนเป็นมวย ไม่ใช่ชกต่อย แต่เวลาฟังเขาพูด เขาเรียกว่าฟังเป็น
...คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น พูดเป็น และรู้วัฒนธรรมไทย สามารถ
อยู่ในสังคมโลกได้...อย่างนี้เรียกว่าคนเป็นมวย...

บรรยายกีฬาภูมิปัญญาไทยสงขลา จ.ปราชินบุรี

3. กล่าวคำบูชาครูก่อนเรียนทักษะ ครูวิชิตจะให้ผู้เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวกล่าวคำ
บูชาครูทุกครั้งเมื่อเริ่มเรียนในบท “ยะมะหัง ครูอาจารย์ยัง สະระณังคะโต.....” โดยไม่มีคำอธิษฐาน
แต่หากเป็นการสอนผู้ที่เริ่มเรียนครั้งแรก เช่น ในการเป็นวิทยากรบรรยายตามวาระต่าง ๆ จะเป็นบท
สวดพร้อมคำอธิษฐาน ดังต่อไปนี้

นะโมตัสสะ ภควโต อรหุโต สัมมาสัมพุทธธัสสะ (3 จบ)

ยะมะหัง ครูอาจารย์ยัง สະระณังคะโต อิมินา สักกาเรนะตัง ครู
อาจารย์ยัง อภิพฺพชามิ

ทุติยัมปิ ยะมะหัง ครูอาจารย์ยัง สะระนังคะโต อิมินา สักการ
 นะตัง ครูอาจารย์ยัง อภิปุชยามิ
 ตะติยัมปิ ยะมะหัง ครูอาจารย์ยัง สะระนังคะโต อิมินา สักการ
 นะตัง ครูอาจารย์ยัง อภิปุชยามิ

(อธิษฐาน)...ข้าพเจ้าขออนุญาตเรียนรู้ ศิลปะไทย ภูมิ
 ปัญญาของไทย เพื่อสืบสานรักษาไว้และพัฒนาให้ขจรขยายไป
 ทั่วโลก หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ผิดพลาดไปด้วยประการใดก็ดี
 รู้เท่าไม่ถึง การณ์ก็ดี ขอโปรดจงให้อภัยและขอจงช่วยปกปักรักษา
 ตัวข้าพเจ้าให้ปราศจากภัยอันตรายทั้งปวง ให้ประสบ
 ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีความสุขความเจริญ ตลอด จิ
 รัตติกาลเทอญ สาธุ สาธุ สาธุ

การบรรยายผู้บริหารก.พ.

ลำดับขั้นตอนของการสอนดังกล่าวนี้อาจปรับเปลี่ยนไปตามกลุ่มผู้ฟังและตามวัตถุประสงค์ของการ
 บรรยายแต่ละครั้ง แต่สิ่งที่ยังคงเป็นประเด็นหลัก คือ การสร้างให้ผู้ฟังตระหนักถึงความสำคัญและ
 คุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย การสร้างความรู้สึกกตัญญูต่อบิดา มารดา ครูอาจารย์
 และแผ่นดินเกิด

กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยของ
 ครูวิชิต ชี้เชิญ ที่สอนให้แก่ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเฉพาะเจาะจง ได้ดังนี้

ผู้รับการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ นักศึกษาปริญญาโท ผู้บริหาร นักเรียนและ
 บุคคลทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักใน
 คุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะเบื้องต้นในศิลปะการต่อสู้ป้องกัน
 ตัว

ความรู้ที่ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
 แบบไทย ทักษะเบื้องต้นของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเพื่อใช้ในการออกกำลังกาย ความรู้
 ด้านวัฒนธรรมไทยและพิธีกรรม

คุณค่าที่ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ความกตัญญูต่อแผ่นดินและครูอาจารย์ และ ความเป็นมวย

วิธีการถ่ายทอด ประกอบด้วย การสร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย การทำให้ดูและคอยให้คำแนะนำ และการสอดแทรกพิธีกรรม ดังตารางต่อไปนี้

วิธีการถ่ายทอด	ตัวอย่างข้อมูล
1. การสร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	ได้ฟังอาจารย์ ...ได้รับทราบว่าเป็นวิชาที่เป็นประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกาย การทำให้เกิดสมาธิ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในในภูมิปัญญาของคนไทย... ...เมื่อมีความหมายจะทำให้เราทราบถึงคุณค่าความสำคัญของมันว่ามันไม่ใช่เป็นแค่ทักษะ... ...คนไทยสามารถรักษาชาติได้โดยไม่เป็นทาสใคร เพราะภูมิปัญญาของคนไทย...
2. การทำให้ดูและคอยให้คำแนะนำ	... ผมเรียนกับครูวิชิตไม่เคยมีครั้งไหนที่ครูวิชิตเปิดวิดีโอให้ดู ... เมื่อครูมองเห็นศิษย์ว่าศิษย์ทำไม่ถูกครูจะบอกได้ ...
3. การสอดแทรกพิธีกรรม	...ก่อนที่สอนครูจะนำสวดไหว้ครู“ยะมะหัง ครูอาจารย์ย.” ...ได้มาสวดกับครู รู้สึกดีมาก รู้สึกว่ามีการระลึกถึงคุณครูอาจารย์ ...

วิธีวัดและประเมินผล สังเกตความสนใจในการเรียน

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญา

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ ตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย ได้เรียนรู้ทักษะเบื้องต้นของการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย นำความเป็นมวยไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเรียนรู้วัฒนธรรมไทย

สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียน	ตัวอย่างข้อมูล
1. ตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย	...ได้รับทราบว่า เป็นวิชาที่เป็นประโยชน์ ...ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในในภูมิปัญญาของคนไทย... ...เมื่อมีความหมายจะทำให้เราทราบถึงคุณค่าความสำคัญของมันว่ามัน ไม่ใช่เป็นแค่ทักษะ...
2. เรียนรู้ทักษะเบื้องต้นของการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย	...คนไทยตัวเปล่า ๆ มีอาวุธถึง 9 ชนิด ที่เรียกว่า นวอาวุธ 2 หมัด 2 เข่า 2 เท้า และ 1 ศีรษะ 1 ศีรษะ...
3. รู้จักความเป็นมวย	...เราสอนคนให้เป็นมวยไม่ได้เป็นนักมวย ให้เป็นมวยในที่นี้ทำให้เขา ฟังเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น การนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน คือ ความเป็นมวย ... รู้จักคิดให้ครบวงจร ...การฝึกแบบนี้ทำให้เราเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหามีหลายแบบ...
4. ได้เรียนรู้วัฒนธรรม	...ก่อนที่สอนครูจะนำสวดไหว้ครู “ยะมะหัง ครูอาจารย์ยัง..” ...ได้มาสวดกับครู รู้สึกดีมาก รู้สึกว่ามีการระลึกถึงคุณครูอาจารย์ ...

ตารางสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของครูวิชิต ชีชีณู ขณะเกษียณอายุราชการ

กลุ่มที่ถ่ายทอด กระบวนการถ่ายทอด	โรงเรียนรุ่งอรุณ สถาบันอาศรมศิลป์	หลักสูตรมวยไทยศึกษา	กลุ่มอื่น ๆ
1. ผู้รับการถ่ายทอด	ครูพลศึกษา ครูสายสามัญ นักเรียนประถม นักเรียนมัธยม ผู้ปกครอง	นักศึกษานิเทศศาสตร์	ผู้บริหารหน่วยงาน นิสิต นักศึกษา บุคคลทั่วไป
2. วัตถุประสงค์ของการถ่ายทอด	เพื่อการเป็นครูพลศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของศิลปะการ ต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะเบื้องต้นในการต่อสู้ ป้องกันตัว เพื่อออกกำลังกาย และ เพื่อพัฒนาจิตใจ	เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของศิลปะการ ต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และมีทักษะเบื้องต้นใน ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อพัฒนาตนเอง	เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของศิลปะการ ต่อสู้ป้องกันตัว เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะเบื้องต้นในศิลปะ การต่อสู้ป้องกันตัว
3. ความรู้ที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียน	ความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว แบบไทย ทักษะการไหว้ครูมวยไทย กระบี่กระบอง ทักษะการการรำอาวุธ	ความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว แบบไทย ทักษะการไหว้ครูมวยไทย กระบี่กระบอง ทักษะการการรำอาวุธ	ความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว แบบไทย ทักษะเบื้องต้นของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว แบบไทยเพื่อใช้ในการออกกำลังกาย

ตารางสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของครูวิชิต ชี้เจริญ ขณะรับราชการ (ต่อ)

กลุ่มที่ถ่ายทอด กระบวนการถ่ายทอด	โรงเรียนรุ่งอรุณ สถาบันอาศรมศิลป์	ผู้เรียนหลักสูตรมวยไทยศึกษา	กลุ่มอื่น ๆ
3. ความรู้ที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียน (ต่อ)	ทักษะการแสดงกระบี่กระบอง ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย และ พิธีกรรม	ทักษะการต่อสู้ป้องกันตัว ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย และ พิธีกรรม	ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทย และ พิธีกรรม
4. คุณค่าที่ถ่ายทอดให้ผู้เรียน	ความภาคภูมิใจในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว แบบไทย ความกตัญญูต่อแผ่นดินและครูอาจารย์ ความอ่อนน้อม ความเป็นมวย	ความภาคภูมิใจในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว แบบไทย ความกตัญญูต่อแผ่นดินและครูอาจารย์ ความอ่อนน้อม ความเป็นมวย	ความภาคภูมิใจในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว แบบไทย ความกตัญญูต่อแผ่นดินและครูอาจารย์ ความอ่อนน้อม ความเป็นมวย
5. วิธีการถ่ายทอดความรู้	การสร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ ป้องกันตัวแบบไทย ทำให้ดูและคอยกำกับดูแล	การสร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ป้องกัน ตัวแบบไทย สอนตามลำดับขั้นตอน	การสร้างความตระหนักในศิลปะการต่อสู้ ป้องกันตัวแบบไทย ทำให้ดูและคอยให้คำแนะนำ

ตารางสรุปกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของครูวิชิต ชี้เจริญ ขณะรับราชการ (ต่อ)

กลุ่มที่ถ่ายทอด กระบวนการถ่ายทอด	โรงเรียนรุ่งอรุณ สถาบันอาศรมศิลป์	ผู้เรียนหลักสูตรมวยไทยศึกษา	กลุ่มอื่น ๆ
5. วิธีการถ่ายทอดความรู้ (ต่อ)	สอนตามความสามารถของผู้เรียน จัด ประสบการณ์ต่าง ๆ หลากหลายให้ผู้เรียน แสดงความตั้งใจและทุ่มเทการสอน สอดแทรกคุณธรรม สอดแทรกวิถีการดำเนินชีวิต	สอดแทรกคุณธรรม และ วิถีการดำเนินชีวิต	การสอดแทรกพิธีกรรม
6. วิธีการวัดและประเมินผล	สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้เรียน ทักษะของผู้เรียน และ ความพึงพอใจของผู้เรียน	วัดตามระบบการประเมินผลการศึกษาของระดับ มหาวิทยาลัย โดยการสอบทักษะ และ วัดความพึงพอใจของผู้เรียน	สังเกตความสนใจในการเรียน

ตารางสรุปผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้าน
ร่างกาย จิตใจ และปัญญา

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผลการเข้าร่วมกิจกรรมฯ	ตัวอย่างข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย		
	ผู้เรียนในร.ร.รุ่งอรุณ สถาบันอาศรมศิลป์	ผู้เรียนมวยไทยศึกษา	นักศึกษาปริญญาโท ผู้บริหาร นักเรียนและ บุคคลทั่วไป
ด้านร่างกาย	...เมื่อเรียนแล้วได้จริง ๆ การออกกำลังกายที่เราหา ๆ กันก็อยู่ในนี้ทั้งหมด ได้วิธีการป้องกันตัวที่ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ครูสอนให้รู้ถึงการจัดระเบียบร่างกาย... ... คุณค่ามันเกิดขึ้นในตัวเรา...คล่องแคล่ว... ...ศิลปะพวกนี้มันจะอยู่ในเนื้อในตัวของเรา...เรายังได้ความเข้มแข็ง...	...เป็นท่าอ้อมของกีฬาที่ได้ ทำออกกำลังกายอย่างไม้ดาบสองมือดีไปดีมากก็ได้กำลังแล้วสำหรับคนสูงอายุ... ...ได้การออกกำลังกาย ...	...คุณค่าที่เห็นชัดที่สุดคือเรื่องส่งเสริมพลานามัยให้สมบูรณ์มีความแข็งแรงของร่างกาย...

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผลการเข้าร่วมกิจกรรมฯ	ตัวอย่างข้อมูลผู้เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย		
	ผู้เรียนในร.ร.รุ่งอรุณ สถาบันอาศรมศิลป์	ผู้เรียนมวยไทยศึกษา	นักศึกษาปริญญาโท ผู้บริหาร นักเรียนและ บุคคลทั่วไป
ด้านจิตใจและปัญญา	...คนที่เรียนมวยจะเป็นคนไม่ก้าวร้าว จะอ่อนน้อม แทนที่จะไปมีเรื่องกลับ รู้จักหลีกเลี่ยง ...รู้จักการแก้ปัญหา รู้จักการเผชิญปัญหา ถอยเป็น ทำให้เราใจเย็น มองรอบๆ ได้อย่างเข้าใจ เป็นการเอามาใช้ในวิถีชีวิต ให้เราไม่ประมาท อันดับแรกคือครูสอนให้ “หลบพ้นระยะ” “ถอยสุดระยะ” ในความหมายของครูคือทำอะไรก็ได้ไม่ให้เกิดการปะทะ ...	... ทำให้ใจเย็นขึ้น และทำให้เรารู้ตัวเอง... เมื่อก่อนจะเป็นคนที่แรง ...แต่ตอนนี้เย็นขึ้นคือเมื่อเราเรียนมวยแล้วก็ต้องเป็นมวย... ...เริ่มแรกที่อาจารย์ให้ คือ ความกตัญญูที่เราต้องมีต่อครูอาจารย์...ต่อผู้มีพระคุณ...	...ความเป็นมวย ...รู้จักคิด ให้ครบวงจร ..การฝึกแบบนี้ทำให้เราเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาว่ามีหลายแบบ...

จากข้อมูลทั้งหมดจะเห็นว่าการสอนของ ครูวิชิต ชี้เชิญ นั้นได้ถ่ายทอดความรู้และคุณค่าของศิลปะการป้องกันตัวแบบไทยให้กับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน แต่จุดเริ่มที่เหมือนกันคือการสอนให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปะการป้องกันตัวแบบไทย และคุณค่าที่ครูวิชิตสอนผู้เรียนอยู่เสมอคือ ความกตัญญูและการเป็นมวย คือ พุดเป็น ฟังเป็น แก้ปัญหาเป็น

บทที่ 7

คุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ

ครูวิชิต ชี้เชิญ ครูภูมิปัญญาไทยของสภาการศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้สอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลา 45 ปี จากความศรัทธาในวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยอย่างมั่นคงตั้งแต่วัยเด็ก ผ่านการเรียนรู้ทั้งแบบครูพักลักจำและการเรียนรู้อย่างถูกต้องจากบรมครูด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ได้มาทำงานเป็นครูพลศึกษาที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา และเป็นผู้เผยแพร่ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้กับผู้สนใจทั่วไป เมื่อเกษียณอายุราชการครูวิชิต ชี้เชิญ ก็ยังคงทำหน้าที่ในการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยอย่างต่อเนื่องและมั่นคง

คุณลักษณะของครูวิชิต ชี้เชิญ

ข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ ครูวิชิต ชี้เชิญ และผู้ให้ข้อมูลรอง รวมทั้งการสังเกตการสอนและการสนทนากลุ่ม สามารถสรุปคุณลักษณะของครูวิชิต ชี้เชิญ ที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนในการเป็นครูที่ประสบความสำเร็จในการดำรงรักษาและถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยไว้ได้ ดังนี้

1. มีศรัทธามั่นคงและเห็นคุณค่าในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ตลอดระยะเวลาการทำงาน 45 ปีที่ผ่านมาครูวิชิตไม่เคยละทิ้งที่จะถ่ายทอดความรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเมื่อเข้ารับราชการเป็นครูในโรงเรียนที่ไม่มีวิชาด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวครูวิชิตก็ตั้งกลุ่มสนใจขึ้นมาในโรงเรียนเพื่อสอนสิ่งที่ตนเองศรัทธา แม้ไม่มีอุปกรณ์การสอนก็พยายามหาอุปกรณ์ด้วยตนเองโดยไม่ของบประมาณจากโรงเรียนและยังสามารถสร้างผลงานจนได้รับการยอมรับจากชุมชน

เมื่อทำงานในระดับอุดมศึกษาระยะแรกที่ยังไม่ได้สอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยครูวิชิตได้ใช้วิธีการเข้าไปสอนในชมรมโดยใช้เวลาหลังเลิกเรียน เมื่อได้รับมอบหมายให้สอนวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย(กระบี่กระบอง)ในชั้นเรียนจึงทุ่มเทการสอนโดยรักษาแบบแผนและทักษะกระบี่กระบองของอาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยาอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ได้พยายามจัดประสบการณ์นอกชั้นเรียน เพื่อสร้างประสบการณ์และความชำนาญให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะการนำผู้เรียนออกแสดงนอกสถานที่เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบัน แม้จะมีผู้ไม่เห็นด้วย

และไม่มียงบประมาณสนับสนุนครูวิชิตก็ยังคงปฏิบัติงานด้วยความศรัทธาต่อคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยอย่างมั่นคง

เมื่อเข้ามาทำงานในกรมพลศึกษาที่ลักษณะของการทำงานเปลี่ยนรูปแบบจากการเป็นผู้สอนนักเรียน นักศึกษา มาเป็นศึกษานิเทศก์ที่เป็นงานในลักษณะของให้การแนะนำครูผู้สอนพลศึกษา ครูวิชิตก็ยังคงสืบเนื่องการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยโดยจัดโครงการอบรมครูผู้สอนกระบี่กระบองขึ้นทุกปี ต่อมาเมื่อได้รับหน้าที่เป็นผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการกองสารวัตรนักเรียน และผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ ก็ได้สร้างโครงการเพื่อเผยแพร่ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ให้แก่สารวัตรนักเรียน ครูเยาวชนและประชาชนทั่วไป

2. มีความตั้งใจจริงทุ่มเทในการทำงาน และทำงานด้วยใจ ทำงานโดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัว การทำงานในลักษณะนี้เป็นสิ่งที่สืบเนื่องมาจากความศรัทธาในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยว่าการเผยแพร่ความรู้ในเรื่องนี้จะยังประโยชน์ให้แก่บุคคลทั่วไป และยังประโยชน์ให้แก่ผู้เรียน ครูวิชิตจึงทำงานด้วยความตั้งใจทุ่มเท โดยไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคทั้งปวง เช่น

- ไม่มีงบประมาณในการซื้ออุปกรณ์การสอนขณะที่เป็นครูก็พยายามแก้ปัญหาด้วยการขอยืมจากอุปกรณ์จากสถาบันการศึกษาเดิม
- เมื่อมีคนไม่เข้าใจการทำงานและไม่สนับสนุนครูวิชิตก็จะไปพบผู้ใหญ่ในชุมชนที่ชาวบ้านให้ความนับถือเพื่อขอการสนับสนุน
- การนำนักศึกษาออกไปแสดงแต่ละครั้งเป็นการทำงานเพื่อการกุศล และต้องการให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ดังนั้นจึงไม่มีการเรียกร้อยค่าตอบแทนการแสดงเพียงแต่ขอให้สถานที่จัดแสดงให้ที่พักและอาหารให้แก่คณะแสดงเท่านั้น
- ขณะทำงานในกรมพลศึกษาแม้จะมีผู้เคยกล่าวให้ได้ยินว่า “...คนนี้นะหรือทำเป็นอยู่เรื่องเดียวแหละคือมวยไทย กระบี่กระบอง...” ครูวิชิตก็ไม่เคยสนใจแต่ยังคงมุ่งมั่นเพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยมีคุณค่าในการเผยแพร่

3. รอบรู้ลึกซึ้ง รู้จริงในสิ่งที่สอน และในงานที่ทำ ครูวิชิต ชี้เชิญ เป็นผู้ที่มีความรู้อย่างลึกซึ้งในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเนื่องจากผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งการเป็นนักกระบี่กระบองและการเป็นนักมวยจึงมีไหวพริบเพียงทฤษฎี แต่รู้จากการปฏิบัติจริงด้วยตนเองจึงสามารถอธิบายความรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้แก่ผู้เรียนได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ประสบการณ์ที่ผ่านการสอนทั้งในระดับโรงเรียน ระดับมหาวิทยาลัย การทำงานในหน่วยงานระดับกรม การทำงาน

กับชุมชนซึ่งมีการทำงานในหลายรูปแบบ เช่น การจัดการแข่งขันกีฬาระดับชาติ การจัดการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับชาติ การทำหน้าที่ประธานในพิธีเปิดงานต่าง ๆ ทำให้ครูวิชิตรู้วิธีการทำงานกับผู้ร่วมงานในทุกกระดับและทำงานโดยนำศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยไปสอดแทรกให้ความรู้แก่คนทั่วไปได้ในหลายรูปแบบตามวาระต่างๆ

4. *เรียนรู้และยอมรับความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลา* ครูวิชิต ชี้เชิญ เป็นผู้ที่มีความสนใจต่อวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอท่านกล่าวว่า “...ปรัชญาของโค้ชก็ต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เสมอและถ้าพบว่ามีประโยชน์ก็นำมาปรับใช้...” การเรียนรู้สิ่งใหม่ของท่านเริ่ม เช่น การเรียนรู้เรื่องการกำกับละครประวัติศาสตร์บนเวที การเขียนบทละครประวัติศาสตร์ การเรียนรู้เรื่องดนตรีที่ใช้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่ถูกต้องจากผู้ทรงเชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยของกรมศิลปากร การเรียนรู้เรื่องของวิทยาศาสตร์การกีฬาโดยการรับเป็นที่ปรึกษาและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้แก่บัณฑิต นักศึกษาเป็นต้น ทำให้ท่านมีสิ่งใหม่ ๆ ทันสมัยมาสอนลูกศิษย์ได้ตลอดเวลา

5. *มีความสามารถบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ สู่ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยได้อย่างกลมกลืน* จากความสามารถของครูวิชิต ชี้เชิญ ด้านกีฬาประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยรวมทั้งการฝึกเรียนรู้ศาสตร์ใหม่ ๆ เพิ่มเติมทำให้ครูวิชิต สามารถบูรณาการศาสตร์ที่ได้เรียนรู้มาให้เข้ากับการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยได้อย่างกลมกลืน ครูวิชิตกล่าวไว้ว่า “...คุณประโยชน์ที่ครูบาอาจารย์หลายๆท่านที่ท่านสอนแล้วเรารู้จักคิดแล้วเอามาใช้ผสมผสานปัจจุบันเขาใช้คำว่าบูรณาการนั้นน่าจะมาจากความรู้ลึกของเราตั้งแต่สมัยที่เราเรียนอยู่ตรงนั้นแล้วสอน...” ตัวอย่างการบูรณาการที่เห็นได้ชัดเจนในปัจจุบันเรื่องหนึ่งก็คือครูวิชิตบูรณาการเรื่องของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทยกับการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยได้อย่างแนบเนียน ตัวอย่างเช่น การประกอบพิธีไหว้ครู โดยครูวิชิต ชี้เชิญ จะเป็นผู้ประกอบพิธีด้วยตนเอง ในพิธีไหว้ครูนี้ครูจะบูรณาการความรู้ของดนตรีที่ใช้ในพิธีกรรม ความรู้เรื่องวัฒนธรรมการไหว้ครูของคนไทย ความรู้เรื่องการจัดเครื่องสักการบูชา ความรู้เรื่องบทสวดมนต์ที่ใช้ในพิธีกรรม ความรู้เรื่องการจัดลำดับขั้นตอนของพิธีการ เป็นต้น

การเป็นนักบูรณาการศาสตร์นี้เองที่ทำให้ผู้ที่เรียนกับครูวิชิตได้รับความรู้อย่างกว้างขวางทั้งศาสตร์ของการต่อสู้ป้องกันตัวและศาสตร์อื่นๆ ดังตัวอย่างข้อมูลที่ลูกศิษย์ครูวิชิตให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้ “...ครูจะบอกคุณค่าวิชาก่อนและพาสวดมนต์ เห็นวิธีการขั้นตอน ประเพณีแล้วรู้สึกชอบ...” “...ก่อนที่สอนครูจะนำสวดไหว้ครูซึ่งไม่เคยทำมาก่อน... รู้สึกดีมาก รู้สึกว่ามีการระลึกถึงคุณครูอาจารย์...ทำให้เรารู้สึกประทับใจ มีการนั่งทำสมาธิระลึกถึงคุณครูบาอาจารย์ พ่อแม่...” และ “...ถ้าเราเรียนฟิสิกส์ก็ทำให้เรารู้เกี่ยวกับแรง การผ่อนแรง มันก็เป็นวิทยาศาสตร์หมดเลย...”

6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ทันสมัย บนรากฐานแบบแผนเดิมที่ดำรงศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวและความเป็นไทยไว้อย่างมั่นคง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของครูวิชิต ชี้เชิญ เริ่มตั้งแต่ริเริ่มการพากย์ให้ความรู้เกี่ยวกับกระบี่กระบองประกอบการแสดง ริเริ่มการขับเสภาประกอบการแสดง ริเริ่มวิธีสอนการขึ้นพรหมโดยฝึกจากทำยืนรำก่อนจนชำนาญแล้วจึงให้ผู้เรียนนั่งรำเพื่อหลีกเลี่ยงการเจ็บเข่าและความเบื่อหน่ายของผู้เรียน ใช้การนำทักษะย่อยของท่ารำมาเป็นท่าการอบอุ่นร่างกายก่อนเรียน ประดิษฐ์อุปกรณ์ฝึกตีกระบี่กระบองโดยใช้ยางรถยนต์ผู้เรียนเกิดความสุขในการฝึกทักษะ ดังตัวอย่างข้อมูลจากลูกศิษย์ที่กล่าวถึงเรื่องการพากย์กระบี่กระบองดังต่อไปนี้ “...อาจารย์วิชิตเป็นคนพากย์เวลาแสดง ...แรกเริ่มจะเป็นการพากย์แบบต่อสู้แล้วก็มีแฝงความรู้เล็กน้อย ต่อมาเริ่มประยุกต์มีการขับเสภา...”

นอกจากนี้ครูวิชิตได้ริเริ่มให้มีโครงการใหม่ ๆ ที่ผสมผสานการเผยแพร่ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย เช่น โครงการสารวัตรนักเรียนเครือข่าย โครงการมหกรรมกีฬาภูมิปัญญาไทย โครงการอบรมครูผู้สอนมวยไทย เป็นต้น รวมทั้งริเริ่มการประกอบพิธีไหว้ครูที่ในปัจจุบันปรับจากการไหว้ครูมวยไทย กระบี่กระบอง เป็นการไหว้ครูภูมิปัญญาไทยที่ครอบคลุมทุกแขนงวิชา และเริ่มจากผู้ที่เกี่ยวข้องพิธีไหว้ครูมีเฉพาะผู้สอนและผู้เรียนกระบี่กระบองเป็นการให้บุคคลากรทั้งโรงเรียนและผู้ปกครองเข้าร่วมในพิธีไหว้ครู โดยครูวิชิตได้ใช้พิธีกรรมของการไหว้ครูเป็นการถ่ายทอดความรู้แบบบูรณาการศาสตร์ของดนตรี พุทธศาสนา ดังตัวอย่างที่ได้กล่าวมาในบทต้น เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในลักษณะขององค์รวมให้แก่ผู้เข้าร่วมพิธีกรรม

7. เป็นนักแก้ปัญหา และมองปัญหาแบบไม่ใช่ปัญหา ผู้ที่ทำงานกับครูวิชิต ชี้เชิญ จะทราบดีว่าครูวิชิตจะเป็นผู้ที่มองสิ่งที่คนอื่นมองว่าเป็นปัญหามากกลับเป็นเรื่องที่ไม่เป็นปัญหาและไม่ชอบสร้างปัญหาให้ใคร ดังที่ลูกศิษย์และผู้ใกล้ชิดกล่าวว่า “...ขณะที่อาจารย์วิชิตทำงานอยู่ก็ไม่ใช่จะราบรื่นอาจารย์ก็จะมีปัญหาหลากหลาย ...แต่อาจารย์ก็ไม่เคยแสดงหรือเล่าปัญหาให้พวกเราเดือดร้อนไปด้วยอย่างดีก็มาบอกให้เราฟังว่าอย่างนี้ อย่างนั้นแต่ไม่เป็นไร...” “...เป็นคนที่ไม่ค่อยมีปัญหา ไม่มองว่าอะไรเป็นปัญหา...” “...เวลาท่านมีปัญหาอะไรท่านจะมองว่าไม่เป็นปัญหาเลย...” ซึ่งปัญหาเกิดในการทำงานแต่ครั้งนี้นี้ครูวิชิตจะใช้ความมีสติ ความใจเย็น และความรู้สึกว่าไม่ใช่ปัญหาทำให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี

8. เป็นนักประสานงาน และสร้างเครือข่าย ครูวิชิต ชี้เชิญเป็นนักประสานงานมาตั้งแต่สมัยเป็นนักเรียนด้วยการนำคณะกระบี่กระบองไปแสดงตามสถานที่ต่าง ๆ ดังที่ลูกศิษย์เล่าว่า “...มีการแสดงที่หอประชุมคุรุสภาหลายครั้งอาจารย์วิชิตก็เป็นแม่ข่าย วิธีการท่านจะไปติดต่อกับใครไม่รู้ ...แต่เห็นภาพว่าท่านเป็นแม่ข่ายที่ดี ประสานติดต่อตรงรุ่นตรงนี้ทำให้งานเดินไปได้...”

ความเป็นนักประสานงานและนักสร้างเครือข่ายนี้ได้เพิ่มมากขึ้นตามลำดับจากประสบการณ์การทำงาน เช่น ตัวอย่างของการทำงานมหกรรมกีฬาภูมิปัญญาไทยที่จัดขึ้นตั้งแต่ในขณะทีครูวิชิต ชี้เชิญ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการและสืบเนื่องมาในขณะที่ทำงานในสถาบันอาศรมศิลป์นั้นเป็นงานใหญ่ที่ต้องประสานงานกับหน่วยงานและบุคคลฝ่ายต่าง ๆ จำนวนมาก ครูวิชิต ชี้เชิญ จะเป็นผู้วางแผนการทำงาน และประสานงานในส่วนของการหลักและประสานงานกับบุคคลที่เป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้วยตนเองทุกครั้งทำให้การทำงานลุล่วงไปด้วยดี

9. *มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ* สิ่งที่ปรากฏชัดเจนและเป็นคุณลักษณะของสำคัญอีกประการหนึ่งของครูวิชิต ชี้เชิญ คือ ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณที่แสดงผ่านการกระทำพิถีพิถัน การเอ่ยถึงคุณครู และการปฏิบัติต่อครู ดังที่ผู้ใกล้ชิดและลูกศิษย์กล่าวถึงต่อไปนี้ “... เป็นคนที่ไม่ลืมคุณของครูบาอาจารย์ รวมถึงเทพ เทวดาที่เกื้อหนุน ...” “...ครูจะแสดงออกว่าครูเคารพจริงๆ ครูไม่ได้พูดแล้วครูไม่ทำ อย่างพิธีกรรมหรือท่าทีของครูเอง...” รวมทั้งครูวิชิตเองได้กล่าวถึงเรื่องความกตัญญูต่อครูไว้ว่า “.....เราก็อหวังว่าท่าที่เราเรียนมาท่าของบรรพบุรุษจะต้องได้สืบทอด ไม่ใช่เรามาคิดขึ้นเอง ก็กลายเป็นว่าเราอาศัยเรียนจากครูแล้วเราเอามา เหมือนศิษย์คิดล้างครู ไม่อยากทำ...นี่เป็นส่วนหนึ่งของความกตัญญูที่เราต้องทำ...” นอกจากกตัญญูต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์แล้วครูวิชิตยังแสดงความกตัญญูต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์อย่างมั่นคงโดยแสดงออกทั้งการสอน และการปฏิบัติตน ดังข้อมูลจากลูกศิษย์ต่อไปนี้ “...ครูสอนให้รักแผ่นดิน ให้กตัญญูต่อแผ่นดิน...”

10. *มีความเป็นตัวของตัวเอง มั่นใจในตนเอง* ครูวิชิต ชี้เชิญ เป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองและมีความเป็นตัวของตัวเอง ผู้บริหารโรงเรียนและสถาบันอาศรมศิลป์กล่าวว่า “.....อาจารย์เป็นคนที่อยู่ได้โดยตนเอง ไม่ขึ้นกับใคร ท่านก็ทำของท่านอย่างนี้ ไม่ว่าคนอื่นจะว่าอย่างไร...”

11. *เป็นคนใจเย็น ไม่โกรธง่าย มองโลกในแง่ดี และให้อภัย* ครูวิชิต ชี้เชิญเป็นคนที่ใจเย็น อารมณ์ดี ไม่โกรธใครง่าย ๆ มองโลกในแง่ดี และให้อภัยบุคคลอื่นไม่เก็บเรื่องที่ผ่านมาแล้วเอามาเป็นอารมณ์ ลูกศิษย์และคนใกล้ชิดให้ข้อมูลว่า “...ผมไม่เคยเห็นท่านโกรธรุนแรง ...หัวฟัดหัวเหวี่ยงไม่มี...” “...ทุกสิ่งล้วนแต่ดี ใครเขาทำอะไรให้อภัยเขา...ไม่เอามาคิด...” “...ท่านไม่เป็นศัตรูกับใครเลย...” ดังนั้นผู้ที่ทำงานหรือผู้ที่เรียนกับครูวิชิต ชี้เชิญจะมีความรู้สึกสบายใจ

12. *สุภาพ อ่อนน้อม ให้เกียรติยกย่อง และเห็นคุณค่าของบุคคลอื่นแม้ว่าครูวิชิต ชี้เชิญจะเป็นนักสู้ที่ไม่ยอมแพ้ใครแต่ท่านก็มีบุคลิกของความสุภาพ อ่อนน้อมและให้เกียรติผู้อื่นอย่างชัดเจน* รวมทั้งท่านจะยอมรับในความเห็นของผู้อื่นและมองเห็นว่าคนทุกคนล้วนมีคุณค่าในตนเองดังตัวอย่างข้อมูลจากลูกศิษย์ต่อไปนี้ “...อาจารย์เป็นคนอ่อนน้อมมาก เป็นคนนุ่มนวล สุภาพ ให้เกียรติคนอื่น...” “...เวลาอยู่กับผู้ใหญ่จะมีความถ่อมตนมาก ไม่ใช่ถ่อมเพราะตนเองด้อยกว่า แต่จะให้เกียรติคนอื่น...”

“...ครูเห็นคุณค่าในตัวของผมและทำให้ผมรู้สึกมีคุณค่า...” “...ครูเป็นคนอ่อนน้อม ...อยู่ในท่าทีของครู เวลาไหว้ครูจะนั่งมาก จะหลับตาและก้มทุกครั้ง จะไหว้ไปที่ครูจริงๆ...”

13. มีความเต็มใจและบริสุทธิ์ใจในการสอน บนพื้นฐานของความเมตตาต่อผู้เรียน เป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ การสอนเป็นชีวิตของครูวิชิต ชี้เชิญ ทุกครั้งที่ท่านสอนท่านจะไม่แสดงความเหน็ดเหนื่อย เบื่อหน่าย หรือย่อท้อ แม้ว่าต้องทำให้ลูกศิษย์ดูหลายครั้ง ท่านมีหลักว่า “...เป็นครูต้องไม่เบื่อสอน ต้องขยันทำให้นักเรียนดูบ่อยๆ ...” ความตั้งใจและทุ่มเทในการสอนของของครูนี้เองที่เป็นแรงผลักดันให้ลูกศิษย์มีความมุ่งมั่นในการเรียน ประกอบกับท่าทีของความเมตตาเอื้ออาทร คุณแลศิษย์เสมือนลูกจึงทำให้ศิษย์ปฏิบัติต่อครูด้วยความรักและความเคารพ ดังตัวอย่างข้อมูลจากลูกศิษย์ต่อไปนี้ “...กลัวความดีของท่าน ...ผมถือว่าท่านเหมือนพ่อผมจริงๆ...” “...ครูพยายามช่วยเหลือคุณแล พยายามเลี้ยงเหมือนเราเป็นลูกคนหนึ่งพยายามผลักดันให้ได้...” “...ครูวิชิตสอนแบบเมตตา คือไม่ย่อท้อที่จะสอนเรา ...”

14. ทำได้ตามที่สอน และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้แก่ศิษย์ ครูที่ดีเมื่อสอนผู้ใด ในเรื่องใดแล้วต้องสามารถปฏิบัติตนให้ได้ตามที่สอนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์ ครูวิชิต ชี้เชิญเป็นครูที่ปฏิบัติตนเช่นนั้น เช่น ครูสอนเรื่อง “ความเป็นมวย” ครูก็จะปฏิบัติตนผ่านการทำงานว่าครูรู้จักการคิด การฟัง การพูด และการแก้ปัญหาตามจังหวะเวลาอันควรและเหมาะสม ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้ “...วันนั้นครูสะท้อนว่ากลุ่มพลจะเป็นอย่างไรบ้าง ทั้งๆ ที่ครูก็ไม่ได้เข้าวง ...นี่คือสิ่งที่เรารับรู้ได้ว่าคนเรามันจะต้องเป็นมวย คือ อยู่มุมไหนก็ต้องดูเหลี่ยมนคนอื่นออก...ครูจะเข้ามาได้ถูกจังหวะ อยู่เสมอ...” ครูวิชิตสอนเรื่องความกตัญญูครูก็แสดงความกตัญญูให้ลูกศิษย์ทุกคนรับรู้และเห็นอยู่ตลอดเวลานอกเหนือจากความกตัญญูต่อครูแล้ว ความกตัญญูที่ยิ่งใหญ่ที่ครูวิชิตแสดงให้เห็น คือความกตัญญูต่อบุพการี ทุกสัปดาห์ครูจะกลับบ้านที่อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ไปดูแลมารดาที่อายุมากแล้วและคุณแลใกล้ชิดมากขึ้นเมื่อท่านไม่สบาย ลูกศิษย์และผู้ใกล้ชิดทุกคนจะทราบว่าคุณวิชิตจะไม่พยายามรับทำงานวันเสาร์อาทิตย์เนื่องจากท่านต้องกลับไปดูแลมารดาและท่านปฏิบัติเช่นนั้นมาเป็นเวลาหลายสิบปี ท่านกล่าวแก่ลูกศิษย์เสมอว่า “...พ่อ แม่เหมือนพระอรหันต์ในบ้าน ไม่ต้องไปหาพระอรหันต์ที่ไหนหรอก แลพ่อแม่ที่บ้านให้ดี...” ลูกศิษย์ที่ได้ไปร่วมงานพระราชทานเพลิงศพมารดาครูวิชิต กล่าวถึงการแสดงความกตัญญูที่ครูมีต่อมารดาว่า “...วันที่ไปงานศพแม่ครู มันรู้สึกว่าคุณชายคนนี้เป็นคนพูดจริง ทำจริง คิดจริง แล้วตรงหมดทุกเรื่อง...ครูร้องไห้โงะ แล้วครูพูดถึงคุณงามความดีของแม่ มันรู้สึกว่ามันไม่ได้กินในบทความ แต่มันกินในทุกย่างก้าว ทุกอริยาบถ มีความรู้สึกว่าคุณชายคนนี้ได้มีแค่พูด หรือมีแค่คิด...”

คุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ

คุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามความคิดของครูวิชิต ชี้เชิญ ที่คณะผู้วิจัยรวบรวมจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลรอง รวมทั้งการสังเกตการสอนและการสนทนากลุ่ม พอสรุปได้ว่ามี 2 ส่วน คือ คุณค่าของตัววิชาเองที่ใช้เพื่อการป้องกันตัวและคุณค่าของวิชาในด้านคุณธรรมและการปฏิบัติตนในสังคมที่ทำให้ผู้เรียนนำมาใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ด้วยความดีงามเพื่อประโยชน์สุขทั้งของตนเองและผู้อื่น

ครูวิชิต ชี้เชิญ ได้ถ่ายทอดคุณค่าแท้ในทั้ง 2 ส่วนนี้ให้แก่ผู้เรียนทุกกลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การป้องกันตัว ผู้ที่เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวกับครูวิชิต ชี้เชิญ จะได้รับการถ่ายทอดวิธีการป้องกันตัว การหลบเลี่ยงอันตรายที่จะเกิดขึ้นทางกาย เช่น การมีสติ การถอยสุดระยะ หลบให้พ้นระยะ การสลายพลังของผู้กระทำด้วยรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น และผู้ที่เรียนสามารถนำคุณค่านี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ดังตัวอย่างข้อมูลต่อไปนี้

“...ผมเคยถูกอันธพาลรุม 7 คน... ไม่ตกใจ เราเคยฝึก มีสติ...

ใช้ความรู้จากที่เรียนมาต่อสู้และช่วยเพื่อนออกมาจากวงล้อมได้...”

“...วันก่อนมีการวิ่งราวบนสะพานลอย ผมก็เข้าไปช่วยจับ

คนร้าย...เวลาเจอปัญหาเราตั้งสติทัน เราก็กู้ได้...”

“...การป้องกันตัว ก็จะมีท่าการป้องกัน แล้วป้องกันด้วย

อะไร ในที่สอนนี่คือ หมัด เท้า เข่า ศอก อันนั้นเป็นท่าแม่ไม้

แต่ในท่านั้นจะแฝงด้วยการหลบและหลีก...”

2. การปฏิบัติตนในสังคม ผู้ที่เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวกับครูวิชิต ชี้เชิญ จะได้รับการถ่ายทอดวิธีคิด วิธีปฏิบัติตนที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ความกตัญญูต่อแผ่นดินเกิด กตัญญูต่อบิดา มารดา ครูและผู้มีพระคุณ การสร้างความกตัญญูนี้ครูวิชิตจะสื่อสารผ่านท่าของการไหว้ครูมวยไทย กระบี่กระบอง และการทำพิธีไหว้ครูก่อนแสดง พิธีการไหว้ครูประจำปี พิธีการไหว้ครูนี้ภายหลังจากที่ครูวิชิตได้รับมอบการประกอบพิธีกรรมต่างๆ จากครูพิธีกรรมแล้ว ครูวิชิตจะเป็นผู้ประกอบพิธีไหว้ครูด้วยตนเอง ตัวอย่างในความกตัญญูจะเห็นได้จากคำกล่าวในพิธีท่านจะอ่าน โอองการเพื่อเชิญเทพและบูรพกษัตริราชทุกพระองค์มาประทานพร ดังนี้ “...ขออันเชิญองค์อมรินทร์ พระเจ้าเวษยันต์ พระมาตุลี องค์พระพลบดี

องค์พระสยามเทวาธิราช พระนารายณ์มหาราช องค์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช องค์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช องค์สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ปฐมบรมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีและบูรพกษัตริราชเจ้าทุกพระองค์ โปรดจงเสด็จมาประสิทธิพรชัยแก่ปวงข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายที่มาประชุมกันพร้อมเพรียงในที่นี้...”

จากนั้นจึงให้ผู้เข้าร่วมพิธีกล่าวคำไหว้ครูที่เป็นแบบแผนของอาจารย์นาค เทพหัสดิน ณ อยุธยา ดังนี้ “...อุกาสะ ข้าพเจ้าขอบูชาและอาราธนาครูบาอาจารย์ทั้งหลายครูกระบี่กระบองทั้งหลาย ครูมวยไทยทั้งหลาย มีครูฟ่วง ครูมงคล ครูจู ครูขุนนคร ครูจันทร์ ครูหล้า ครูนาคร ครูกิมเส็ง ครูนิคม ครูแสวง ครูณรงค์ ครูสืบ เป็นต้น ทั้งที่ยังคงมีชีวิตอยู่ก็ดี หรือที่ล่วงลับไปแล้วก็ดี ข้าพเจ้าขอประณตน์ยอม ยอมเป็นสานุศิษย์ พร้อมด้วยกาย วาจา ใจ และด้วยความเคารพนับถือยิ่ง อนึ่ง ข้าพเจ้าขอให้สัตย์ปฏิญาณด้วยความจริงใจว่า ข้าพเจ้าจะมีความเคารพและมีความจงรักภักดีต่อครูอาจารย์ทุกท่าน สิ่งใดที่ได้ศึกษามาแล้วจะพยายามรักษาระเบียบแบบแผนอันเป็นประเพณีของไทยไว้ อย่างเคร่งครัดทุกประการ ทั้งนี้เพื่อเทิดทูนคุณงามความดีของครูทั้งหลายที่ได้อุตสาหะพยายามสั่งสอนศิษย์ ข้าพเจ้าผู้เป็นศิษย์ขอสนองด้วยความกตัญญูทุกเมื่อ ฉะนั้นขอคุณครูทั้งหลายจงได้โปรดกรุณาประสิทธิประสาทผลให้ข้าพเจ้าลุล่วงสมมโนรสทุกประการ และขอจงช่วยปกป้อง ค้ำครองรักษา ปวงข้าพเจ้าทั้งหลายให้ปราศจากภัยอันตรายทั้งปวง ประสพแต่ความสุข ความเจริญ ตลอดชั่วจิรคติกาลเทอญ...”

2.2 ความ “เป็นมวย” ในความหมายที่ครูวิชิตใช้สอนลูกศิษย์ คือ ฟังเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น พุดเป็นและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอย่างถ่องแท้พร้อมที่จะก้าวสู่สังคมโลกอย่างสง่างาม รวมทั้งการทำให้ตนเป็นคนที่มีคุณภาพ อ่อนน้อม และคำว่าเป็นมวยนี้จะหมายถึงความรวมถึงความเป็นนักสู้ในสังเวียนชีวิตที่ต้องใช้สติในการฟัง การพุด การคิด มีวิธีการแก้ปัญหาที่ฉับไวแต่ถูกจังหวะและมีการปฏิบัติตนที่งดงามกับผู้อื่น

ครูวิชิตจะสอนเรื่องความเป็นมวยให้แก่ผู้เรียนรู้ทุกกลุ่มในทุกๆระยะตั้งแต่เริ่มจบการศึกษาแล้วมาทำงานเป็นครู เพียงแต่ในระยะแรกนั้นครูวิชิตยังไม่ใช่คำว่า “เป็นมวย” หากท่านก็สอนความเป็นมวยผ่านการปฏิบัติตนของท่านและผ่านการสอนที่ให้สติ ให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิต ต่อมาเมื่อครูวิชิตมีประสบการณ์มากขึ้นจึงใช้คำว่า “เป็นมวย” เป็นตัวแทนของการสอนคุณค่าที่สำคัญที่ปรากฏในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ครูวิชิตสอนว่า “...คำที่เป็นมวยที่พุดถึงตลอดเวลาอันคือเอาศาสตร์นี้มาสร้างคนให้เป็น...คนที่รู้เท่าทันคน... เขาพุดแรงมาถ้าเราใจเย็น... นี่คือการสลายพลัง แต่มันจะไม่ชัดเจนเท่ากับการปฏิบัติ ถ้าชกมา 2 แรงปะทะกันก็จะหงาย แต่ถ้ารู้จักการผ่อน... ดังนั้นชีวิตคนเรานั้นจะอยู่ในสังคมได้อย่างสง่างามจะต้องผ่อน รู้จักรับ รู้จักหยุด และไม่โกรธ เขาโกรธมาเราโกรธไปสติไม่มี ...”

ตัวอย่างของลูกศิษย์ที่เรียนกับครูวิชิตและรับรู้เรื่องความเป็นมวย กล่าวว่า

“...ความเป็นมวย คือ รู้จักแก้ปัญหา รู้จักเผชิญปัญหา ว่าเราจะแก้เรื่องนี้อย่างไร แต่ก่อนเราเป็นมวยวัดฝึกเอง นึกว่าเก่งมูทะลุ... เมื่อเรียนแล้ว... เราถอยเป็น ขอมพั่ง ถ้าผิดก็ขอโทษ ...คนเก่ง ๆ ที่เขารู้มาก เขาทำตัวธรรมดา ...เป็นคนสบาย ๆ อ่อนน้อมกับทุกคน...”

“...เป็นมวย คือ คิดแก้ปัญหาเป็น ... เวลาเราเจอคนที่แรงกว่าเรา เราจะถอยห่างอย่างสง่างามได้อย่างไร ไม่ได้ถอยอย่างขี้ลาด...ถ้าเราอ่อนน้อมต่อตน ...เขาก็จะอ่อนน้อมโดยปริยาย ...ความเป็นมวยเราจะหลบทันเพราะเรามีสติ ...”

“...ความเป็นมวย...เป็นเรื่องของจิตใจ ไม่ใช่ท่าทาง หรือความสามารถ...รู้แพ้รู้ชนะ เอาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ...”

“...มวยนี้มันเป็นสังเวียนชีวิต คนที่เป็นมวยคือคนที่ไม่ถุกน็อก คู่ต่อสู้คือข้างในใจเราเอง ...ถ้าคนรู้จักพลิกแพลงก็เอา มาสอนตัวเองได้ อย่างในสังเวียนชีวิต... เรื่องการสลายพลังคู่ต่อสู้...”

กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ

กระบวนการถ่ายทอดที่คุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ ที่คณะผู้วิจัยรวบรวมจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลรอง รวมทั้งการสังเกตการสอนและการสนทนากลุ่มที่เป็นลักษณะเฉพาะของครูวิชิต ชี้เชิญ ไม่ว่าจะถ่ายทอดให้แก่ผู้รับกลุ่มใด และด้วยวัตถุประสงค์ใด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สร้างความศรัทธาและความตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ด้วยการยกตัวอย่างประกอบ เช่น ยกตัวอย่างเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของนักรบไทย ความเก่งของคนไทยที่มีอาวุธ 9 ชนิดอยู่ในตัวและความนิยมเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของชาวต่างประเทศ เช่น การบรรยายในการอบรม หลักสูตรผู้บริหารระดับผู้บริหารหลักสูตรการอบรมนักบริหารระดับสูง สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน การบรรยายในการอบรมโครงการมหกรรมกีฬากุมิปัญญาไทย ดังตัวอย่างคำบรรยายเพื่อสร้างศรัทธา ดังต่อไปนี้

“...คนไทยสามารถรักษาชาติได้โดยไม่เป็นทาสใคร เพราะภูมิปัญญาของคนไทย คนไทยตัวเปล่า ๆ มีอาวุธถึง 9 ชนิด ที่เรียกว่า นวอาวุธ คือ 2 หมัด 2 สอก 2 เข่า 2 เท้าและ 1 ศีรษะ ศีรษะนี้ไม่ใช่เอาหัวชนแต่เป็นความฉลาดของคนไทยที่สามารถแก้ปัญหาได้ในเสี้ยวของวินาที ดังนั้น นักแก้ปัญหาทุกอย่างที่ผ่านเข้ามาสายตาคอนไทยสามารถแก้ปัญหาได้หมด...”

“...คนไทยเป็นมวยไทยก็เป็นมนุษย์พันธุ์พิเศษของโลกแล้ว เพราะไม่มีศิลปะการต่อสู้ใดในโลกที่ไม่มีอยู่ในมวยไทย มวยไทย เพราะมุ่งเน้นเอาแพ้อาชนะ เอาพนันขันต่อ ทำให้มวยไทยจมนหายไปแต่ไปโผล่ต่างประเทศ ...”

“...ประเทศไทยอยู่ได้ด้วยการต่อสู้ป้องกันชาติของบรรพบุรุษ ดังนั้น บรรพไทยจึงสอนสิ่งที่อยู่ในการต่อสู้ป้องกันตัวนี้ สอนคนให้เป็นคนดีสอนคนให้เคารพพ่อแม่ สอนคนให้เคารพครูบาอาจารย์ ...”

2. สอนโดยยึดหลัก “สนุก อิสระ ง่าย” ศรวิชิต ชี้เชิญ เล่าให้ฟังเรื่องวิธีการคิดเกี่ยวกับวิธีสอนแบบนี้ว่าเป็นวิธีการสอนที่ดัดแปลงจากประสบการณ์ที่ศรวิชิตเคยประสบมา เนื่องจากศรวิชิตเคยเป็นนักกีฬาหลายประเภท เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล กรีฑา ฯ และสังเกตเห็นว่าถ้าครูหรือโค้ชสั่งให้ทำทักษะเบื้องต้นมักจะไม่ค่อยชอบเพราะต้องถูกสั่งอยู่ตลอดเวลา ไม่มีความเป็นอิสระ แต่ถ้าเมื่อใดที่รู้สึกว่าเป็นอิสระก็จะรู้สึกสนุก ดังนั้นเมื่อศรวิชิตได้สอนกระบี่กระบองซึ่งเป็นวิชาที่เหมือนง่ายแต่ทำได้ยาก จึงคิดหาวิธีสอนให้สนุกเป็นประการแรก และสอนให้อิสระไม่บังคับ ไม่ชอบรำก็ทำให้ผู้เรียนสนุกก่อนคือการสอนดี ดังตัวอย่างข้อมูลที่ลูกศิษย์เล่าต่อไปนี้ “...ใช้การสอนแบบเป็นกันเองไม่ต้องมีเครื่องแต่งกายเฉพาะไม่ต้องเตรียมอาวุธใช้อะไรก็ได้ในการเรียน... มีการทำให้ดู... สอนให้ตีก่อนเพื่อให้สนุก ... ฝึกท่าฟันให้ได้ก่อนแล้วจึงรำ ...”

3. ตั้งใจทุ่มเทการสอน ทำให้ดูโดยไม่แสดงความเบื่อหน่าย การสอนเป็นชีวิตจิตใจของศรวิชิต ครูจะไม่เคยแสดงความเบื่อหน่ายในการสอน สิ่งที่ครูพูดเป็นประจำคือ “...ครูสอนวิชาทักษะ

ต้องไม่เบื่อหน่ายที่จะทำให้ลูกศิษย์ดูซ้ำๆ ต้องไม่จี้เกียจ...” และครูวิชิตก็ปฏิบัติตนเช่นนั้นในการสอน แม้ปัจจุบันครูจะมีอายุถึง 64 ปี แต่ก็ยังไม่แสดงความเบื่อหน่ายในการสอน ลูกศิษย์ที่เรียนในสถาบันอาศรมศิลป์กล่าวว่า

“...ครูทำให้ดู ทุกครั้งที่เข้าไปหา เข้าไปถามครูจะทำให้ดู ครูมี
 อีคออดว่าเดี๋ยวจะทำงานก่อน... ครูจะว่างงานของครู... ครูจะใส่
 ใจกับสิ่งที่มีชีวิตมากกว่าสิ่งที่ไม่มีชีวิต...”
 “...ครูวิชิตสอนแบบเมตตา คือ ไม่ย่อท้อที่จะสอนเรา...”

4. สอนตามความสามารถของผู้เรียน โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ครูวิชิต ชี้เชิญ จะมีจิตวิทยาในการสอน ท่านจะสอนตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนไม่ใช่สอนตามความชอบส่วนตัว และไม่คาดคั้นว่าจะต้องให้ผู้เรียนทำให้ได้ตามใจผู้สอน แต่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองไปได้ตามความสามารถที่มีอยู่ นอกจากนี้ท่านยังมีเทคนิคของการพูดให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนไม่ท้อถอย ลูกศิษย์ที่เรียนกับครูวิชิตกล่าวว่า

“...สอนแบบคนนี้เหมาะสมกับแบบนี้ ครูสอนตามคน ไม่ใช่ว่า
 สอนคนที่หนึ่งแบบนี้แล้วจะสอนคนที่สองแบบเดียวกันไม่ใช่ ...
 มาอยู่ที่เดียวกันแต่ครูจะสอนคนละแบบ...”
 “...ท่านจะรู้ว่าลูกศิษย์คนไหนจะเรียนอะไร จะเลือกให้เหมาะสม...”
 “...ครูรู้ว่าเรามีพื้นฐานมาเยอะ พอมาบอกนิดเดียว คำสองคำ ก็
 จะไปได้ แต่กับคนที่มาเริ่มใหม่ครูจะบอกเป็นลำดับขั้นตอนไป
 เมื่อก่อนคิดว่าครูไม่เห็นใส่ใจเราเท่าคนอื่น ...แต่พอเราติดขัด
 ตรงไหนเข้าไปถาม ครูก็จะบอกเลย...หยิบไม้รำๆ ให้อูเลย...”
 “... ครูจะมีเทคนิคการสอนที่ทำให้กำลังใจตลอดเวลา ...ครูจะรู้ว่า
 ไม่มีใครที่สามารถทำได้สวยตั้งแต่แรก ครูจะชมว่า ดีแล้วทำได้
 แล้วนะ วันแรกทำได้แค่นี้ก็ดีแล้ว ... ครูจะรู้ว่าลูกศิษย์ทำได้แค่นี้ ...ครูจะรู้ระดับของผู้เรียนไม่มีความคาดหวังมาก”

5. ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ และจัดประสบการณ์ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เช่น ให้ผู้เรียนทำอุปกรณ์การเรียนเอง ให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมพิธีไหว้ครู ให้ผู้เรียนมีโอกาสออกแสดงในงานต่างๆ ตามวาระต่าง ๆ ดังข้อมูลที่ลูกศิษย์ครูวิชิตเล่าว่า

“...ทุกคนต้องทำดาบเอง เสื้อผ้าตัดเอง... ..ชุดดาบทุกคนต้องหามาซ่อมสีเอง ออกมาไม่สวยสีเขรอะๆ แต่ภูมิใจ...”

“..... เกือบทุกอาทิตย์เดินสายตลอด... ไปยันแพร่ไปเชียงใหม่ ... และงานก็หลากหลาย ตั้งแต่งานกีฬา กีฬาท้องถิ่น งานวันเกิด งานบวช งานแต่งงาน งานประเพณีชาวบ้าน เปิดวิกเก็บตังค์ เล่นกลางถนนก็มี ...”

“...จนเราอายุขนาดนี้แล้ว บางเรื่องเรายังไม่เคยรู้ เช่น การถักมงคล ไหว้ครูทำไมต้องมีดอกไม้ห้าดอก... เราได้เรียนรู้อะไรมาเลย ...”

“...ที่ประทับใจอาจารย์ ก่อนที่อาจารย์จะพาไปทำกิจกรรม อาจารย์จะพาสดมนต์ นั่งสมาธิ 15 - 20 นาที อาจารย์พูดเสมอว่าก่อนออกกำลังกายต้องออกกำลังกายก่อน ...”

6. สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม เช่น ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ ฯ สอดแทรกวิถีคิดในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะเรื่องของ “ความเป็นมวย” ผ่านกิจกรรมการสอนและพิธีกรรมการไหว้ครู ดังข้อมูลที่ลูกศิษย์ครูวิชิตเล่าต่อไปนี้

“...ก่อนที่สอนครูจะนำสวดไหว้ครู *ยะมะหัง ครูอาจารย์...*
...ได้มาสวดกับครู ... รู้สึกว่ามีการระลึกถึงคุณครูอาจารย์”

“...ครูสอนให้รักแผ่นดิน กตัญญูต่อแผ่นดินทุกครั้ง...”

“...ครูเน้นการเป็นคนอ่อนน้อม เคารพพ่อแม่ครูอาจารย์ เทิดทูนพระมหากษัตริย์...คนที่เรียนมวยจะเป็นคนไม่ก้าวร้าว จะอ่อนน้อมแทนที่จะไปมีเรื่องกลับรู้จักหลักเลียง...”

“...สอนเราเรื่องคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าความสวยงาม...ทำราสอนเรื่องสมาธิ เราอยู่กับตัวเอง กำกับตัวเอง...อาจารย์เน้นเสมอว่าศิลปะนี้เอาไว้ป้องกันตัวไม่ใช่ต่อสู้ ...”

“...พอเรียนแล้วได้สองอย่างคิดเป็นก็ได้และเวลาเผชิญปัญหา
จริงก็เผชิญได้...ก่อนจะทำอะไรสติต้องมาก่อนทุกครั้ง ...”

คุณลักษณะของครูวิชิต ชีเชิญ 14 ประการ และวิธีการถ่ายทอดคุณค่าแท้ 6 ประการนี้ ครูได้ถ่ายทอดให้ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกได้อย่างดีด้วยวิธีการหลักคือ “**ทำให้ดู อยู่ให้เห็น**” อันเป็นหลักการสำคัญที่ทำให้ลูกศิษย์สามารถซึมซับสิ่งที่ครูถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญา

จากการที่คณะผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้ให้ข้อมูลรอง รวมทั้งการสังเกตการสอนและการสนทนากลุ่ม สามารถวิเคราะห์ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญา ได้ดังนี้

1. **ทางด้านร่างกาย** ผู้เรียนได้ออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรง สุขภาพดี มีความคล่องแคล่วมากขึ้น มีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการป้องกันตัวเบื้องต้น และมีทักษะท่ารำไหว้ครู ท่าการต่อสู้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
2. **ทางด้านจิตใจและปัญญา** ตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ผู้เรียนมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มีความมองอาจ มั่นใจในตนเอง ใจเย็น อดทน มีเหตุผล มองโลกในแง่ดี รู้จักการให้อภัย รู้จักการหลีกเลี่ยงปัญหา การเผชิญปัญหา การแก้ปัญหา ไม่เป็นคนเกรง รังแกผู้อื่น มีความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์

กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบัน

จากการสนทนากลุ่มครูพลศึกษา ผู้ที่ร่วมงานกับครูวิชิต ชีเชิญในศูนย์สุขภาพวิถีไทย และผู้ปกครอง รวมทั้งความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปได้ว่ากระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบันควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

สิ่งที่ถ่ายทอด ควรประกอบด้วย

1. **ความรู้ในเรื่องความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย** ทักษะเบื้องต้นของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

2. คุณค่าแท้ที่ประกอบด้วยการนำไปใช้ในการป้องกันตัวได้ และ วิธีการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันที่มีความกตัญญู และ “ความเป็นมวย”

วิธีการถ่ายทอด การถ่ายทอดความรู้และคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยสามารถใช้วิธีการที่ครูวิชิต ชี้เจริญ ทำให้ผู้เป็นต้นแบบได้ทุกข้อ ประกอบด้วย

1. สร้างความศรัทธาและความตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยสอนโดยยึดหลัก “สนุก อิสระ ง่าย”
 2. สอนตามความสามารถของผู้เรียน
 3. ตั้งใจทุ่มเทการสอน
 4. ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ และจัดประสบการณ์ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
 5. สอดแทรกคุณธรรม เช่น ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ฯ สอดแทรกวิถีคิดในการดำเนินชีวิต เช่น ความเป็นมวยฯ ผ่านวิธีสอนและพิธีกรรมการไหว้ครู
- โดยเฉพาะวิธีการที่สำคัญลำดับแรก คือ การสร้างความศรัทธาและความตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย และการ “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น”

การดำเนินการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบันในภาพรวม ควรมีการดำเนินการดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่ชัดเจน
- การถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยควรมีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เช่น เป้าหมายสำหรับบุคคลทั่วไปในการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยคือ ความเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป้าหมายนี้จะแตกต่างจากเป้าหมายของกลุ่มที่ประกอบอาชีพในการใช้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
- ดังนั้น เป้าหมายของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในการวิจัยฉบับนี้ คือ เป้าหมายสำหรับบุคคลทั่วไปที่ควรเน้นเรื่องของความเป็นคนไทย ไม่ใช่เป้าหมายคือฝึกคนเพื่อความเป็นเลิศหรือเพื่อการแข่งขัน

...ให้ความรู้คนทั่วประเทศนะ ไม่ใช่ให้ความรู้คนที่จะขึ้นระดับ แต่เป็นการปลูกฝังความเป็นคนไทย... เมื่อร่างกายดี ใจก็ดีไปด้วย ใจดีก็ไม่มีหอรอกที่จะทำร้ายคนอื่น

เพราะทุกคนถูกฝึกมาว่าเอาไว้ป้องกันตัว เวลาจะทำอะไร
พอเงื่อกก็จะคิดถึงคำของครูที่สอนทุกวัน แต่พอมีคนมาทำ
ร้ายก็ป้องกันตัว...

ดร.ศิริชัยชาญ พักจำรูญ

2. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการเผยแพร่ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือกระทรวงศึกษาธิการเพราะมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษา จึงควรที่จะบรรจุความรู้เรื่องศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในหลักสูตร เพื่อสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักความเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ กล่าว คือมีร่างกายที่แข็งแรง งามอาจ มีจิตใจดี มีสำนึกของความเป็นคนไทย อย่างไรก็ตามวิชานี้เป็นศาสตร์ของการบูรณาการแม้กระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องการเรียนการสอนโดยตรง ก็ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์นี้ได้เข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนด้วย เช่น กรมศิลปากรในเรื่องของการใช้ดนตรีประกอบการเรียน กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงกีฬา เป็นต้น

...หน้าที่การให้การศึกษาต้องอยู่ที่กระทรวงศึกษาธิการอยู่แล้ว แต่กระทรวงศึกษาธิการกลัวจะฉลาดไม่เท่าประเทศอื่น เขาถื่นนึกถึงความเป็นไทย ถื่นนึกถึงความเป็นคน ครูวิชิตสอนให้เป็นมวยแต่ในความเป็นคนไทย ... ต้องมีกายที่เข้มแข็งโดยวิถีไทย คือการรู้เรื่องออกกำลังกาย รู้เรื่องของการต่อสู้แบบนี้เป็นเรื่องของลูกผู้ชายและลูกผู้หญิงไทยทุกคน ต้องใช้อยู่ เป็นระบบโดยวัฒนธรรมของคนไทยที่ต้องมีวิชานี้ ประเทศอื่นไม่มีในโลก...

ดร.ศิริชัยชาญ พักจำรูญ

...ถ้ามันอยู่ในโรงเรียนได้จะดี เพราะเป็นของไทย เป็นเมืองไทย ทำไมศิลปะการต่อสู้อื่น ๆ ยังมีในโรงเรียนได้...
ทำไมมันมวยไทยถึงมีไม่ได้ และทำไมจึงไม่ควรมี...

คุณแม่คนที่ 2

...เราควรปลูกฝังเมล็ดพันธุ์ที่ดีลงในนักเรียน สิ่งนี้เหมือนเป็น
เมล็ดพันธุ์ที่ดี ที่มันจะงอกงามต่อไป...

คุณแม่คนที่ 1

นอกจากนี้อาจมี หน่วยงานเอกชนหรือมีการสร้างเครือข่ายสนับสนุนการเผยแพร่ ซึ่งอาจเป็นการ
รวมกลุ่มบุคคลภาคเอกชนที่มีความศรัทธาในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยและมีความพร้อมจัด
เปิดสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในลักษณะเดียวกับโรงเรียนสอนศิลปะการป้องกันตัว
อื่นๆที่เปิดสอนอยู่ในปัจจุบันเพื่อเป็นการเสริมการสอนในระบบโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

...เปิดสอนเสาร์อาทิตย์แบบโรงเรียนเทวณได้ มีเรือนไทย
ใต้ถุนสูงแล้วทำกิจกรรมแบบที่ครูวิชิตสอน ปรับวิธีคิด
ทัศนคติ เราต้องช่วยกัน ในขั้นต้นมันยากแต่ต้องมีใครสัก
คนเริ่ม ใครก็แล้วแต่ที่มาเรียนให้เขารู้ว่ามีความค่าอย่างไร...
ทำทางโรงเรียนก็ทำไป แต่ทาง private sector ก็ทำไป
ผลักดันไป จะได้ช่วยกันสองทาง เมื่อมีคนสนใจก็จะต้อง
ให้มีที่เรียนเพื่อจะให้รับกันทั้งสองทาง...

คุณแม่คนที่ 1

...การทำทั้งสองทางพร้อมกันจะเป็นแรงเสริม...ช่วยกัน ช่วย
กันบูม...

คุณแม่คนที่ 3

...ต้องมีสถาบันอะไรสักอย่าง... มีทางเลือกให้เด็กที่จะเลือก
เรียน...

คุณแม่คนที่ 2

...ถ้าไม่มีเอกชนรองรับยาก เขาก็ถามว่าอยากเรียนแบบนี้ไป
เรียนที่ไหนล่ะ...

ครู อ.

...ต้องหาเงินสนับสนุนในการดำเนินงาน ในการเผยแพร่ ...
มีการสร้างเครือข่ายหาทุนสนับสนุนจากองค์กรต่าง...เพื่อเผยแพร่
ในรูปแบบของเอกชน...

ครู ว.

3. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสถานศึกษา

เนื่องจากการจัดสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้เรียนตามหลักสูตรนั้นอาจทำได้ยากและมีข้อจำกัดทั้งในเรื่องของเวลาและครูผู้รับผิดชอบวิชา ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรสนับสนุนเรื่องของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ เช่น การจัดชุมนุมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย การจัดกิจกรรมออกกำลังกายด้วยท่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ในโรงเรียนเวลาเช้า หรือ เวลาเย็น เพื่อปลูกฝังความศรัทธาและความตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้กับนักเรียนและครูในโรงเรียนไว้เป็นเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยอาจนำตัวอย่างของหลักสูตรระยะสั้นมวยไทยศึกษามาใช้เป็นต้นแบบได้

...ควรมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งสำคัญมาก ...ในโรงเรียน
จัดเป็นชมรมหรือชุมนุม...

รศ.ดร.ธนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร

...ทำไมโรงเรียนทำแบบนี้ทุกวันไม่ได้หรือ ... ทำเข้ากลุ่ม
เย็นสักกลุ่ม แทนที่จะเอาแอโรบิกสากลมาเปิดก็ใช้ศิลปะ
การต่อสู้ป้องกันตัวนี้แหละ ... ให้ครูทุกคนในโรงเรียนได้มี
ความรู้ร่วมกันจะได้ช่วยกันเผยแพร่ความรู้ มิฉะนั้นก็ต้อง
อยู่กับครูพลศึกษาคนเดียว...

ดร.สิริชัยชาญ พักจำรูญ

นอกจากนี้ควรมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น เช่น การประกอบพิธีไหว้ครู เพราะเป็นกิจกรรมที่สามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยและวัฒนธรรมไทยด้านอื่น ๆ ได้อย่างผสมผสานกลมกลืนและเป็นองค์รวม

...ครูวิชิตใช้การไหว้ครูเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ความรู้
เป็นกระบวนการที่เด่นที่สุด ครูใช้วิธีการที่เป็นองค์รวม มี
วิธีการบรรยาย ในรูปแบบที่หลากหลาย เนื้อหามีความลึก
ซึ้งเป็นลำดับ...

รศ.ดร.กรรณิการ์ สัจกุล

กิจกรรมเสริมหลักสูตรเหล่านี้ นับเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์
ตรงที่มีคุณค่ามากกว่าสอนในชั้นเรียนเพียงประการเดียว

4. การจัดหลักสูตรการอบรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

การจัดหลักสูตรนี้ต้องวางเป้าประสงค์ว่าจัดหลักสูตรโดยมีจุดมุ่งหมายในเรื่องใด
หากเป็นการตอบจุดประสงค์ว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เกิดความ
ศรัทธาและตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่สามารถนำมาใช้ได้
ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งเป็นการเปลี่ยนวิธีคิดว่าการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยไม่ใช่สอน
ให้ผู้เรียนเป็นนักมวยหรือนักกระบี่กระบองแต่สอนเพื่อให้ผู้เรียนมีกายดี จิตดี เป็นคนไทยที่มีความ
ตระหนักในความเป็นไทย ดังที่งานวิจัยฉบับนี้นำเสนอนั้นวิธีการจัดหลักสูตรควรเป็นการบูรณาการ
ศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบทุกองค์ความรู้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย และ
สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบัน เช่น ใช้ในการป้องกันตัว ใช้ในการออกกำลังกาย
นอกจากนี้หลักสูตรศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยอาจจัดแบ่งเนื้อหาของสิ่งที่ถ่ายทอดตามวัย
ของผู้เรียนเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

...ให้มีในหลักสูตรและมีความเข้าใจตรงกันว่าไม่ได้สอนให้
เป็นนักมวยแต่สอนให้เข้าใจคุณค่าของมวยไทย เอามาใช้
ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ...

รศ.ไขสิริ ปราโมท ณ อยุธยา

...ควรเป็นหลักสูตรแบบบูรณาการ เพื่อสอนให้คนทั่วไปได้
รับรู้ในภาพรวมของศาสตร์ ไม่ใช่สอนแบบเจาะจงนั้นเป็น
การทำเป็นอาชีพ...

...เอาตัวคนออกมาตั้ง กายและจิต เมื่อสอนกายแบบนี้ จิตก็
สอนว่าทุกอย่างที่สอนไม่ได้ให้นำไปใช้ทำร้ายผู้อื่นนะ
สอนให้สมารถ ให้ป้องกันตัว ถ้าสอนแบบนี้ได้ก็ไม่ยาก...

ดร.ศิริชัยชาญ พักจำรูญ

...อาจต้องมีการจัดรูปแบบใหม่ให้เหมาะสมกับเด็ก ผู้ใหญ่
ในเชิงศิลปะการป้องกันตัว หรือการออกกำลังกาย

รศ.ดร.ธนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร

...ต้องเปลี่ยนวิธีคิด วิธีสอนของครูว่าไม่ใช่สอนแบบเวทิมวย
...ถ้าเป็นแบบนั้น ผู้ปกครองจะถอยเลย...

คุณแม่คนที่ 2

...ต้องเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองด้วยว่าเราสอนมวยไทย
ให้แก่เด็กในระดับใดและจะสอนแบบใด...

คุณแม่คนที่ 1

5. วิธีการอบรมหรือการให้ความรู้แก่ผู้สนใจ

วิธีการอบรมหรือการให้ความรู้แก่ผู้สนใจควรเป็นการอบรมแบบวิถีไทย เนื่องจากองค์ความรู้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเป็นองค์ความรู้แบบไทย การอบรมจึงควรใช้วิถีของการเรียนแบบไทย คือ การเรียนผ่านการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับครูต้นแบบระยะเวลาหนึ่ง โดยมีครูต้นแบบ “ทำให้อยู่ อยู่ให้เห็น” การอบรมที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเป็นการอบรมที่นำแนวคิดมาจากต่างประเทศ คือ ผู้เรียนนั่งฟังบรรยาย จดบันทึกและฝึกปฏิบัติตามเวลาที่กำหนดไม่กี่ชั่วโมง การอบรมแบบนี้จะไม่ได้ผลสำหรับวิชาที่เป็นองค์ความรู้แบบไทยเพราะผู้เรียนสัมผัสเพียงผิวเผินจึงไม่ซาบซึ้งและไม่สามารถปลูกทัศนคติที่ดีต่อวิชาได้

ดังนั้น วิธีการอบรมอาจเริ่มเป็นการอบรมแบบหลักสูตรทั่วไป จากนั้นผู้ที่สนใจจะเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไปจึงเข้าสู่การอบรมในหลักสูตรเฉพาะเพื่อใช้ระยะเวลานานขึ้นและเป็นการอบรมที่เรียนรู้ตามหลักสูตรโบราณของครูไทยที่เน้นการสอนแบบองค์รวม สอนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสามารถผ่านการใช้ชีวิตร่วมกันแบบชุมชนกัลยาณมิตรระหว่างครูกับศิษย์

... หลักสูตรโบราณคดีที่สุด ไม่ใช่สอนแล้วสอบ ๆ ตามเวลา แต่ไม่ได้เข้าไปอยู่ในเนื้อในตัวของคน ...ถ้าเราทำทุกชั้นเรียนแบบนี้ มันจะติดเข้าไปในเนื้อในตัว จะพัฒนาเพิ่มอย่างไรแล้วแต่ตัวบุคคล... ไม่ใช่หลักสูตรต้องแบบนี้ จะต้องสอบแบบนี้ ไม่เช่นนั้นไม่จบ แบบนั้นต้องเป็นไปสู่ความเป็นเลิศ...

ดร.ศิริชัยชาญ พักจำรูญ

...การมาซึมซับแบบที่เราอยู่กับในชุมชนมีครูเป็นต้นแบบให้ดู ...เพราะถ้ามาอบรมแล้วกลับไป ไม่ว่าที่รอบก็อาจไม่ได้ผล จนกว่าจะเข้ามาร่วมเป็นคนในชุมชนเดียวกันในระยะเวลาหนึ่งเพราะได้เห็นครูต้นแบบ ...เป็นเรื่องที่ทำยากมาก แต่น่าจะทำแบบนี้จึงได้ผล... ...เป็นวิชาที่ต้องการเรียนรู้แบบไทยโบราณ ครูกับศิษย์อยู่ด้วยกัน ... ครูไทยจะทำให้ดูอยู่ให้เห็น จะได้จิตวิญญาณซึ่งสำคัญมากในการสอนวิชานี้ เพราะอบรมแค่ไหนแบบเดิมก็จะไม่ได้จิตวิญญาณของวิชาซึ่งทำให้การสร้างศรัทธาไม่ได้ผล...

ครู ร.

...วิธีอบรมที่ผ่านมากับตัววิชามันไม่ไปด้วยกัน เพราะเนื้อหาเป็นวิชาของไทย แต่วิธีเรียนไม่ใช่เป็นแบบไทย...

ครู ภ.

6. จัดเวทีให้ผู้เรียนได้แสดงออก

เวทีการแสดงออกนี้อาจจัดทำเป็นเวทีการแสดงหรือการแข่งขันศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในหลายลักษณะ เช่น เวทีที่แสดงการต่อสู้ด้วยศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย เวทีจัดแสดงการออกกำลังกายโดยใช้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย แต่เวทีที่เป็นการแข่งขันการแสดงการต่อสู้ไม่ควรเน้นการตัดสินแพ้ชนะด้วยการแสดงความรุนแรงของท่าทางการต่อสู้ หากแต่ควรพิจารณาว่าการแสดงของเด็กโรงเรียนใดที่สอนให้ผู้ชมเห็นเรื่องคุณธรรมได้ดีที่สุด

...ถ้าอยากให้เผยแพร่ต้องมีเวทีขอการให้ผู้เรียนแสดงแต่ไม่ใช่จัด
แข่งขันเพื่อความเป็นเลิศทางด้านตีต่อยให้ชัดเจน... เราต้องการ
คุณธรรมของครูผู้สอนว่าเวลาเด็กออกมาแสดงเขาแสดงเป็น
แบบไหน เช่น ครูสอนเสมอว่าเวลาแสดงต้องไม่ตีให้ตายหรือ
โหดร้าย ปาเถื่อน แต่แสดงให้เห็นเป็นศิลปะสวยงาม ดังนั้นวิธีให้
ประเมินการแสดงควรจะบ่งบอกออกมาให้ได้ว่าครูสอนแล้วเด็ก
แสดงออกมาเป็นอย่างไร...เป็นการเผยแพร่คุณธรรมผ่านการ
แสดง ...ถ้าไม่มีเวทีคุณธรรมก็จะไม่ทราบว่าคุณสอนอย่างไร...

ครู ก.

...ต้องขยายให้แก่ครูพลศึกษาทั่วไป ให้ถ่ายทอดความศรัทธาให้
เกิดในครูผู้สอน แล้วเปิดเวทีให้เขาแสดง...

ครู ค.

7. ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือการตลาดที่ส่งเสริมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย
การประชาสัมพันธ์และการตลาดมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้บุคคลทั่วไปให้
ความสนใจกับศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ดังนั้น การประชาสัมพันธ์หรือการตลาดควร
เป็นไปเพื่อการสร้างความเข้าใจในคุณค่าแท้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ไม่ใช่การตลาด
ที่เน้นการทำธุรกิจ หรือ การแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศแต่เพียงประการเดียว

... ต้องสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ ต้องมีชื่อที่สื่อสารชัดเจน
แสดงความเป็นไทย ภูมิปัญญามวยไทย...

รศ.ไชยศิริ ปราโมท ณ อยุธยา

...การตลาดจะไปแต่มวยโลกอย่างเดียว ทำอย่างไรจะทำให้
ผู้บริหารเห็นคุณค่าของความเป็นคนไทย ไม่ต้องลงทุนมาก
แต่ต้องให้ลักษณะของ ความเป็นคนไทย ...

...มันจะเป็นธุรกิจหรือไม่ใช่ ... แต่มันความยั่งยืนและ
ความมั่นคงของประเทศไทย ...

ดร.สิริชัยชาญ พักจำรูญ

บทที่ 8

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัย เรื่อง ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย: คุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอด กรณีศึกษาครูวิชิต ชี้เจริญ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาคุณค่าแท้และกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ใน ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เจริญ ศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรม ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญา สังเคราะห์และ นำเสนอกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคม และชุมชนในปัจจุบัน

วิธีการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การสังเกต และการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในชุมชนโรงเรียนรุ่งอรุณระหว่างนักวิจัยและครูวิชาพลศึกษา ภายในโรงเรียนรุ่งอรุณ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงอุปนัย และการสนทนากลุ่มเพื่อสังเคราะห์และ นำเสนอกระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคม และชุมชนในปัจจุบัน รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปผลการวิจัยพบว่า

คุณลักษณะของครูวิชิต ชี้เจริญ ที่สามารถเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนในการเป็นครูที่ ประสบความสำเร็จในการดำรงรักษาและถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยไว้ได้ ดังนี้

1. มีศรัทธามั่นคงและเห็นคุณค่าในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย
2. มีความตั้งใจจริง ทุ่มเทในการทำงาน และทำงานด้วยใจ ทำงานโดยมุ่งประโยชน์ ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตน
3. รอบรู้ลึกซึ้ง รู้จริงในสิ่งที่สอน และ ในงานที่ทำ
4. เรียนรู้และยอมรับความรู้ใหม่ๆ ตลอดเวลา
5. มีความสามารถบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ สู่ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยได้อย่าง กลมกลืน
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ทันสมัย บนรากฐานแบบแผนเดิมที่ดำรงศิลปะการต่อสู้ ป้องกันตัวและความเป็นไทยไว้อย่างมั่นคง
7. เป็นนักแก้ปัญหา และมองปัญหาแบบไม่ใช่ปัญหา
8. เป็นนักประสานงาน และสร้างเครือข่าย
9. มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

10. มีความเป็นตัวของตัวเอง มั่นใจในตนเอง
11. เป็นคนใจเย็น ไม่โกรธง่าย มองโลกในแง่ดี และให้อภัย
12. อ่อนน้อมถ่อมตน ให้เกียรติ ยกย่องและเห็นคุณค่าของบุคคลอื่น
13. มีความเต็มใจและบริสุทธิ์ใจในการสอน บนพื้นฐานของความเมตตาต่อผู้เรียน เป็น
กัลยาณมิตรของศิษย์
14. ทำได้ตามที่สอน และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้แก่ศิษย์

คุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ

คุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญนั้นมี 2 ส่วน
คือ

1. คุณค่าของตัววิชาเองที่ใช้เพื่อการป้องกันตัว
2. คุณค่าของวิชาในด้านคุณธรรมและการปฏิบัติตนในสังคมที่ทำให้ผู้เรียนนำมาใช้ในการ
ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความดีงามเพื่อประโยชน์สุขทั้งของตนเองและผู้อื่นประกอบด้วย ความกตัญญูทดแทน
และ ความ “เป็นมวย”

กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ

กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครู
วิชิต ชี้เชิญ ที่เป็นลักษณะเฉพาะของครูวิชิต ชี้เชิญ ไม่ว่าจะถ่ายทอดให้แก่ผู้รับกลุ่มใด และด้วย
วัตถุประสงค์ใด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สร้างความศรัทธาและความตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย
2. สอนโดยยึดหลัก “สนุก อีสาระ ง่าย”
3. สอนตามความสามารถของผู้เรียน
4. ตั้งใจทุ่มเทการสอน
5. ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ และจัดประสบการณ์ที่หลากหลายให้
ผู้เรียนได้เรียนรู้
6. สอดแทรกคุณธรรม เช่น ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ฯ สอดแทรกวิถีคิดในการดำเนิน
ชีวิต เช่น ความเป็นมวย ฯ

คุณลักษณะของครูวิชิต ชี้เชิญ 14 ประการ และวิธีการถ่ายทอดคุณค่าแท้ 6 ประการนี้ ครูได้
ถ่ายทอดให้ผู้เรียนรับรู้และรู้สึกได้อย่างดีด้วยวิธีการหลักคือ “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น” อันเป็นหลักการ
สำคัญที่ทำให้ลูกศิษย์สามารถซึมซับสิ่งที่ครูถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และ ปัญญา

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และปัญญา มีรายละเอียดดังนี้

1. **ทางด้านร่างกาย** ผู้เรียนได้ออกกำลังกายทำให้ร่างกายแข็งแรง มีความคล่องแคล่วมากขึ้น มีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการป้องกันตัวเบื้องต้น และมีทักษะทำรำไหว้ครู ทำการต่อสู้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
2. **ทางด้านจิตใจและปัญญา** ผู้เรียนมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มีความองอาจ มั่นใจในตนเอง ใจเย็น อดทน รู้จักการหลีกเลี่ยงปัญหา การเผชิญปัญหา การแก้ปัญหา ไม่เป็นคนเกรง รังแกผู้อื่น

กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบัน

กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบันควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

สิ่งที่ถ่ายทอด ควรประกอบด้วย

1. ความรู้ในเรื่องความสำคัญของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ทักษะเบื้องต้นของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย
2. คุณค่าแท้ที่ประกอบด้วยการนำไปใช้ในการป้องกันตัวได้ และ วิธีการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันที่มีความกตัญญู และ “ความเป็นมวย”

วิธีการถ่ายทอด การถ่ายทอดความรู้และคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยสามารถใช้วิธีการที่ครูวิชิต ชี้เจริญ ทำให้อูเป็นด้นแบบได้ทุกข้อ ประกอบด้วย

1. สร้างความศรัทธาและความตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย
2. สอนโดยยึดหลัก “สนุก อีสระ ง่าย”
3. สอนตามความสามารถของผู้เรียน
4. ตั้งใจทุ่มเทการสอน
5. ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ และจัดประสบการณ์ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

6. สอดแทรกคุณธรรม เช่น ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ ฯ สอดแทรกวิถีคิดในการดำเนินชีวิต เช่น ความเป็นมวย ฯ

โดยเฉพาะวิธีการถ่ายทอดที่สำคัญเป็นลำดับแรกที่สุดที่ผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดควรกระทำ คือ การสร้างความศรัทธาและความตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย และครูควร “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น”

การดำเนินการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบันในภาพรวม ควรมีการดำเนินการดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่ชัดเจน

การถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยควรมีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เป้าหมายของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในการวิจัยฉบับนี้ คือ เป้าหมายสำหรับบุคคลทั่วไปที่ควรเน้นเรื่องของความเป็นคนไทย ไม่ใช่เป้าหมายคือฝึกคนเพื่อความเป็นเลิศหรือเพื่อการแข่งขัน

2. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการเผยแพร่ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือกระทรวงศึกษาธิการควรบรรจุเรื่องศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในหลักสูตร เพื่อสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักความเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ กล่าวคือ มีร่างกายที่แข็งแรง งามอาจ มีจิตใจดี มีสำนึกของความเป็นคนไทย

นอกจากนี้อาจมีหน่วยงานเอกชนหรือมีการสร้างเครือข่ายสนับสนุนการเผยแพร่ ซึ่งอาจเป็นการรวมกลุ่มบุคคลภาคเอกชนที่มีความศรัทธาในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยและมีความพร้อมจัดเปิดสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในลักษณะเดียวกับโรงเรียนสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอื่นๆที่เปิดสอนอยู่ในปัจจุบันเพื่อเป็นการเสริมการสอนในระบบโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

3. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในสถานศึกษา

สถานศึกษาควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ เช่น การจัดชุมนุมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย การจัดกิจกรรมออกกำลังกายด้วยท่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในโรงเรียนเวลาเช้า หรือ เวลาเย็น เพื่อปลูกฝังความศรัทธาและความตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้กับนักเรียนและครูในโรงเรียนไว้เป็นเบื้องต้น กิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่นที่ควรจัด เช่น การประกอบพิธีไหว้ครู เพราะเป็นกิจกรรมที่สามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยและวัฒนธรรมไทยด้านอื่น ๆ ได้อย่างผสมผสานกลมกลืนและเป็นองค์รวม

4. การจัดหลักสูตรการอบรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

การจัดหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เกิดความศรัทธาและตระหนักในคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่สามารถนำมาใช้ได้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งเป็นการเปลี่ยนวิธีคิดว่าการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยไม่ใช่สอนให้ผู้เรียนเป็นนักมวยหรือนักกระบี่กระบองแต่สอนเพื่อให้ผู้เรียนมีกายดี จิตดี

วิธีการจัดหลักสูตรควรเป็นการบูรณาการศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ให้ครบทุกองค์ความรู้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบัน เช่น ใช้ในการป้องกันตัวออกกำลังกาย ใช้ในการออกกำลังกาย นอกจากนี้หลักสูตรดังกล่าวอาจแบ่งตามวัยเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

5. วิธีการอบรมหรือการให้ความรู้แก่ผู้สนใจ

วิธีการอบรมหรือการให้ความรู้แก่ผู้สนใจการอบรมแบบวิถีไทย เนื่องจากองค์ความรู้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเป็นองค์ความรู้แบบไทย การอบรมจึงควรใช้วิถีของการเรียนแบบไทย คือ การเรียนผ่านการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับครูต้นแบบระยะเวลาหนึ่ง โดยมีครูต้นแบบ “ทำให้ดู อยู่ให้เห็น”

6. จัดเวทีให้ผู้เรียนได้แสดงออก

เวทีการแสดงออกนี้อาจจัดทำได้ในหลายลักษณะ เช่น เป็นเวทีการแสดงหรือการแข่งขันศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย แต่เวทีที่แสดงการต่อสู้ด้วยศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยนี้ไม่ควรเน้นการตัดสินแพ้ชนะด้วยการพิจารณาท่าทางการแสดงที่ใช้ความรุนแรง ความไม่มีคุณธรรมในการต่อสู้ หากควรพิจารณาการแสดงของผู้เล่นจากการนำเสนอคุณธรรมในการต่อสู้ ให้แก่ผู้ชมที่ดีที่สุด นอกจากนี้อาจมีเวทีเพื่อแสดงการออกกำลังกายโดยใช้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

7. ควรมีการประชาสัมพันธ์หรือการตลาดที่ส่งเสริมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย

การประชาสัมพันธ์และการตลาดมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้บุคคลทั่วไปให้ความสนใจกับศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ดังนั้น การประชาสัมพันธ์หรือการตลาดควรเป็นไปเพื่อการสร้างความเข้าใจในคุณค่าแท้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ไม่ใช่การตลาดที่เน้นการทำธุรกิจ หรือ การแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศแต่เพียงประการเดียว

อภิปรายผล

จากผลของการวิจัยนำมาอภิปรายผลในประเด็นต่อไปนี้

คุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ

“คุณค่า” (Value) หมายถึง ลักษณะที่ “พึงประสงค์” หรือลักษณะที่ “ควรจะเป็น” ของสิ่งสิ่งหนึ่ง คุณสมบัติเชิงนามธรรมของคุณค่าจากกล่าวได้ว่าเป็น“...อุดมคติต่างๆ ในด้านความจริง ความดี ความงาม และความบริสุทธิ์ทางจิตใจ...” ของสิ่งสิ่งนั้น (สุเมธ เมธาวิทยกุล,2534) มนุษย์เราแต่ละคนจะค่อยๆ เรียนรู้ ประทับใจและตีค่าสิ่งต่างๆ เมื่อเราอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชนใด กลุ่มชนหนึ่ง ซึ่งแต่ละคนมีความประทับใจในสิ่งต่างๆ แตกต่างกันไป บุคคลจะเลือกหรือรวมแนวความคิดในเรื่องคุณค่าของสิ่งที่ตนประทับใจจนเกิดเป็นทัศนคติส่วนบุคคลขึ้นมา และส่งผลต่อการตัดสินใจคุณค่าในสิ่งนั้น (กิตติมา ปรีดีดิถก อ้างถึงใน พรสวรรค์ สุวรรณศรี,2547) ดังนั้น การให้คุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นในบุคคลแต่ละคนอาจจะแตกต่างกัน

ครูวิชิต ชี้เชิญ มีความประทับใจในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยมาตั้งแต่วัยเยาว์และเริ่มให้ความหมายให้คุณค่ากับวิชานี้มาเป็นลำดับ วิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวนี้เป็นแรงผลักดันให้ครูวิชิตมีการพัฒนาตนเองและตระหนักรู้ในตนเอง (Self-development and Self-realization) (เดือนคำดี, 2530) ถึงคุณค่าที่มีในวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวและได้ถ่ายทอดให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป คุณค่าในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ ที่ถ่ายทอดให้แก่ลูกศิษย์และบุคคลทั่วไปได้รับรู้มี 2 ส่วน คือ

1. คุณค่าของวิชาในด้านคุณธรรมและการปฏิบัติตนในสังคมที่ทำให้ผู้เรียนนำมาใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ด้วยความดีงามเพื่อประโยชน์สุขทั้งของตนเองและผู้อื่น ประกอบด้วย ความกตัญญูกตเวที และความ “เป็นมวย”

2. คุณค่าของตัววิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่ใช้เพื่อการป้องกันตัว

คุณค่าทั้ง 2 ประการดังกล่าวเป็นคุณค่าที่บุคคลสามารถนำมาใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัย ไม่เบียดเบียนทำร้ายผู้อื่น หากพิจารณาในแง่ของศาสนา พระพรหมคุณาภรณ์ (2523) ได้กล่าวถึงคุณค่าแท้ในทางศาสนาไว้ว่า “คุณค่าแท้ หมายถึง ความหมาย คุณค่าหรือประโยชน์ของสิ่งทั้งหลาย ในแง่ที่สนองความต้องการของชีวิตโดยตรงหรือที่มนุษย์นำมาใช้แก้ปัญหาของตนเพื่อความดีงามความดำรงอยู่ด้วยดีของชีวิตหรือเพื่อประโยชน์สุขทั้งของตนเองและผู้อื่น คุณค่านี้อาศัยปัญญาเป็นเครื่องตีค่าหรือวัดราคาจะเรียกว่าคุณค่าที่สนองปัญญาก็ได้” ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าครูวิชิต ชี้เชิญได้มองเห็นและให้ค่า “คุณค่าแท้” ที่มีในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเป็น 2 ลักษณะคือคุณค่าของวิชาด้านคุณธรรมและคุณค่าของวิชาด้านการป้องกันตัว

คุณค่าแท้ด้านของคุณธรรม คือ ความกตัญญูนี้ เป็นคุณค่าที่มาจากรากฐานคำสอนในพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาได้สรรเสริญผู้มีความกตัญญูและให้ความสำคัญในเรื่องนี้โดยจัดเป็นมงคลหนึ่งในมงคลชีวิต 38 ประการ ดังพุทธภาษิตที่กล่าวว่า

นิमितฺตํ สาธุรูปานํ

ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี

กตัญญูตา เอตมมมงคลมุตตมํ

ความกตัญญูเป็นมงคลสูงสุด

ความกตัญญูเมื่อเกิดขึ้นในตัวบุคคลจะทำให้บุคคลมีการปฏิบัติต่อกันด้วยการให้เกียรติ ยกย่อง มีมิตรไมตรีต่อกัน ทำให้เกิดแบบแผนของการเคารพผู้อาวุโส การมีสัมมาคารวะ การยกย่องให้เกียรติ ความอ่อนน้อมถ่อมตน การที่ครูวิชิต ชี้เชิญ ได้ให้คุณค่าแท้กับความกตัญญูและถ่ายทอดให้แก่อนุชนรุ่นหลังนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา สุคนธทรัพย์ (2541) ที่พบว่าการเรียนการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในอดีตนั้นจะก่อให้เกิดคุณลักษณะของความเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวทีในผู้เรียน แสดงให้เห็นว่าครูวิชิต ชี้เชิญ เป็นผู้ที่ซึมซับคุณค่าแท้ของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวนี้มาตั้งแต่เริ่มเรียนและได้นำคุณค่านี้ส่งต่อให้แก่ศิษย์รุ่นต่อ ๆ มา ซึ่งลักษณะของความเป็นผู้มีความกตัญญูและมีความอ่อนน้อมนี้เป็นคุณลักษณะส่วนตัวของครูวิชิต ที่พบในการวิจัยครั้งนี้

สำหรับคำว่า “ความเป็นมวย” เป็นคำที่ครูวิชิต ชี้เชิญ นำมาใช้สอนศิษย์ด้วยตนเอง คำนี้ไม่มีปรากฏในพจนานุกรมแต่เป็นคำโบราณที่ใช้พูดกันมานานที่มักพูดว่า “ไม่เป็นมวย” อันหมายถึงคนที่พูดไม่รู้เรื่อง ไม่มีความคิด ไม่มีสติ ซึ่งวลีนี้ไม่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของมวย ครูวิชิตได้กล่าวว่า “เป็นมวย” มาใช้ในการสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเนื่องจากวลีนี้สอดคล้องกับการสอนแต่ได้นำมาให้ความหมายในมุมมองของครูวิชิตว่า “ความเป็นมวย หมายถึง พูดเป็น ฟังเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอย่างถ่องแท้” ซึ่งคุณสมบัติของความเป็นมวยนี้ครูวิชิตได้ตระหนักรู้ในตนเองจากการเรียน การฝึกฝนแล้วนำมาใช้ในชีวิตประจำวันของตนจนเกิดการตกผลึกภายในจึงได้นำมาใช้สอน

คุณค่าแท้ทางด้านร่างกายของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่ครูวิชิต ชี้เชิญ นำมาถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน คือใช้ในการป้องกันตัวนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา สุคนธทรัพย์ (2541) ที่พบว่าการต่อสู้ป้องกันตัวมีคุณค่าในตัวเอง คือใช้ในการป้องกันตัว คุณค่านี้เป็นสัจธรรมของวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว คือ เป็นความจริงแท้ในวิชาที่ผู้สอนควรถ่ายทอดให้เกิดขึ้นใน

ตัวผู้เรียนจึงจะทำให้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีค่าและมีความหมาย อย่างไรก็ตามจากการสังเกตการสอนของครูวิชิต ชี้เชิญนั้นพบว่าแม้ครูวิชิตจะถ่ายทอดคุณค่าแท้ให้แก่ผู้เรียนทั้ง 2 ประการ แต่สิ่งที่ครูวิชิตเน้นมากที่สุดคือ การถ่ายทอดความกตัญญู และ ความเป็นมวย เป็นสำคัญ

กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยตามรูปแบบของครูวิชิต ชี้เชิญ

บทบาทของการศึกษาที่สมบูรณ์คือการ“พัฒนาความเป็นคน” และ“นำสังคม” (พระธรรมปิฎก, 2539) และสิ่งสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุตามเป้าหมายคือ ครู หรือ ผู้ให้การศึกษาซึ่งจะมีฐานะ 2 อย่าง คือ(พระธรรมปิฎก , 2539)

1. เป็นกัลยาณมิตรทำหน้าที่แนะนำหรือช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนขึ้นเป็นบัณฑิต ดังนั้นในฐานะนี้ครูจะต้องเป็นบัณฑิตหรือนักปราชญ์
2. เป็นलिपพายก คือเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาการ ความชำนาญ ฝีมือและวิชาชีพต่างๆ ในฐานะนี้ครูจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่าครูวิชิต ชี้เชิญ เป็นครูที่น่าศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยมาใช้เป็นเครื่องมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตและนำคุณค่าแท้ที่ได้รับจากการเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยมาใช้ในดำรงชีวิตด้วยความดีงามเพื่อประโยชน์ของตนเองและผู้อื่น โดยจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าครูวิชิตเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นบัณฑิต อันแปลว่า ผู้ทรงความรู้ ผู้มีปัญญา (ราชบัณฑิตยสถาน,2546) และเป็นผู้เชี่ยวชาญในวิชาที่ถ่ายทอดอย่างแท้จริง ซึ่งความเป็นบัณฑิตนี้เป็นคุณสมบัติสำคัญครูที่ทำให้ครูสามารถพัฒนาผู้เรียนไปในทางที่พึงประสงค์ได้

วิธีการหลักที่ครูวิชิต ชี้เชิญใช้ในการถ่ายทอดความรู้คือการสร้างศรัทธาในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ศรัทธานี้พระธรรมปิฎก (2542) กล่าวว่า “ศรัทธานั้นมิใช่ความเชื่อมง่าย หากแต่ศรัทธาต้องประกอบด้วยปัญญาและความเข้าใจในเหตุผลเป็นพื้นฐานเสมอ” ความศรัทธาอันหมายถึงความเชื่อและความรู้สึกลึกซึ้งซึ่งนี้เกิดขึ้นจากความมั่นใจในเหตุผลเท่าที่ตนมองเห็น เป็นความมั่นใจใน 3 องค์ประกอบ คือ มั่นใจว่าเป็นไปได้ มั่นใจว่ามีคุณค่า มั่นใจว่าสามารถพิสูจน์ให้เห็นจริง (พระธรรมปิฎก,2542) ซึ่งครูวิชิต ชี้เชิญ มีความศรัทธาในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในองค์ประกอบทั้ง 3 ตั้งแต่ในวัยเด็ก เมื่อสำเร็จการศึกษาความศรัทธาในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยยิ่งเพิ่มมากขึ้น เมื่อครูวิชิตทำหน้าที่เป็นผู้สอนท่านจึงได้ใช้หลักของการสร้างความศรัทธาเป็นตัวนำในการสอนอันเป็นการสอดคล้องกับหลักการสอนที่ใช้การสร้างศรัทธาเป็นตัวนำเพราะความศรัทธาเป็นการสร้างเสริมให้นักเรียนมีฉันทะ มีแรงจูงใจใฝ่รู้ อีกทั้ง

ความเลื่อมใสศรัทธาของศิษย์ที่มีต่อครูจะทำให้ศิษย์เกิดฉันทะและวิริยะในการฝึกหัดอบรมตน ซึ่ง การที่ครูจะสร้างศรัทธาได้นั้นครูเองต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม บำเพ็ญตนเป็นกัลยาณมิตร มีความรู้ลึกซึ้ง มีวิธีสั่งสอนที่ดี และมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ (พระธรรมปิฎก, 2542) จากผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะ ของครูวิชิต ชี้เชิญ เหมาะสมกับการสอนโดยการสร้างศรัทธาเป็นต้นนำ ด้วยเหตุที่ครูวิชิตมี คุณลักษณะของการเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียน มีความรู้จริง สามารถสั่งสอนอบรมด้วยวิธีการต่างๆ สามารถจัดสภาพแวดล้อม อุปกรณ์ และตัวอย่างที่น่าสนใจ เร้าให้เกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน (พระ ธรรมปิฎก, 2542) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย ชมดิษฐ์ (2548) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการ ฝึกอบรมแบบบูรณาการในโครงการมหกรรมกีฬากุญมีปัญญาพบว่า การถ่ายทอดความรู้ของครูวิชิต ชี้ เชิญ ที่เริ่มการฝึกจากการสร้างความเข้าใจและพอใจ โดยการปลูกฝังคุณค่าและประวัติศาสตร์ของมวย ไทยส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดี ความสำเร็จของการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาและสร้างเสริมกีฬามวยไทย เกิดจากปัจจัยด้านการมีภาวะผู้นำสูงของครูวิชิต ชี้เชิญ ในการสร้างและพัฒนาระบวนการอบรม ด้วยเทคนิคและลีลาเฉพาะตัว ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการอบรมและเกิดผลลัพธ์ให้ ผู้เรียนมีการพัฒนาทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การสอนโดยการเริ่มจากผู้สอนเองต้อง สร้างความศรัทธาในวิชาแล้วจึงนำความศรัทธานั้นไปสู่ผู้เรียนนี้จะช่วยแก้ปัญหาที่พบในการเรียนการ สอนเกี่ยวกับวิธีปลูกฝังและสร้างแนวคิดให้เกิดความรักในศิลปะและกีฬาประจำชาติ (อนุก ช้างน้อย, 2524) ได้

การศึกษาศูววิชิต ชี้เชิญ ในครั้งนี้เกิดจากความต้องการเรียนรู้กระบวนการถ่ายทอดของผู้ครู ภูมิปัญญา และจากการศึกษาครั้งนี้พบว่าครูวิชิต ชี้เชิญ มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้สอดคล้องกับ กระบวนการถ่ายทอดความรู้ของผู้ทรงภูมิปัญญาตามที่ นฤมล บุณนิม (2544) ค้นพบไว้ดังนี้

1. มีการจัดประสบการณ์ตรงในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้ที่มารับการถ่ายทอดให้เกิด การปฏิบัติจริงโดยเฉพาะวัยเด็ก

2. เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่สถาบันและองค์กรต่าง ๆ จัดขึ้น
3. ถ่ายทอดผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น
4. จัดทำหลักสูตรที่เชื่อมโยงเข้าสู่ระบบการศึกษา
5. สร้างบุคคลและกลุ่มตัวแทนสืบทอด
6. สร้างสถาบันการเรียนรู้ชุมชนในรูปแบบต่างๆ
7. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ และมีการแลกเปลี่ยนการสร้างเครือข่าย

ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยต่อผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และ ปัญญา

ผลของการเรียนการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยทางด้านร่างกายนั้นทำให้สุขภาพของผู้เรียนแข็งแรง เป็นการพัฒนาศักยภาพ พัฒนาสมรรถภาพทางกายทั่วไป ช่วยฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ฝึกการทรงตัว ฝึกการเคลื่อนไหวที่คล่องแคล่วในการหลบหลีก ปิดป้อง (กรมวิชาการ, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเกลเซอร์และคณะ (Gleser JM and others, 1992) ที่พบว่าการใช้วิธีการฝึกยูโด 2 ครั้งต่อสัปดาห์เป็นเวลา 6 เดือน ให้แก่นักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการทำงานของระบบประสาทจะทำให้ให้นักเรียนกลุ่มนี้มีการพัฒนาด้านสมรรถภาพทางกายและกลไกการเคลื่อนไหวดีขึ้น นอกจากนี้การฝึกศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเป็นยังการฝึกการทำงานของสมอง เนื่องจากศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยนี้ร่างกายต้องทำงานสอดคล้องประสานกันทั้งซีกซ้ายและซีกขวา เช่น การรำไหว้ครูมวยไทย หรือไหว้ครูกระบี่กระบอง การต่อสู้ด้วยดาบสองมือ หรือ การควงพลองเป็นเลขแปดในอากาศ เป็นต้น การฝึกลักษณะนี้ทำให้สมองต้องสั่งการให้ร่างกายมีการทำงานทั้งซีกซ้ายและซีกขวาที่สอดคล้องประสานกันอันเป็นการฝึกการทำงานของสมองได้เป็นอย่างดี (นันทนา ทวีปกุล, 2551) การเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ “การใช้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวเพื่อการบำบัด (Martial arts Therapy)” ในต่างประเทศตามที่ลามาร์เร่ (Lamarre, 1999) อ้างไว้ในวิกิพีเดีย (แหล่งที่มาของข้อมูล : http://en.wikipedia.org/wiki/Martial_arts_therapy , 2009) ว่าการใช้ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวนี้เป็นการแพทย์ทางเลือกประเภทหนึ่งที่สามารถจะรักษาผู้ป่วยได้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการเคลื่อนไหวซึ่งมีผลมาจากระบบประสาท (kinaesthesia) รวมทั้งสามารถลดความก้าวร้าวลงได้

การฝึกศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวทุกชนิดเป็นการฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแบบทันทีทันใด โดยแทบไม่มีเวลาคิดเพราะหากมัวแต่คิดอาจทำให้เกิดการบาดเจ็บได้ ดังนั้น การฝึกศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวจึงเป็นการฝึกการแก้ปัญหาหากกระทำบ่อย ๆ จากรูปธรรมของการฝึกการป้องกันตัวจะทำให้ผู้เรียนมีความฉับไวในการแก้ปัญหาซึ่งสามารถนำไปใช้กับการแก้ปัญหาในชีวิตในเชิงนามธรรมอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้การฝึกศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวยังเป็นการพัฒนาจิตใจของตนเองได้เป็นอย่างดี ดังที่ โจ โสแอมส์ (ม.ป.ป.:1) กล่าวว่า “...รูปแบบอันสวยงามสดงดงามที่เลิศที่สุดกว่าการต่อสู้ระหว่างคู่ต่อสู้สองฝ่าย...เป็นถนนหลวงอันสำคัญยิ่งในการเข้าถึงความสงบทางจิตใจ ความสดทางอารมณ์ และความเชื่อมั่นในตนเองอย่างลึกซึ้ง...” และจากการสอนของครูไทยที่สอนให้เป็นคนมีสติ ไม่วู่วาม หรือที่ครูวิชิต ชี้เจริญ สอนความเป็นมวยนี้ทำให้ผู้เรียนไม่นำความรู้ไปใช้ทำร้ายผู้อื่นอันแสดงว่าผู้ที่เรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยจะเป็นผู้ที่ไม่ก้าวร้าว ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของลามาร์และคณะ (Lamarre and other, 1999) ที่พบว่าการสอนคาราเต้หรือเทควันโดเป็นการฝึกวินัยให้กับผู้เรียนและทำให้ความก้าวร้าวของผู้เรียนลดลง

นอกจากนี้สิ่งสำคัญที่สุดในการฝึกศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย คือ การสร้างสำนึกให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นคนไทย และทำให้เกิดความรักชาติ รักแผ่นดิน

กระบวนการถ่ายทอดคุณค่าแท้ในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่เหมาะสมกับสังคมและชุมชนในปัจจุบัน

ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยทั้งมวยไทยและกระบี่กระบองเป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่มีบรรจุอยู่ในหลักสูตรอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่มีหลักสูตรการฝึกหัดครูพลศึกษา ด้วยมีความเชื่อมั่นว่าเป็นวิชาที่สำคัญ เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยและเหมาะสมกับการถ่ายทอดให้กับเยาวชนรุ่นต่อไป กระทรวงศึกษาธิการเองก็ได้มีการบรรจุวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 จนมาถึงปัจจุบัน แต่นับวันวิชาเหล่านี้กลับถูกลดคุณค่าและความสำคัญลงไปเป็นลำดับ การศึกษาของอเนก ช้างน้อย เรื่อง ปัญหาการเรียนการสอนวิชากระบี่กระบองในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2524 (อเนก ช้างน้อย, 2524) พบว่า สิ่งที่ครูคิดว่าเป็นปัญหามากในการสอนกระบี่กระบอง ได้แก่ วิธีปลูกฝังและสร้างแนวคิดให้เกิดความรักในศิลปะและกีฬาประจำชาติ การปลูกฝังขนบธรรมเนียมไทย และความเข้าใจในแง่ความสำคัญด้านวัฒนธรรมของวิชากระบี่กระบอง เป็นต้น สำหรับนักเรียนนั้นปัญหาการเรียนที่พบมาก ได้แก่ วิธีปลูกฝังและสร้างแนวคิดให้เกิดความรักในศิลปะและกีฬาประจำชาติ การปลูกฝังขนบธรรมเนียมไทย เป็นต้น งานวิจัยฉบับนี้แม้ว่าจะทำมาหลายปีแต่ก็แสดงให้เห็นว่าปัญหาของการสร้างความรักความศรัทธาในศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเป็นปัญหาที่มีมานานยิ่งในปัจจุบันที่กระแสความนิยมศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของต่างประเทศมีมากขึ้นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยก็จะยิ่งลดความนิยมลง หากผู้บริหารการศึกษาและนักการศึกษาทุกคนยึดแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาที่ทรงพระราชทานไว้ว่า (2538 : 158)

...ศิลปวัฒนธรรมเป็นอาภรณ์ที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติบ้านเมือง ประเทศไทยมีมรดกทางวัฒนธรรมที่เด่น เป็นเอกลักษณ์ของตนเองสืบทอดมาเป็นเวลาช้านาน ...ความเป็นเอกราชของแต่ละชาตินั้น หากจะมีเพียงแสนยานุภาพที่เข้มแข็งในด้านด้านการรบ หรือมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องมีศิลปวัฒนธรรมที่จะเป็นเครื่องแสดงถึงความเป็นเอกราชของ

ชาติทางหนึ่งด้วย ดังนั้นการที่เราคนไทยทุกคนจะได้ช่วยกันทำนุบำรุง รักษา ส่งเสริม เผยแพร่ ปลุกฝังความนิยม ความชื่นชมในศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ของชาติ ตลอดจนสร้างสิ่งที่ดีงามทางด้านวัตถุและจิตใจ เพื่อเป็นศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของชาติสืบไป...

ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเป็นส่วนหนึ่งของศิลปวัฒนธรรมของชาติที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะศิลปวัฒนธรรมชั้นมิใช่เพียงศิลปะการต่อสู้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนที่น่าภาคภูมิใจเท่านั้นแต่ศิลปวัฒนธรรมชั้นนี้คือสิ่งที่ได้สร้างชาติไทยและทำให้ชาติไทยดำรงความเป็นเอกราชมาได้ตราบเท่าทุกวันนี้

ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาโดยตรงคือกระทรวงศึกษาธิการควรจะหันกลับไปพิจารณาว่าเหตุที่กระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยที่ผ่านระบบของการศึกษามาเป็นเวลานานทำไมจึงประสบความล้มเหลวกล่าวคือ ไม่สามารถสร้างความตระหนักและการเห็นคุณค่าของศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้เกิดขึ้นในคนรุ่นใหม่ได้และพิจารณาเพื่อหาทางแก้ไขอย่างจริงจัง งานวิจัยฉบับนี้ได้นำเสนอวิธีถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยหลายประการ แต่ที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดและไม่ต้องไม่ทำอะไรใหม่คือการนำหลักสูตรที่มีอยู่เดิมมาปรับปรุงและปรับระบบการจัดการใหม่ ที่สำคัญที่สุดคือหาวิธีการปรับเปลี่ยนมุมมอง วิธีคิดและวิธีสอนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยใหม่ให้ตรงตามคุณค่าที่แท้จริงของวิชา

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

1. กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ควรรับเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมระดมความคิดเห็นผู้รับผิดชอบวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในทุกภาคส่วนเพื่อศึกษาปัญหาของการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในปัจจุบันและวางแผนการแก้ไขอย่างเป็นระบบ
2. ภาครัฐและภาคเอกชนควรประชาสัมพันธ์ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยในเชิงของคุณค่าแท้จริง ไม่ใช่ประชาสัมพันธ์เพียงด้านของการแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศหรือเพื่อธุรกิจ
3. ควรมีการสนับสนุนให้มีการดำเนินการสอนผู้สนใจเรียนศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยโดยใช้หลักสูตรระยะสั้นมวยไทยศึกษาของครูวิชิต ชี้เชิญให้กว้างขวางขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการใช้หลักสูตรระยะสั้นมวยไทยศึกษาของครูวิชิต ชี้เชิญ

เอกสารอ้างอิง

- เขตร ศรียาภักย์. “ปริทัศน์มวยไทย”. **ฟ้าเมืองไทย**. 4 (ตุลาคม 2515).
- โจ ไฮแอนส์. **เซนศิลปะในการต่อสู้**. กรุงเทพฯ: บุรพาศิลป์การพิมพ์. ม.ป.ป.
- เฉลิม อุ่นทอง. **มวยไทยยุคโลกาภิวัตน์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยคดีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2547.
- ชาญชัย ชมดิษฐ์. **รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาและสร้างเสริมกีฬามวยไทยบูรณาการในโครงการมหกรรมกีฬาภูมิปัญญาไทย**. รายงานการวิจัยกรรมการการกีฬาแห่งประเทศไทย, 2548.
- เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. **ประมวลพระราชดำรัสและพระราชโองการ เล่ม 3 ปีพุทธศักราช 2528 – 2530**. กรุงเทพมหานคร: นิลนาถการพิมพ์, 2537.
- ประยูร พิสนาคะ. **50 กษัตริย์ไทย**. พระนคร: ป.พิสนาคะการพิมพ์, 2520.
- เดือน คำดี. **ปัญหาปรัชญา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2530.
- นฤมล บุณนิม. **การศึกษาคุณลักษณะและกระบวนการถ่ายทอดของครูไทยในอดีตและปัจจุบัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- นันทนา ทวีปกุล. **บริหารสมองด้วยวิถีแห่งโยคะ**. กรุงเทพฯ: ไทยควอลิตี้บุคส์ (2006), 2551.
- พรหมชรินทร์ มหาดีถกนพรัตน์. **ปัญหาการจัดกิจกรรมแม่ไม้มวยไทยในโรงเรียนประถมศึกษา**. สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- พรทิพย์ อันทิวโรทัย. **การศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบความเป็นครูและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของครูมนตรี ตราโมท**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- พรสวรรค์ สุวรรณศรี. **การวิเคราะห์คุณค่า การดำรงอยู่และการสืบทอดผญาอีสาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). **ผู้การศึกษาแนวพุทธ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย, 2548.
- พระทักษิณคณาธิกร. **“ปรัชญา” อนุสรณ์งานสถาปนากิจศพนางวงษ์ แสงประภา**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2517.
- พระทักษิณคณาธิกร. **ปรัชญา**. กรุงเทพฯ: ดวงแก้ว, 2544.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). **พุทธธรรม**. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2532.

- พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตฺโต).การศึกษากับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.กรุงเทพฯ :สหธรรมิก,2542.
- พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตฺโต).การศึกษาเพื่ออารยธรรมที่ยั่งยืน.กรุงเทพฯ :สหธรรมิก,2539.
- วิชิต ชี้เจริญ.สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชากระบี่กระบองตามการรับรู้ของผู้สอนและ
นักศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา. เอกสารอัดสำเนา,2539.
- วิชิต ชี้เจริญ.ประวัติครุภูมิปัญญาไทย.เอกสารอัดสำเนา,2548.
- วิชาการ,กรม กระทรวงศึกษาธิการ.กีฬาพื้นบ้าน.กรุงเทพฯ:กรมวิชาการ,2546.
- วิชาการ,กรม กระทรวงศึกษาธิการ.หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.กรุงเทพฯ: ครู
สภา,2520.
- วิชาการ,กรม กระทรวงศึกษาธิการ.หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524.กรุงเทพฯ:ครู
สภา,2525.
- วิชาการ,กรม กระทรวงศึกษาธิการ.หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ.2533).กรุงเทพฯ:คุรุสภา,2535.
- วิชาการ,กรม กระทรวงศึกษาธิการ.หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ.2533).กรุงเทพฯ:คุรุสภา,2535.
- ราชบัณฑิตยสถาน.พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 1 .กรุงเทพฯ: นามมี
บุคส์พับลิเคชั่นส์, 2546.
- ราชบัณฑิตยสถาน.พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 5 .กรุงเทพฯ: อักษร
เจริญทัศน์, 2525.
- ราชบัณฑิตยสถาน.พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ศูนย์กลางทหารราบ,
2517.
- ราชบัณฑิตยสถาน.สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน เล่ม 1.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ศูนย์กลางทหาร
ราบ,2532.
- เลขาธิการสภาการศึกษา,สำนักงาน.ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 4 . กรุงเทพฯ:ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
ประเทศไทย,2548.
- ศิลปากร,กรม.ประชุมพงศาวดาร เล่ม 14 .พระนคร:องค์การคำคุรุสภา,2507.
- ศิลปากร,กรม. เรื่องกฎหมายตราสามดวง.กรุงเทพฯ:กรมศิลปากร,2521.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง.หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518.กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา,
2519.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา,
2520.

- ศึกษาธิการ,กระทรวง. **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524**.กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา, 2525.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)**. กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา, 2535.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)**. กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา, 2535.
- ศึกษาธิการ,กระทรวง. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**.กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.), 2544.
- สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์.การวิเคราะห์คุณลักษณะไทย คุณค่า และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย: กระบี่กระบอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2540.
- สุจิตรา แสงหิรัญ. ความคิดเห็นของนิสิตที่เรียนวิชาวัฒนธรรมไทยที่มีต่อวิชากระบี่กระบอง. เอกสารอรรถาณานา,2537.
- สุมน อมรวิวัฒน์. การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ. โครงการตำราคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ:โอเดียนสโตร์,2530.
- สุเมธ เมธาวิทยกุล.**ปรัชญาเบื้องต้น**.กรุงเทพฯ :โอเดียนสโตร์,2534.
- อนง ช่างน้อย.**ปัญหาการเรียนการสอนวิชากระบี่กระบองในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร**.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- Gleser JM and others. “Physical and psychosocial benefits of modified judo practice for blind, mentally retarded children: a pilot study”. **Percept Mot Skills**. 1992 Jun;74(3 Pt 1):915-25. แหล่งที่มาของข้อมูล :<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>,2009.
- Lamarre BW, Nosanchuk TA. “Judo--the gentle way: a replication of studies on martial arts and aggression”. **Percept Mot Skills**. 1999 Jun;88(3 Pt 1):992-6.แหล่งที่มาของข้อมูล:<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>,2009.
- Wikipedia, **Martial arts Therapy**.แหล่งที่มาของข้อมูล :http://en.wikipedia.org/wiki/Martial_arts_therapy,2009.

ภาคผนวก

รายนามผู้ให้ข้อมูล

ลูกศิษย์ระดับมัธยมศึกษา(โรงเรียนอนันต์ศึกษา)

1. นาย ลักษณ์ เอกบุตร	ลูกศิษย์ พ.ศ. 2507

ลูกศิษย์ระดับอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

1. รศ.ชัชชัย โกมารทัต	ลูกศิษย์ พ.ศ. 2512
2. นาย วัฒนะ สุวัฒน์สุส	ลูกศิษย์ พ.ศ. 2515 และ ผู้ได้บังคับบัญชา
3. นาย โชคอนันต์ อังสกุลอาภรณ์	ลูกศิษย์พนิตยการราชดำเนิน พ.ศ. 2522

ลูกศิษย์ปริญญาโทมวยไทยศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

1. พ.อ.อำนาจ การงาน	ลูกศิษย์ พ.ศ. 2549
2. นางพัฒนา บุญวงศ์	ลูกศิษย์ พ.ศ. 2550
3. นางสาวสายฝน ภูหนองโอง	ลูกศิษย์ พ.ศ. 2550
4. นายศรณ สุขพิมาย	ลูกศิษย์ พ.ศ. 2550
5. สิบเอกเฉลิมพล หนูหลง	ลูกศิษย์ พ.ศ. 2550

ลูกศิษย์ปริญญาโทสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. นายรุจน์ เล้าภักดี	ลูกศิษย์ พ.ศ. 2548

ครูพลศึกษาโรงเรียนรุ่งอรุณ

1. นายคมสัน เสมวิมล	ครูหมวดพลานามัย ลูกศิษย์ พ.ศ. 2547
2. นายกมล รักษาทรัพย์	ครูหมวดพลานามัย ลูกศิษย์ พ.ศ. 2547
3. นางสาว วรินทร์ เสมสูงเนิน	ครูหมวดพลานามัย ลูกศิษย์ พ.ศ. 2547
4. นางสาว ปายิกา ปลั่งกลาง	ครูหมวดพลานามัย ลูกศิษย์ พ.ศ. 2549

ครูสายสามัญโรงเรียนรุ่งอรุณ

1. นายบุญรัตน์ สาลี	ครูมัธยมหมวดอื่น ลูกศิษย์ พ.ศ. 2548
2. นายดิเรก สมบัติวงศ์	ครูมัธยมหมวดอื่น ลูกศิษย์ พ.ศ. 2548
3. นายพุทธิพงศ์ จันทระประทีน	ครูมัธยมหมวดอื่น ลูกศิษย์ พ.ศ. 2548
4. นางสุนิสา ชื่นเจริญสุข	ครูใหญ่อนุบาล ลูกศิษย์ พ.ศ. 2548
5. นางสาวสรินทิพย์ จรัสธรรม	ครูอนุบาล ลูกศิษย์ พ.ศ. 2548
6. นางสาวจริยา พักประไพ	ครูอนุบาล ลูกศิษย์ พ.ศ. 2548

นักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนรุ่งอรุณ

1. นายนิติ วิชยสถิต
2. นายอาทิตย์ ติระพงษ์วัช

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนรุ่งอรุณ

1. ค.ช.จารุภัณฑ์ วิสัชยาพงศ์ (ต้า)
2. ค.ญ.แก้วใจ แก้วใส
3. ค.ญ.หริษา หมัดดี
4. ค.ช.รัชชนนท์ ณ สมบูรณ์
5. ค.ช.น้อบ นิยมารเกียรติกุล
6. ค.ช.ธีรพันธ์ วัฒนารมณ
7. ค.ญ.พิชญา จิตรศิลป์โสภณ

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้บริหารโรงเรียนรุ่งอรุณ

1. รศ.ประภาภัทร นิยม

ผู้จัดการ โรงเรียนรุ่งอรุณ

กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนรุ่งอรุณ

1. นางณัฏฐรี ศรีสอาน
2. นางสาวรณิ ธนกิจโกเศรษฐ์
3. นางสาวเพ็ญ นรามณฑล

ลูกศิษย์ พ.ศ. 2550

ลูกศิษย์ พ.ศ. 2550

ลูกศิษย์ พ.ศ. 2550

ผู้ร่วมงานในกรมพลศึกษา

1. นางสาวเย็นฤดี วงศ์พุด
2. นางอรอนงค์ พัฒนพงษ์ไพบูลย์

อดีตผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมพลศึกษา

ผู้ร่วมงาน พ.ศ. 2525

ได้บังคับบัญชารับผิดชอบโครงการอนุรักษ์และ

เผยแพร่มวยไทย พ.ศ. 2541

ผู้บริหารระดับสูงของก.พ. 2 คน

ตัวอย่างข้อคิดเกี่ยวกับการต่อสู้ป้องกันตัวของครูวิชิต ชี้เชิญ ที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน

<http://www.onec.go.th/news46/>

รายการคิดได้ไง

ออกอากาศวันอาทิตย์ที่ 13 พฤศจิกายน 2548 “เรียนมวยให้เป็นมวย”

มวยไทยศึกษาของครูวิชิต ชี้เชิญ ครูภูมิปัญญาไทย ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นวิชามวยไทยที่แฝงเร้นไปด้วยปรัชญา คือศาสตร์และศิลป์แห่งการดำเนินชีวิตที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เริ่มต้นจากการสอนไหว้ครู ทำพรหมสี่หน้าซึ่งเป็นท่าไหว้ครูมาตรฐาน ครูวิชิต ชี้เชิญได้สอนและอธิบายให้ลูกศิษย์ของครูตระหนักรู้ถึงคุณธรรมเรื่องความกตัญญูรู้คุณ โดยเฉพาะบุญคุณพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ และคุณแผ่นดินไทยซึ่งบรรพบุรุษไทยที่ปกป้องรักษาแผ่นดินมาถึงปัจจุบัน ซึ่งเมื่อบุคคลที่ได้รับการปลูกฝังคุณธรรมนี้ย่อมจะเป็นสิ่งควบคุมให้ผู้ที่ศึกษามวยใช้ทักษะมวยไปในทางที่ถูกต้อง

สำหรับอาวุธประจำกายที่ประกอบในมวยไทย ได้แก่ 2 หมัด 2 เท้า 2 เข่า 2 สอก และ 1 ศีรษะ ภูมิปัญญาไทยได้ต่อยอดกับศาสตราวุธต่างๆ อาทิกระบี่ กระบอง ใช้ปกป้องรักษาเอกราชมาแต่โบราณ วันนี้ครูวิชิตยังได้ตีความประยุกต์การสอนให้ทันสมัยขึ้นเป็นทักษะในการดำรงชีวิต ที่เรียกกันติดปากในแวดวงครูมวยวิชิตและลูกศิษย์ว่า เรียนมวยให้เป็นมวยคือ การเรียนมวยต้องใช้หัวใจ ได้แก่ รู้จักคิด รู้จักฟัง สังเกต แก้ปัญหาเป็น ซึ่งเป็นสิ่งที่เยาวชนไทยสมควรที่ได้เรียนรู้ ท่ามกลางสถานการณ์สังคมปัจจุบันที่มีปัญหาต่างๆ รุมเร้ามากมาย ผู้ศึกษามวยไทยจะเป็นผู้ที่รู้จักการประเมินสถานการณ์ รู้ว่าตนเองกำลังตกอยู่ในสถานการณ์ใด ไม่ประมาทโดยการเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยงอันตราย หากต้องอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นอันตราย จะต้องรู้จักแก้ปัญหาให้คลี่คลายเบาบางลง

ภูมิปัญญาในการสอนมวยไทยแต่โบราณจะประยุกต์นำสิ่งของใกล้ตัวมาเป็นอุปกรณ์การฝึกมวย ครูวิชิต ซึ่งเคยมีประสบการณ์ฝึกนักกีฬาทีมชาติได้ประยุกต์นำยางรถยนต์ สนามทรายมาฝึกลูกศิษย์ให้ได้ฝึกกำลัง ความอดทน การเคลื่อนไหวร่างกายโดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังได้ประยุกต์วิชานวดไทยมาสอนในวิชามวยด้วย เพื่อให้กับลูกศิษย์ได้ศึกษาสรีระร่างกายของคน รู้จักจุดแข็งจุดอ่อน เพื่อจะได้รู้จักรุกหรือป้องกันตัวอย่างถูกต้อง นอกจากนี้การที่จับคู่กันสลับกันนวดยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีเกิดความมีน้ำใจระหว่างผู้ฝึก

ดังนั้นการฝึกมวยไทยกับครูวิชิต ชี้เชิญ จึงไม่ใช่การฝึกผู้เรียนให้เป็นนักมวยเท่านั้น หากแต่เป็นการฝึกการคิด การแก้ปัญหา ปลูกฝังคุณธรรมให้กับผู้เรียน ผู้เรียนจะได้เรียนรู้อย่างบูรณาการทั้งเชิงศิลปะ วิทยาศาสตร์การกีฬา ประวัติศาสตร์ และสังคมความเป็นไทย เพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองไทยที่ดี และพลโลกที่มีทักษะ เรียนรู้ เท่าทัน ความเปลี่ยนแปลงอย่างสากลด้วย

เรียนเล่น'กีฬาภูมิปัญญาไทย' วิธีสร้างเด็กดี ที่อาศรมศิลป์

<http://www.bangkokbiznews.com/2007/09/29/>

หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2550 08:00:00

“นั่งทับเปิดลี ร้องก๊ากๆ มื้อ “ทำต่อเนื่อง ทำที่สองถวายเป็นมงคล เริ่มจากพนมมือ เอนิ้วสองข้างวาดมือออกไปด้านหลัง สอกระแม่ธรณี ดึงเข้าหาอก ถวายเป็นมงคลขึ้น โดยที่ฝ่ามือยังหงายอยู่นะ ชูขึ้น บิดข้อมือเอนิ้วชี้จรดที่ปลายดินผม เส้นผมนะ เอ้า ยึดขึ้น ”

กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ : เสียงหัวเราะ จากนักเรียนวัยชนหลายคนดังขึ้นเป็นระยะๆ ทันทีที่ครูลักษณ บอกร์ให้เอนิ้วจรดที่ “ดินผม” ไม่ใช่เพราะความไม่เข้าใจในความหมาย แต่เป็นเพราะท่าทาง เก๋ ๆ กังๆ จนกัน ไต่ของเพื่อนหลายคนที่อยู่ตรงหน้า บวกกับลีลาการสอนของครู ทำให้บทเรียนว่าด้วยวิชา กีฬาภูมิปัญญาไทย ที่พวกเขากำลังสัมผัสจริง จึงเต็มไปด้วยความสนุกสนาน และปรากฏเป็นเสียงหัวเราะ อยู่ตลอดเวลา

กล่าวได้ว่า ทุกๆ วันอาศรมเรือนไทย ใต้ถุนสูงแห่งนี้ จะเต็มไปด้วยเด็กอนุบาล เด็กประถม จนถึงชั้นมัธยม ที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาเรียน มาเล่น และซึมซับกีฬาไทย จาก ครูวิชิต ชี้เชิญ ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สถาบันอาศรมศิลป์ ครูภูมิปัญญาไทย วัย 63 ปี ที่พลิกผันชีวิตหลังเกษียณอายุราชการมาเป็นครูอีกครั้ง

ครูวิชิต ชี้เชิญ : “ผมอยู่กรมพลศึกษา เป็นทั้งครู เป็นทั้งโค้ชกรีฑาทีมชาติไทยมานาน ก่อนเกษียณอายุได้รับตำแหน่งให้ดูแลศูนย์พลศึกษาทั่วประเทศ ได้เห็นหลายอย่าง โดยเฉพาะความหมาย

ของกีฬา แม้เพลงจะบอกว่ากีฬา กีฬาเป็นยาวิเศษ ก็จริง แต่เล่นกีฬาสากล ก็ต้องการให้ชนะ เรียกว่าดีสุดชั่ว ชั่วสุดจิตก็อาจต้องทำเพื่อให้ชนะ ก็เลยกลับมานึกถึงกีฬาของคนไทย เช่น มวยไทย ตรีศรหรือกระบี่กระบอง ซักเข้ ว่าไทย ที่มีมาแต่โบราณ กีฬาเหล่านี้แฝงปรัชญาแนวคิดที่ล้ำลึกมาก ”

ครูวิชิตเริ่มต้นบทสนทนา พร้อมเล่าต่อว่า เมื่อนักวิจัยได้ถอดสักร์กีฬาภูมิปัญญาไทย ทำให้พบว่า กีฬาภูมิปัญญาไทย นอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทยมาแต่สมัยโบราณแล้ว ยังแฝง

แนวคิด คติความเชื่อ และแนวปฏิบัติที่มีลักษณะเฉพาะที่หล่อหลอมให้คนไทยมีคุณลักษณะที่แตกต่างจากชนชาติอื่น เรียกว่ามีครบทั้ง กาย ใจ อารมณ์ และจิตวิญญาณ

“ยกตัวอย่างมวยไทย ก่อนจะขึ้นชก นักกีฬาต้องไหว้ครูก่อน มีการครอบมงคลสีขาวที่ศีรษะ การหมุนรอบเวที คือการไหว้ครูบาอาจารย์ พ่อแม่ ให้เกิดความอบอุ่น มั่นใจ พร้อมกับดูชัยภูมิ สอนให้รู้จักสังเกต เวลาการเคลื่อนไหวต้องมีชั้นเชิง หรือที่เรียกว่าเป็นมวย เขาต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ควบคุมตัวเองได้ ส่วนการฟันดาบ กระบี่กระบอง ตั้งแต่โบราณใช้เป็นอาวุธคนไทยต้องฝึกให้เป็น คนส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าเป็นดาบแล้วทำไมดาบถึงไม่บิ่น เมื่อถอดสลักจะพบว่าวิธีการฟันดาบคนโบราณ เขาจะสอนให้ผ่อนและสลายพลัง เวลาฟันคู่ต่อสู้จะแค่เฉือนให้เป็นแผลยาว เป็นการทาลายขวัญ ขณะที่การชักกะเย่อ เชือกเส้นเดียวแต่นำไปใช้แกว่งไกว หรือเอาความสามัคคีจากการร่วมแรงร่วมใจของคนในทีม ส่วนไม้โถกเถก จะสอนเรื่องบุคลิกภาพ” ครูภูมิปัญญาไทย ฉายแววตา แห่งความสุข

และนั่นจึงนำมาสู่บทเรียนประยุกต์วิชาทางเลือก การฟื้นฟูกีฬาภูมิปัญญาไทย ซึ่งครูวิชิต ต้องการให้เด็กๆ มีร่างกายแข็งแรง ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว รู้จักการให้ ภูมิใจที่เป็นคนไทย เพราะที่สุดแล้วสังคมไทยก็จะได้เด็กรุ่นใหม่ที่เป็นคนดี และมีความคิด

“ตรงนี้เป็นอาศรมศิลป์ เด็กจะเรียนรู้สุขภาพวิถีไทย จะเน้นการดูแลสุขภาพใจ รู้จักดูแลสุขภาพ นอกเหนือหลักสูตรที่เราเคยเรียนมาทั้งหมด เป็นการพลิกกลับเข้าสู่สิ่งที่จับต้องได้เป็นรูปธรรม จากเดิมที่เคยอยู่บนกระดานดำเท่านั้น ตั้งแต่เช้าจะมีเด็กเวียนมาเรียน ที่นี่ไม่มีฟอร์มให้ตามสะดวก ให้สุขภาพ ชุดสีน้ำตาลที่ใส่เป็นชุดพละ เป็นอิสระไม่ต้องซีเรียส แต่เด็กจะรู้รับผิชอบ ความเป็นอิสระ สุขภาพและมีความคิด”

ไม่น่าแปลกใจว่าอุปกรณ์ “กีฬาภูมิปัญญาไทย” ของโรงเรียนรุ่งอรุณแห่งนี้ จึงไม่สามารถพบเห็นได้จากห้องเรียนแห่งอื่นๆ อย่างแน่นอน ทั้งนวม กระบี่ กระบอง ไม้ตะพด ไม้โถกเถก ขางในรอนยนต์ที่นำมาผูกกับเรียงรายกับคานไต้ถุน สำหรับให้เด็กๆ ใช้ดึงแขน ดึงขา หรือลานทรายกว้าง ที่เรียงรายไปด้วยอุปกรณ์จำพวก ขางรอนยนต์เก่า ครกไม้ตำข้าว ที่ห่อหุ้มด้วยผ้าใบเขียว ขจี ขนานไปกับลำคลองยาว

ครูวิชิต บอกว่า วิชาพื้นฐานที่สุดคือ มวยไทย เด็กทุกคนต้องได้สัมผัส เป็นอันดับแรก เพราะเป็นการเคลื่อนไหวที่ไหวที่ครบถ้วน เสริมทักษะความแข็งแรง สถิติปัญญา การแก้ปัญหา เพราะสอนให้เด็กเป็นมวย แต่ไม่ได้ให้เป็นนักมวย เด็กจะรู้จัก การหลบ หลีก การปิดป้อง การใช้ อวัยวะ และเน้นการแก้ไข รวมทั้งซึมซับประเพณีวัฒนธรรม และบูรณาการในวิชาอื่นๆ เช่น กลศาสตร์ เกี่ยวกับการรับ การผ่อนแรง ส่วนวิชาชีววิทยา คือการ นวดไทยเราสอน สอนนวด โยคะ จัดสมาธิ รู้จักเติมพลัง การรับพลังของร่างกายให้สอนให้เขาเป็นทั้งหมด ดังนั้นคนที่ผ่านหลักสูตรนี้ จึงต้องได้ระดับชั้น โดยใช้มกคล 38 ประการ และมกคล 9 ขึ้น

“ มกคล 1 ไหว้ครูมวยไทยเป็น ป้องกันตัวเอง 5 ท่า เรียนทักษะ 5 รา ไหว้ครูได้ กระบี่กระบองได้ 1 อาวุธ สนใจอะไรดาบสองมือ กระบี่ กระบอง ง้าว 1 อย่างทำได้ 3 ไม่ดีได้ 6 ไม่ เป็นต้น นวดตัวเองเป็น ออกท่าโยคะเป็น และรู้มกคล 38 ประการในพระพุทธเจ้า 1-5 เราเอาหลักสูตรของมกคล 38 ประการมาจับ และจะได้ประกาศนียบัตรมวยไทยศึกษาขั้นที่ 1 สิมกคลที่สาม ศิระจะเป็นสีขาว ถือว่าผ่านหลักสูตรนี้”ครูเล่าอย่างอารมณ์ดี

“ข้าวโพด” ด.ช.วิศศิริ วัฒนชาติ วัย 10 ขวบ ชั้น ป.5/3 โรงเรียนรุ่งอรุณ บอกว่า สมัยก่อนเขาเป็นเด็กนิสัยอันธพาล ชอบดื้อ และแกล้งน้องเป็นประจำ เมื่อโดนทำโทษและให้มาปรับพฤติกรรม และสร้างสมาธิ ด้วยการเรียนวิชากระบี่กระบอง และกีฬาไทยที่อาศรมศิลป์ ทำให้เขาได้สัมผัสกับธรรมชาติ วัฒนธรรม ได้เรียนรู้ ได้เข้าใจ และมีความสุขขึ้น เพราะได้ออกกำลังกาย ได้ผ่อนคลายและทำกิจกรรมมากมาย

ส่วน “มะเฟือง” ด.ญ.นดา นนทเปารยะ เด็กหญิงผมม้า ช่างพูด เธอ บอกว่า ชอบโรงเรียนแห่งนี้มาก เพราะเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ เรียนแบบไม่เครียด โรงเรียนจะมีธรรมชาติ ที่สำคัญครูทุกคนใจดีมาก จากเดิมที่ความคึกของมะเฟืองเข้าใจว่าอาจารย์อยู่ สูงกว่าเด็กจะคุยด้วยไม่ได้แต่ที่นี่มะเฟืองคุยกับครูทุกคนอย่างสบายใจ และถ้าเด็กทำผิดครูก็ไม่ทำโทษด้วยการตี แต่จะให้ออกกำลังกายอย่างนี้ค่ะเธอเล่า พร้อมกับเดินบนไม้ไผ่ก่อกอย่างคล่องแคล่ว

“สิ่งที่ประทับใจมากคือ โรงเรียนให้ทำกิจกรรม และเล่น โดยเฉพาะการได้วิ่งเล่นในสนามทราย ได้เดินโลกเถก ได้เรียนฟันดาบสองมือ และอีกอย่างชอบคือ การได้ไปทัศนศึกษานอกสถานที่ที่จังหวัดเพชรบุรี ได้ไปอยู่กับชาวบ้านชื่อดาสาย ได้ไปจ่ายตลาดเองค่ะ” มะเฟืองเล่า

สำหรับ “บิน” ด.ช.อริญชัย สำราญรีน น้องใหม่ของห้องที่เพิ่งย้ายมาเรียนได้แค่เทอมเดียว บอกว่า มันต่างจากโรงเรียนเก่าอย่างมาก เพราะที่นี่เขาให้ลงมือทำ ที่โรงเรียนเก่าที่ให้อยู่แต่ในห้อง ออกนอกห้องก็แค่กินข้าว แต่ที่นี่ได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ เป็นประสบการณ์นอกห้องเรียนที่ผมประทับใจมาก ได้ฝึกสมาธิ ได้ทำกิจกรรมที่ผสมกับภูมิปัญญา วัฒนธรรม และอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ได้ใช้ความคิดของตัวเอง เช่น สามารถขีดเส้นใต้โดยใช้มือตกแต่งได้เอง ไม่ต้องใช้ไม้บรรทัด และครูจะสอนเข้าใจง่าย

หลังจากบอกเล่าผู้มาเยือน เด็กน้อยเหล่านี้ก็พากันไปวิ่งเล่นอย่างสนุกสนาน รอยยิ้มปรากฏบนใบหน้าของครูวิชิต เป็นบทสรุปถึงการเรียนการสอนแนวใหม่ ที่จะสร้างเด็กรุ่นใหม่ ที่เป็นคนดีในอนาคต

จันทร์จิรา พงษ์ราย

<http://www.oknation.net/blog/sportcat/2007/12/20/>

กีฬากีฬาเป็นยาวิเศษ

วันพฤหัสบดีที่ 20 ธันวาคม 2550

เชื่อหรือไม่กีฬาทำคนให้เป็นคน

อากาศช่วงเวลา 07.00 น. ของวันที่ 16 ธันวาคม 2550 กำลังเย็นสบายเหมาะแก่การออกกำลังกายยิ่งนัก สร้างความกระฉับกระเฉงแก่ทัพนักกีฬาไทยจากโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย และนักกีฬาไทยที่เป็นชาวบ้านจากองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดเชียงราย จำนวนประมาณ 1,600 คน ต่างเตรียมตัวลงสนามกันแต่เช้าตรู่ ทุกคนมีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใสเสียงกองเชียร์แต่ละทีมดังกระหึ่มสนามกีฬาจังหวัดเชียงราย

มันต์ขลังของการแข่งขันกีฬาภูมิปัญญาไทยเริ่มขึ้น โดย อาจารย์วิชิต ชี้เชิญ อาจารย์สถาบันอาศรมศิลป์ และกรรมการแผนงานส่งเสริมการออกกำลังกายตามชนิดกิจกรรมเพื่อสุขภาพ สสส. ประกาศให้นักกีฬาทุกคนเอาข้าวห่อที่เตรียมไว้มาตั้งรวมกันบนโต๊ะกลางสนามเพื่อเป็นของบูชาครูร่วมกับเครื่องบูชาครูอื่น ๆ ที่จัดเตรียมไว้แล้ว และในช่วงพักกลางวันนักกีฬาจะรับประทานข้าวห่อที่นำมาจากการบูชาครูนี้พร้อมกัน จากนั้นทุกคนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัย ระลึกถึงคุณพ่อแม่ ครูอาจารย์ แสดงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร่วมกันร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี และเปล่งวาจา “ทรงพระเจริญ” ดังกึกก้อง

ความซาบซึ้งปกคลุมทั่วบริเวณเมื่อ นายมังกร หริรักษ์ ที่ปรึกษานโยบายและแผนอาชีวศึกษา ประธานพิธีไหว้ครูมอบแป้งเจิมให้แก่ผู้นำนักกีฬา และครูโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อทำพิธีรับมอบศิษย์ บรรดาศิษย์ต่างเข้าแถวคุกเข่ากราบแทบเท้าให้คุณครูบรรจงเจิมหน้าผากและสวมมงคลสีขาวเหนือศีรษะเพื่อความเป็นสิริมงคลก่อนแข่งขัน โดยมี คุณหญิงณฐนนท์ ทวีสิน นายกสมาคมกีฬาไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สัจกุล อธิการบดีสถาบันอาศรมศิลป์ ร่วมในพิธีดังกล่าวด้วย

อาจารย์วิชิต บอกว่า กีฬาไทยให้คุณค่าสมบูรณ์ทั้งกาย ใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณของความเป็นไทย ซึ่งนอกจากจะทำให้ผู้เล่นมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์แล้ว ยังเพิ่มพูนสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สามารถวางแผนอนาคตได้เป็นอย่างดี และยังมีการอบรมสั่งสอน คุณธรรม จริยธรรม ความกตัญญูรู้คุณ เคารพพ่อแม่ ลำบากและภาคภูมิใจในความเป็นไทย ซื่อสัตย์ รู้คุณแผ่นดิน เคารพครูอาจารย์...

หลักสูตรระยะสั้นมวยไทยศึกษา

ชื่อหลักสูตร

หลักสูตรระยะสั้นมวยไทยศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์สุขภาพวิถีไทย สถาบันอาศรมศิลป์

ปรัชญาหลักสูตร

สถาบันอาศรมศิลป์เป็นหน่วยงานที่จัดการเรียนรู้ตามปรัชญาสามประการ คือ สุนทรียธรรม มงคลธรรมและวัฒนธรรมโดยมีหลักการสร้างและขยายฐานความรู้อย่างเป็นระบบ สถาบันอาศรมศิลป์ได้มอบหมายให้ศูนย์การป้องกันตัวและดูแลสุขภาพวิถีไทย จัดทำหลักสูตรระยะสั้นมวยไทยศึกษาให้แก่ผู้ที่สนใจเนื่องจากมวยไทยมีองค์ความรู้มหาศาลซ่อนอยู่ในรหัสต่าง ๆ สามารถนำมาบูรณาการเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบการศึกษาตามปรัชญาการเรียนรู้ของสถาบันได้เป็นอย่างดี

มรดกภูมิปัญญาด้านศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทยเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่บรรพบุรุษไทยใช้ป้องกันตัวและต่อสู้ป้องกันชาติให้คงความเป็นเอกราชมาจนทุกวันนี้ อีกทั้งยังเป็นศาสตร์ที่สอนให้คนไทยเป็นคนที่มีสุนทรียธรรม อันประกอบด้วย ความกตัญญูกตเวที ความวิริยะ ความมีขันติ ความสามัคคีและพรหมวิหารสี่ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นศาสตร์ที่สอนให้คนเป็นคนดีนั่นเอง ปรัชญาของหลักสูตรคือการ “สอนคนให้เป็นมวย” คือ คิดเป็น ฟังเป็น พูดเป็น แก้ปัญหาเป็น เรียนรู้ วัฒนธรรมไทยอย่างถ่องแท้และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างสง่างาม ปรัชญาการสอนคือ **สอนคนก่อนสอนทุกวิชา**

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้ผู้เรียน “เป็นมวย”
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว
3. เพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องได้

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

ผู้สนใจทั่วไป

แนวทางการจัดหลักสูตรและรายละเอียดหลักสูตร

หลักสูตรแบ่งเป็นมงคล 9 ระดับ แต่ละระดับใช้ระยะเวลาศึกษา 30 ชั่วโมง

แนวคิดของการใช้มงคลมาเป็นหลักในการจัดระดับความดีและความรู้ความสามารถของผู้เรียนมวยไทยศึกษามาจากวิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่ยึดหลักการดำเนินชีวิตตามมงคลธรรมในศาสนาพุทธ คำว่ามงคลมีความหมายว่า เคราะห์ดี มีความสุข การดำเนินชีวิตประจำวันให้อยู่ดีมีความสุขต้องอาศัยมงคล 38 ประการในพระพุทธศาสนา ดังนั้น การสอนคนให้เป็นคนดี

ของหลักสูตรมวยไทยศึกษาจึงได้นำมงคล 38 ประการมาเป็นแนวคิดในการจัดระดับความดีและความรู้ความสามารถของผู้เรียน โดยผู้เรียนมวยไทยศึกษาจะต้องผ่านกระบวนการของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจนเกิดความดีและสามารถปฏิบัติทักษะของมวยไทยศึกษาได้ เช่น มีสติ มีสมาธิ สามารถแก้ปัญหาในทันทีด้วยปัญญาไหวพริบ หยุดเป็น รับเป็น รอบคอบ แก่ใจ ผ่อนหนักเป็นเบา มีการตัดสินใจที่ฉับไว รู้จักการดูแลสุขภาพของตนเอง รู้จักการช่วยเหลือผู้อื่น มีความอ่อนน้อมถ่อมตน แต่เข้มแข็ง อดทน เป็นผู้นำและผู้ตามที่มีคุณธรรม รู้จักการสร้างพลังกายและพลังใจตามวิถีไทย มีความเข้าใจภูมิธรรมและภูมิปัญญาไทยในการป้องกันตัวและการดูแลสุขภาพ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข

มงคลที่ 1 สีขาว

ความดี : ความเคารพ บูชาบุคคลที่ควรบูชา ไม่คบคนพาล คบบัณฑิต อยู่ใน
ประเทศอันสมควร เคยทำบุญมาก่อน

ความสามารถ : มีสมาธิ ทักษะการสร้างร่างกายสำหรับมวยไทยและกระบี่

กระบอง

ทักษะการขึ้นท่าไหว้ครู พรหมสี่หน้า มวยไทย-กระบี่

รำกระบี่ 3 ไม่รำ

การใช้อาวุธ หมัด เท้า เข่า ศอก รุกและรับ 5 ท่า

ตีกระบี่รุกและรับ 6 ไม่

การนวดตนเองเพื่อสุขภาพ / นวดเท้า 1 / ถายัดัดตน 1

มงคลที่ 2 สีแดง

ความดี : ความมีวินัย ซื่อสัตย์ การตั้งตนไว้ชอบ ความเป็นพหุสูตร การรอบรู้

ศิลปะวิทยาการ การมีระเบียบวินัย การมีวาจาสุภาพ

ความสามารถ : มีสมาธิ

ทบทวนทักษะขั้นที่ 1

ทักษะการขึ้นท่าไหว้ครูมวยไทย

พรหมสี่หน้า ดาบสองมือ

รำดาบสองมือ 3 ไม่รำ

ทักษะการรุกและรับมวยไทย 5 ท่า

ฟันดาบสองมือรุกและรับ 6 ไม้

การนับเพื่อสุขภาพ 1 / นับเท้า 2 / ฤๅษีตัดตน 3

มงคลที่ 3 สีส้ม

ความดี : ความวิริยะ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การบำรุงบิดามารดา การสงเคราะห์บุตร
การสงเคราะห์คู่ครอง ไม่ค้ำงาน(การงานไม่คั่งค้างอาตุล)

ความสามารถ : มีสมาธิ

ทบทวนทักษะขั้นที่ 1 - 2

ทักษะการรำมวยไทย

พรหมสี่หน้าก้าว

ทักษะการใช้อาวุธ รุก-รับ มวยไทย 5 ท่า

ไม้รำก้าว 3 ไม้รำ

ทักษะการตีก้าว 6 ไม้

การนับเพื่อสุขภาพ 1-2 / นับเท้า 3

มงคลที่ 4 สีเหลือง

ความดี : ความไม่ประมาท ความเป็นคนว่าง่าย การให้ทาน การประพฤติ-
ธรรมสุจริต การสงเคราะห์ญาติ การงานที่ไม่มีโทษ

ความสามารถ : มีสมาธิ

ทบทวนทักษะขั้นที่ 1 - 3

ทักษะการรำมวยไทย การใช้อาวุธรุก-รับ 15 ท่า

พรหมสี่หน้าพลอง

ไม้รำพลอง 3 ไม้รำ

ทักษะการตีพลอง 6 ไม้

การนับเพื่อสุขภาพ 1 - 3

มงคลที่ ๕ สีเขียว

ความดี : ความสามัคคี การมีน้ำใจนักกีฬา การละเว้นความชั่ว การเว้นจาก
การดื่มน้ำเมา การไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย การเคารพ

ความสามารถ : มีสมาธิ

ทบทวนทักษะขั้นที่ 1 - 4

ไม้รำกระบี่ ดาบสองมือ ง้าวและพลอง อาวุธละ 6 ไม้รำ

ทักษะการตีลูกไม้ทั้งสี่อาวุธสูงขึ้น

ทักษะมวยไทย รุก-รับ 20 ท่า

การนวดเพื่อสุขภาพ 1 - 4

มงคลที่ 6 สีฟ้า

ความดี : เสียสละ ให้อภัย ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความสันโดษ ความเป็น

คนมีความกตัญญู การพึงธรรมตามโอกาส

ความสามารถ : มีสมาธิ

ทบทวนทักษะขั้นที่ 1 - 5

ไม้รำกระบี่ ดาบสองมือ ง้าวและพลอง อาวุธละ 9 ไม้รำ

ทักษะการตีลูกไม้รุกและรับสูงขึ้น

ทักษะมวยไทย รุก-รับ 25 ท่า

การนวดเพื่อสุขภาพ 1 - 5

มงคลที่ 7 สีน้ำเงิน

ความดี : มีศิลปะวิทยา ความอดทน ความเป็นคนสอนง่าย การได้พบเห็น

สมณะ การสนทนาธรรมตามโอกาส

ความสามารถ : มีสมาธิ

ทบทวนทักษะขั้นที่ 1 - 6

ไม้รำกระบี่ ดาบสองมือ ง้าวและพลอง อาวุธละ 12 ไม้รำ

ทักษะการตีลูกไม้รุกและรับสูงขึ้น

ทักษะมวยไทย รุก-รับ 30 ท่า

การนวดบำบัด 1

มงคลที่ 8 สีม่วง

ความดี : ความยุติธรรม พรหมวิหารสี่ การบำเพ็ญตน การประพฤติ

พรหมจรรย์ การเห็นอริยสัจ การทำให้แจ้งซึ่งนิพพาน

ความสามารถ : มีสมาธิ

ทบทวนทักษะขั้นที่ 1 - 7

มวยไทยขั้นสูง

ทักษะการร่ายรำอาวุธอื่น ๆ (ไม้สั้น โล่ เขน มีดสั้น หอก ทวนฯ)

กติกากการแข่งขัน

การเป็นผู้ตัดสิน

การเป็นผู้ฝึกสอน

การนวดบำบัด 2

มงคลที่ 9 สีเงินทอง

ความดี : ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี การมีจิตใจไม่หวั่นไหวในโลกธรรม การมีจิต
ไม่เศร้าโศก การมีจิตปราศจากธุลี การมีจิตเกษม

ความสามารถ : มีสมาธิ

ทบทวนทักษะขั้นที่ 1 - 8

เทคนิคการสอน

เทคนิคการตัดสิน

วิธีการจัดการแข่งขัน

การบูรณาการกับกิจกรรมอื่น ๆ

สามารถเป็นผู้ประกอบพิธีไหว้ครูมวยไทยและกระบี่กระบองได้

การนวดบำบัด 3

การวัดและประเมินผล

เข้าชั้นเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ทดสอบผ่านตามเกณฑ์ของชั้นมงคลที่กำหนดไว้

ผู้ที่ผ่านการประเมินจะได้รับมงคลตามระดับและได้รับสมุดบันทึกความสามารถ

ภาพกิจกรรมการถ่ายทอดศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของครูวิชิต ชี้เชิญ

ครูวิชิต ชี้เชิญ บรรยายคุณค่าของวิชาศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้แก่แก่นักเรียนอนุบาลโรงเรียนรุ่งอรุณในพิธีไหว้ครูมวยไทย กระบี่กระบอง

บรรยายคุณค่าของวิชา ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยให้แก่ผู้เข้าร่วมพิธีไหว้ครูวันนายขนมต้ม จ.อยุธยา

การประกอบพิธีไหว้ครูก่อนการแสดงโชว์ด้านศิลปวัฒนธรรมในงานแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยโลก

การสอนนักศึกษาปริญญาโทมวย
ไทยศึกษา

เป็นผู้นำการออกกำลังกายยามเช้า
โดยใช้ท่ามวยไทยให้แก่ผู้ บริหาร
ระดับสูง

บรรยายคุณค่าศิลปะการต่อสู้
ป้องกันตัวแบบไทยในการอบรม
ผู้เข้าร่วมโครงการหมกรรมกีฬาภูมิ
ปัญญาไทย จ.นครราชสีมา